

Programmabegroting

2027-2030

gemeente
Noordwijk

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
1. Algemeen	6
1.1 Stapsgewijs naar het begrotingssaldo	6
1.2 Vertaling coalitieakkoord voor 2027	10
1.3 Beleidsdoelstellingen	12
1.4 Kerngegevens	18
1.5 Kaders voor gezond financieel beleid	20
2. Beleidsbegroting	22
2.1 Algemeen	22
2.2 Programma's	24
2.2.1 Programma 1: Bestuur en Dienstverlening	24
2.2.2 Programma 2: Veiligheid	36
2.2.3 Programma 3: Verkeer en Parkeren	40
2.2.4 Programma 4: Economie	45
2.2.5 Programma 5: Onderwijs	52
2.2.6 Programma 6: Sport en Cultuur	56
2.2.7 Programma 7: Sociaal Domein en Volksgezondheid	62
2.2.8 Programma 8: Duurzaamheid en Leefomgeving	70
2.2.9 Programma 9: Wonen en Ruimte	75
2.3 Paragrafen	84
2.3.1 Lokale heffingen	84
2.3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	98
2.3.3 Onderhoud kapitaalgoederen	104
2.3.4 Financiering	110
2.3.5 Bedrijfsvoering	116
2.3.6 Verbonden partijen	122
2.3.7 Grondbeleid	129
2.3.8 Wet Open Overheid	132
3. Financiële begroting	134
3.1 Inleiding	134
3.2 Uitgangspunten	134
3.3 Totaaloverzicht lasten en baten per programma	135
3.4 Structureel en reëel evenwicht	136
3.5 Geprognosticeerde balans	138
3.6 Ontwikkeling EMU-saldo	143
3.7 Stand en verloop van reserves en voorzieningen	146
3.8 Overzicht incidentele en structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	166
3.9 Overzicht overhead	170
3.10 Investerings	171
3.11 Overzicht taakvelden	176
3.12 Overzicht incidentele baten en lasten	179
3.13 Overzicht van salarissen en sociale lasten	182
3.14 Overzicht algemene dekkingsmiddelen	183
3.15 Begroting grondbedrijf	184
Lijst met afkortingen	187

Voorwoord

Geachte leden van de gemeenteraad, beste inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners,

Voor u ligt de Programmabegroting 2027 van de gemeente Noordwijk. Het is de eerste begroting waarin de koers uit het coalitieakkoord *De regie terug!* voor het jaar 2027 concreet is vertaald naar plannen, activiteiten en middelen.

Onze inzet is duidelijk: we willen als gemeente meer regie nemen op de ontwikkelingen die onze inwoners en onze dorpen raken. Dat betekent duidelijke keuzes maken, verantwoordelijkheid nemen en tegelijkertijd dichtbij en bereikbaar zijn. Een gemeentelijke organisatie die luistert, meedenkt, uitlegt en doet wat zij belooft, is daarvoor onmisbaar. Niet het proces, maar het resultaat voor inwoners, ondernemers, verenigingen en maatschappelijke organisaties moet centraal staan.

In 2027 zetten we daarom belangrijke stappen om de dienstverlening verder te verbeteren en de gemeentelijke organisatie effectiever en efficiënter te maken. We werken aan kortere lijnen, duidelijke communicatie, eenvoudiger participatie en minder onnodige administratieve lasten. Daarbij investeren we in de kennis en kwaliteit van onze eigen medewerkers en willen we de afhankelijkheid van externe inhuur verminderen. Het doel is een gemeente die toegankelijk, voorspelbaar en betrouwbaar is en waarin gemeenschapsgeld terecht komt waar het daadwerkelijk waarde toevoegt.

Tegelijkertijd staan we voor grote inhoudelijke opgaven. We willen zorgen voor een veilige en leefbare gemeente, voldoende passende woningen en goede bereikbaarheid. We bieden ruimte aan onze lokale ondernemers en verenigingen, investeren in sport, cultuur en welzijn en houden aandacht voor mensen die ondersteuning nodig hebben. Ook werken we aan een schone en groene leefomgeving en beschermen we het karakteristieke landschap en de identiteit van onze dorpen. Het migratie- en asielvraagstuk zal komende jaren blijvend onze aandacht vergen.

Wonen krijgt komende periode nadrukkelijk onze aandacht. We willen een gestage bouwstroom van passende woningen realiseren, met oog voor onze eigen inwoners en verschillende doelgroepen. Tegelijkertijd moeten ruimtelijke ontwikkelingen passen bij de schaal en het karakter van Noordwijk, Noordwijkerhout en De Zilk. We versterken de positie van Noordwijk als dé ruimtevaartgemeente met de campus als economische motor, naast de sierteelt en het strand. Ook verkeersveiligheid, goede verbindingen en voldoende parkeermogelijkheden blijven belangrijke onderdelen van een aantrekkelijke en bereikbare gemeente.

Deze ambities vragen om financiële discipline. We willen publieke middelen zorgvuldig besteden, kritisch kijken naar kosten en helder verantwoorden welke resultaten we met het beschikbare geld bereiken. Niet alles kan tegelijk. Daarom maken we scherpe keuzes, stellen we prioriteiten en blijven we steeds beoordelen waar gemeentelijke inzet het grootste verschil kan maken.

Een begroting is daarmee meer dan een overzicht van inkomsten en uitgaven. Het is de vertaling van onze ambities naar concrete keuzes voor het komende jaar. Daarbij realiseren we ons dat omstandigheden kunnen veranderen. Juist daarom willen we koersvast zijn waar het kan en flexibel waar dat nodig is.

Noordwijk is een gemeente met sterke dorpen, betrokken inwoners, ondernemende bedrijven, actieve verenigingen en een bijzondere leefomgeving. Samen met de

gemeenteraad, onze medewerkers en iedereen die zich voor onze gemeente inzet, willen we in 2027 zichtbare stappen zetten.

Met oog voor wat onze dorpen bijzonder maakt, met aandacht voor een gezonde financiële basis en vooral met de ambitie om als gemeente dicht bij onze inwoners te staan.

Dankzij eerdere en huidige bezuinigingen en zorgvuldig financieel beleid beschikt de gemeente Noordwijk over een stabiele financiële basis. Dit stelt het nieuwe college en de gemeenteraad in staat om verantwoorde keuzes te maken die passen bij de ambities voor de komende jaren.

Tegelijkertijd zijn aan de ambities uit het coalitieakkoord duidelijke financiële consequenties verbonden. De financiële inzet is verspreid over verschillende beleidsterreinen. Zo wordt onder meer structureel geïnvesteerd in wonen en handhaving, onderwijs, het sociaal domein en bereikbaarheid. Daarnaast zijn er tijdelijke middelen voor onderzoeken, projecten en de uitvoering van nieuwe beleidsvoornemens. Enkele grotere investeringen, zoals die in fietsinfrastructuur en extra bomen, drukken niet voor het volledige investeringsbedrag ineens op de exploitatie; in de programmabegroting komen hiervan vooral de jaarlijkse kapitaallasten terug.

Hiermee ontstaat een begrotingsbeeld waarin ruimte is voor nieuwe ambities, maar waarin tegelijkertijd zichtbaar is dat een belangrijk deel van de nieuwe uitgaven structureel wordt. Dit vraagt ook in de jaren na 2030 om blijvende aandacht voor een evenwicht tussen ambities, structurele lasten en beschikbare financiële ruimte.

Het laatste jaar van de programmabegroting laat een positief saldo zien. Daarmee voldoet de begroting financieel aan de eisen die de toezichthouder, de Provincie Zuid-Holland, hieraan stelt. Voor 2027 is nog sprake van een beperkt negatief saldo. Voorgesteld wordt om dit tekort te dekken uit de Algemene Reserve.

Bedragen zijn afgerond op € 1.000,-	2027	2028	2029	2030
Totaal begrotingssaldi 2027-2030	€ -17.000	€ -1.422.000	€ -496.000	€ 1.247.000

Leeswijzer

In hoofdstuk 1 komt het algemene deel van de begroting aan de orde. Het stapsgewijze traject laat zien hoe het uiteindelijke financiële meerjarenperspectief voor 2027 tot en met 2030 in deze programmabegroting tot stand is gekomen. Hierin worden verschillende beleidsonderdelen uiteengezet.

Hoofdstuk 2 laat de programmateksten zien en geeft antwoord op de 7 w-vragen (onder andere: Wat willen we bereiken?, Wat gaan we daarvoor doen?, Wanneer is het gereed? en Wat mag het kosten?). Hiernaast komen verder de (verplichte) paragrafen aan de orde.

In hoofdstuk 3 wordt de financiële begroting behandeld. Vanaf de uitgangspunten van deze begroting tot aan de begroting van het grondbedrijf.

Tenslotte zijn vier bijlagen toegevoegd. Het onontkoombaar en bestaand beleid, nieuw beleid (beide reeds opgenomen in de Perspectiefnota 2027-2030), de te nemen maatregelen en de vertaling van het coalitieakkoord voor 2027.

Met dank aan de ambtelijke inzet, presenteren we deze programmabegroting aan de raad. Vanuit de ambitie om de blik vooruit te richten en focus te hebben op wat er echt toe doet. We maken ons hard om de gemeente Noordwijk echt een verademing te laten zijn. We kijken uit naar de behandeling op 5 november aanstaande.

Het college van burgemeester en wethouders

Noordwijk, 6 oktober 2026

1. Algemeen

1.1 Stapsgewijs naar het begrotingssaldo

Om uiteindelijk te komen tot het financiële meerjarenperspectief in de Programmabegroting 2027-2030 is een uitgebreid traject voorafgegaan. Onderstaand wordt stapsgewijs aangegeven hoe dit financieel meerjarenperspectief tot stand is gekomen.

Perspectiefnota 2027-2030

Bedragen zijn afgerond op € 1.000,-				
Totaal overzicht 2027-2030	2027	2028	2029	2030
Eindsaldi Begroting 2026-2029	€ 249.000	€ -942.000	€ 58.000	€ 58.000
Totaal structureel effect Najaarsnota 2025	€ 94.000	€ 96.000	€ 99.000	€ 99.000
Correctie inflatie en algemene uitkering (2030)	€ -221.000	€ -147.000	€ 14.000	€ 1.350.000
Startsituatie bij Perspectiefnota 2027-2030	€ 122.000	€ -993.000	€ 171.000	€ 1.507.000
Totaal onontkoombaar beleid (structureel)	€ -1.544.000	€ -1.728.000	€ -1.287.000	€ -1.060.000
Totaal bestaand beleid (structureel)	€ -725.000	€ -745.000	€ -766.000	€ -789.000
Uitkomsten Meicirculaire 2026	€ 1.916.000	€ 1.683.000	€ 428.000	€ 113.000
Totaal onontkoombaar/bestaand beleid	€ -353.000	€ -790.000	€ -1.625.000	€ -1.736.000
Saldo na onontkoombaar/bestaand beleid	€ -231.000	€ -1.783.000	€ -1.454.000	€ -229.000
Totaal nieuw beleid 1+2 (incidenteel)	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal nieuw beleid 1+2 (structureel)	€ -260.000	€ -385.000	€ -390.000	€ -395.000
Totaal nieuw beleid 1+2	€ -260.000	€ -385.000	€ -390.000	€ -395.000
Saldo na nieuw beleid	€ -491.000	€ -2.168.000	€ -1.844.000	€ -624.000
Eindsaldi Perspectiefnota 2027-2030	€ -491.000	€ -2.168.000	€ -1.844.000	€ -624.000

Het uitgangspunt voor deze programmabegroting wordt gevormd door de in de raadsvergadering van 16 juli 2026 vastgestelde Perspectiefnota 2027-2030. In de perspectiefnota heeft het college het onontkoombaar en bestaand beleid opgevoerd en afgewogen keuzes gemaakt binnen het nieuw beleid (prioriteit 1 en 2 meegenomen). De complete overzichten van het onontkoombaar en bestaand beleid en het nieuw beleid voor 2027 tot en met 2030 zijn in de bijlagen van deze programmabegroting opgenomen.

Reguliere mutaties Programmabegroting 2027-2030

Bedragen zijn afgerond op € 1.000,-				
Effect van 'reguliere' mutaties op meerjarenbeeld	2027	2028	2029	2030
Startsituatie Begroting 2027-2030 (perspectiefnota)	€ -491.000	€ -2.168.000	€ -1.844.000	€ -624.000
Septembercirculaire 2026				
Effect Septembercirculaire 2027-2030	€ 1.184.000	€ 1.117.000	€ 1.293.000	€ 1.739.000
Taakmutaties (o.a. Versterking regie volkshuisvesting)	€ -178.000	€ -176.000	€ -180.000	€ -184.000
Septembercirculaire 2026 sub totaal	€ 1.006.000	€ 941.000	€ 1.113.000	€ 1.555.000
Totaal +/- Septembercirculaire 2026	€ 515.000	€ -1.227.000	€ -731.000	€ 931.000
Salarislasten				
Stelpost van 300K uit perspectiefnota volledig uitgewerkt	€ 65.000	€ 82.000	€ 84.000	€ 81.000
Totaal +/- mutatie salarislasten	€ 580.000	€ -1.145.000	€ -647.000	€ 1.012.000
Kapitaallasten (rente)				
Rentelasten (geldlening 2027, rente 3,85% ipv 3,07%)	€ -939.000	€ -573.000	€ -325.000	€ -273.000
Totaal +/- kapitaallasten (rente)	€ -359.000	€ -1.718.000	€ -972.000	€ 739.000
Aanpassing ont- en invlechting ODWH	€ 14.000	€ 52.000	€ 168.000	€ 133.000
Totaal +/- aanpassing ont- en invlechting ODWH	€ -345.000	€ -1.666.000	€ -804.000	€ 872.000
Totaal begrotingssaldi 2027-2030 na bovenstaande	€ -345.000	€ -1.666.000	€ -804.000	€ 872.000

In het voorgaand overzicht met de reguliere mutaties komen een aantal onderwerpen aan de orde. Deze staan hieronder uiteengezet.

Startsituatie Begroting 2027-2030

De startsituatie voor het financieel meerjarenperspectief voor 2027 tot en met 2030 wordt gevormd door het financieel meerjarenperspectief dat is vastgesteld in de Perspectiefnota 2027-2030.

Septembercirculaire 2026

De Septembercirculaire 2026 laat netto (na aftrek van de taakmutaties) een positief effect zien op het financieel meerjarenperspectief. Taakmutaties zijn taken waarvoor de gemeente Noordwijk in het gemeentefonds geld ontvangt en waar direct aan de kostenkant de desbetreffende 'taken' tegenover worden gezet. In deze septembercirculaire gaat het bijvoorbeeld om de Versterking regie volkshuisvesting.

Salarislasten

Binnen de Perspectiefnota 2027-2030 is een reële inschatting van € 300.000,- (oplopend met inflatie) opgenomen in de bijlage van het onontkoombaar en bestaand beleid binnen Programma 10 Financiën. Dit voor het begroten van de salarislasten op basis van periodieken. Bij deze begroting is deze reële inschatting volledig uitgewerkt en dit levert een voordeel op van € 65.000,- in 2027 oplopend tot € 81.000,- in 2030.

Kapitaallasten (rente)

De gemeente Noordwijk gaat in 2027 meer geld lenen voor het financieren van opgevoerde investeringen. Hier komt bij dat de rente op geldleningen is opgelopen van 3,07% naar 3,85%. Dit resulteert in een stijging van de rentelasten in 2027 en verder.

Aanpassing ont- en invlechting Omgevingsdienst West-Holland (ODWH)

Het terughalen van de VTH-Bouwtaken van de ODWH naar de gemeente Noordwijk is verwerkt binnen deze programmabegroting. Dit resulteert in een positief effect in 2027 en verder.

Vertaling van het coalitieakkoord voor 2027

Vertaling coalitieakkoord 2027 structureel

Bedragen zijn afgerond op € 1.000,-					
Vertaling coalitieakkoord voor 2027		2027	2028	2029	2030
Begrotingssaldi na 'reguliere' mutaties		€ -345.000	€ -1.666.000	€ -804.000	€ 872.000
Structureel effect vertaling coalitieakkoord voor 2027					
Hoofdstuk 1 Bestuur en Dienstverlening	€	-20.000	€ -26.000	€ -22.000	€ -18.000
Hoofdstuk 2 Veiligheid	€	-	€ -	€ -	€ -
Hoofdstuk 3 Verkeer en Parkeren	€	40.000	€ 25.000	€ 18.000	€ 18.000
Hoofdstuk 4 Economie	€	-	€ -	€ -	€ -
Hoofdstuk 5 Onderwijs	€	-130.000	€ -130.000	€ -130.000	€ -130.000
Hoofdstuk 6 Sport en Cultuur	€	-30.000	€ -30.000	€ -30.000	€ -30.000
Hoofdstuk 7 Sociaal Domein en Volksgezondheid	€	-122.000	€ -282.000	€ -282.000	€ -282.000
Hoofdstuk 8 Duurzaamheid en Leefomgeving	€	-15.000	€ -28.000	€ -28.000	€ -28.000
Hoofdstuk 9 Wonen en Ruimte	€	-307.000	€ -307.000	€ -307.000	€ -307.000
Hoofdstuk 10 Financien	€	-	€ -	€ -	€ -
Hoofdstuk 11 Asiel	€	-	€ -	€ -	€ -
Totaal structureel effect vertaling coalitieakkoord 2027	€	-584.000	€ -778.000	€ -781.000	€ -777.000
Extra formatie wethouder en ondersteuning					
1 fte wethouder. Vanaf jul 2026	€	-132.000	€ -137.000	€ -142.000	€ -147.000
0,5 fte bestuursadviseur. Sep 2026 tm mrt 2027	€	-16.000			
0,5 fte bestuurssecretaresse. Vanaf sep 2026	€	-38.000	€ -39.000	€ -41.000	€ -42.000
Extra formatie wethouder en ondersteuning	€	-186.000	€ -176.000	€ -183.000	€ -189.000
Vrijval structureel budget nieuw college	€	250.000	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000
Totaal begrotingssaldi 2027-2030 na bovenstaande	€	-865.000	€ -2.370.000	€ -1.518.000	€ 156.000

Ten tijde van het opstellen van deze programmabegroting is er ook hard gewerkt aan het uitwerken van de vertaling van het coalitieakkoord. Hierbij wordt de focus gelegd op het jaar 2027.

In deze programmabegroting worden de zaken uit het coalitieakkoord opgenomen voor 2027 (en daaropvolgende jaren voor zover bekend) waar nog geen budget voor was opgenomen (zie hoofdstuk 1.2 Vertaling van het coalitieakkoord voor 2027 voor verder toelichting).

De financiële effecten van het coalitieakkoord voor 2027 zijn gesplitst in structurele en incidentele effecten. De structurele effecten worden gedekt binnen het structurele financiële meerjarenperspectief. Ook wordt hier de vijfde wethouder, 0,5 fte bestuursadviseur (incidenteel, wordt nog geëvalueerd) en 0,5 fte bestuurssecretaresse meegenomen. Tegenover de kosten van de uitwerking van het coalitieakkoord voor 2027 staat de vrijval van het structurele budget voor nieuw beleid van het nieuwe college vanuit de Programmabegroting 2026-2029. De incidentele effecten worden gedekt uit de Algemene Reserve.

Te nemen maatregelen 2027-2030

De Perspectiefnota 2027-2030 liet een negatief financieel meerjarenperspectief zien. Er is voor gekozen om dit ten tijde van de Perspectiefnota 2027-2030 niet sluitend te maken. Dit had te maken met de coalitievorming en 'demonstratie' status van het toen zittende college.

Wel werden er bij de perspectiefnota al mogelijke denkrichtingen voor te nemen maatregelen opgenomen. De denkrichtingen zijn binnen deze programmabegroting verder uitgewerkt in te nemen maatregelen voor de periode 2027 tot en met 2030 (prioriteit 1 en 2 meegenomen).

Bedragen zijn afgerond op € 1.000,-						
Effect maatregelen prio 1+2 op meerjarenbeeld	2027	2028	2029	2030		
Begrotingssaldi na reguliere mutaties+coalitieakkoord	€ -865.000	€ -2.370.000	€ -1.518.000	€ 156.000		
Structureel effect te nemen maatregelen prio 1+2						
1. Bestuur en Dienstverlening	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000		
6. Sport en Cultuur	€ 115.000	€ 115.000	€ 115.000	€ 115.000		
8. Duurzaamheid en Leefomgeving	€ 111.000	€ 111.000	€ 111.000	€ 111.000		
10 Financien	€ 572.000	€ 672.000	€ 746.000	€ 815.000		
Totaal te nemen maatregelen prio 1+2	€ 848.000	€ 948.000	€ 1.022.000	€ 1.091.000		
Totaal begrotingssaldi 2027-2030 na bovenstaande	€ -17.000	€ -1.422.000	€ -496.000	€ 1.247.000		

Het complete overzicht van de te nemen maatregelen voor 2027 tot en met 2030 is in de bijlagen van deze programmabegroting opgenomen.

Het laatste jaar laat een positief saldo zien. Hiermee voldoet de programmabegroting financieel gezien aan de eis die door de toezichthouder, de Provincie Zuid-Holland, aan de programmabegroting gesteld wordt. Het eerste jaar (2027) laat een klein negatief saldo zien. Voorgesteld zal worden dit negatieve saldo te dekken vanuit de Algemene Reserve.

Belangrijke ontwikkelingen

Gemeentefonds: Septembercirculaire 2026

De algemene uitkering van het gemeentefonds laat ten opzichte van de Perspectiefnota 2027 een stijging zien van € 1,0 miljoen in 2027 oplopend tot € 1,6 miljoen in 2030.

Hier zijn vier belangrijke oorzaken voor te noemen:

- In 2027 is het accres met € 569.000,- verhoogd. Dit betreft de indexatie voor loon-en prijsstijging en volumetoename van het gemeentefonds. Deze stijging is gekoppeld aan het Bruto Binnenlands Product (BBP).
- In het gemeentefonds heeft gemeente Noordwijk heeft een herverdeeffect (verlaging) van het gemeentefonds van € 3,9 miljoen. Voor de helft is dat reeds verwerkt, voor de andere helft ontvangt de gemeente nog een suppletie-uitkering van € 1.900.000,-. In de meicirculaire is de suppletie-uitkering voor de nieuwe verdeling van het gemeentefonds verlaagd met € 339.000,- naar € 1.584.000,- als indexatie vanaf 2024. Op advies van de Raad voor Openbaar Bestuur (ROB) is deze indexatie in de septembercirculaire weer teruggedraaid. Het verder doorvoeren van deze herverdeling is vooralsnog bevroren in afwachting van de uitkomsten van diverse lopende onderzoeken. Daarnaast wordt ook nagedacht aan verdere aanpassingen aan de verdeling van het gemeentefonds.
- De aantallen voor de maatstaven worden in de loop van het jaar geactualiseerd. Met name de aantallen voor jongeren neemt toe. Dit levert € 130.000,- op.
- Bij de berekening van diverse maatstaven (woningen, inwoners en korting op basis van de WOZ-waarden) is uitgegaan van de actuele bouwprognose. Op basis hiervan zijn vooral de aantallen woningen en inwoners bijgesteld, wat naar de toekomst meer inkomsten oplevert. In eerdere berekeningen was al voldoende rekening gehouden met stijging van de WOZ waarde en de daaraan gekoppelde korting op het gemeentefonds.

1.2 Vertaling coalitieakkoord voor 2027

Waar staan we nu en wat kost het?

Afgelopen zomer is er gewerkt aan de opgave en ambities vanuit het coalitieakkoord voor 2027. Deze zijn verwerkt en meegenomen in deze begroting van 2027 en cijfermatig uitgewerkt in structureel en incidenteel beleid. Waar bekend zijn de meerjarige kosten mee geraamd, maar deze zijn nog niet compleet inzichtelijk bij het opstellen van deze begroting.

Vertaling coalitieakkoord 2027 structureel

Bedragen zijn afgerond op € 1.000,-					
Vertaling coalitieakkoord voor 2027 structureel	2027	2028	2029	2030	
Structureel effect vertaling coalitieakkoord voor 2027					
Hoofdstuk 1 Bestuur en Dienstverlening	€ -20.000	€ -26.000	€ -22.000	€ -18.000	
Hoofdstuk 2 Veiligheid	€ -	€ -	€ -	€ -	
Hoofdstuk 3 Verkeer en Parkeren	€ 40.000	€ 25.000	€ 18.000	€ 18.000	
Hoofdstuk 4 Economie	€ -	€ -	€ -	€ -	
Hoofdstuk 5 Onderwijs	€ -130.000	€ -130.000	€ -130.000	€ -130.000	
Hoofdstuk 6 Sport en Cultuur	€ -30.000	€ -30.000	€ -30.000	€ -30.000	
Hoofdstuk 7 Sociaal Domein en Volksgezondheid	€ -122.000	€ -282.000	€ -282.000	€ -282.000	
Hoofdstuk 8 Duurzaamheid en Leefomgeving	€ -15.000	€ -28.000	€ -28.000	€ -28.000	
Hoofdstuk 9 Wonen en Ruimte	€ -307.000	€ -307.000	€ -307.000	€ -307.000	
Hoofdstuk 10 Financien	€ -	€ -	€ -	€ -	
Hoofdstuk 11 Asiel	€ -	€ -	€ -	€ -	
Totaal structureel effect vertaling coalitieakkoord 2027	€ -584.000	€ -778.000	€ -781.000	€ -777.000	
Extra formatie wethouder en ondersteuning					
1 fte wethouder. Vanaf jul 2026	€ -132.000	€ -137.000	€ -142.000	€ -147.000	
0,5 fte bestuursadviseur. Sep 2026 tm mrt 2027	€ -16.000				
0,5 fte bestuurssecretaresse. Vanaf sep 2026	€ -38.000	€ -39.000	€ -41.000	€ -42.000	
Extra formatie wethouder en ondersteuning	€ -186.000	€ -176.000	€ -183.000	€ -189.000	
Vrijval structureel budget nieuw college	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000	
	€ -520.000	€ -704.000	€ -714.000	€ -716.000	

Vertaling coalitieakkoord 2027 incidenteel (gedekt vanuit de Algemene Reserve)

Bedragen zijn afgerond op € 1.000,-					
Vertaling coalitieakkoord voor 2027 incidenteel	2027	2028	2029	2030	
Incidenteel effect vertaling coalitieakkoord voor 2027					
Hoofdstuk 1 Bestuur en Dienstverlening	€ -	€ -	€ -	€ -	
Hoofdstuk 2 Veiligheid	€ -5.000	€ -	€ -	€ -	
Hoofdstuk 3 Verkeer en Parkeren	€ -150.000	€ -15.000	€ -	€ -	
Hoofdstuk 4 Economie	€ -80.000	€ -80.000	€ -132.000	€ -77.000	
Hoofdstuk 5 Onderwijs	€ -	€ -	€ -	€ -	
Hoofdstuk 6 Sport en Cultuur	€ -80.000	€ -20.000	€ -	€ -	
Hoofdstuk 7 Sociaal Domein en Volksgezondheid	€ -50.000	€ -	€ -	€ -	
Hoofdstuk 8 Duurzaamheid en Leefomgeving	€ -30.000	€ -30.000	€ -30.000	€ -	
Hoofdstuk 9 Wonen en Ruimte	€ -167.000	€ -17.000	€ -	€ -	
Hoofdstuk 10 Financien	€ -	€ -	€ -	€ -	
Hoofdstuk 11 Asiel	€ -250.000	€ -250.000	€ -	€ -	
Totaal incidenteel effect vertaling coalitieakkoord 2027	€ -812.000	€ -412.000	€ -162.000	€ -77.000	

Vertaling coalitieakkoord 2027 structureel en incidenteel

Bedragen zijn afgerond op € 1.000,-					
Totaal financieel effect coalitieakkoord voor 2027	2027	2028	2029	2030	
Totaal structureel effect coalitieakkoord voor 2027	€ -584.000	€ -778.000	€ -781.000	€ -777.000	
Totaal incidenteel effect coalitieakkoord voor 2027	€ -812.000	€ -412.000	€ -162.000	€ -77.000	
<i>Dekking incidenteel effect uit reserves</i>	€ 812.000	€ 412.000	€ 162.000	€ 77.000	
	€ -584.000	€ -778.000	€ -781.000	€ -777.000	
Extra formatie wethouder en ondersteuning	€ -186.000	€ -176.000	€ -183.000	€ -189.000	
Vrijval structureel budget nieuw college	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000	
Totaal financieel effect coalitieakkoord voor 2027	€ -520.000	€ -704.000	€ -714.000	€ -716.000	

Het complete overzicht van de financiële uitwerking van het coalitieakkoord voor 2027 (zaken waar nog geen budget in 2027 voor was opgenomen) is in de bijlagen van deze programmabegroting opgenomen.

Waar gaan we naar toe?

In oktober en november wordt de financiële vertaling van het coalitieakkoord over de 2028, 2029 en 2030 verder uitgewerkt. Met als uitgangspunt dit voor het Kerstreces af en vastgesteld te hebben door het college. De gemeenteraad wordt via een raadsinformatiebrief geïnformeerd over de verdere financiële vertaalslag van het coalitieakkoord. In de Perspectiefnota 2028-2031 wordt het coalitieakkoord cijfermatig volledig uitgewerkt.

1.3 Beleidsdoelstellingen

Beleidsdoelstellingen gemeente Noordwijk		
Programma 1 Bestuur en Dienstverlening		
Thema	Wat willen we bereiken?	
1.1	Cultuuromslag van het bestuur	De ambtelijke organisatie moet er zijn voor onze inwoners, ondernemers en maatschappelijk organisaties. Lokale belangen gaan voor op Haagse belangen. Gemeenschapsgeld moet maximaal bijdragen aan de kwaliteit van de dienstverlening. Mede daarom zijn we kritisch op de organisatiestructuur omdat deze niet gericht is op deze doelen. Daarom gaan we werken aan een cultuuromslag naar een meer dienstverlenende, toegankelijke en efficiënte organisatie. Het college van B&W is belast met het dagelijks bestuur van de gemeente binnen de door de raad gestelde kaders. Daaronder valt ook de organisatie en aansturing van het ambtelijk apparaat. Het college van B&W is leidend – conform deze verantwoordelijkheid op grond van de Gemeentewet – voor het aansturen van deze cultuuromslag.
1.2	Cultuuromslag van de ambtelijke organisatie	De houding van de ambtelijke organisatie is open, dienstbaar, meedenkend en oplossingsgericht. Ambtenaren zijn benaderbaar, luisteren goed en werken zichtbaar in het belang van onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Dat betekent een houding van ‘Ja, mits’ in plaats van ‘Nee, tenzij’. Niet de procedure staat voorop, maar de inwoner.
1.3	Minder externe inhuur	We werken aan een deskundig, professioneel en toekomstbestendig ambtenarenapparaat. Hiermee verminderen we de inzet van externe inhuur, inclusief adviesbureaus en rapporten. Dit beperkt de kosten, voorkomt uitholling van de eigen kennis en expertise en versterkt daardoor het vertrouwen en gezag in de lokale overheid. Door deze opdrachten te gunnen aan het eigen personeel, maakt dat het werk interessanter wordt en de kennis in huis blijft. Zo bereiden we ons ook voor op de uitstroom van de oudere werknemers de komende jaren. We willen een aantrekkelijke werkgever zijn voor onze huidige medewerkers én voor nieuwe medewerkers die we willen aantrekken..
1.4	Beter communiceren	De informatie van de gemeente naar inwoners moet duidelijker. Besluiten van het bestuur moeten begrijpelijk zijn voor inwoners. Dit betekent dat inzicht moet worden geboden in de afwegingen achter de besluitvorming. De gemeente moet met het eerlijke verhaal komen, ook als beslissingen op weerstand kunnen stuiten. Wij vinden het vrije debat waarin iedereen in vrijheid zijn mening en gedachten kan uiten een belangrijk goed. Het boycotten of buiten de orde plaatsen van mensen met een afwijkende mening, zonder dat er een inhoudelijke discussie plaatsvindt, is een verarming van het maatschappelijk debat en vinden wij niet acceptabel. Wij zijn dan ook tegen de cancelcultuur.
1.5	Participeren moet eenvoudiger	Om mee te denken met de gemeente heb je geen academische graad meer nodig. Het is voor inwoners helder hoe kan worden meegedacht zonder dat die zich eerst uitgebreid moet inlezen. Zo benutten we de denkracht van onze inwoners en wordt meedenken aantrekkelijker. Daarmee wordt waardevolle feedback verkregen hetgeen de kwaliteit ten goede komt.
1.6	Administratieve lasten omlaag	Een leven zonder risico's bestaat niet. Daarom maken we regels. En steeds meer om alle risico's zoveel mogelijk uit te sluiten. De keerzijde hiervan is dat evenementen, vrijwilligersorganisaties en ontwikkelaars met veel papierwerk te maken krijgen. Een deel hiervan is wettelijk vereist en dus onontkoombaar. Ter vermindering van bureaucratie houden we procedures voor vergunningaanvragen, bouwvergunning en subsidies tegen het licht. Waar mogelijk worden procedures en/of voorwaarden geschrapt of vereenvoudigd.

Beleidsdoelstellingen gemeente Noordwijk		
Programma 1 Bestuur en Dienstverlening		
Thema	Wat willen we bereiken?	
1.7	Asiel	De gemeenteraad van Noordwijk heeft op 25 september 2025 de motie "Geen AZC in de Gemeente Noordwijk" aangenomen. Deze motie is bepalend en leidend voor het beleid ter zake in deze bestuursperiode. De gemeente Noordwijk acht de opvang van asielzoekers c.q. vestiging van een asielzoekerscentrum (AZC) – tijdelijk of permanent – niet mogelijk en passend binnen de gemeente. Daarvoor zijn diverse redenen: • Opvang van asielzoekers heeft een grote impact op cruciale maatschappelijke en sociale voorzieningen van onze inwoners, die reeds onder grote druk staan: het onderwijs kampt met capaciteitstekorten, er is toenemende druk op huisartsen en de gezondheidszorg met soms lange wachttijden voor onze inwoners tot gevolg, het elektriciteitsnet nadert zijn grenzen waardoor woningbouw geregeld nu al stagneert en bedrijven niet meer kunnen uitbreiden, de politie het werk nu al niet meer goed aankan waardoor met veel aangiftes niets gebeurt, er lange wachttijden zijn voor sociale huurwoningen, etc. • Er zijn in onze gemeente geen locaties welke ruimtelijk en planologisch verantwoord zijn. • Een AZC heeft een grote impact op het veiligheidsgevoel van onze inwoners, het leefklimaat in de gemeente en de sociale cohesie van onze gemeenschap. • Noordwijk draagt regionaal reeds substantieel en disproportioneel bij aan migratie gerelateerde opgaven, onder meer via de huisvesting van duizenden arbeidsmigranten (welke bovendien ook grotendeels buiten Noordwijk hun werkzaamheden verrichten), de opvang van honderden Oekraïense vluchtelingen, de huisvesting van statushouders, werknemers van ESTEC, en de extra druk op de woningmarkt welke door het zijn van een toeristische badplaats wordt veroorzaakt. • Er ontbreekt voldoende maatschappelijk draagvlak: er is grote maatschappelijke onrust ontstaan, met duizenden handtekeningen onder petitie's, protestacties en tal van signalen van inwoners die hun terechte zorgen uiten. Een belangrijke oorzaak van het tekort aan opvangplekken landelijk is het onvoldoende doorstromen van statushouders vanuit de AZC's naar de gemeenten. De gemeente Noordwijk voldeed in het verleden en per 1 januari 2026 wel aan de taakstelling en heeft daarmee niet bijgedragen aan dit doorstroomprobleem. Op basis hiervan en in lijn met de aangenomen motie zal de gemeente Noordwijk geen medewerking verlenen aan de opvang van asielzoekers / vestiging van een AZC binnen de gemeentegrenzen. In geen enkele kern, tijdelijk noch permanent, en in geen enkele vorm.
Programma 2 Veiligheid		
Thema	Wat willen we bereiken?	
2.1	Een veilige buurt	Inbraken, diefstal, oplichting aan de deur, straatintimidatie en intimiderend rijgedrag door jongeren op fatbikes behoren tot de meest gehoorde veiligheidsproblemen. Het toezicht richt zich daarom specifiek op deze thema's. Hierin zien we een belangrijke rol voor onze Buitengewoon Opsporingsambtenaren (Boa's). Die willen we meer zichtbaar laten zijn in de straten, wijken en strand. Zij richten zich minder op randverschijnselen en meer op veiligheid en preventie. Maar veiligheid is ook een zaak van ons allemaal. Niet alleen van politie en Boa's, maar ook van inwoners, ondernemers, scholen en verenigingen die zich samen inzetten om onze dorpen veilig en leefbaar te houden. Daarom stimuleren en ondersteunen we initiatieven op dit vlak.
2.2	Ondermijning bestrijden	Ondermijnende criminaliteit is een vorm van georganiseerde criminaliteit waarbij criminelen misbruik maken van legale bedrijven, diensten en netwerken om illegale activiteiten uit te voeren of te verbergen. Voorbeelden hiervan zijn drugshandel en drugslabs in loodsen of woningen, witwassen van illegaal verkregen geld, intimidatie of omkoping van ambtenaren en ondernemers en fraude. Deze criminaliteit moet structureel en integraal aangepakt worden in nauwe samenwerking tussen politie, justitie en ketenpartners, onder regie van de burgemeester. Hierbij bouwen we voort op controles die al door andere deskundige instanties – zoals banken, notarissen en fiscus – worden uitgevoerd. De Wet Bibob is daarnaast een instrument, hoewel deze beperkte controleerbaarheid kent en niet de gebruikelijke rechtsbescherming in de verhouding tussen burger en overheid biedt. Daarom moet dit instrument zorgvuldiger, controleerbaar en proportioneel worden toegepast.
2.3	Bescherming tegen digitale criminaliteit	Het internet en ons veelvuldig gebruik van digitale instrumenten bieden gemak, maar brengen ook risico's met zich mee. Voorbeelden hiervan zijn het verlies van privacy door bijvoorbeeld een datalek of oplichting met phishingmails en identiteitsfraude. De gemeentelijke systemen moeten hiertegen bestand zijn en ambtenaren moeten op de juiste manier handelen
2.4	Voorbereid op noodsituaties	We versterken de maatschappelijke weerbaarheid door inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties te helpen zich voor te bereiden op noodsituaties en langdurige uitval van voorzieningen.

Beleidsdoelstellingen gemeente Noordwijk		
Programma 3 Verkeer en Parkeren		
Thema	Wat willen we bereiken?	
3.1	Verkeersveiligheid	Verkeersveiligheid is een basisvoorwaarde voor een leefbare en veilige gemeente. Daarom zetten we in op bredere fietspaden, duidelijke scheiding van verkeersstromen, kindvriendelijke schoolroutes en snelheidsbeperkingen in woonwijken. We handhaven streng op snelheid en gevaarlijk rijgedrag, ook bij e-bikes en fatbikes. Verkeersknelpunten in de kernen worden aangepakt, zoals gevaarlijke oversteekplaatsen. Hierbij worden bewoners actief betrokken
3.2	Regionale bereikbaarheid	Goede verbindingen zijn essentieel om Noordwijk en de omliggende kernen bereikbaar te houden. Daarom zetten we in op een goede ontsluiting van de gemeente voor zowel de auto en de fiets als het openbaar vervoer.
3.3	Parkeren	In de badplaats Noordwijk is parkeren geen bijzaak. In de zomermaanden loopt de druk flink op. Dit mag niet ten koste gaan van de parkeermogelijkheden voor de inwoners. Daarom streven we naar voldoende parkeerplekken. Voor inwoners maken we parkeren eenvoudiger. Voor bezoekers zoeken we naar slimme oplossingen die parkeren makkelijker maken.
3.4	Verkeer van de toekomst	De groei van het aantal elektrische auto's, de uitbreiding van woonwijken en de vergrijzing van de bevolking raakt de mobiliteit. We sorteren voor op deze ontwikkelingen met extra laadmogelijkheden en andere vervoersoplossingen. Hierbij houden we rekening met voldoende beschikbaarheid van parkeerplekken voor niet-elektrische auto's. Parkeerplekken zijn voor parkeren en niet om te laden.
Programma 4 Economie		
Thema	Wat willen we bereiken?	
4.1	Lokaal ondernemerschap faciliteren	Lokale ondernemers zijn belangrijk voor onze economie en voor het voorzieningenniveau in onze dorpen. Zij zijn de motor van onze lokale economie en zorgen daarmee voor werkgelegenheid, levendige winkelstraten en maatschappelijke initiatieven. Wij zien ondernemers daarom als bondgenoten en partners en zorgen voor een gezond en aantrekkelijk vestigingsklimaat. Alle dorpen houden een aantrekkelijk centrum met een divers winkelaanbod. Winkelcentra hebben ook een functie voor de leefbaarheid van onze dorpen voor ontmoeting, ontspanning en basisbehoeften op loopafstand. De gemeente zet in op toegankelijke, voorspelbare en betrouwbare dienstverlening voor ondernemers. Te veel regels werken beklemmend en kosten ook geld omdat ze een inspanning vragen van ondernemers om hieraan te voldoen. We maken daarom werk van vermindering van de regeldruk
4.2	Toerisme als economische pijler	We kiezen voor toerisme dat gastvrij, jaarrond, economisch sterk en in balans met natuur en leefbaarheid is. Wij profileren de gemeente als een levendige badplaats, met strand, duinen en bollenvelden en we koesteren onze kuuroordstatus. Andere sterke punten zoals de toeristische evenementen, Space Expo en het Oosterduinse Meer ondersteunen we of brengen we tot ontwikkeling. Van oudsher is Noordwijk aan Zee een badplaats waar kwaliteit en verblijfstoerisme belangrijker zijn dan kwantiteit en dagtoerisme. Wij willen deze onderscheidende Noordwijkse identiteit behouden. Met de komst van permanente strandpaviljoens is de kwaliteit op het strand vergroot. Seizoensgebonden strandtenten dragen bij aan een authentieke strandbeleving, meer diversiteit in het aanbod en een strand dat ook toegankelijk en aantrekkelijk blijft voor Noordwijkers. Met deze diversiteit onderscheiden we ons van andere badplaatsen en blijven we een concurrerende badplaats. Het toevoegen van meer permanente en grotere paviljoens op het strand gaat ten koste van onze horecabedrijven op de boulevard, De Grent en het achterliggende gebied. Een verdere verruiming van de exploitatiemogelijkheden op het strand wordt daarom niet toegestaan.
4.3	Innovatie in het ruimtevaartcluster	Het Noordwijkse ruimtevaartcluster levert hoogwaardige banen, economische spin-off en biedt kansen tot innovatie. De Economische impact van het cluster is nu al 1,2 miljard aan omzet en 7.600 medewerkers. Samen met het Rijk, de provincie en partners als ESA investeren we in gedeelde faciliteiten, bereikbaarheid en samenwerking tussen bedrijven, onderwijs en kennisinstellingen. De NL Space Campus kan uitgroeien tot een onderscheidende economische motor voor Noordwijk en de regio. Dat gebeurt niet vanzelf. Andere kennisregio's staan niet stil en partners verwachten dat Noordwijk zelf een duidelijke trekkende rol neemt
4.4	Toekomstbestendige agrarische sector	De agrarische sector en de bollenteelt zijn onlosmakelijk verbonden met de Noordwijkse identiteit en economie, zeker in Noordwijkerhout en De Zilk. De sector staat voor verschillende uitdagingen, zoals het verminderen van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, verzilting van het grondwater en de bescherming van het bollenareaal tegen verstedelijking. We willen agrariërs ondersteunen bij innovatie, verduurzaming en toekomstbestendig ondernemerschap, zonder onnodige lokale regeldruk.

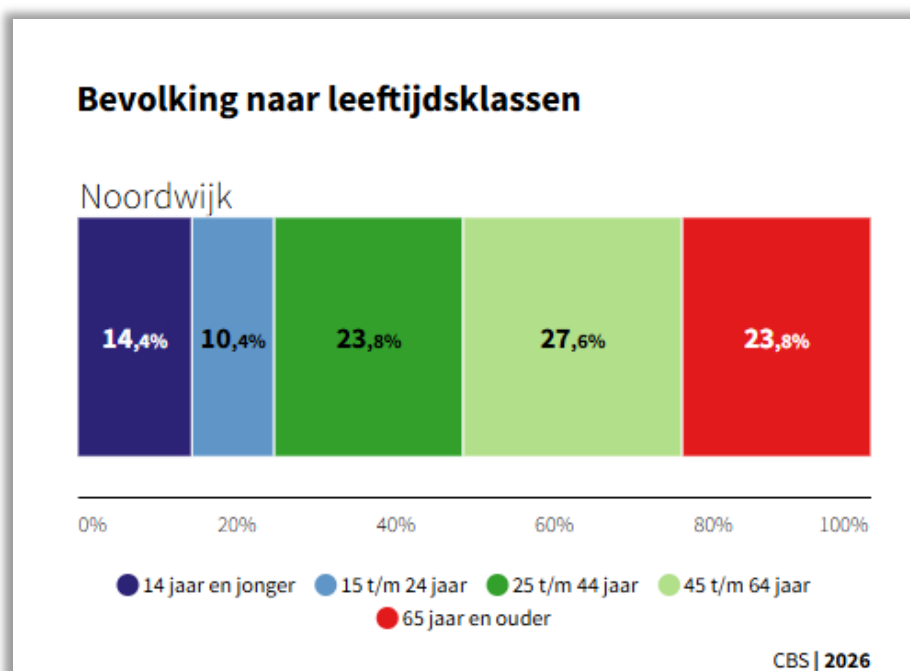
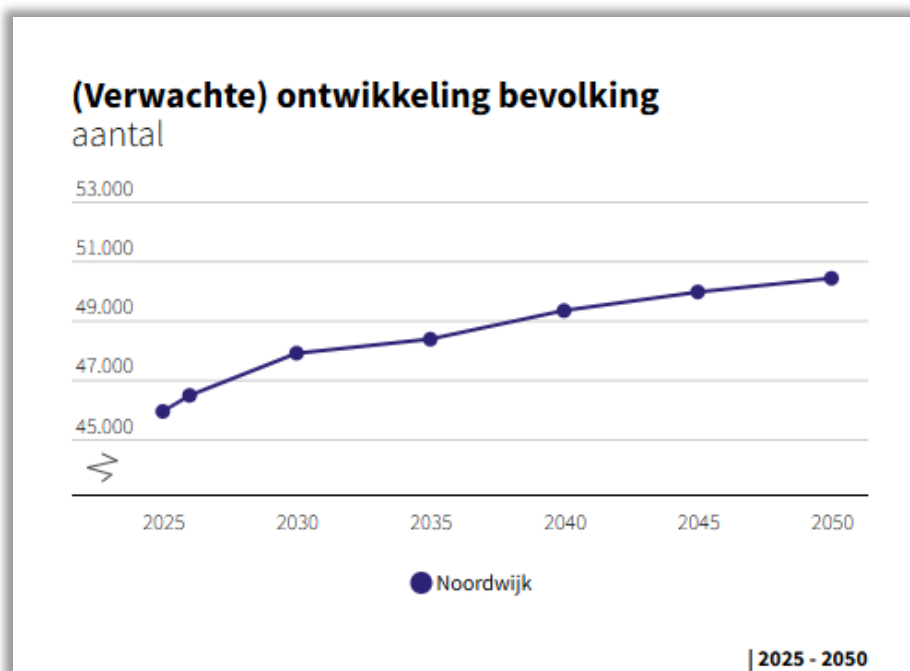
Beleidsdoelstellingen gemeente Noordwijk		
Programma 5 Onderwijs		
Thema	Wat willen we bereiken?	
5.1 Samenwerken aan goed passend onderwijs	Scholen moeten zich kunnen richten op hun kerntaak: goed onderwijs. De Wet passend onderwijs heeft als doel dat scholen meer leerlingen binnen het reguliere onderwijs ondersteunen en daarvoor een passende leeromgeving bieden. In de wet is het accent verschoven van medisch labelen – ADHD, dyslexie, dyscalculie et cetera – naar wat leerlingen nodig hebben aan ondersteuning. We werken met de scholen aan het normaliseren hiervan zodat minder snel hoeft te worden uitgeweken naar speciaal onderwijs of externe hulp. De gemeente heeft geen rol in de inhoud van het onderwijs en richt zich op de aansluiting met de jeugdhulp.	
5.2 Goede huisvesting en multifunctioneel gebruik	Wij faciliteren scholen wanneer hun accommodaties niet meer voldoen aan de eisen. Schoolbesturen moeten hun gebouwen goed onderhouden. Met de nieuwe wet voor een planmatige en doelmatige aanpak van onderwijshuisvesting zien we erop toe dat schoolbesturen noodzakelijk onderhoud daadwerkelijk en tijdig uitvoeren. Dit is duurzamer en zo blijven schoolgebouwen in een goede staat. Daardoor kan vaker worden gekozen voor renovatie in plaats van vervangende nieuwbouw als gevolg van achterstallig onderhoud. Schoolgebouwen kunnen ook na schooltijd een wijkfunctie hebben. We willen onderwijs, welzijn en kinderopvang waar mogelijk combineren in brede scholen of kindcentra. Daarmee wordt het maatschappelijke vastgoed optimaal gebruikt en draagt het bij aan de sociale cohesie.	
5.3 Kennis van je omgeving en geschiedenis	Onderwijs vormt niet alleen kennis, maar ook karakter. Daarom willen wij dat leerlingen weten waar zij vandaan komen, begrijpen hoe deze streek in elkaar zit en kennis hebben van haar geschiedenis, kortom: vorming van je lokale identiteit. Scholen dragen niet alleen kennis over, maar ook de waarden die onze samenleving dragen: respect, verantwoordelijkheid en fatsoen. Juist die waarden zijn onmisbaar voor een hechte gemeenschap.	
Programma 6 Sport en Cultuur		
Thema	Wat willen we bereiken?	
6.1 Waardering voor verenigingen en vrijwilligers	Vrijwilligers, verenigingen en stichtingen vormen het kloppend hart van het sociale en sportieve leven in Noordwijk. Wij hebben respect voor de inzet van deze betrokken inwoners en zetten ons actief in om hen te ondersteunen. Dit doen we in de eerste plaats door niet op deze organisaties te bezuinigen. Hun maatschappelijke bijdrage is daarvoor te waardevol.	
6.2 Stimuleren van sport en bewegen	Het belang van sporten en bewegen voor lichaam en geest is onomstreden. Wij zorgen als gemeente voor goede sportaccommodaties en faciliteren ongeorganiseerde sporters om te bewegen in de openbare ruimte. Daarmee verleiden we zoveel mogelijk mensen om meer te bewegen.	
6.3 Behoud van cultuur en erfgoed	Wij hechten groot belang aan respect voor onze cultuur en behoud van onze normen en waarden, onze eigen identiteit en ons erfgoed. Een van de redenen waarom het prettig wonen is in onze dorpen, is de eigenheid van onze dorpsculturen. De aanwezigheid van cultureel erfgoed, in de vorm van gebouwen, landschap en tradities, draagt bij aan onze identiteit.	
6.4 Scherpe keuzes maken bij evenementen	In Noordwijk worden elk jaar veel evenementen georganiseerd. Er moet een duidelijk evenementenbeleid zijn dat toetst op lokale meerwaarde en cultuur. Subsidies worden doelgericht ingezet en daarbij wordt altijd een eigen bijdrage verwacht van de initiatiefnemer. Noordwijk Marketing brengt de kennis en expertise in om evenementen en cultuur actief te promoten.	
Programma 7 Sociaal Domein en Volksgezondheid		
Thema	Wat willen we bereiken?	
7.1 Meer inzet op preventie en welzijn	Gezondheid is voor een goede kwaliteit van leven voor iedereen van belang. Daarbij is voorkomen beter dan genezen, ook als het om zorgkosten gaat. Van elke € 100 die in Nederland aan zorg wordt uitgegeven, gaat ongeveer € 95 naar behandelingen, ziekenhuizen, medicijnen, ouderenzorg, GGZ en wijkverpleging. Slechts circa € 5 wordt besteed aan preventie. Meer investeren in preventie helpt zorgkosten te beperken en verbetert de kwaliteit van leven. Gezondheid begint bij een goede leefstijl en is primair de verantwoordelijkheid van het individu. Aan een gezonde leefomgeving kan de gemeente een bijdrage leveren. Een verminderde kwaliteit van leven en gezondheidsproblemen kunnen onder meer voortkomen uit stress, bijvoorbeeld door schulden, armoede of eenzaamheid. In zulke situaties kunnen sociale voorzieningen ondersteuning bieden, zonder dat direct zorg nodig is. Het is daarbij belangrijk dat deze voorzieningen laagdrempelig en dichtbij inwoners beschikbaar zijn.	

Beleidsdoelstellingen gemeente Noordwijk		
Programma 7 Sociaal Domein en Volksgezondheid		
Thema	Wat willen we bereiken?	
7.2	Makkelijker vinden van hulp en ondersteuning	Als zorg of ondersteuning nodig is, moet die snel en makkelijk vindbaar zijn. Daarom versterken we de positie van Voorleider1 als centraal aanspreekpunt voor hulpvragen. De komende jaren gaan in onze regio veel huisartsen met pensioen en dreigt er een tekort aan huisartsen. Daarom denken we mee met huisartsen die een praktijk willen beginnen in Noordwijk.
7.3	Minder afhankelijk van de jeugdhulp	Het gebruik van jeugdhulp is de afgelopen jaren flink toegenomen. Onze ambitie is om deze stijging af te vlakken. We sluiten ons aan bij de ambitie van de landelijke Hervormingsagenda Jeugd om de wachttijden te verminderen en de grip op kosten te vergroten. Hiervoor is het onder andere nodig om aan de mentale gezondheid van de jeugd te werken en tegelijkertijd om niet op elk kind een etiket te plakken. Daarbij kijken we scherp naar het functioneren van de gespecialiseerde jeugdhulp. De toename van het aantal zorgaanbieders, waaronder zorgbedrijven die zich verrijken met publiek zorggeld (zorgcowboys), het verkorten van wachtlijsten en de aansluiting van de jeugdhulp op de volwassenenzorg, behoeven gerichte aandacht.
7.4	Voorbereid zijn op de vergrijzing	Rond 2040 bereikt de vergrijzing haar hoogtepunt. Er komen dan meer inwoners van 65 jaar en ouder, terwijl ook het aantal 75-plussers sterk toeneemt. Daardoor groeit de zorgvraag, terwijl de beroepsbevolking en het beschikbare zorgpersoneel juist relatief kleiner worden. Om de gevolgen van de vergrijzing op te vangen, zijn mantelzorgers onmisbaar. Daarom geven we hen meer ondersteuning en ruimte om hun zorgtaken vol te houden. Daarnaast zetten we erop in dat ouderen langer zelfstandig thuis kunnen blijven wonen. Ook moet de zorg efficiënter worden georganiseerd, met minder bureaucratie.
Programma 8 Duurzaamheid en Leefomgeving		
Thema	Wat willen we bereiken?	
8.1	Energie beschikbaar houden	In meerdere provincies is inmiddels een stop afgekondigd op nieuwe aansluitingen van woningen en bedrijven op het elektriciteitsnet. Dat zet onze woningbouwplannen en economische ontwikkeling onder druk. Daarom moeten we inzetten op versterking van het net én op energiebesparing waar dat kan. We denken constructief mee over geschikte locaties voor onderstations. Daarnaast stimuleren we isolatiemaatregelen en andere oplossingen die het energieverbruik verlagen en opslag mogelijk maken.
8.2	Aanpassen aan het klimaat	Klimaatverandering kan zich op meerdere manieren uiten, namelijk hetere zomers, extreme buien, aanhoudende droogte en zeespiegelstijging. Deze veranderingen kunnen leiden tot hittestress, wateroverlast, drinkwatertekorten en verzilting. We bereiden ons hierop voor door betere afwatering en groenvoorzieningen. Met het planten van bomen beschermen we de openbare ruimte tegen hitte en houden we het water langer vast. Bij nieuwbouw volgen we de bouwvoorschriften zoals die door het Rijk zijn vastgesteld, zonder daar extra lokale eisen aan toe te voegen
8.3	Schone en groene wijken	Prettig wonen is ook wonen in een schone en groene wijk. Kinderen moeten lekker buiten kunnen spelen, zonder afval en hondenpoep op straat. De omgeving moet uitnodigen tot bewegen, ontmoeten en buiten zijn
8.4	Beschermen van ons karakteristieke landschap	We koesteren en beschermen ons diverse en open landschap met kust, duin, bollengrond en weides. Deze diversiteit van natuur en landschap nodigt onze inwoners en bezoekers uit tot bewegen en recreëren. De agrarische sector steunen we bij het verduurzamen van de teelt. In samenwerking met de Duin- en Bollengemeenten houden we het landschap open en gaan we verrommeling tegen. Daarbij zetten we in op het verbeteren van de biodiversiteit en waterkwaliteit.
Programma 9 Ruimte en Wonen		
Thema	Wat willen we bereiken?	
9.1	Een gestage bouwstroom	In onze gemeente staan momenteel 21.625 woningen. Tot 2034 staat de bouw van 2.300 woningen op de planning, waarvan we er minimaal 1.000 realiseren in deze periode. Dit betekent systematisch doorwerken aan de hand van de woningbouwplanlijst. Ons bestuur gaat daadkrachtig het gesprek aan met zowel ontwikkelaars als de provincie om woningbouw te versnellen, nieuwe locaties aan te dragen en belemmeringen weg te nemen. Daarnaast maken we in samenspraak met de Duin- en Bollengemeenten en de provincie een plan voor de invulling van de maximaal 45 hectare bouwgrond in het buitengebied. Nieuwe woningen wijzen we maximaal toe aan de eigen inwoners. Daarvoor sturen we op een passend aanbod van woningtypen, prijsklassen en fasering. Zo ontstaat een beheerste bouwstroom die aansluit bij de lokale behoefte en de kans vergroot dat onze inwoners een woning in hun eigen dorp kunnen vinden.

Beleidsdoelstellingen gemeente Noordwijk		
Programma 9 Ruimte en Wonen		
	Thema	Wat willen we bereiken?
9.2	Voor onze inwoners en specifieke doelgroepen	We bouwen gericht naar de behoefte van onze inwoners. Het onlangs uitgevoerde woningbehoefteonderzoek geeft richting aan het op te stellen programma Volkshuisvesting. Daarin leggen we vast hoe het woningaanbod beter kan aansluiten op de woonbehoefte, zodat onze inwoners daar optimaal van profiteren.
9.3	Gedifferentieerd bouwen en wonen	Het aantal alleenstaanden en ouderen groeit hard. Senioren blijven vaak in hun grote woning wonen door een gebrek aan geschikte, kleinere alternatieven. Hierdoor wordt in de toekomst een overschot verwacht van eengezinswoningen. Dit kan leiden tot leegstand en waardedaling. Wij spelen hierop in met kleinere koopwoningen, alternatieve woningvormen en woningdelen.
9.4	Goede huisvesting arbeidsmigranten en statushouders	De prognose is dat het aantal arbeidsmigranten de komende jaren verder zal stijgen. Woningen in de kernen moeten zo veel mogelijk op de markt komen voor onze inwoners. De huisvesting van arbeidsmigranten moet plaatsvinden op basis van logies, dat wil zeggen een tijdelijk verblijfsadres. Het voeren van het constructieve gesprek met werkgevers en huisvesters is hiervoor cruciaal. Daarbij hanteren we twee uitgangspunten. De huisvesting is primair de verantwoordelijkheid van de werkgever. Daarnaast moet de huisvesting van arbeidsmigranten in Noordwijk meer in evenwicht worden gebracht met het aantal banen voor arbeidsmigranten bij Noordwijkse werkgevers. Statushouders krijgen al jaren voorrang bij de toewijzing van (sociale) huurwoningen. Dit is niet wettelijk verplicht en gaat ten koste van onze eigen Noordwijkse woningzoekenden die vaak vele jaren moeten wachten op een betaalbare woning; dat is niet eerlijk. Wij behandelen onze woningzoekenden en statushouders gelijk.

1.4 Kerngegevens

Sociale structuur

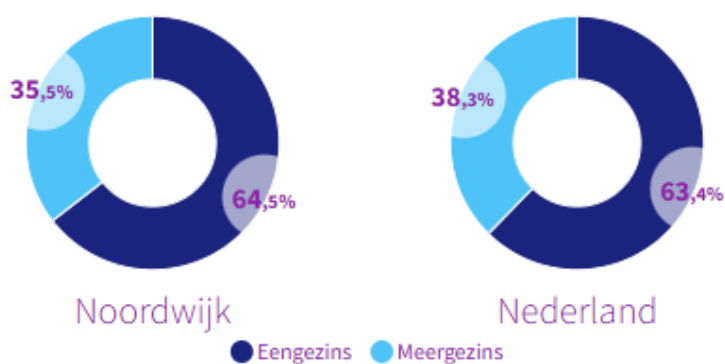
Bron: [Noordwijk in Cijfers – Bevolking – Noordwijk](#)

Fysieke structuur

Woningen
aantal
21.627
Noordwijk

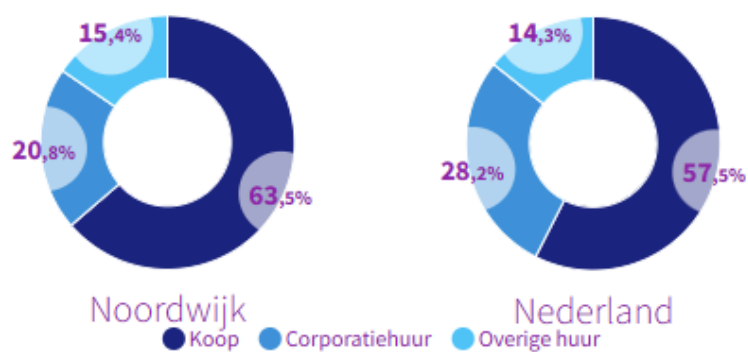
BAG/ABF | 2026

Woningen naar type

BAG/ABF | 2026

Woningen naar eigendom

Syswov | 2025

Bron: [Dashboard – Bouwen en wonen – Noordwijk](#)

1.5 Kaders voor gezond financieel beleid

De onderstaande kaders zijn gehanteerd bij het maken van nieuwe afwegingen. Deze kaders zijn niet uitputtend en fungeren als meetlat waarlangs nieuwe ruimtevragers zijn afgewogen. In de uitvoeringspraktijk wordt het 'pas toe of leg uit-principe' gehanteerd. Dat houdt in dat de gekozen toepassing kan verschillen per onderwerp en dat in bijzondere omstandigheden er redenen kunnen zijn om van de gekozen toepassing af te wijken.

Kaders voor gezond financieel beleid

1. eerst de opgave, dan het plan, dan het geld;
2. nieuw beleid voor oud beleid (ombuigingen);
3. we doen het voor het geld dat we ervoor krijgen;
4. kostendekkendheid;
5. proactief gebruik maken van subsidies;
6. integraliteit;
7. 'herstelbetalingen uit Den Haag' komen in plaats van eigen middelen en niet er bovenop;
8. ontschotten van budgetten;
9. samen in partnerschap;
10. zuiver resultaat bestemmen;
11. zo min mogelijk reserves;
12. profijtbeginself;
13. gezond weerstandvermogen.

1. Eerst de opgave, dan het plan, dan het geld

Nu beginnen we vaak eerst met de financiële claim en daarna met de visie, het plan en de uitwerking. Dat betekent dat middelen lang onbenut blijven (onderuitputting). Nog belangrijker is dat het geen recht doet aan de afweging door de raad. Transparantere beleidsdiscussies met de raad in een eerder stadium, betekent ook een transparanter begrotingsproces. Concreet betekent dit dat er meer pro memorie posten als ruimtevrager in de programmabegroting staan om later in te vullen. Niet alles kan en moet immers tegelijk. Dit kan echter ook leiden tot besluiten zonder financiële dekking waarmee financiële risico's ontstaan.

2. Nieuw beleid voor oud beleid (ombuigingen)

Met het richtsnoer 'nieuw voor oud' wordt bedoeld dat een lopend project of bestaande activiteiten worden beëindigd, als er financiële dekking moet worden gevonden voor een nieuw initiatief. Vanuit de raad is het idee geopperd om een zero-based programmabegroting te maken. Dit is een methode om de programmabegroting door te lichten op wat wettelijk verplicht is, wat de vrije afwegingsruimte is, et cetera. Dat kan helpen om de juiste keuzes te maken.

In essentie gaat het om de vraag in welke mate bestaand beleid bijdraagt aan de bestuurlijke doelen. Waar dat niet zo is, ontstaat er ruimte voor heroverweging binnen de totale programmabegroting.

3. We doen het voor het geld dat we ervoor krijgen

Medebewindstaken doen we in principe voor (maximaal) het geld dat we ervoor krijgen. Waar de kosten de beschikbare middelen overschrijden moet worden gezocht naar mogelijkheden om de kosten te beheersen of de inkomsten te vergroten.

4. Kostendekkendheid

Belastingheffingen, leges en tarieven zijn kostendekkend.

5. Proactief gebruik maken van subsidies

Bij grote stedelijke projecten worden doelgerichte acties en lobby ingezet voor succesvolle subsidieverwerving.

Bij het verstrekken van subsidies telt niet de inspanning maar het resultaat. Bij elk van de gemeentelijke doelen wordt bepaald of en zo ja, hoe gesubsidieerde activiteiten een bijdrage kunnen leveren aan het realiseren ervan.

6. Integraliteit

Opbrengsten en kosten worden zoveel mogelijk in samenhang gepresenteerd. Bij investeringen worden de capaciteit, de duurzaamheid en de Informatie- en Communicatietechnologie (ICT) aspecten ook meegenomen.

7. 'Herstelbetalingen uit Den Haag' komen in plaats van eigen middelen en niet er bovenop

Als er geld komt uit Den Haag voor een ambitie die al in de programmabegroting is verwerkt en er is niet afgesproken 'dat we het doen voor het geld dat we ervoor krijgen', dan komt dit geld ten gunste van het begrotingsresultaat. En kan dus worden ingezet voor andere zaken.

8. Ontschotten van budgetten

Budgetten worden zoveel mogelijk ontschot, om een integrale afweging en het schuiven met budgetten mogelijk te maken met betrekking tot zowel het sociale als het fysieke domein. Tegenvallers worden zoveel mogelijk binnen het domein, het programma of een beleidsveld opgevangen.

9. Samen in partnerschap

Netwerk-besturen betekent ook netwerk-financieren. Wanneer een maatschappelijke opgave samen met andere partners wordt opgepakt, komt de rekening niet alleen bij de gemeente terecht.

10. Zuiver resultaat bestemmen

Budget dat aan het einde van het jaar overblijft gaat naar de algemene reserve.

11. Zo min mogelijke reserves

Algemeen uitgangspunt is om zo min mogelijk reserves te hebben. Bij het instellen van een reserve is het belangrijk om een concreet doel vast te stellen waarvoor de reserve wordt ingesteld, inclusief de geplande looptijd.

12. Profijtbeginself

Kosten van publieke voorzieningen worden zoveel mogelijk in rekening gebracht bij degenen die daarvan profiteren.

13. Gezond weerstandsvermogen

Het benodigd weerstandsvermogen in relatie tot de risico's blijft in gezonde verhouding en ligt tussen de 1,4 en 2,0.

2. Beleidsbegroting

2.1 Algemeen

De uitvoering van de gemeentelijke taken en werkzaamheden spreidt zich uit over vele gebieden. In verband met de beheersbaarheid van de taken en werkzaamheden zijn deze verdeeld in programma's.

Om de leesbaarheid en vergelijkbaarheid van de programma's zo groot mogelijk te maken hebben de programma's dezelfde structuur. Naar aanleiding van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en overleg met de auditcommissie zijn de programma's onderverdeeld in de volgende zeven w-vragen:

- Wat willen we bereiken?
- Wat gaan we daarvoor doen?
- Wanneer is het gereed?
- Wat mag het kosten?
- Welke beleidsindicatoren zijn hierbij relevant?
- Wat zijn de verbonden partijen/met wie werken we samen?
- Wat zijn de risico's?

Door op basis van deze zeven w-vragen de programmabegroting vast te stellen worden door de gemeenteraad de kaders waarbinnen het college de programmabegroting moet uitvoeren vastgelegd.

Wat willen we bereiken?

Deze vraag wordt beantwoord door aan te geven wat de gemeente binnen een beleidsveld uiteindelijk binnen de periode 2027-2030 wil bereiken (doelen). Hierin zijn de ambities uit onder andere het coalitieakkoord verwerkt.

Wat gaan we daarvoor doen?

Hier wordt concreet aangegeven wat de gemeente in 2027-2030 gaat doen (prestaties) om eerder beschreven doelen te bereiken. Dat kunnen zaken zijn die de gemeente zelf doet of die andere organisaties doen (in opdracht van de gemeente).

Wanneer is het gereed?

Vanaf de Begroting 2021-2024 is aan de w-vragen de w-vraag 'Wanneer is het gereed?' toegevoegd. Zo kan worden aangegeven wanneer een betreffend voornemen uitgevoerd wordt.

Wat mag het kosten?

Om de vierde w-vraag (Wat mag het kosten?) te beantwoorden staat in elk programma de volgende informatie: lasten, baten en saldo per programma. Per programma staan de baten, lasten en het saldo vermeld.

Welke beleidsindicatoren zijn hierbij relevant?

Vanuit het BBV zijn gemeenten verplicht om in de programma's een basis set van beleidsindicatoren op te nemen. Op basis van deze beleidsindicatoren wordt de gemeente Noordwijk vergeleken met andere Nederlandse gemeenten. Dit gebeurt op basis van de meest recente gegevens die ter beschikking worden gesteld op waarstaatjegemeente.nl.

Wie zijn de verbonden partijen/met wie werken we samen?

Per programma wordt aangegeven welke verbonden partijen bijdragen aan het programma. De uitgebreide informatie over de verbonden partijen staat opgenomen in de paragraaf Verbonden partijen.

Wat zijn de risico's?

Per programma wordt aangegeven welke mogelijke risico's samenhangen met de uitvoering van het desbetreffende programma. Uitgebreide informatie over de risico's staat opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Programma's

De volgende programma's zijn opgenomen in de begroting:

1. Bestuur en Dienstverlening
2. Veiligheid
3. Verkeer en Parkeren
4. Economie
5. Onderwijs
6. Sport en Cultuur
7. Sociaal Domein en Volksgezondheid
8. Duurzaamheid en Leefomgeving
9. Wonen en Ruimte

Paragrafen

Naast de programma's zijn de volgende (verplichte) paragrafen opgenomen in de begroting:

1. Lokale heffingen
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
3. Onderhoud kapitaalgoederen
4. Financiering
5. Bedrijfsvoering
6. Verbonden partijen
7. Grondbeleid
8. Wet open overheid (Woo)

2.2 Programma's

2.2.1 Programma 1: Bestuur en Dienstverlening

Een efficiënt en transparant bestuur dat dicht bij haar inwoners staat. Een gemeente die luistert, meedenkt en ruimte geeft. Geen betutteling, maar ondersteuning waar dat nodig is. Een gemeente die snel reageert op vragen en duidelijk communiceert. De inwoner staat centraal.

Hiervoor hebben we onze ambtelijke organisatie hard nodig. Wij ervaren dat onze ambtenaren professioneel, gemotiveerd en met betrokkenheid werken aan onze kernen. Die inzet waarderen wij oprecht. We blijven investeren in een deskundig vast personeelsbestand dat graag langdurig voor onze gemeente werkt. We zijn ons bewust van de landelijke personeelstekorten bij gemeenten. Daarom investeren we in een plezierige werkomgeving met ontwikkelkansen, waarin mensen vakmanschap opbouwen en senioriteit ontwikkelen. Zo versterken we de kwaliteit en continuïteit van de organisatie en verkleinen we de afhankelijkheid van externe inhuur.

Met deze cultuur en houding van bestuur en ambtelijke organisatie kan het vertrouwen in de overheid weer groeien. Als er fouten worden gemaakt, wordt dit ruiterlijk erkend en indien mogelijk hersteld. Over onze besluiten communiceren we in begrijpelijke en volwassen taal. De gemeente zet in op toegankelijke, voorspelbare en betrouwbare dienstverlening voor inwoners, verenigingen en ondernemers en dit toetsen we jaarlijks. Participatie kan wat ons betreft eenvoudiger, duidelijker en daardoor beter. We verminderen administratieve lasten waar mogelijk en zijn kritisch op nieuw beleid en extra regels.

1.1 Cultuuromslag van het bestuur		
De ambtelijke organisatie moet er zijn voor onze inwoners, ondernemers en maatschappelijk organisaties. Lokale belangen gaan voor op Haagse belangen. Gemeenschapsgeld moet maximaal bijdragen aan de kwaliteit van de dienstverlening. Mede daarom zijn we kritisch op de organisatiestructuur omdat deze niet gericht is op deze doelen. Daarom gaan we werken aan een cultuuromslag naar een meer dienstverlenende, toegankelijke en efficiënte organisatie. Het college van B&W is belast met het dagelijks bestuur van de gemeente binnen de door de raad gestelde kaders. Daaronder valt ook de organisatie en aansturing van het ambtelijk apparaat. Het college van B&W is leidend – conform deze verantwoordelijkheid op grond van de Gemeentewet – voor het aansturen van deze cultuuromslag.		
<i>Portefeuillehouder:</i>	<i>Waarnemend burgemeester Schneiders</i>	
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer?
Nauw bestuurlijk contact en aanspreekbare wethouders We herstellen de korte lijnen tussen bestuur en inwoners. Wethouders zijn met een laagdrempelig (wekelijks) contactuur beschikbaar voor vragen en adviezen uit de samenleving.	We organiseren een (wekelijks) contactuur. We maken dit spreekuur makkelijk toegankelijk voor onze inwoners via onze website en andere communicatiekanalen.	Doorlopend
Eén herkenbaar aanspreekpunt voor ondernemers We zijn een ondernemersvriendelijke gemeente. Daarom richten we een ondernemersloket in met vaste aanspreekpunten op de thema's Horeca & Retail, Agrarische bedrijven en bedrijventerreinen en Toeristische partners. Vanuit dit loket krijgen ondernemers snel een	We maken een plan met bijpassend voorstel voor college en raad waarin staat hoe wij één herkenbaar ondernemersloket inrichten met een duidelijk digitaal en fysiek aanspreekpunt. We bieden ondernemers de mogelijkheid om voor alle vragen bij grotere of complexe plannen vroegtijdig met de gemeente te overleggen over haalbaarheid en mogelijke knelpunten.	Tweede kwartaal

eerste inhoudelijke reactie of duidelijkheid over wie hun vraag oppakt.	Er is periodiek overleg met ondernemersverenigingen. We monitoren jaarlijks de ervaringen van ondernemers met het ondernemersloket en gebruiken deze om de dienstverlening verder te verbeteren.	Doorlopend Vierde kwartaal
Global Goals We beëindigen het lidmaatschap van Gemeenten4GlobalGoals en verwijderen alle uitingen hierover in de openbare ruimte en online communicatie. Lopende activiteiten, bijvoorbeeld samenwerkingen met ondernemers, kunnen worden voortgezet.	We melden ons bij de VNG af als GlobalGoals gemeente. We zetten de samenwerking met ondernemers voort op onderwerpen als duurzaamheid, klimaatadaptie, innovatie en AI als onderdeel van de structurele overleggen met economische partners.	Eerste kwartaal Doorlopend
Hirado stedenband De stedenband met Hirado in Japan voegt onzes inziens te weinig toe in verhouding tot de kosten. Daarom bouwen we de subsidie aan deze stichting af en zorgen we voor zorgvuldige communicatie hierover naar deze gemeente en de betrokken school.	We evalueren wat de stichting de afgelopen jaren heeft gedaan en brengen in kaart wat de toekomstplannen van de stichting zijn om inzicht te krijgen in de activiteiten. De subsidie wordt in lijn met het coalitieakkoord in vier jaar tijd afgebouwd. We communiceren hierover zorgvuldig naar vrijwilligers, Hirado en andere betrokkenen.	Eerste kwartaal

1.2 Cultuuromslag van de ambtelijke organisatie		
De houding van de ambtelijke organisatie is open, dienstbaar, meedenkend en oplossingsgericht. Ambtenaren zijn benaderbaar, luisteren goed en werken zichtbaar in het belang van onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Dat betekent een houding van 'Ja, mits' in plaats van 'Nee, tenzij'. Niet de procedure staat voorop, maar de inwoner.		
<i>Portefeuillehouder:</i>	<i>Waarnemend burgemeester Schneiders</i>	
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer?
Bestuurlijke herijking organisatie. De gehele organisatiestructuur wordt herijkt op basis van de volgende thema's: managementstructuur, aantal medewerkers, overhead en staf. De coalitie geeft aan een omslag te willen naar een meer dienstverlenende, toegankelijke, meedenkende en efficiënte organisatie.	We rapporteren over het onderzoek naar de ambtelijke organisatie. Dit onderzoek is gestart in 2026. Een extern bureau gaat onderzoek doen naar de stand van zaken van de ambtelijke organisatie. De aanleiding voor dit onderzoek komt voort uit het coalitieakkoord 'De regie terug'.	Eerste kwartaal
Inhoudelijk managen Met de fusie is gekozen voor procesmanagement als sturingsmodel voor de ambtelijke organisatie. Wij willen terug naar inhoudelijk management zodat leidinggevend met kennis van zaken kunnen sturen op de kwaliteit. Het management is bekend met en fungeert als aanspreekpunt op de inhoudelijke taken.	We maken op basis van de uitkomsten van het onderzoek naar de efficiency en effectiviteit van de ambtelijke organisatie een plan van aanpak voor verdere actie hierop.	Tweede kwartaal
Betere dienstverlening De gemeente is servicegericht. Contact met de gemeente moet eenvoudig en snel zijn.	We leveren een dashboard op voor de dienstverlening toegespitst op de servicenormen per team. Deze wordt ook per kwartaal besproken met de managers en binnen het team.	Eerste kwartaal

	We onderzoeken de mogelijkheid een signaalfunctie in te bouwen voor het niet behalen van normen binnen Mijn Services.	Derde kwartaal
Klanttevredenheidsonderzoek We voeren een jaarlijks klanttevredenheidsonderzoek uit waaruit blijkt hoe goed de inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties daadwerkelijk worden bediend. We verhogen dit cijfer van de huidige 6,4 naar minimaal een 7,5. Het college stelt een verbeterplan op als dit cijfer niet wordt behaald.	We zetten een continuumeting op telefonische bereikbaarheid en tevredenheid in zowel op het eerste klantcontact met het Klantcontactcentrum en op het tweedelijns gesprek binnen de rest van de organisatie.	Vierde kwartaal
Inzicht prestaties servicenormen De prestaties van de organisatie op de servicenormen worden jaarlijks inzichtelijk gemaakt.	We presenteren de resultaten van de servicenormen aan het eind van het jaar aan de Raad.	Vierde kwartaal
Ontwikkeling houding en gedrag Een verandering in de cultuur van een organisatie komt voort uit de mensen die er werken. We investeren in de soft-skills van onze medewerkers, met nadruk op het hanteren van de menselijke maat en dienstverlenende en communicatieve vaardigheden.	We gaan soft skills-trainingen organiseren gericht op oplossingsgericht en klantgericht denken voor collega's die in contact staan met de inwoners, zoals collega's van het KCC en de buitendienst. Voor collega's op kantoor die in de tweede lijn contact hebben met inwoners zorgen we voor een e-learning. Leidinggevend worden getraind om medewerkers te coachen op het optimaal inzetten van de talenten en kwaliteiten.	Vierde kwartaal Eerste kwartaal
Laagdrempelige bereikbaarheid. We verkleinen de afstand tussen inwoner en ambtelijke organisatie. Het is daarbij van belang dat mensen daadwerkelijk iemand te spreken krijgen. Inwoners kunnen rechtstreeks contact opnemen met ambtenaren via hun zakelijke telefoonnummer en emailadres.	We brengen ieder kwartaal de bereikbaarheid, terugbelverzoeken en afhandeling van klantvragen in beeld. Op basis hiervan wordt de kennisbank gericht uitgebreid. Voor de circa 10% van de vragen die het KCC niet direct kan beantwoorden, wordt een werkwijze ingericht waarbij klanten gericht worden doorverwezen naar de juiste vakafdeling. Hiervoor worden, waar dit passend en noodzakelijk is, zakelijke telefoonnummers en e-mailadressen van de betreffende afdelingen via MijnServices beschikbaar gesteld. Daarbij wordt vastgelegd voor welke typen vragen directe doorverwijzing mogelijk is, welke contactgegevens worden vrijgegeven en hoe de opvolging en bereikbaarheid worden geborgd. De werking en het gebruik van deze werkwijze worden periodiek geëvalueerd en hierover wordt gerapporteerd aan het management.	Derde kwartaal
Fysiek loket Fysieke loketten van de gemeente in zowel Noordwijk als Noordwijkerhout zijn voor inwoners belangrijk voor een toegankelijke gemeente. Uit eerder onderzoek blijkt dat vanwege wettelijke vereisten van veiligheid en zorgvuldigheid niet alle dienstverlening op elke locatie mogelijk is. Desondanks willen wij dat er een zo uitgebreid mogelijk servicepunt in Noordwijkerhout wordt gevestigd.	We behouden het servicepunt in Noordwijkerhout met de diensten die we op dit moment al aanbieden.	Doorlopend

Werken op kantoor Aanwezigheid op kantoor bevordert de teamvorming en samenwerking. Wij willen dat ieder team op alle werkdagen een fysieke bezetting op kantoor heeft.	Het beleid wordt aangepast naar 50% aanwezigheid op kantoor en leidinggevend worden geïnformeerd om hierop te kunnen toezien.	Eerste kwartaal
Innovatie Investeren in innovaties kan op langere termijn kosten besparen. Daarom stimuleren we de organisatie om de inzet van AI en andere digitale hulpmiddelen te verkennen, met een kritisch oog voor zowel de tekortkomingen en risico's als de meerwaarde en het terugverdienpotentieel.	We verbeteren diverse zoekfuncties met behulp van AI en andere digitale hulpmiddelen op het RIS/BIS systeem. We verbeteren diverse zoekfuncties met behulp van AI en andere digitale hulpmiddelen voor de website. We werken met een Innovatielab om onze veranderkracht te vergroten zodat we tot slimmere en betere diensten en processen komen.	Eerste kwartaal Derde kwartaal Vierde kwartaal

1.3 Minder externe inhuur		
We werken aan een deskundig, professioneel en toekomstbestendig ambtenarenapparaat. Hiermee verminderen we de inzet van externe inhuur, inclusief adviesbureaus en rapporten. Dit beperkt de kosten, voorkomt uitholling van de eigen kennis en expertise en versterkt daardoor het vertrouwen en gezag in de lokale overheid. Door deze opdrachten te gunnen aan het eigen personeel, maakt dat het werk interessanter wordt en de kennis in huis blijft. Zo bereiden we ons ook voor op de uitstroom van de oudere werknemers de komende jaren. We willen een aantrekkelijke werkgever zijn voor onze huidige medewerkers én voor nieuwe medewerkers die we willen aantrekken.		
Portefeuillehouder:	Waarnemend burgemeester Schneiders	
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer?
Vast personeelsbestand We willen een stabiele kwalitatieve ambtelijke organisatie met deskundigheid en lokale kennis. Deze organisatie is robuust genoeg om kortdurende afwezigheid intern op te vangen en beschikt over een pool van allrounders die op meerdere plekken kunnen worden ingezet. Het management zorgt daarom voor opbouw en behoud van een vast personeelsbestand, doorgroeimogelijkheden voor de medewerkers en voert gericht beloningsbeleid.	We gaan onderzoeken welke functies, opdrachten en opgaven in aanmerking komen voor de inzet van flexpool-medewerkers. Afhankelijk van de uitkomsten van het onderzoek, krijgt dit in 2028 een vervolg. We bieden ruimte voor opleiding en ontwikkeling om de kwaliteit en deskundigheid te borgen.	Vierde kwartaal Doorlopend
Resultaatsturing We sturen op de output van medewerkers, op zowel de kwaliteit als de kwantiteit. Dat betekent dat de focus ligt op het behalen van afgesproken eindresultaten en doelen, in plaats van op processen, werktijden of de ingesloten routines.	Leidinggevend worden momenteel al opgeleid op het sturen op resultaat en aandacht voor de kwaliteit van medewerkers. Hiervoor organiseren we trainingssessies voor het management om te kunnen coachen gericht op talenten en te sturen op resultaat. Ook medewerkers krijgen met hun team trainingssessies om meer inzicht te krijgen in ieders unieke combinatie van talenten om hiermee de kwaliteit van het werk te kunnen vergroten. Daarnaast worden leidinggevend ondersteund in de gesprekken die zij voeren met medewerkers over output, kwantiteit en resultaat.	Vierde kwartaal
Interne begeleiding Seniomedewerkers krijgen een begeleidende rol zodat kennis en ervaring via de praktijk en begeleiding worden overgedragen op minder ervaren medewerkers.	We maken in 2027 een analyse van welke collega's de komende 5 jaar hun pensioenleeftijd bereiken. In een plan van aanpak wordt uitgewerkt wat er organisatorisch en financieel voor nodig is om een opvolger te kunnen laten starten in het laatste jaar voorafgaand aan het pensioen van de senior	Vierde kwartaal

We maken het onderdeel van het personeelsbeleid dat medewerkers die voor het einde van hun carrière staan de ruimte krijgen om in een coachende rol hun kennis over te dragen. Het doel is om medewerkers in het laatste jaar voor hun pensioen vrij te kunnen stellen van enkele reguliere taken om hiermee tijd te creëren om in een coachende rol hun kennis te kunnen overdragen en een nieuwe collega in te werken.	medewerkers. Met als doel: Investeren in eigen personeel.	
Externe inhuur We streven ernaar om de externe inhuur te beperken. Als inhuur toch noodzakelijk is (voor zwaardere opgaven en vanwege geen interne beschikbaarheid op korte termijn), proberen we inhuur te verleiden om in dienst te komen. We benutten inhuur om kennis in de organisatie op te bouwen en de afhankelijkheid ervan te verminderen. We streven naar de landelijke Roemernorm van 10%.	We analyseren wat de reden van inhuur is waar nu voor ingehuurd wordt. We onderzoeken welke posities hiervan met een arbeidsovereenkomst ingevuld kunnen worden. Dit houdt in een arbeidsmarktanalyse, wervingsstrategie en tegelijkertijd blijven voldoen aan de vastgestelde functiewaardering. De Roemernorm hanteren we op de inhuur voor vacatures die niet gesubsidieerd worden. We bouwen aan een vast personeelsbestand door zij-instromers aan te nemen voor moeilijk vervulbare functies binnen het ruimtelijk domein. In de werving van inhuur richten we ons op kandidaten die ook kennis kunnen overdragen. Dit wordt opgenomen in de inhuurovereenkomst en wordt opgenomen in onze werkprocessen. We gaan daarnaast onderzoeken hoe we inhuurmedewerkers kunnen verleiden om bij ons in dienst te komen, passend bij het beloningsbeleid.	Vierde kwartaal

1.4 Beter communiceren		
De informatie van de gemeente naar inwoners moet duidelijker. Besluiten van het bestuur moeten begrijpelijk zijn voor inwoners. Dit betekent dat inzicht moet worden geboden in de afwegingen achter de besluitvorming. De gemeente moet met het eerlijke verhaal komen, ook als beslissingen op weerstand kunnen stuiten. Wij vinden het vrije debat waarin iedereen in vrijheid zijn mening en gedachten kan uiten een belangrijk goed. Het boycotten of buiten de orde plaatsen van mensen met een afwijkende mening, zonder dat er een inhoudelijke discussie plaatsvindt, is een verarming van het maatschappelijk debat en vinden wij niet acceptabel. Wij zijn dan ook tegen de cancelcultuur.		
<i>Portefeuillehouder:</i>	<i>Waarnemend burgemeester Schneiders / Wethouder Krüse</i>	
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer?
Websites We verbeteren de gebruiksvriendelijkheid en de vindbaarheid van informatie op de gemeentelijke website. Politieke besluiten en stukken zijn soms decennialang relevant. We willen dat deze stukken (raadsbesluiten, beleidsnota's, bestemmingsplannen e.d.) terug te vinden zijn op de gemeentelijke website. Dit ondersteunt het collectief geheugen en is een teken van transparant bestuur. Ook de vindbaarheid van het participatieplatform 'Samen.noordwijk.nl' moet beter en kan gebruiksvriendelijker.	We verbeteren de zoekfunctie van onze website door middel van een zoekmenu en AI-toepassingen. We verbeteren het contactformulier en het klachtenformulier op de website. We verwerken de uitkomsten van gebruikersonderzoeken en stageonderzoeken van samen.noordwijk.nl in de doorontwikkeling van het participatieplatform. En we organiseren periodieke samenwerken met applicatiebeheerder en leverancier om functionaliteiten verder te optimaliseren.	Eerste kwartaal Derde kwartaal Eerste kwartaal

Normaal taalgebruik In de communicatie van de gemeente maken we onderscheid tussen algemene communicatie (zoals persberichten en de website) en persoonsgerichte communicatie (zoals brieven en besluiten). Algemene communicatie moet duidelijk en begrijpelijk zijn. Persoonsgerichte communicatie moet feitelijk en juridisch correct zijn. Gemeentelijke brieven en formulieren schrijven we in heldere, volwassen taal. We stappen af van het verplichte gebruik van B1-niveau. Voor inwoners die daarbij ondersteuning nodig hebben, kan een hulplijn worden ingezet. Waar mogelijk gebruiken we visuele ondersteuning, zoals pictogrammen of infographics.	We bieden hulp aan inwoners die ondersteuning nodig hebben via noordwijk.nl. We voegen knoppen toe aan de website "vertalen", "simpele tekst" en "uitleg woorden" in lijn met het VNG programma "iedereen doet mee!".	Derde kwartaal
	Voor WOO verzoeken voegen we een infographic toe op de website.	Eerste kwartaal
	We stellen een overzicht van uitgangspunten op voor het schrijven van teksten.	Eerste kwartaal
Publicaties We handhaven de gemeentelijke publicaties in de lokale weekbladen en zoeken naar een nieuwsdrager die alle inwoners kan bereiken. We zijn selectiever met het inkopen van advertentieruimte in dure bladen (glossy's).	We zetten het huidige beleid voor gemeentelijke publicaties voort. Voor het adverteren in diverse bladen maken we een analyse.	Eerste kwartaal
Reacties online Als gemeente hebben we de taak om een lokale onafhankelijke publieke omroep te waarborgen. Wij verwachten van Bollenstreek Omroep objectieve berichtgeving, factchecken en het toepassen van hoor- en wederhoor. Daarnaast verwachten wij dat haat-, smaad- en lasterberichten door de redactie worden gemodereerd. Er blijft nadrukkelijk ruimte voor politieke meningen. Reacties onder nieuwsberichten worden voortaan op naam geplaatst in plaats van anoniem. Een door de overheid gesubsidieerde omroep moet reacties op berichten transparant en met open vizier plaatsen. Dit betekent herleidbaar tot de persoon, met naam en toenaam	We gaan met Bollenstreek Omroep in gesprek. Vrijheid van meningsuiting, maar ook hoor- en wederhoor is hierbij een groot goed en prevaleert.	Tweede kwartaal

1.5 Participeren moet eenvoudiger		
Om mee te denken met de gemeente heb je geen academische graad meer nodig. Het is voor inwoners helder hoe kan worden meegedacht zonder dat die zich eerst uitgebreid moet inlezen. Zo benutten we de denkkracht van onze inwoners en wordt meedenken aantrekkelijker. Daarmee wordt waardevolle feedback verkregen hetgeen de kwaliteit ten goede komt.		
Portefeuillehouder:	Waarnemend burgemeester Schneiders / Wethouder Krüse	
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer?
Duidelijke participatie Een voorspelbare en herkenbare participatieaanpak, waarbij	We actualiseren het participatieplan op basis van praktijkervaringen en coalitieafspraken. We stellen hierin criteria op voor situaties waarin participatie niet	Tweede kwartaal

inwoners en ondernemers vooraf weten hoe zij worden betrokken, welke invloed zij hebben en wanneer besluitvorming plaatsvindt.	wordt ingezet. In het participatieplan wordt beschreven welke afspraken gemaakt worden rondom communicatie (verwachtingsmanagement), participatietredes, terugkoppeling en afsluiting van participatietrajecten. Participatietrajecten worden uitgevoerd op basis van dezelfde uitgangspunten, waarbij de gekozen participatievorm afhankelijk is van de aard van het vraagstuk. We implementeren het geactualiseerde participatieplan binnen gemeentelijke initiatieven en projecten.	Derde kwartaal
Wijkverenigingen We willen bereiken dat signalen, knelpunten en initiatieven vanuit wijkverenigingen tijdig, transparant worden opgepakt.	We zorgen voor een vast aanspreekpunt in de vorm van een wijkregisseur voor alle wijkverenigingen. We zorgen ervoor dat de zaken die gesignaleerd worden vanuit de wijkverenigingen tijdig en met de juiste afdelingen wordt opgepakt. We proberen er op in te zetten om elke wijk binnen deze collegeperiode te spreken over signalen en ontwikkelingen in de wijk. We stimuleren nieuwe initiatieven van wijkverenigingen en stellen hier financiële middelen voor beschikbaar (nieuw, nog uit te werken). We ondersteunen bestaande wijkvereniging en stimuleren de oprichting van nieuwe wijkverenigingen.	Doorlopend Doorlopend Doorlopend Tweede kwartaal Doorlopend
Herijking adviesraden Op dit moment telt onze gemeente 14 adviesraden en commissies die over een breed scala aan onderwerpen adviseren. Wij willen meer direct contact tussen onze bestuurders en verenigingen en organisaties. Daarom heroverwegen we het aantal en de inrichting van koepelorganisaties zoals adviesraden en commissies en maken een verbeterslag.	We maken een analyse van de huidige 14 adviesraden. Met deze analyse willen we inzicht krijgen in de activiteiten. Op basis daarvan heroverwegen we het aantal adviesraden en kijken we waar mogelijk of er adviesraden met elkaar te integreren zijn.	Derde kwartaal

1.6 Administratieve lasten omlaag		
Een leven zonder risico's bestaat niet. Daarom maken we regels. En steeds meer om alle risico's zoveel mogelijk uit te sluiten. De keerzijde hiervan is dat evenementen, vrijwilligersorganisaties en ontwikkelaars met veel papierwerk te maken krijgen. Een deel hiervan is wettelijk vereist en dus onontkoombaar. Ter vermindering van bureaucratie houden we procedures voor vergunningaanvragen, bouwvergunning en subsidies tegen het licht. Waar mogelijk worden procedures en/of voorwaarden geschrapt of vereenvoudigd.		
<i>Portefeuillehouder:</i>	<i>Waarnemend burgemeester Schneiders / Wethouder Van Strien</i>	
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer?
Vergunningen Vergunningstrajecten worden, waar dit zorgvuldig kan, eenvoudiger en korter gemaakt. Zo kunnen aanvragen sneller en efficiënter worden behandeld. Hierbij denkt de gemeente niet vanuit belemmeringen maar vanuit mogelijkheden: Ja, mits aan voorwaarden wordt voldaan. Digitaal volgsysteem voor vergunningen en meldingen.	We verbeteren en vereenvoudigen de aanvraagformulieren voor vergunningen waar mogelijk. We passen het Algemeen aanwijzingsbesluit zodanig aan dat voor meer evenementen de vergunningplicht wordt vervangen door een meldingsplicht. Dit doen we om te komen tot een snelle en efficiënte afhandeling van de aanvragen. Als het juridisch en praktisch gezien mogelijk is wordt, als de aanvrager daarom verzoekt, een vergunning voor meerdere jaren verleend. We werken aan een digitaal volgsysteem via 'Mijnservices' voor vergunningen.	Eerste kwartaal

Binnen 2 jaar wordt een digitaal volgsysteem ingevoerd waarmee ondernemers en initiatiefnemers kunnen zien waar hun vergunning, melding of aanvraag staat en wie aan zet is.		
Terughalen taken Omgevingsdienst West-Holland Er is besloten om bouw- en woningtoezicht, het verlenen van vergunningen en handhaving daarvan zelf te gaan uitvoeren. Hieraan voegen we toe dat ook de bijbehorende Commissie bezwaarschriften tegelijkertijd naar de gemeente terugkomt. We bereiden dit de komende periode zorgvuldig voor, werven het benodigde personeel en communiceren actief over de wijziging naar onze inwoners en ondernemers. Bijzondere aandacht zal uitgaan naar het inrichten van de werkprocessen gebaseerd op een zo eenvoudig mogelijke klantreis, waarbij aanvragers op elk moment de status van hun aanvraag kunnen volgen.	We sluiten het bouwloket aan op 'Mijn services'. Telefonisch sluit het bouwloket via een keuzemenu aan op het gemeentelijke telefoonnummer. Hierdoor kunnen we ook de bereikbaarheid meten. We onderzoeken het vermelden van een zakelijk telefoonnummer via 'Mijn services'. Het bouwloket is een belangrijke voorziening voor inwoners en ondernemers die vragen of ondersteuning nodig hebben bij vergunningsaanvragen. Naast telefonisch en via de mail kunnen inwoners en ondernemers op afspraak terecht voor advies en begeleiding bij het indienen van aanvragen. Er is intern reeds gekozen om de afhandeling van de bezwaarschriften voor het taakveld VTH-Bouwtaken in 2027 en 2028 te beleggen in Leiden. We evalueren in 2028 opnieuw of deze taken intern kunnen worden belegd. Daarbij speelt mee dat de commissieleden op dit moment niet over alle benodigde inhoudelijk kennis van de omgevingswet beschikken. We gaan de dienstverlening op het gebied van vergunningverlening, bouw- en woningtoezicht, en de handhaving volledig in eigen beheer uitvoeren. We bouwen verder aan een deskundige organisatie, richten klantgerichte werkprocessen in en verbeteren de digitale dienstverlening. Inwoners en ondernemers worden actief geïnformeerd en kunnen de voortgang van hun aanvraag eenvoudig volgen. Hiermee versterken we de kwaliteit, transparantie en snelheid van onze dienstverlening.	Eerste kwartaal Doorlopend
Nieuw beleid Alleen als er een goede reden voor is – een wettelijke verplichting, een wens van de raad of een belangrijke maatschappelijke opgave – moet beleid geactualiseerd worden.	We ontwikkelen een afwegingsmodel voor het maken van nieuw beleid waarin verschillende gradaties van beleidsontwikkeling worden opgenomen. Er wordt een werkproces opgezet zodat de afweging structureel onderdeel wordt van de werkwijze.	Tweede kwartaal

statushouders, werknemers van ESTEC, en de extra druk op de woningmarkt welke door het zijn van een toeristische badplaats wordt veroorzaakt.

- Er ontbreekt voldoende maatschappelijk draagvlak: er is grote maatschappelijke onrust ontstaan, met duizenden handtekeningen onder petitie, protestacties en tal van signalen van inwoners die hun terechte zorgen uiten.

Een belangrijke oorzaak van het tekort aan opvangplekken landelijk is het onvoldoende doorstromen van statushouders vanuit de AZC's naar de gemeenten. De gemeente Noordwijk voldeed in het verleden en per 1 januari 2026 wel aan de taakstelling en heeft daarmee niet bijgedragen aan dit doorstroomprobleem. Op basis hiervan en in lijn met de aangenomen motie zal de gemeente Noordwijk geen medewerking verlenen aan de opvang van asielzoekers / vestiging van een AZC binnen de gemeentegrenzen. In geen enkele kern, tijdelijk noch permanent, en in geen enkele vorm.

<i>Portefeuillehouder:</i>		<i>Waarnemend burgemeester Schneiders / Wethouder Van Strien</i>
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer?
Indien de gemeente geconfronteerd wordt met een aanwijzing of andere vorm van verplichting, zal zij zich hiertegen verzetten met alle beschikbare middelen, binnen de kaders van het recht. Het bovenstaande vormt de basis en is feitelijk met het aannemen van de motie (en overnemen hiervan door het college) al staand beleid van de gemeente Noordwijk. Wij voegen daar enkele nieuwe elementen aan toe. Naast het in lijn handelen met de aangenomen motie zal de gemeente, en met name het college, zich ook actief en preventief inzetten op het voorkomen van de realisatie van een AZC en de opvang van asielzoekers. Onder een actieve en preventieve opstelling wordt verstaan dat de gemeente, binnen de kaders van het recht en met een respectvolle en zorgvuldige communicatie, gebruikmaakt van een breed palet aan bestuurlijke, politieke en juridische instrumenten.	Taskforce We richten een 'taskforce Asiel' in om deze opdracht in nauw overleg met de wethouder met de portefeuille Asiel uit te voeren. In deze taskforce zijn in ieder geval de rollen van projectleider, jurist, bestuurlijk liaison en strateeg belegd. Het team wordt ondersteund vanuit onder andere communicatie, juridische zaken, ruimte en asiel en migratie. Zo nodig worden gespecialiseerde (externe) deskundigen ingeschakeld.	Eerste kwartaal
	Om slagkracht te organiseren, verankeren we zowel de opdracht als de uitvoering stevig in de organisatie. De wethouder Asiel is namens het college bestuurlijk opdrachtgever; de gemeentesecretaris zorgt voor snelle uitvoering van de besluiten van de portefeuillehouder binnen de ambtelijke organisatie. De taskforce krijgt de beschikking over het benodigde uitvoeringsbudget om direct aan de slag te kunnen gaan.	Eerste kwartaal
	Verkennen van de mogelijkheden We doen eerst grondig ons huiswerk en brengen in kaart welke mogelijkheden er zijn om de vestiging van een AZC en de opvang van asielzoekers tegen te gaan. Daarvoor doen we juridisch onderzoek en onderbouwen we de onder de hoofdpunten genoemde redenen met een feitelijke en juridisch houdbare basis. Zo mogelijk wordt het aantal argumenten nog verder vergroot. Wij bezien tevens of er door toepassing van de Spreidingswet mogelijk strijd met andere wet- en regelgeving ontstaat. Wij zoeken de randen van de mogelijkheden op om onze doelen te realiseren, maar handelen daarbij uiteraard binnen de kaders van het recht.	Eerste kwartaal
	• Een krachtig verhaal Deze basis werken we uit in een begrijpelijk, aanvaardbaar en krachtig verhaal. Dit verhaal is de lijn die we uitdragen naar inwoners, publiek, media en medeoverheden. De samenvatting hiervan vormt onze position-paper waarmee we onze lobby voeren.	Eerste kwartaal
	• Lobby richting het Rijk De Spreidingswet is in Den Haag opgesteld en wordt daar gehandhaafd. We blijven in gesprek met de verantwoordelijke bestuurders en ambtenaren.	Vierde kwartaal
	• Publieke opinie We dragen ons verhaal op een respectvolle en zorgvuldige manier uit naar onze inwoners zodat iedereen goed begrijpt waarvoor we ons hard maken.	Eerste kwartaal

	• Bezwaar en beroep Zodra hogere overheden besluiten nemen over de vestiging van een AZC in onze gemeente, willen wij direct een onderbouwd bezwaar - en beroepsproces kunnen starten. We werken hiervoor meerdere scenario's uit, toetsen die juridisch en bereiden de benodigde stukken tijdig voor. Zo zijn we goed voorbereid en laten ons daarmee niet verrassen. Wij zullen daarbij altijd handelen binnen de kaders van het recht en kunnen ons daarbij onder meer beroepen op artikel 8 van de Spreidingswet.	Eerste kwartaal
	• AZC direct over gemeentegrens Er zijn plannen voor de opvang van asielzoekers in de directe nabijheid van onze gemeente. Wij zullen hierover in overleg blijven met de buurgemeente. Indien de gevolgen hiervan de belangen van onze inwoners in de nabijgelegen kern schaden, zullen wij ons tegen deze (nood)opvang verzetten.	Eerste kwartaal
	• Verkennen van alternatieven De gemeente verkent actief alternatieve oplossingen, zoals uitruilopties (bijvoorbeeld de opvang van Oekraïners) of afkoopconstructies, die de druk op de lokale woningmarkt en voorzieningen niet verder vergroten. Het opnemen van meer statushouders dan wettelijk verplicht is daarbij nadrukkelijk geen optie.	Eerste kwartaal
Wij staan hierin niet alleen. In heel Nederland groeit het verzet tegen het spreidingsbeleid. Wij zien een trend onder gemeenten om overeenkomsten met het COA voor asielopvang niet te verlengen of in omvang te verminderen. Daarom bundelen we de krachten met gemeenten en organisaties die dezelfde lijn kiezen, zodat we onze invloed vergroten en sterker staan.	Tijdelijke Commissie Asiel & Migratie van de VNG De Vereniging van Nederlandse Gemeenten heeft voor asiel en migratie een commissie ingesteld om over belangen en knelpunten op het gebied van migratie direct te kunnen overleggen. In deze commissie wordt gesproken over vraagstukken op dit vlak waaronder de Spreidingswet. We zoeken lidmaatschap en/of vertegenwoordiging door een andere gemeente in deze commissie om ook daar ons geluid te laten doorklinken.	Eerste kwartaal
	• Samenwerking met gemeenten We zoeken samenwerking met gemeenten die een vergelijkbaar standpunt innemen. Door kennis, capaciteit en middelen te bundelen, versterken we onze juridische voorbereiding communicatie en lobby. Zo staan we gezamenlijk sterker richting het Rijk en andere overheden. We maken afspraken over taakverdeling, stemmen onze woordvoering af en trekken waar mogelijk gezamenlijk op in juridische procedures, bestuurlijke overleggen en lobbytrajecten.	Vierde kwartaal
	• Maatschappelijke organisaties We zoeken de verbinding met maatschappelijke organisaties met samenvallende belangen. Waar passend werken we met hen samen om ons standpunt meer gewicht en bereik te geven.	Tweede kwartaal
	• Evenwichtige verdeling In regionale overleggen brengen we in dat Noordwijk al een substantiële bijdrage levert aan opvang- en huisvestingsopgaven, waaronder voor statushouders, Oekraïners en arbeidsmigranten. Vanuit dat vertrekpunt zetten we in op een evenwichtige verdeling van opgaven, bestuurlijke samenwerking en het verkennen van alternatieven die de druk op onze lokale voorzieningen en woningmarkt beperken.	Vierde kwartaal

Wat doen we doorlopend?

Participatie en communicatie

- We kijken periodiek of de teksten van de website van de gemeente Noordwijk nog actueel zijn.
- We voeren het vastgestelde integrale plan van aanpak voor participatie uit.
- We gebruiken het platform Samen Noordwijk voor alle interactieve participatietrajecten.
- We nemen de stand van zaken van onze participatietrajecten tweemaal per jaar op in een voortgangsrapportage.
- We ondersteunen buurt- en inwonersinitiatieven (overheidsparticipatie):
 - Via Samen.Noordwijk ontvangen we initiatieven van inwoners.
 - Samen met initiatiefnemers onderzoeken we het draagvlak voor het idee.
 - We toetsen initiatieven aan de kaders van de Nota Overheidsparticipatie.
 - Bij de uitvoering nemen we een adviserende en ondersteunende rol in.
 - We hanteren een 'ja, mits'-houding: we denken mee in mogelijkheden en zoeken samen naar oplossingen.
 - Samen met de initiatiefnemer stellen we een samenwerkingskader op waarin we afspraken, doelen en verwachtingen van elkaar op papier zetten.

Regionale samenwerking en verbonden partijen

- We geven uitvoering aan de Strategische en Uitvoeringsagenda Duin- en Bollenstreek. Dit doen we samen met Katwijk en HLT Samen.
- We nemen onze verantwoordelijkheid als actieve, zichtbare, verbindende regiopartner waarbij we continue uiting geven aan onze bestuurlijke- en ambtelijke betrokkenheid.
- We weten als goede samenwerkingspartner wat er speelt in de regio en bij onze partners. We maken afgewogen keuzes in de wijze waarop en met wie wij samenwerken.
- We geven in Holland Rijnland-verband invulling aan de projecten uit de Regionale Investeringsagenda. We nemen deel in relevante stuur- en projectgroepen waar de gemeente Noordwijk belang bij heeft met oog op verdere doorontwikkeling van onze fysieke leefomgeving, economisch klimaat en het welzijn van onze inwoners.

Wat mag het kosten?

Bedragen in €	Realisatie 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Programma 1 Bestuur en Dienstverlening						
Mutatie baten en lasten						
Totale lasten programma	€ 19.365.181	€ 12.214.847	€ 12.536.506	€ 12.638.546	€ 12.704.997	€ 13.274.392
Totale baten programma	€ 6.532.593	€ 3.432.220	€ 3.399.529	€ 3.365.745	€ 2.924.636	€ 2.817.199
Saldo van het programma	€ -12.832.588	€ -8.782.627	€ -9.136.977	€ -9.272.801	€ -9.780.361	€ -10.457.193
Mutatie reserves						
Toevoegingen	€ 16.204.862	€ 3.264.474	€ 3.744.534	€ 1.075.750	€ 1.085.750	€ 1.095.750
Onttrekkingen	€ 15.424.728	€ 5.428.063	€ 4.289.112	€ 2.302.109	€ 1.820.763	€ 1.941.958
Resultaat van het programma	€ -13.612.722	€ -10.946.216	€ -9.681.555	€ -10.499.160	€ -10.515.374	€ -11.303.401

Welke beleidsindicatoren zijn hierbij relevant?

Programma 1 Bestuur en Dienstverlening					
Naam indicator	Eenheid	Periode	Nw	NL	
Formatie	Fte per 1000 inwoners	2027	7,20	n.b.	Eigen gegevens
Bezetting	Fte per 1000 inwoners	2027	6,63	n.b.	Eigen gegevens
Overhead	% van totale lasten	2027	13%	n.b.	Eigen gegevens

* gegevens afkomstig uit eigen gegevens begroting

Bovenstaande beleidsindicatoren komen uit de gegevens van de gemeente Noordwijk. De gegevens kunnen niet vergeleken worden met de gegevens van de rest van Nederland. Deze gegevens zijn namelijk nog niet beschikbaar via www.waarstaatjegemeente.nl.

Wie zijn de verbonden partijen/met wie werken we samen?

In de tabel hieronder staan de namen van de verbonden partijen, die te maken hebben met de uitvoering van dit programma. Voor gedetailleerde informatie inzake de verbonden partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden partijen.

Programma 1 Bestuur en Dienstverlening	
Naam verbonden partij	
Dunea	Holland Rijnland
Alliander	Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)
BNG Bank	GR Belastingen Noordwijk-Lisse-Teylingen
Stichting Rijk	

Wat zijn de risico's?

In de tabel hieronder staan de mogelijke risico's, die samenhangen met de uitvoering van dit programma.

Programma 1 Bestuur en Dienstverlening	
Onderwerp risico	Omschrijving risico
Informatiebeveiliging / Cyberrisico's	Bij de informatiebeveiliging bestaat het risico op datalekken, cybercrime of cyberaanvallen (DDOS, ransomware, phishing en malware).
Personeel	Door krapte op de arbeidsmarkt en het niet kunnen concurreren met het bedrijfsleven en (grote) gemeenten kunnen vacatures van (kritische) functies niet snel worden vervuld.
Algemene Uitkering	Het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties staan nog steeds achter de invoering van een nieuw verdeelmodel dat beter aansluit op de kostenverschillen tussen gemeenten en een groot aantal knelpunten in de huidige verdeling kan wegnemen.
Inflatie	De index is hoger dan ingeschat bij het opmaken van de begroting 2027.

2.2.2 Programma 2: Veiligheid

Veiligheid is de basis voor leefbare buurten in onze gemeente. Iedereen moet zich veilig en thuis kunnen voelen. Het gaat daarbij niet alleen om de afwezigheid van criminaliteit, maar ook om sociale verbondenheid. Op een aantal vlakken gaat het goed. Uit “Noordwijk in Cijfers” maken wij op dat het aantal misdrijven daalt sinds 2022. Het aantal overlastmeldingen in Noordwijk is ten opzichte van het Nederlands gemiddelde een stuk lager. Tegelijkertijd neemt de dreiging van cybercriminaliteit toe. Daarnaast is in Noordwijk een relatief groot aandeel van de overlast drugsgerelateerd. De komende jaren behouden we wat goed gaat en pakken we nieuwe en bestaande veiligheidsrisico's aan.

2.1 Een veilige buurt		
Inbraken, diefstal, oplichting aan de deur, straatintimidatie en intimiderend rijgedrag door jongeren op fatbikes behoren tot de meest gehoorde veiligheidsproblemen. Het toezicht richt zich daarom specifiek op deze thema's. Hierin zien we een belangrijke rol voor onze Buitengewoon Opsporingsambtenaren (Boa's). Die willen we meer zichtbaar laten zijn in de straten, wijken en strand. Zij richten zich minder op randverschijnselen en meer op veiligheid en preventie. Maar veiligheid is ook een zaak van ons allemaal. Niet alleen van politie en Boa's, maar ook van inwoners, ondernemers, scholen en verenigingen die zich samen inzetten om onze dorpen veilig en leefbaar te houden. Daarom stimuleren en ondersteunen we initiatieven op dit vlak.		
Portefeuillehouder:	Waarnemend burgemeester Schneiders	
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer?
Zichtbare handhaving door boa's Bevorderen van het veiligheidsgevoel van inwoners, bezoekers en ondernemers door toezicht van boa's in de kernen.	We stellen een handavingsplan op waarin we prioriteiten en de werkwijze vastleggen. We beschrijven hierin hoe de aanwezigheid, aanspreekbaarheid en zichtbaarheid van de boa's in de kernen wordt georganiseerd.	Vierde kwartaal
Cameratoezicht Het voorkomen van overlast en criminaliteit en sneller kunnen optreden bij incidenten. Ook willen we bijdragen aan het veiligheidsgevoel van inwoners en bezoekers.	We onderzoeken de mogelijkheid tot het instellen van (flexibel) cameratoezicht en stellen daarvoor een werkproces op. Daarnaast onderzoeken wij de kosten voor de aanschaf van flexibel cameratoezicht.	Derde kwartaal
Buurtpreventie Het bevorderen van de veiligheid van de buurt door het betrekken van inwoners en samenwerking met partners.	We stellen een plan van aanpak op voor de regie en samenwerking op kernniveau rond veiligheid en leefbaarheid. In dit plan besteden we ook aandacht aan de samenwerking met inwoners. We geven hier onder meer invulling aan door preventieactiviteiten aan te bieden op verschillende thema's, zoals woninginbraak en digitale criminaliteit. Daarnaast ondersteunen en stimuleren we buurtpreventie, bijvoorbeeld door buurtpreventieborden beschikbaar te stellen en het voeren van voorlichtingscampagnes.	Vierde kwartaal
Inbraakpreventie Meer bewustwording onder inwoners van het risico op woninginbraak en wat zij zelf kunnen doen om inbraak te voorkomen.	We zetten in op communicatiecampagnes op het thema inbraakpreventie door mee te doen aan het 'Donkere dagen offensief', 'inbrekers gaan niet op vakantie' en 'witte voetjes'.	Vierde kwartaal

2.2 Ondernijning bestrijden		
Ondernijnde criminaliteit is een vorm van georganiseerde criminaliteit waarbij criminelen misbruik maken van legale bedrijven, diensten en netwerken om illegale activiteiten uit te voeren of te verbergen. Voorbeelden hiervan zijn drugshandel en drugslabs in loodsen of woningen, witwassen van illegaal verkregen geld, intimidatie of omkoping van ambtenaren en ondernemers en fraude. Deze criminaliteit moet structureel en integraal aangepakt worden in nauwe samenwerking tussen politie, justitie en ketenpartners, onder regie van de burgemeester. Hierbij bouwen we voort op controles die al door andere deskundige instanties – zoals banken, notarissen en fiscus – worden uitgevoerd. De Wet Bibob is daarnaast een instrument, hoewel deze beperkte controleerbaarheid kent en niet de gebruikelijke rechtsbescherming in de verhouding tussen burger en overheid biedt. Daarom moet dit instrument zorgvuldiger, controleerbaar en proportioneel worden toegepast.		
Portefeuillehouder:	Waarnemend burgemeester Schneiders	
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer?
Ondernijning en Wet Bibob Effectieve en efficiënte aanpak van ondernijning en inzet van instrumenten.	We centraliseren de uitvoering van Bibob binnen het Team OOV, waardoor de doorlooptijd voor aanvragers zo klein mogelijk is. Om meer doelgericht en op prioriteit te kunnen sturen komt het college uiterlijk in het 1 ^e kwartaal met een notitie op Bibob beleid. Het totale capaciteitsbeslag van Bibob komt uit op 1 fte.	Eerste kwartaal
Drugscriminaliteit Terugdringen van drugscriminaliteit door een integrale aanpak. Deze richt zich ook op drugsgebruik en handel op straat, strand, rond scholen en op andere plekken.	We maken duidelijke afspraken over de rol van de gemeente, politie en andere partners bij het voorkomen en aanpakken van drugscriminaliteit. Deze leggen we vast in een plan van aanpak. We benutten onder andere de mogelijkheden van Boa's en het jongerenwerk hiervoor, voeren voorlichtingsactiviteiten uit en werken samen met ondernemers. We stemmen maatregelen voor de aanpak van drugscriminaliteit af met het RIEC en partners zoals de politie.	Tweede kwartaal

2.3 Bescherming tegen digitale criminaliteit		
Het internet en ons veelvuldig gebruik van digitale instrumenten bieden gemak, maar brengen ook risico's met zich mee. Voorbeelden hiervan zijn het verlies van privacy door bijvoorbeeld een datalek of oplichting met phishingmails en identiteitsfraude. De gemeentelijke systemen moeten hiertegen bestand zijn en ambtenaren moeten op de juiste manier handelen.		
Portefeuillehouder:	Waarnemend burgemeester Schneiders	
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer?
Hackers We bereiden ons met een quickscan en protocol voor op een mogelijke hack van de gemeentelijke systemen.	We voeren een quickscan uit in 2026. We tuigen een crisispijler op voor cyberincidenten We maken protocollen hoe om te gaan met incidenten waar nodig.	Eerste kwartaal Vierde kwartaal
Digitale veiligheid We dragen bij aan het verhogen van de weerbaarheid van onze inwoners, met de focus ouderen en jongeren, op het vlak van digitale veiligheid.	We nemen deel aan informatiecampagnes van het Rijk en de politie op het vlak van digitale veiligheid. We sluiten onder andere aan bij de campagne 'Echt niet vandaag'. We zorgen samen met samenwerkingspartners (zoals bibliotheken en onderwijs) voor goede voorlichting, met name voor ouderen en jongeren. We stimuleren hiermee veilig internetgebruik en dragen bij aan de preventie van misbruik en oplichting via internet.	Vierde kwartaal Vierde kwartaal

2.4 Voorbereid op noodsituaties		
We versterken de maatschappelijke weerbaarheid door inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties te helpen zich voor te bereiden op noodsituaties en langdurige uitval van voorzieningen.		
Portefeuillehouder:	Waarnemend burgemeester Schneiders	

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer?
Noodsituaties Inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties zijn zich bewust van risico's, weten hoe zij zich kunnen voorbereiden op noodsituaties en zijn beter in staat om zichzelf en elkaar te helpen tijdens crises en langdurige verstoringen.	We nemen deel aan het regionale activatieprogramma Maatschappelijke Weerbaarheid van de Veiligheidsregio Hollands Midden en vertalen de regionale aanpak naar lokale activiteiten.	Eerste kwartaal
	We voeren communicatieactiviteiten uit binnen de landelijke campagne " <i>Denk Vooruit</i> " gericht op het vergroten van het risicobewustzijn en de zelfredzaamheid van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties.	Tweede kwartaal
	We nemen deel aan de natuurbrandpreventiecampagne " <i>Voorkomen van Vuur is jouw Natuur</i> " en vergroten daarmee de bewustwording van natuurbrandrisico's en het belang van veilig gedrag in natuurgebieden.	Derde kwartaal

Wat doen we doorlopend?

We geven uitvoering aan het Integraal Veiligheidsplan 2025-2028. Dit omvat de bovengenoemde thema's en daarnaast overige, going concern-thema's. Doorlopende activiteiten rond de thema's zijn met name de volgende.

Een veilige buurt

- We voeren een integrale maatwerkaanpak rond overlastsituaties door de samenwerking met Zorg, Ruimte, Wonen en Burgerzaken.
- We volgen een specifieke aanpak in geval van bijvoorbeeld huiselijk geweld, terugkeer uit detentie en schulden- en verslavingsproblematiek.
- We ondersteunen de politie met onze boa's. Zij zijn onze oren en ogen in het kader van preventie.
- Onze boa's dragen bodycams. Daarmee zorgen we preventief voor meer veiligheid voor onze boa's en kan dit bijdragen aan de bewijslast bij overtredingen.
- Jeugdaanpak op het snijvlak van zorg en veiligheid is geborgd binnen de organisatie en met partners, zowel op individueel niveau als op groepsniveau. We hebben hierbij onder meer aandacht voor overlast gevende jeugdgroepen en straatdealen in de openbare ruimte.
- We faciliteren in Noordwijk geen coffeeshop. We verwerken de regionale nullijn voor coffeeshops in ons Omgevingsplan.

Ondermijning bestrijden

- We voeren een krachtig werkproces rond signalen van ondermijning.
- We geven uitvoering aan het uitvoeringsplan Ondermijning 2026-2028.
- We geven voorlichting aan ondernemers en inwoners over de risico's en het belang van melden. Bij de voorlichting aan ondernemers wordt aangesloten op het Keurmerk Veilig Ondernemen en samengewerkt samen met het regionale Platform Veilig Ondernemen.
- We geven vanuit Veiligheid invulling aan het onderwerp leegstand als onderdeel van de aanpak van Mensenhandel/Arbeidsuitbuiting samen met het RIEC. We stemmen met de afdelingen Ruimte, Belastingen en Asiel en Migratie af over het toezicht op leegstand.

Voorbereid op noodsituaties

- We leveren een bijdrage aan de opgaven uit het regionale beleidsplan van de Veiligheidsregio Hollands Midden en werken tijdens crises intensief samen met de veiligheidsregio en omliggende gemeenten.
- We actualiseren en oefenen periodiek onze gemeentelijke crisisplannen en zorgen voor een goed voorbereide crisisorganisatie.
- We leiden bestuurders en medewerkers op, oefenen de gemeentelijke crisisorganisatie en blijven onze crisisprocessen actualiseren.

Overige thema's

- We continueren de inzet van de Suswacht op de Grent.
- We voeren structureel gesprekken met horecaondernemers en politie over veilig uitgaan op de Grent en het uitgangsgebied in Noordwijkerhout.
- Bij evenementen heeft veiligheid de hoogste prioriteit. De landelijk geldende veiligheidsregels worden indien nodig aangevuld met maatwerkvoorschriften in evenementenvergunningen. Daarbij wordt nauw samengewerkt met de Veiligheidsregio Hollands Midden.

Wat mag het kosten?

Bedragen in €	Realisatie 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Programma 2 Veiligheid						
Mutatie baten en lasten						
Totale lasten programma	€ 6.610.453	€ 6.838.330	€ 7.258.567	€ 7.371.422	€ 7.572.961	€ 7.806.904
Totale baten programma	€ 451.673	€ 300.347	€ 312.056	€ 320.170	€ 328.494	€ 337.033
Saldo van het programma	€ -6.158.780	€ -6.537.983	€ -6.946.511	€ -7.051.252	€ -7.244.467	€ -7.469.871
Mutatie reserves						
Toevoegingen	€ 41.000	€ 42.000	€ 43.000	€ 44.000	€ 45.000	€ 46.000
Onttrekkingen	€ 141.125	€ 103.921	€ 103.421	€ 37.133	€ 30.982	€ 48.228
Resultaat van het programma	€ -6.058.655	€ -6.476.062	€ -6.886.090	€ -7.058.119	€ -7.258.485	€ -7.467.643

Welke beleidsindicatoren zijn hierbij relevant?

De volgens de ministeriële regeling geldende beleidsindicatoren voor dit programma zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Programma 2 Veiligheid					
Naam indicator	Eenheid	Periode	Nw	NL	Bron
Vervijzingen Halt	Aantal per 1.000 jongeren	2025	15	10	Stichting Halt
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	2025	1	2	CBS
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	2025	3	5	CBS
Diefstallen uit woningen	Aantal per 1.000 inwoners	2025	1	1	CBS
Vernieling en beschadiging (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	2025	3	6	CBS

* gegevens afkomstig uit www.waarstaatjegemeente.nl, stand september 2026.

Wie zijn de verbonden partijen/met wie werken we samen?

In de tabel hieronder staan de namen van de verbonden partijen, die te maken hebben met de uitvoering van dit programma. Voor gedetailleerde informatie inzake de verbonden partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden partijen.

Programma 2 Veiligheid	
Naam verbonden partij	
Veiligheidsregio Hollands Midden (VRHM)	

Wat zijn de risico's?

In de tabel hieronder staan de mogelijke risico's, die samenhangen met de uitvoering van dit programma.

Programma 2 Veiligheid	
Onderwerp risico	Omschrijving risico
Calamiteiten van grote omvang	Binnen elke gemeente kunnen grote calamiteiten zich voordoen. Door het volgen van rampentrainingen en door deelname aan rampenoefeningen wordt de organisatie voorbereid. De kosten voor de crisisorganisatie blijven voor de gemeente.
Te kort bij landelijke politie	Bij het opkomen van handhavings/openbare orde vraagstukken (evenementen en uitgaansgebieden) waardoor de gemeente extra handhavingscapaciteit moet inzetten.

2.2.3 Programma 3: Verkeer en Parkeren

Makkelijk en veilig door onze dorpen kunnen bewegen is een groot goed. Onze infrastructuur, wegen, fietspaden, kruispunten en rotondes, moeten zo zijn ingericht dat ze veilig zijn en aansluiten op de mobiliteitsbehoeften van onze inwoners. Onze mooie fietsroutes nodigen uit tot het gebruik van de fiets en tot een gezonde leefstijl. Goede verbindingen binnen de Duin- en Bollenstreek en daarbuiten zijn belangrijk om snel op het werk of op school te komen. De verkeersstroom naar ons strand brengt ons zowel voor- als nadelen. De auto blijft welkom in Noordwijk. Met slimme parkeeroplossingen en de strandpendel zetten we in op het terugbrengen van de verkeersdruk op warme dagen. Volgens prognoses is het wagenpark in Nederland in 2050 volledig elektrisch. We bereiden ons voor op deze ontwikkeling en werken in stappen aan een toekomstbestendige infrastructuur.

3.1 Verkeersveiligheid		
Verkeersveiligheid is een basisvoorwaarde voor een leefbare en veilige gemeente. Daarom zetten we in op bredere fietspaden, duidelijke scheiding van verkeersstromen, kindvriendelijke schoolroutes en snelheidsbeperkingen in woonwijken. We handhaven streng op snelheid en gevaarlijk rijgedrag, ook bij e-bikes en fatbikes. Verkeersknelpunten in de kernen worden aangepakt, zoals gevaarlijke oversteekplaatsen. Hierbij worden bewoners actief betrokken.		
Portefeuillehouder:	Wethouder De Mooij	
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we er voor doen?	Wanneer?
Verkeersveilige inrichting: We hebben een verkeersveilige weginrichting zowel binnen als buiten de bebouwde kom.	We stellen een beleidslijn op voor voetgangersoversteekplaatsen (VOP) zodat er eenduidigheid bestaat in de wijze van oversteken bij drukke wegen. Vanuit deze beleidslijn wordt een voorstel opgesteld om VOP aan te passen waar mogelijk te combineren met aankomende groot onderhoud van de betreffende wegen.	Tweede kwartaal
	We verrichten onderzoek naar de verkeersveiligheid op onze rotondes met aandacht voor de voorrangssituatie. Vanuit dit onderzoek wordt (mogelijk) een voorstel opgesteld voor aanpassingen.	Derde kwartaal
	We stellen (jaarlijks) overzicht op aan uitgevoerde maatregelen ter verbetering van de verkeersveiligheid.	Vierde kwartaal
	We stellen een voorstel op over hoe omvangrijke wegafsluitingen beter inzichtelijk te maken.	Tweede kwartaal
Verkeersluw We hebben verkeersluwe winkelcentra die uitnodigen tot ontspannen winkelen.	We passen het ontheffingenbeleid in de Hoofdstraat in Noordwijk aan Zee aan in lijn met Noordwijkerhout, waardoor het winkelgebied verkeersluw wordt. Hierbij worden ook de pollers vernieuwd en voorzien van kentekenherkenning. In hoeverre fietsen toegestaan zal blijven volgt uit participatie.	Derde kwartaal
Voortgang verkeerseducatie We nemen deel aan campagnes en geven voorlichting over verkeersveiligheid.	We zetten de voorlichting over verkeersveiligheid richting verschillende doelgroepen voort en breiden dit uit naar de (grotere) sportverenigingen die veel verkeersbewegingen veroorzaken. We stellen hier een jaarplan voor op.	Eerste kwartaal
Voortgang Uitvoeringsprogramma Mobiliteitsagenda We geven uitvoering aan de in 2025 vastgestelde mobiliteitsagenda met	We werken aan de voorbereiding van: • Verkeersveiliger maken fietsoversteek rotonde Herenweg Zanderij (NH5) • Aanpak sluipverkeer Raadhuisstraat – Jeroensplein – Heilige Geestweg (Nb1)	Vierde kwartaal

de daarin opgenomen uitvoeringsagenda.	• Verkeersveiliger inrichten rotonde Schiestraat/Gooweg (Nb8) • Instellen voetgangersgebied Hoofdstraat (NaZ1) • Raadsvoorstel aanpassen rotonde Beeklaan, Herenweg We gaan de volgende projecten uitvoeren: • Verkeersveiligheid Langevelderslag (B1) • Herinrichting kruispunt Duinweg/Nieuwe Zeeweg incl GOW30 Duinweg (NaZ2) • Inrichten GOW30 Wantveld (NaZ3) • Verkeersveiliger maken oversteek Gooweg thv Nieuw Leeuwenhorst (B10)	
--	---	--

3.2 Regionale Bereikbaarheid		
Goede verbindingen zijn essentieel om Noordwijk en de omliggende kernen bereikbaar te houden. Daarom zetten we in op een goede ontsluiting van de gemeente voor zowel de auto en de fiets als het openbaar vervoer.		
Portefeuillehouder:	Wethouder De Mooij / Wethouder Van Strien	
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we er voor doen?	Wanneer?
Openbaar vervoer We dragen zorg voor goede busverbindingen binnen de gemeente en de aansluitingen op verschillende omliggende gemeentes.	We werken, in samenwerking met de provincie Zuid-Holland, de gemeenten Katwijk, Oegstgeest en Leiden, verder aan de verkenning richting een Hoogwaardig Openbaar Vervoersverbinding (HOV – R-NET) tussen Leiden en Noordwijk.	Tweede kwartaal
	Voor de aanpassing rotonde Beeklaan-Herenweg en Beeklaan-Schieweg wordt een raadsvoorstel opgesteld.	Vierde kwartaal
	We verkennen de mogelijkheden om de busverbinding met Space-campus te versterken. Dat doen we met bestaande en toekomstige verbindingen.	Tweede kwartaal
Verkeersontsluiting wegverkeer We streven naar een optimale aansluiting van ons wegennet op het omliggende wegennet en toekomstige woonwijken.	We zijn in het bezit van de resultaten af van de zuidelijke corridorstudie. In deze studie werd bekeken hoe het zuidelijke deel van de Duin en Bollenstreek geheel beter kan worden ontsloten. Deze worden momenteel vertaald naar een startnotitie die ingaat op de aanbevolen vervolgstappen. Op basis daarvan bepalen we welk vervolg nodig is voor de alzijdige aansluiting Beeklaan–N206.	Tweede kwartaal
	We onderzoeken blijvend, in samenwerking met Holland Rijnland en gemeenten in de Duin- en Bollenstreekverband, mogelijkheden en werken projecten uit, waaronder via de projecten Maatregelen Noordelijke Duin- en Bollenstreek & Haarlemmermeer. We tonen jaarlijks de resultaten en voortgang hierop.	Vierde kwartaal
Fietsen Ons landschap is uitermate geschikt voor de fiets. Bij onderhoud aan fietspaden wordt altijd onderzocht of deze aantrekkelijker en veiliger kunnen worden gemaakt.	We actualiseren het Fietsplan met aandacht voor verbetering van fietspaden op zowel de doorfietsroutes als het utilitair- en recreatief fietsnetwerk en fietsparkeren. We geven uitvoering aan het verbeteren van fietspaden door o.a. het fietspad te verbreden aan de Gooweg.	Tweede kwartaal
	We treffen voorbereidingen om fietspaden aan de Schulpweg en Zwarteweg in de toekomst te voorzien van fietspadplaten.	Vierde kwartaal

3.3 Parkeren		
In de badplaats Noordwijk is parkeren geen bijzaak. In de zomermaanden loopt de druk flink op. Dit mag niet ten koste gaan van de parkeermogelijkheden voor de inwoners. Daarom streven we naar voldoende parkeerplekken. Voor inwoners maken we parkeren eenvoudiger. Voor bezoekers zoeken we naar slimme oplossingen die parkeren makkelijker maken.		
Portefeuillehouder:	Wethouder De Mooij	
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we er voor doen?	Wanneer?
Parkeren strand We zorgen voor passende hoeveelheden parkeervoorzieningen voor het toeristische gebied.	We onderzoeken de mogelijkheden voor meerdere parkeerplaatsen op de Koningin Wilhelmina Boulevard.	Derde kwartaal
	Vanuit de voorbereidingsfase van de reconstructie van de Koningin Astrid Boulevard onderzoeken we meerdere varianten waarbij aanpassen van de parkeerplaatsen een belangrijk onderdeel is.	Derde kwartaal
Parkeren winkel- en woongebieden We zorgen voor de juiste balans van parkeervoorzieningen voor onze inwoners en bezoekers in winkel- en woongebied	Op de bouwlocatie Schoolstraat houden we de start bouw aan totdat het parkeren in het winkelgebied van de Hoofdstraat is geregeld.	Vierde kwartaal
	We actualiseren de Kadernota Parkeren en bijbehorende Nota Parkeernormen met aandacht voor sturingsmaatregelen.	Tweede kwartaal
	Vanuit de geactualiseerde Kadernota bepaalde uitgangspunten verrichten we waar nodig onderzoek om te bepalen of verdere parkeerregulering uitgewerkt zou moeten worden;	Derde kwartaal
	We passen op basis van de kadernota waar nodig het aanwys- en of uitgiftebesluit aan zodat de inwonersvergunning breder toepasbaar is en zorgen voor communicatie richting onze inwoners hierover. In principe wordt betaald parkeren (parkeerregulering) niet uitgebreid, tenzij na inwonerraadpleging onder om- en aanwonenden blijkt dat er breed overlast wordt ervaren.	Derde kwartaal
Privé parkeerplekken benutten We willen dat eigenaren hun privéparkeerplaatsen zoveel mogelijk daadwerkelijk gebruiken.	Onnodig parkeren op straat vergroot de parkeerdruk voor andere inwoners en bezoekers. We onderzoeken we welke mogelijkheden er zijn om te stimuleren of te regelen dat parkeerplaatsen op eigen terrein ook als zodanig worden benut.	Vierde kwartaal
Parkeer Informatieborden We hebben voorzieningen die zorgen dat bereik- en beschikbaarheid van parkeerplaatsen bekend is om zoekverkeer te verminderen.	We stellen het huidige Parkeer Route Informatie Systeem (PRIS) weer in bedrijf	Eerste kwartaal
	We onderzoeken de mogelijkheden voor uitbreiding van de PRIS in Noordwijk en Noordwijkerhout om zoekverkeer te verminderen. Hierbij gaat het onder andere om de locaties Wantveld, Jan Kroonsplein, Schoolstraat, Kloosterplein in Noordwijk en Landbouwplein en De Brink in Noordwijkerhout.	Derde kwartaal

3.4 Verkeer van de toekomst		
De groei van het aantal elektrische auto's, de uitbreiding van woonwijken en de vergrijzing van de bevolking raakt de mobiliteit. We sorteren voor op deze ontwikkelingen met extra laadmogelijkheden en andere vervoersoplossingen. Hierbij houden we rekening met voldoende beschikbaarheid van parkeerplekken voor niet-elektrische auto's. Parkeerplekken zijn voor parkeren en niet om te laden.		
Portefeuillehouder:	Wethouder De Mooij	
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we er voor doen?	Wanneer?
Gebruik laadpalen We willen een optimale balans in hoeveelheid laadpalen in de openbare ruimte.	We zetten het huidige beleid omtrent openbare, elektrische laadinfrastructuur door. We zijn hierbij afhankelijk van de uitwerking het ACM prioriteringskader en wachtlijst die er ontstaat als gevolg van netcongestie.	Tweede kwartaal
	We bekijken de mogelijkheden voor het voorkomen van parkeren op laadplekken. Daarom moet een laadplek na het laden worden vrijgemaakt. We onderzoeken de opties voor naleving hiervan in samenwerking met de exploitanten.	Derde kwartaal
Transferia Voor de circa 20 extreem drukke zomerdagen kunnen we onmogelijk voldoende parkeerplekken creëren. Een transferium kan het verkeer op deze piekmomenten reguleren en de doorstroming van het verkeer bevorderen.	We zoeken naar geschikte locaties in de omgeving van Noordwijk, Noordwijkerhout en De Zilk voor een mobiliteitshub gericht op toeristisch verkeer en deelmobiliteit. Deze locatie kan ook ingezet worden als vertrekpunt van de strandpendel.	Vierde kwartaal
	We stellen een advies op over de kosten en baten van het invoeren van een betalingswijze voor de strandpendel en voeren deze in voor het zomerseizoen.	Eerste kwartaal
Treinstation De realisatie van uitleglocaties en bedrijventerreinen in Noordwijk, Noordwijkerhout en Voorhout kan een toename betekenen van het aantal forensen. Dit kan de plaatsing van een treinstation in Noordwijkerhout rechtvaardigen. Dit is een traject van lange adem waarbij de spoorbeheerder een afweging maakt. Als ontwikkelingen een station kansrijk maken, brengen we dit bij de spoorbeheerder onder de aandacht.	We voeren een quickscan uit naar de haalbaarheid van een treinstation rondom Noordwijkerhout.	Tweede kwartaal
Sociale vervoersinitiatieven Kleinschalige initiatieven als Automaatje en het vervoer van senioren met TukTuks worden ondersteund, omdat zij mobiliteit en sociale contacten bevorderen voor mensen die zelf minder mobiel zijn.	Vanwege de uitbreiding naar Noordwijkerhout (door stopzetting van Topaz) verlengen we de TukTuk-pilot met één jaar. Hierdoor kan Welzijn Noordwijk de activiteiten in Noordwijkerhout overnemen en kunnen wij in het najaar van 2027 een definitieve evaluatie uitvoeren naar de levensvatbaarheid van de TukTuk in de 3 dorpskernen.	Vierde Kwartaal

Wat doen we doorlopend?
Regionale en lokale bereikbaarheid • We geven uitvoering aan ‘de uitvoeringsagenda Duin en Bollenstreek’ in het domein ‘Netwerken en verbindingen’. Op basis hiervan: ○ Nemen we deel in het project (verbetering) stedelijke as Leiden, Katwijk en Noordwijk; ○ We blijven deel uitmaken van het onderzoek en voorstudie naar een corridor als start van de ontwikkelfase voor ontsluiting van de noordelijke en zuidelijke ontsluiting van de Duin en Bollenstreek. Hierbij is er nadrukkelijk aandacht voor de verbinding N206-N207 en N208-A44 en de zuidelijke corridorstudie bij Katwijk. ○ Samen met de provincies Noord- en Zuid-Holland, de vervoersregio Amsterdam, Holland Rijnland en de gemeenten Hillegom, Lisse, Teylingen en Noordwijk wordt verder gewerkt aan het project Maatregelen Noordelijke Duin- en Bollenstreek/ Haarlemmermeer.

- De provincie Zuid-Holland neemt een voorbereidingsbesluit om het project MNDBS/H verder te verkennen. In dit project wordt een multimodaal maatregelenpakket onderzocht voor de Fiets, Openbaar Vervoer en de Auto”
- We zetten in op frequentere en snellere busverbindingen met de treinstations Schiphol, Hillegom, Voorhout, Sassenheim en Leiden. Dit doen we samen met de provincie als concessiehouder en de vervoersbedrijven.
- We leggen onze fietspaden waar mogelijk aan met betonplaten of asfalt waardoor er minder onderhoud nodig is voor het egaal houden van de paden. Bij reconstructie van de paden benutten we de mogelijkheid van verbreding.
- We hebben doorlopend aandacht voor de kwaliteit van onze fietspaden.

Parkeren

- We passen de parkeernormen toe bij nieuwe ontwikkelingen.
- We monitoren de parkeerdruk.

Verkeersveiligheid

- We pakken verkeersonveilige plekken proactief aan op basis van meldingen en actuele onderzoeksgegevens.
- We brengen verkeersonveilige plekken in kaart op basis van de BLIQ rapportage.
- We besteden tijd aan educatie en campagnes op verschillende momenten in het jaar om verkeersveiligheid voor alle verkeersdeelnemers te bevorderen. We hebben specifiek aandacht voor langzaam verkeer.
- We geven vervolg aan de doelstellingen zoals benoemd in de Mobiliteitsagenda 2040.
- We passen STOMP (Stappen, Trappen, Openbaar vervoer, Mobility as a service, Personenauto) toe. We ontwerpen vanuit het oogpunt van voetgangers waaronder mensen die slecht ter been zijn.

Wat mag het kosten?

Bedragen in €	Realisatie 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Programma 3 Verkeer en Parkeren						
Mutatie baten en lasten						
Totale lasten programma	€ 10.533.957	€ 12.678.327	€ 13.565.097	€ 13.999.450	€ 14.062.661	€ 14.276.232
Totale baten programma	€ 869.592	€ 718.333	€ 828.323	€ 849.860	€ 871.955	€ 894.627
Saldo van het programma	€ -9.664.365	€ -11.959.994	€ -12.736.774	€ -13.149.590	€ -13.190.706	€ -13.381.605
Mutatie reserves						
Toevoegingen	€ 2.325.810	€ -	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
Onttrekkingen	€ 1.588.265	€ 205.964	€ 287.078	€ 123.078	€ 92.166	€ 64.166
Resultaat van het programma	€ -10.401.910	€ -11.754.030	€ -12.499.696	€ -13.076.512	€ -13.148.540	€ -13.367.439

Welke beleidsindicatoren zijn hierbij relevant?

De volgens de ministeriële regeling geldende beleidsindicatoren voor dit programma zijn komen te vervallen.

Wie zijn de verbonden partijen/met wie werken we samen?

Er zijn geen verbonden partijen voor dit programma.

Wat zijn de risico's?

In de tabel hieronder staan de mogelijke risico's, die samenhangen met de uitvoering van dit programma.

Programma 3 Verkeer en Parkeren	
Onderwerp risico	Omschrijving risico
Vandalisme	Schades aan straatmeubilair en bestrating door vernielingen, weersomstandigheden, diefstal en graffiti.
Verkeerssituaties	Het negeren van gevaarlijke verkeerssituaties die verwijtbaar zijn aan de gemeente waardoor de gemeente aansprakelijk kan worden gesteld.

2.2.4 Programma 4: Economie

Onze gemeente kent een ongekend gevarieerde economie. De centrale ligging tussen metropoolregio's, in een uniek gebied met veel natuur, het strand, de zee, de kust en een open en toegankelijk landschap vormen de onderlegger voor een rijke diversiteit aan economische activiteiten. Zoals daar zijn: de bollenteelt, toerisme, ruimtevaart, congressen en zorg. De van oudsher ondernemende geest van onze agrariërs en zeevaarders geeft dit een extra impuls. En dit alles in een gebied dat het predicaat heilzame badplaats heeft. Uniek, maar het betekent tegelijkertijd ook dat we zuinig moeten zijn op deze kwaliteiten.

We willen een vitale en innovatieve economie met een gunstig vestigings- en ondernemingsklimaat, dat zorgt voor werkgelegenheid.

Noordwijk streeft naar het behoud van de agrarische gebieden voor duurzame innovatieve bollenteelt, zoals opgenomen in de Intergemeentelijke Structuurvisie Greenport (ISG). We maken deel uit van een regionale economie die zich richt op drie specifieke doelen: duurzame greenport, kennisintensieve maakindustrie en gezond toerisme.

De unieke ligging aan zee maakt de Noordwijk internationaal erkend is als kuuroord, of beter: heilzame badplaats. Aan die kwaliteit geven we nadrukkelijk inhoud.

4.1 Lokaal ondernemerschap faciliteren		
Lokale ondernemers zijn belangrijk voor onze economie en voor het voorzieningenniveau in onze dorpen. Zij zijn de motor van onze lokale economie en zorgen daarmee voor werkgelegenheid, levendige winkelstraten en maatschappelijke initiatieven. Wij zien ondernemers daarom als bondgenoten en partners en zorgen voor een gezond en aantrekkelijk vestigingsklimaat. Alle dorpen houden een aantrekkelijk centrum met een divers winkelaanbod. Winkelcentra hebben ook een functie voor de leefbaarheid van onze dorpen voor ontmoeting, ontspanning en basisbehoeften op loopafstand. We maken werk van verlagen van de regeldruk en zorgen voor een herkenbaar ondernemersloket.		
Portefeuillehouder:	Wethouder Van Strien	
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we er voor doen?	Wanneer?
Aantrekkelijke en bereikbare winkelcentra We streven naar het behoud van goede winkelvoorzieningen in alle kernen van de gemeente Noordwijk. Daarvoor stellen we ruimtelijke kaders voor de ontwikkeling van de verouderde delen van het winkelcentrum van Noordwijkerhout. We hebben aandacht voor voldoende winkels in De Zilk en stimuleren ondernemers om zich in de centra te vestigen.	We geven uitvoering aan de retail- en horecavisie. In 2027 richten we ons onder meer op de identiteit en de werkbudgetten van de kernen, de centrumvisie Noordwijkerhout, de voorbereidingen voor een Koningin Wilhelmina Boulevard visie en het standplaatsenbeleid in De Zilk. Over de voortgang informeren we de raad.	Vierde kwartaal
Openbare toiletten Bij een kwaliteitsbadplaats hoort dat bezoekers eenvoudig gebruik kunnen maken van een toilet.	In 2027 plaatsen we twee openbare toiletten aan de Koningin Wilhelmina Boulevard.	Vierde kwartaal

Regeldruk verminderen, toegang verbeteren De gemeente ondersteunt het midden- en kleinbedrijf en startups met minder regels en betere begeleiding.	In 2027 richten we een eerste stap in voor een herkenbaar portaal voor ondernemers, met een vast aanspreekpunt voor horeca/retail, agrarische bedrijven/bedrijventerreinen en toeristische partners.	Tweede kwartaal.
	We starten een scan om belemmerende gemeentelijke regels en procedures in beeld te brengen zodat we in 2028 met concrete voorstellen komen om onnodige regeldruk daadwerkelijk te verminderen. Daarbij werken we nauw samen met de ondernemers.	Tweede kwartaal
Betere samenwerking met economische partners We organiseren met regelmaat vaste bestuurlijke overlegmomenten met verschillende ondernemers(verenigingen).	We hebben structureel overleg met alle economische partners. Dit doen we als aanvulling op de overleggen die er reeds zijn tussen ondernemers en de gemeente in brede zin en de wethouder Economie specifiek.	Eerste kwartaal
	We werken samen met de NOV aan de visie 'Een stijlvolle en bruisende badplaats over 10 jaar' en bepalen welke acties op korte en langere termijn kunnen worden gerealiseerd.	Derde kwartaal
Bedrijventerreinen We willen onze bedrijventerreinen aantrekkelijk en toekomstbestendig houden.	We faciliteren de behoefteeraming bedrijventerreinen van de provincie en laten samen met HLT een onderzoek naar bedrijventerreinen uitvoeren. De uitkomsten hiervan en de bestaande regionale strategieën gebruiken we als basis voor het uitvoeringsprogramma bedrijventerreinen.	Tweede kwartaal
	We starten met het opstellen van dit uitvoeringsprogramma voor de gemeente Noordwijk.	Derde kwartaal
	In 2027 werken wij samen met de ontwikkelaar en de grondeigenaren de haalbaarheid van Gravendam Oost uit. Naar verwachting wordt de BOPA voor het elektriciteitsstation van Liander beoordeeld.	Vierde kwartaal
Toekomst Economic Board Duin en Bollenstreek We evalueren de effectiviteit van de Economic Board.	Als we besluiten om afscheid te nemen van de Economic Board dan wordt een plan gemaakt waarin bepaald wordt hoe Noordwijk zijn regionale economische samenwerking het meest effectief kan organiseren, waaronder de positionering binnen Holland Rijnland, Key Region Leiden, Greenport Duin- en Bollenstreek en waarin samenwerking Duin- en Bollenstreek met HLT wordt meegenomen.	Tweede kwartaal
Leegstand en flexibel ruimtegebruik Op sommige locaties staan bedrijfspanden langdurig leeg en is de kans op nieuwe bedrijfsmatige invulling beperkt. We willen waar mogelijk ruimte bieden voor andere passende functies.	We onderzoeken welke verruiming van het omgevingsplan mogelijk zijn passend bij geldende wet- en regelgeving.	Derde kwartaal

4.2 Toerisme als economische pijler

We kiezen voor toerisme dat gastvrij, jaarrond, economisch sterk en in balans met natuur en leefbaarheid is. Wij profileren de gemeente als een levendige badplaats, met strand, duinen en bollenvelden en we koesteren onze kuuroordstatus. Andere sterke punten zoals de toeristische evenementen, Space Expo en het Oosterduinse Meer ondersteunen we of brengen we tot ontwikkeling. Van oudsher is Noordwijk aan Zee een badplaats waar kwaliteit en verblijfstoerisme belangrijker zijn dan kwantiteit en dagtoerisme. Wij willen deze onderscheidende Noordwijkse identiteit behouden.

Met de komst van permanente strandpaviljoens is de kwaliteit op het strand vergroot. Seizoensgebonden strandtenten dragen op hun beurt bij aan een authentieke strandbeleving, meer diversiteit in het aanbod en een strand dat ook toegankelijk en aantrekkelijk blijft voor Noordwijkers.

Met deze diversiteit onderscheiden we ons van andere badplaatsen en blijven we een concurrerende badplaats. Het toevoegen van meer permanente en grotere paviljoens op het strand gaat ten koste van onze horecabedrijven op de boulevard, De Greut en het achterliggende gebied. Een verdere verruiming van de exploitatiemogelijkheden op het strand wordt daarom niet toegestaan.		
Portefeuillehouder:	Wethouder Van Strien	
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we er voor doen?	Wanneer?
Strand Het strand is belangrijk voor de lokale economie en voor inwoners en bezoekers. Samen met ondernemers en andere betrokken partijen werken we aan een veilig, toegankelijk en aantrekkelijk strand.	We organiseren voorafgaand aan het strandseizoen een integraal overleg met strandondernemers, hulpdiensten, handhaving en andere betrokken partijen. We maken afspraken over veiligheid, toegankelijkheid, beheer en gebruik van het strand.	Eerste kwartaal
	Na afloop van het strandseizoen evalueren we het seizoen met deze partijen. We bespreken wat goed ging en leggen verbeterpunten voor het volgende strandseizoen vast.	Vierde kwartaal
Samenhangende visie Strand – Boulevard – De Greut De strandpaviljoens, de horeca aan de boulevard en het winkel- en uitgaansgebied vormen samen één toeristisch en economisch geheel.	In lijn met de Omgevingsvisie stellen we het Omgevingsprogramma Kust vast bij de raad.	Tweede kwartaal
	In 2027 bepalen we, in samenhang met de Omgevingsvisie en de Omgevingsprogramma Kust de uitgangspunten en aanpak voor de integrale visie Strand–Boulevard–De Greut.	Vierde kwartaal
Oosterduinse Meer We willen ruimte bieden voor meer recreatieve activiteiten aan het Oosterduinse Meer en voorkomen dat de zandwinning terugkeert.	We sluiten een overeenkomst met de eigenaar over het beheer, gebruik en de recreatieve ontwikkeling van het Oosterduinse Meer en omliggende percelen. Hierin maken we afspraken over recreatieve voorzieningen, een natuurvriendelijke inrichting en het uitsluiten van zandwinning gedurende de looptijd van de overeenkomst.	Vierde kwartaal
Heilzame badplaats We werken aan de uitvoering van het programma Heilzame Badplaats 2026-2029.	We informeren de raad over de voortgang en resultaten van het programma Heilzame Badplaats 2026-2029 en gaan daarbij in op de uitvoering van het programma en de samenwerking met Noordwijk Marketing, ondernemers en andere partners om het jaar rond toerisme te versterken.	Vierde kwartaal

4.3 Innovatie in het ruimtevaartcluster		
Het Noordwijkse ruimtevaartcluster levert hoogwaardige banen, economische spin-off en biedt kansen tot innovatie. De Economische impact van het cluster is nu al 1,2 miljard aan omzet en 7.600 medewerkers. Samen met het Rijk, de provincie en partners als ESA investeren we in gedeelde faciliteiten, bereikbaarheid en samenwerking tussen bedrijven, onderwijs en kennisinstellingen. De NL Space Campus kan uitgroeien tot een onderscheidende economische motor voor Noordwijk en de regio. Dat gebeurt niet vanzelf. Andere kennisregio's staan niet stil en partners verwachten dat Noordwijk zelf een duidelijke trekkende rol neemt.		
Portefeuillehouder:	Wethouder Van Strien	
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we er voor doen?	Wanneer?
Versterken NL Space Campus We willen de NL Space Campus verder ontwikkelen tot een toonaangevende SpaceHub in Europa. Samen met de provincie, het Rijk en andere partners werken we aan een sterke en toekomstbestendige campus.	We verrijken de ambtelijke organisatie met een ervaren programmamanager voor Space.	Eerste kwartaal
	We werken een voorstel uit voor de voortzetting van de langjarige financiering van Stichting NL Space Campus en onderzoeken hierin op welke wijze de governance-structuur ingericht kan worden om meer slagkracht te krijgen bij het uitzetten van de koers.	Tweede kwartaal

	We stellen kaders vast voor de uitgifte van de resterende gronden op de NL Space Campus en zetten in op concrete acquisitiedoelen bij de volgende herziening van de Objective Key Results.	Vierde kwartaal
Fysieke ontwikkeling NL Space Campus We werken aan de verdere fysieke ontwikkeling van de campus, met ruimte voor nieuwe voorzieningen, bedrijven en ontwikkelingen.	Samen met Stichting NL Space Campus en de provincie Zuid-Holland selecteren we een ontwikkelpartij voor het Basecamp en brengen we de ontwikkeling van het Basecamp in de fase van de planuitwerking, gericht op zo spoedig mogelijke realisatie.	Vierde kwartaal
	We stellen kaders vast voor uitgifte van de resterende gronden op de NL Space Campus waarmee de stichting NL Space Campus handvatten heeft om nationaal en internationaal aan acquisitie te doen. Bij de volgende herziening van de objective key results (behorend bij UVP) trachten we concrete doelen m.b.t. op acquisitie gerichte activiteiten op te nemen.	Vierde kwartaal
	We ondersteunen ontwikkelingen op de campus, waaronder een shortstaygebouw, een multi-tenantgebouw en de komst van een optisch grondstation.	Vierde kwartaal
Innovatie-as We creëren een sterke verbinding tussen de NL Space Campus, Leiden Bio Science Park, Unmanned Valley en TU Delft als herkenbare innovatie-as, met betere samenwerking, zichtbaarheid en goede ov- en mobiliteitsverbindingen.	We werken binnen het projectteam van het samenwerkingsverband Key Region Leiden actief mee aan het project 'Versterken en Verbinden Kennis- en Innovatie-as' en binnen de pijler 'Innovatieregio'. Na afronding van fase 1 van het project, schrijven we samen met de partners een voorstel voor een vervolg waarbij de verzamelde data wordt gebruikt om de kennisclusters sterker aan elkaar te verbinden zodat synergieën ontstaan.	Tweede kwartaal
Verbinding met lokale economie We willen dat lokale ondernemers beter kunnen profiteren van de aanwezigheid van ESA-ESTEC, spacebedrijven, kennisinstellingen, zakelijke bezoekers en internationale netwerken.	We stimuleren de samenwerking tussen de campus en lokale horeca, hotels, winkels, onderwijs en dienstverleners. Ook brengen we kansen voor lokale en ondersteunende bedrijvigheid op de NL Space Campus actief onder de aandacht van ondernemers.	Vierde kwartaal
	Bij aanbestedingen onderzoeken we of voorwaarden als nabijheid, responstijd en kennis van de lokale economie relevant zijn voor de opdracht. Als dat het geval is, nemen we deze voorwaarden mee in de uitvraag.	Tweede kwartaal
Bereikbaarheid van Space Campus en Space Business Park We zetten in op betere fiets-, OV- en mobiliteitsverbindingen naar station, de regio en kennispartners.	We zetten ons samen met de provincie, regio en andere partners in voor betere verbindingen met de NL Space Campus. Daarbij hebben we specifiek aandacht voor betere busverbindingen zowel bestaande buslijnen zoals buslijn 400, als toekomstige verbindingen. We voeren een verkenning uit van de mogelijkheden om met een bushalte de busverbinding met Space-campus te versterken.	Tweede kwartaal
	We borgen de bereikbaarheid van de NL Space Campus binnen de mobiliteitsaanpak 'Op weg tussen duin, bollen en polder'.	Vierde kwartaal
	We onderzoeken de mogelijkheden voor een mobiliteitshub op NL Space Campus waar de overstap tussen verschillende vervoerswijzen gefaciliteerd wordt.	Derde kwartaal

4.4 Toekomstbestendige agrarische sector		
De agrarische sector en de bollenteelt zijn onlosmakelijk verbonden met de Noordwijkse identiteit en economie, zeker in Noordwijkerhout en De Zilk. De sector staat voor verschillende uitdagingen, zoals het verminderen van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, verzilting van het grondwater en de bescherming van het bollenareaal tegen verstedelijking. We willen agrariërs ondersteunen bij innovatie, verduurzaming en toekomstbestendig ondernemerschap, zonder onnodige lokale regeldruk.		
Portefeuillehouder:	Wethouder Van Strien	
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we er voor doen?	Wanneer?
Duurzame en innovatieve bollenteelt. We ondersteunen agrariërs in hun ambitie naar een innovatieve, toekomstbestendige sector en een nagenoeg emissievrije en zoveel mogelijk biologische bollenteelt voor wat betreft gewasbeschermingsmiddelen in 2030. We kiezen daarbij voor samenwerking, innovatie en duidelijke afspraken in plaats van stapeling van lokale regels.	We onderzoeken of het regiocertificeringsprogramma uitgebreid kan worden met het thema Energie. We promoten het regiocertificeringsprogramma zodat nog meer telers zich aansluiten.	Tweede kwartaal Derde kwartaal

Wat doen we doorlopend?
Een vitale en innovatieve economie - We werken samen met lokale partners en regionale partners zoals Holland Rijnland, Key Region Leiden, de Greenport Duin- en Bollenstreek en in Duin- en Bollenstreek verband met HLT in de regio met als doel een efficiënte, resultaatgerichte economische samenwerking te bereiken die de economische doelen van de gemeente Noordwijk dient. - We dragen bij aan regionale projecten die verbinding leggen tussen de kennisintensieve sectoren in de regio (space, drone- en sensortechnologieën, flowscience en life science and health). Dit doen we samen met verschillende gemeenten binnen Holland Rijnland onder meer binnen het project Verbinden kennis en innovatie as (onderdeel van de Regionale Investeringsagenda (RIA)). Gunstig vestigings- en ondernemersklimaat voor winkels, horeca en bedrijven - We faciliteren ondernemers in de winkelgebieden in het maken van samenwerkingsafspraken in het kader van de bedrijveninvesteringszone (BIZ). Dit leggen we vast in uitvoeringsovereenkomsten. - We hebben een bedrijvencontactfunctionaris met aandacht voor samenwerking met ondernemers. - We voeren structureel bestuurlijk overleg met ondernemersverenigingen, horeca, hotels, winkeliers, bedrijventerreinen en toeristische partijen. - Lokale ondernemers krijgen voorrang bij inkoop en aanbesteding, voor zover (EU-)wetgeving dat niet verbiedt. - We blijven aangesloten bij de Hoge Nood-app en stimuleren ondernemers om hun toiletvoorziening beschikbaar te stellen en aangesloten te blijven bij het platform. In structurele overleggen tussen de gemeente en ondernemers brengen we dit onder de aandacht. Toekomstbestendige agrarische sector - We stimuleren samen met Stichting Greenport Duin- en Bollenstreek innovatie en kansen voor agrarische ondernemers en werken daarbij samen met andere gemeenten in de regio. - We geven uitvoering aan het programma Landelijk Gebied. Daarbij kijken we onder meer naar passende vervolgfuncties voor voormalige bollenschuren en de mogelijkheden om agrarische bedrijfswoningen om te zetten naar plattelandswoningen. Initiatieven beoordelen we per locatie, met aandacht voor landschap, ruimtelijke kwaliteit en de belangen van ondernemers en de omgeving. Jaarrond toerisme en recreatie - Nauwe samenwerking met Noordwijk Marketing bij de promotie en positionering van Noordwijk als bestemming voor alle seizoenen. - Versterken van het recreatieve aanbod door verbindingen te leggen met sport, cultuur, erfgoed, natuur en evenementen. - Bevorderen van spreiding van bezoekers over seizoenen, kernen en recreatiegebieden.

- Behoud en verbetering van de kwaliteit van de openbare ruimte en recreatieve voorzieningen, zodat de gemeente Noordwijk het hele jaar aantrekkelijk blijft voor inwoners en bezoekers.

Space

- We geven samen met de provincie Zuid-Holland, het Rijk, het Netherlands Space Agency en NL Space Campus uitvoering aan het uitvoeringsprogramma 2026-2030.
- We continueren onze steun aan de Stichting NL Space Campus.
- We zorgen in de diverse samenwerkingsverbanden dat space in relatie tot de gemeente Noordwijk op de agenda's (blijven) staan.
- We voeren een actieve lobby in de regio, landelijk en waar mogelijk Europees om het belang van de NLSC uit te venten en te borgen.

Strand

- We monitoren en bewaken de concrete afspraken met onze toezichthoudende partners over de borging van de integrale handhaving op het strand en communiceren daar helder over naar onze samenwerkingspartners en ondernemers op het strand.
- In gebiedsontwikkelingen en beleidsvorming hebben we blijvend aandacht voor een toegankelijk strand voor inwoners en bezoekers.
- We zetten in op een schoon, verzorgd en aantrekkelijk strand door uitvoering te geven aan het beheer en onderhoud van de openbare ruimte en de strandomgeving.
- We blijven inzetten op het behalen en behouden van de Blauwe Vlag-criteria binnen de invloedssfeer van de gemeente.
We zorgen samen met ondernemers, hulpdiensten en andere partners voor een veilig strand en maken afspraken over bereikbaarheid, incidentbestrijding en inzet tijdens het strandseizoen.

Wat mag het kosten?

Bedragen in €	Realisatie 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Programma 4 Economie						
Mutatie baten en lasten						
Totale lasten programma	€ 4.707.800	€ 4.313.773	€ 5.550.824	€ 5.242.428	€ 5.331.000	€ 5.021.767
Totale baten programma	€ 795.881	€ 757.131	€ 877.572	€ 900.389	€ 923.799	€ 947.819
Saldo van het programma	€ -3.911.919	€ -3.556.642	€ -4.673.252	€ -4.342.039	€ -4.407.201	€ -4.073.948
Mutatie reserves						
Toevoegingen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Onttrekkingen	€ 768.040	€ 516.267	€ 1.465.225	€ 944.105	€ 926.421	€ 502.586
Resultaat van het programma	€ -3.143.879	€ -3.040.375	€ -3.208.027	€ -3.397.934	€ -3.480.780	€ -3.571.362

Welke beleidsindicatoren zijn hierbij relevant?

De volgens de ministeriële regeling geldende beleidsindicatoren voor dit programma zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Programma 4 Economie					
Naam indicator	Eenheid	Periode	Nw	NL	Bron
Func tiemenging	%	2025	53	55	CBS BAG/LISA
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	2025	229	196	LISA

* gegevens afkomstig uit www.waarstaatjegemeente.nl, stand september 2026.

Wie zijn de verbonden partijen/met wie werken we samen?

In de tabel hieronder staan de namen van de verbonden partijen, die te maken hebben met de uitvoering van dit programma. Voor gedetailleerde informatie inzake de verbonden partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden partijen.

Programma 4 Economie	
Naam verbonden partij	
Holland Rijnland	Stichting Greenport Duin- en Bollenstreek
Greenport Ontwikkelingsmaatschappij (GOM)	Stichting Economic Board Duin- en Bollenstreek
	Key Region Leiden

Wat zijn de risico's?

In de tabel hieronder staan de mogelijke risico's, die samenhangen met de uitvoering van dit programma.

Programma 4 Economie	
Onderwerp risico	Omschrijving risico
Aanbestedingsregels	Het ten onrechte bevorderen van lokale of regionale ondernemers bij aanbestedingen brengt het risico van schadeclaims mee.

2.2.5 Programma 5: Onderwijs

De jeugd heeft de toekomst. Goed onderwijs legt de basis voor persoonlijke ontwikkeling en volwaardige deelname aan de samenleving en onze democratie. De inhoud van het onderwijs wordt door het Rijk en de scholen zelf bepaald. De gemeente zorgt voor de aansluiting met de jeugdhulp, goede huisvesting en leerlingenvervoer. Daarnaast bieden we in overleg met scholen activiteiten aan buiten het reguliere lesprogramma. Ieder kind moet bij voorkeur naar een school in de eigen omgeving kunnen. Scholen en gemeente werken aan passend onderwijs, wat staat voor een leeromgeving waarin álle kinderen kunnen deelnemen. Samenwerking tussen onderwijs, kinderopvang en zorg is daarbij nodig. Hierdoor kunnen kinderen de ondersteuning krijgen die zij nodig hebben en wordt kansenongelijkheid tegengegaan.

5.1 Samenwerken aan goed passend onderwijs		
Scholen moeten zich kunnen richten op hun kerntaak: goed onderwijs. De Wet passend onderwijs heeft als doel dat scholen meer leerlingen binnen het reguliere onderwijs ondersteunen en daarvoor een passende leeromgeving bieden. In de wet is het accent verschoven van medisch labelen – ADHD, dyslexie, dyscalculie et cetera – naar wat leerlingen nodig hebben aan ondersteuning. We werken met de scholen aan het normaliseren hiervan zodat minder snel hoeft te worden uitgeweken naar speciaal onderwijs of externe hulp. De gemeente heeft geen rol in de inhoud van het onderwijs en richt zich op de aansluiting met de jeugdhulp.		
Portefeuillehouder:	Wethouder Salman	
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we er voor doen?	Wanneer?
Aansluiting onderwijs-opvang-zorg We willen problemen vroegtijdig signaleren, thuiszitten voorkomen en passende hulp of zorg bieden. We willen problemen klein houden en het aantal hulpverleners rond een leerling beperken.	We voeren gesprekken met onderwijs, kinderopvang, zorgpartijen en het sociaal wijkteam om in beeld te brengen waar verdere afstemming en samenwerking nodig is. Op basis van deze uitkomsten werken we samen met partners aan gerichte verbeteringen, die bijdragen aan vroegsignalering, het voorkomen van thuiszitten en passende ondersteuning voor kinderen en jongeren.	Vierde kwartaal
	We trainen medewerkers uit het onderwijs, de sociaal wijkteams en andere betrokken samenwerkingspartners gezamenlijk in de methodiek van Integraal Arrangeren, zodat zij ondersteuningsvragen integraal kunnen beoordelen en samen tot passende afspraken komen.	Tweede kwartaal
	We stellen samen met onze samenwerkingspartners onderwijsbeleid vast, dat aansluit op het coalitieakkoord en de verbinding legt tussen onderwijs, opvang en zorg.	Derde kwartaal
	We evalueren de overgang (doorgaande lijn) van kinderopvang naar basisschool met de samenwerkingspartners. De doorgaande lijn en het overdrachtsformulier gemeente Noordwijk zijn in het schooljaar 2025/2026 in gebruik genomen. We monitoren de samenwerking tussen kinderopvang en onderwijs en sturen bij waar nodig zodat we op tijd kunnen zien of een kind extra hulp nodig heeft.	Vierde kwartaal
Preventie in het primair onderwijs We willen gezinnen waarvan de kinderen op basisscholen zitten, helpen bij het vinden van de beschikbare minimeeregelingen en maatschappelijke ondersteuning.	We zetten de aangestelde brugfunctionarisfunctie vanuit de Gelijke Kansen Agenda voort, ook na het beëindigen van de Rijkssubsidie aan de schoolbesturen op 31 juli 2027. We evalueren samen met betrokken partners de resultaten en meerwaarde van de brugfunctionarisfunctie en komen met een voorstel voor de voortzetting van de functie na afloop van de rijkssubsidie.	Derde kwartaal

Preventie in het middelbaar onderwijs Preventie vinden we belangrijk en daarom zetten we het jongerenwerk op middelbare scholen voort. Leerlingen houden hierdoor laagdrempelige toegang tot hulp, zodat kleine problemen niet uitgroeien tot grote.	We continueren het jongerenwerk op middelbare scholen vanuit structurele middelen, op basis van de evaluatie met betrokken samenwerkingspartners. Dit nemen we op in het nieuwe onderwijsbeleid.	Derde kwartaal
---	--	----------------

5.2 Goede huisvesting en multifunctioneel gebruik		
Wij faciliteren scholen wanneer hun accommodaties niet meer voldoen aan de eisen. Schoolbesturen moeten hun gebouwen goed onderhouden. Met de nieuwe wet voor een planmatige en doelmatige aanpak van onderwijshuisvesting zien we erop toe dat schoolbesturen noodzakelijk onderhoud daadwerkelijk en tijdig uitvoeren. Dit is duurzamer en zo blijven schoolgebouwen in een goede staat. Daardoor kan vaker worden gekozen voor renovatie in plaats van vervangende nieuwbouw als gevolg van achterstallig onderhoud. Schoolgebouwen kunnen ook na schooltijd een wijkfunctie hebben. Daarmee wordt het maatschappelijke vastgoed optimaal gebruikt en draagt het bij aan de sociale cohesie.		
Portefeuillehouder:	Wethouder Kortleven	
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we er voor doen?	Wanneer?
Renovatie en nieuwbouw We willen goed zicht op de huidige stand en toekomstige behoefte aan onderwijshuisvesting. We richten ons daarbij op de instandhouding van de bestaande huisvesting. Als vernieuwing noodzakelijk is, zetten we als eerste in op renovatie van scholen en pas in tweede instantie op nieuwbouw. We willen onderwijs, welzijn en kinderopvang waar mogelijk combineren in brede scholen of kindcentra.	We actualiseren het Integraal Huisvestingsplan (IHP) op basis van nieuwe wet Planmatige- en doelmatige aanpak Onderwijshuisvesting. We nemen hierin op welke mogelijkheden er zijn om het concept van brede scholen en kindcentra toe te passen. We passen daarna de verordening betreffende onderwijshuisvesting aan.	Vierde kwartaal
Projecten onderwijshuisvesting We maken De Noordwijkse School en de dependance De Prinsenhof af. Scholen zoals De Schapendel, Het Duin en De Duinpieper krijgen de renovaties die al langer nodig zijn.	We leveren de nieuwbouw De Noordwijkse School op.	Derde kwartaal
	We leveren de nieuwbouw van de dependance De Prinsenhof op.	Vierde kwartaal
	We bereiden de renovaties van De Schapendel, Het Duin en De Duinpieper voor.	Tweede kwartaal
Onderhoud We willen beter inzicht en grip krijgen op het beheer en onderhoud van schoolgebouwen, zodat onderhoud planmatig, tijdig en financieel verantwoord wordt uitgevoerd. Hiermee borgen we de kwaliteit en levensduur van schoolgebouwen en voorkomen we achterstallig onderhoud.	We gaan de meerjarenonderhoudsplannen van de schoolbesturen opvragen conform de nieuwe Wet planmatige- en doelmatige aanpak onderwijshuisvesting. Hiermee wordt verzekerd dat scholen voldoende budget reserveren voor groot onderhoud. We zien er jaarlijks op toe dat dit onderhoudsplan goed wordt nageleefd.	Derde kwartaal
Multifunctioneel gebruik van schoolgebouwen. We willen schoolgebouwen, bij nieuwbouw en bij renovatie, breder inzetbaar maken voor andere maatschappelijke partijen. Daarmee kunnen ook verenigingen en inwonersinitiatieven een fysieke plek krijgen voor hun activiteiten.	We gaan onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om dit in bestaande gebouwen mogelijk te maken. In de nieuwe verordening betreffende onderwijshuisvesting nemen we op dat bij nieuwbouwprojecten, de schoolgebouwen geschikt zijn om na schooltijd opengesteld te kunnen worden voor andere maatschappelijke organisaties.	Vierde kwartaal

5.3 Kennis van je omgeving en geschiedenis

Onderwijs vormt niet alleen kennis, maar ook karakter. Daarom willen wij dat leerlingen weten waar zij vandaan komen, begrijpen hoe deze streek in elkaar zit en kennis hebben van haar geschiedenis, kortom: vorming van je lokale identiteit. Scholen dragen niet alleen kennis over, maar ook de waarden die onze samenleving dragen: respect, verantwoordelijkheid en fatsoen. Juist die waarden zijn onmisbaar voor een hechte gemeenschap.

Portefeuillehouder:	Wethouder Salman	
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we er voor doen?	Wanneer?
Cultuureducatie Scholen worden gestimuleerd om één of meerdere lokale musea te bezoeken. Zo maken leerlingen op een laagdrempelige manier kennis met de lokale culturele identiteit waar we trots op zijn.	We zetten de subsidieregeling Cultuureducatie met Kwaliteit in 2027 voort en monitoren het vervolg van deze regeling door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. We gaan met het onderwijs in gesprek over de manier waarop zij cultuureducatie vormgeeft. We brengen daarbij in kaart welke mogelijkheden het onderwijs ziet om dit (verder) te verbinden met kennismaking met de lokale culturele identiteit.	Vierde kwartaal Tweede kwartaal
Burgerschapseducatie Kritisch denken, een eigen mening vormen en uiten en kunnen omgaan met verschillende meningen, zijn van essentieel belang voor een gezonde en functionele democratie.	We gaan met schoolbesturen in gesprek over de manier waarop scholen invulling geven aan burgerschapseducatie en onderzoeken hoe we dit kunnen ondersteunen.	Vierde kwartaal

Wat doen we doorlopend?

- We geven uitvoering aan ons beleid 'Voor- en Vroegschoolse Educatie'.
- We geven uitvoering aan de Route Doorgaande lijn en overdracht kinderopvang - basisschool.
- We geven uitvoering aan de vijf actielijnen van het Taalpact en we versterken de samenwerking. Het belang van taalvaardigheid brengen we breed onder de aandacht door middel van een jaarlijkse inspiratiesessie voor (nieuwe) samenwerkingspartners.
- We voeren de [Verordening leerlingenvervoer](#) uit, zoals afgestemd met de gemeenten en het onderwijs in de Duin- en Bollenstreek. We doen dit in samenhang met contractbeheer en de samenwerking met de vervoersmaatschappij, onderwijsinstellingen, ouders en gemeenten. We zien erop toe dat de vervoerder binnen de afgesproken tijdsnormen kinderen thuis ophaalt en veilig wegbrengt.
- We dragen middels een subsidie bij aan de Taalklassen voor nieuwkomers tot 12 jaar, waar zij in maximaal twee jaar focussen op het leren van de Nederlandse taal voorafgaand aan het volgen van regulier onderwijs.
- We gaan schoolverzuim, vroegtijdig schoolverlaten en thuiszitten actief tegen. Dit doen we samen met Regionaal Bureau Leerrecht en het onderwijs.
- We geven uitvoering aan het convenant 'Veiligheid in en om de VO-school 2024 –2028'. Dit doen we samen met onder meer het onderwijs en de politie. Hierin ligt een verband met programma 5 Veiligheid.
- We faciliteren voorlichtingsactiviteiten over sociale veiligheid en weerbaarheid en brengen dit actief onder de aandacht van het onderwijs.
- We blijven in overleg met de schoolbesturen over het onderhoud van de speeltoestellen op schoolpleinen, zodat kinderen meer plekken hebben om veilig buiten te spelen.
- We vervullen een faciliterende rol bij initiatieven die bijdragen aan de vestiging van MBO-onderwijs in Noordwijk, in het bijzonder voor de zorg-, bollen- en horecasector.
- We bevorderen de zwemvaardigheid van kinderen door ouders te wijzen op de mogelijkheden van financiële ondersteuning voor minima via het Jeugdfonds Sport & Cultuur.

Wat mag het kosten?

Bedragen in €	Realisatie	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
Programma 5 Onderwijs	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Mutatie baten en lasten						
Totale lasten programma	€ 5.199.997	€ 5.807.212	€ 6.309.640	€ 6.535.828	€ 6.640.355	€ 6.726.057
Totale baten programma	€ 941.511	€ 1.056.638	€ 961.745	€ 975.492	€ 989.595	€ 1.004.067
Saldo van het programma	€ -4.258.486	€ -4.750.574	€ -5.347.895	€ -5.560.336	€ -5.650.760	€ -5.721.990
Mutatie reserves						
Toevoegingen	€ 742.738	€ 405.345	€ 481.404	€ 467.770	€ 52.946	€ -
Onttrekkingen	€ 263.296	€ 50.000	€ 98.943	€ 21.000	€ -	€ -
Resultaat van het programma	€ -4.737.928	€ -5.105.919	€ -5.730.356	€ -6.007.106	€ -5.703.706	€ -5.721.990

Welke beleidsindicatoren zijn hierbij relevant?

De volgens de ministeriële regeling geldende beleidsindicatoren voor dit programma zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Programma 5 Onderwijs					
Naam indicator	Eenheid	Periode	Nw	NL	Bron
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	2025	4	7	DUO/Ingrado
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	2025	14	28	DUO/Ingrado
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	%	2025	2	2	DUO/Ingrado

* gegevens afkomstig uit www.waarstaatjegemeente.nl, stand september 2026.

Wie zijn de verbonden partijen/met wie werken we samen?

In de tabel hieronder staan de namen van de verbonden partijen, die te maken hebben met de uitvoering van dit programma. Voor gedetailleerde informatie inzake de verbonden partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden partijen.

Programma 5 Onderwijs	
Naam verbonden partij	
Holland Rijnland	

Wat zijn de risico's?

In de tabel hieronder staan de mogelijke risico's, die samenhangen met de uitvoering van dit programma.

Programma 5 Onderwijs	
Onderwerp risico	Omschrijving risico
Leerlingenvervoer	Leerlingenvervoer is een open-einde regeling. De financiële gevolgen zijn hierdoor moeilijk in te schatten.

2.2.6 Programma 6: Sport en Cultuur

Sport, cultuur en maatschappelijke voorzieningen zijn onmisbaar voor het welbevinden, de gezondheid en de verbondenheid van onze inwoners. Ze bieden ruimte om te bewegen, elkaar te ontmoeten, talent te ontwikkelen en actief mee te doen in de samenleving. Verenigingen, tradities en evenementen geven onze dorpen karakter en brengen mensen uit Noordwijk, Noordwijkerhout en De Zilk samen. We willen sportclubs, culturele verenigingen en maatschappelijke organisaties toekomstbestendig houden. We investeren hierin met goede faciliteiten, ondersteuning voor vrijwilligers en ruimte voor initiatief. Daarbij hebben we oog voor multifunctionele accommodaties, betaalbaarheid en erfgoed. Binnen én buiten, voor jong én oud. De gemeente is een partner voor de verenigingen en blijft investeren in voorzieningen en evenementen die bijdragen aan meedoen, sociale cohesie, identiteit en een levendige gemeenschap.

6.1 Waardering voor verenigingen en vrijwilligerswerk		
Vrijwilligers, verenigingen en stichtingen vormen het kloppend hart van het sociale en sportieve leven in Noordwijk. Wij hebben respect voor de inzet van deze betrokken inwoners en zetten ons actief in om hen te ondersteunen. Dit doen we in de eerste plaats door niet op deze organisaties te bezuinigen. Hun maatschappelijke bijdrage is daarvoor te waardevol.		
<i>Portefeuillehouder:</i>	<i>Wethouder Krüse / Wethouder Van Strien / Wethouder Salman</i>	
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer?
Accommodaties We bieden voor langere periode de zekerheid van betaalbare huren en het gebruik van gemeentelijke gebouwen en sportaccommodaties.	We gaan onderzoeken of gemeentelijke gebouwen en sportaccommodaties nog beter benut kunnen worden. We doen dit mede op basis van de motie 'Regie op maatschappelijk ruimtegebruik'. We informeren de raad hierover.	Vierde kwartaal
Ondersteuning Vrijwilligers voelen zich gestimuleerd en ondersteund in hun vrijwillige bijdrage aan de maatschappij.	Wij geven Welzijn Noordwijk en de Volksuniversiteit de opdracht om de wensen op te halen bij de organisaties die werken met vrijwilligers, in samenwerking met de sport- en cultuurcoaches. Waar nodig passen zij het aanbod voor deskundigheidsbevordering hierop aan. We stimuleren vrijwilligerswerk door de vrijwilligersvacaturebank gericht onder de aandacht te brengen.	Eerste en tweede kwartaal
Waardering Onze vrijwilligers voelen zich gezien en gewaardeerd door de gemeente.	We willen meer zichtbaarheid bij de organisatie en uitvoering van de jaarlijkse vrijwilligers dag en uitreiking van vrijwilligers prijzen en maken hier duidelijke afspraken over met organisator Welzijn.	Vierde kwartaal
Veiligheid Vrijwilligerswerk moet veilig en verantwoord zijn.	We continueren de ondersteuning van verenigingen bij sociale veiligheid, onder meer met een gratis VOG en een collectieve vrijwilligersverzekering. We kijken terug op de voortgang en kijken of er verdere ondersteuning nodig is in lijn met het programma 'In veilige handen'. We informeren de raad over de voortgang.	Vierde kwartaal
Maatschappelijke diensttijd We laten jongeren via de maatschappelijke diensttijd al vroeg kennismaken met vrijwilligerswerk.	We gaan het gesprek aan met Welzijnswartier, het onderwijs en in afstemming met omliggende gemeenten om hier extra aandacht voor te vragen.	Vierde kwartaal

6.2 Stimuleren van sport en bewegen

Het belang van sporten en bewegen voor lichaam en geest is onomstreden. Wij zorgen als gemeente voor goede sportaccommodaties en faciliteren ongeorganiseerde sporters om te bewegen in de openbare ruimte. Daarmee verleiden we zoveel mogelijk mensen om meer te bewegen.

<i>Portefeuillehouder:</i>	<i>Wethouder Krüse</i>	
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer?
Hoger niveau Sportbedrijf Het Sportbedrijf beheert onze sportaccommodaties en gymzalen. Daarnaast begeleiden de sportcoaches beweegactiviteiten. We zien kansen voor het Sportbedrijf om hun activiteiten uit te breiden, zakelijker te maken en daarmee te zorgen voor commerciële exploitaties van de sportcomplexen.	We onderzoeken samen met het Sportbedrijf welke commerciële activiteiten passend zijn binnen de opdracht van het Sportbedrijf. Hierbij brengen we de financiële, juridische en organisatorische consequenties in beeld. Het onderzoek wordt voorgelegd aan het college.	Vierde kwartaal
Sportpark Nieuwe Zeeweg De efficiënte inrichting van sportpark Nieuwe Zeeweg voor de groeiende capaciteitsbehoefte van de verenigingen.	We treffen de voorbereidingen voor het onderzoek naar de ruimtebehoefte van verenigingen, parkeerbehoefte, de functies en eigendomssituaties in de omgeving.	Vierde kwartaal
Tennisverenigingen We willen de wens van de tennisverenigingen om uit te breiden, onderzoeken en waar mogelijk faciliteren. Deze wens tot uitbreiding komt enerzijds door de populariteit van padel, anderzijds door de groei van het aantal leden.	We gaan met de tennisverenigingen in gesprek over de planning van het onderzoek naar de structurele behoefte aan én de mogelijkheden voor uitbreiding.	Vierde kwartaal
Mountainbiken Het uitwerken van de plannen voor een gevonden mogelijke geschikte oefenlocatie voor mountainbikevereniging De Noordbikers.	We werken de haalbaarheid van de beoogde locatie verder uit. Daarbij onderzoeken we de ruimtelijke inpassing, relevante randvoorwaarden en mogelijke kansen in samenhang met andere ontwikkelingen in het gebied.	Tweede kwartaal
Bewegen in de openbare ruimte Wij willen stimuleren tot bewegen in de buurt en buitenruimtes, zoals speeltuinen, schoolpleinen en beweegtuinen. Met de inzet van de sport- en beweegcoaches bevorderen we het gebruik van de beweegtuinen en sportvelden.	We stellen een notitie op waarin beweegvoorzieningen, wandel- en fietsroutes, rustpunten en de inzet van sport- en beweegcoaches worden omschreven. Op basis hiervan bepalen we welke voorzieningen worden gerealiseerd of beter gebruikt kunnen worden en hoe we de wandel- en fietspaden, met bijbehorende rustplekken, aantrekkelijker kunnen maken.	Derde kwartaal
Watertappunten We plaatsen watertappunten op de Duindamseslag, bij de beweegtuin in De Zilk en op andere drukbezochte plekken (waaronder langs fietspaden), zodat sporters, fietsers en wandelaars toegang hebben tot fris drinkwater.	We gaan hiervoor samen met Dunea de geselecteerde locaties technisch uitwerken, inclusief de benodigde kabels, leidingen en vergunningen. Na afronding van de voorbereiding worden de watertappunten gerealiseerd op de Duindamseslag, in De Zilk en op andere geschikte locaties, zoveel mogelijk verspreid over Noordwijk.	Tweede kwartaal

Stimuleren van bewegen Het beter benutten van het sportaanbod en de bestaande en nieuwe voorzieningen ter stimulering van sport en bewegen.	We vergroten de zichtbaarheid op de mogelijkheden van het gebruik van gemeentelijke sportaccommodaties en beweegplekken. Hierbij richten we ons op het beter onder de aandacht brengen van zowel de accommodaties als de activiteiten die daar kunnen plaatsvinden met betere communicatie en gerichte campagnes.	Derde kwartaal
---	---	----------------

6.3 Behoud van cultuur en erfgoed		
Wij hechten groot belang aan respect voor onze cultuur en behoud van onze normen en waarden, onze eigen identiteit en ons erfgoed. Een van de redenen waarom het prettig wonen is in onze dorpen, is de eigenheid van onze dorpsculturen. De aanwezigheid van cultureel erfgoed, in de vorm van gebouwen, landschap en tradities, draagt bij aan onze identiteit.		
<i>Portefeuillehouder:</i>	<i>Wethouder Krüse</i>	
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer?
Toekomstbestendige Muze De Muze willen we als toekomstbestendig professioneel theater en cultureel centrum behouden.	We monitoren de transitie- en ontwikkelfase van De Muze als professioneel theater en cultureel centrum op basis van het convenant en de prestatieafspraken die we in 2026 vaststellen. We informeren de raad hier twee keer per jaar over, zodat de raad in de tweede helft van 2028 een onderbouwd besluit kan nemen over structurele subsidie aan De Muze. We actualiseren de prestatieafspraken o.b.v. de eerste inzichten uit de nulmeting van De Muze. We stellen prestatieafspraken op voor de De Muze voor 2028.	Eerste en derde kwartaal Tweede kwartaal Vierde kwartaal
Bibliotheken We behouden de bestaande bibliotheekvoorzieningen in alle kernen. Zo blijft de bibliotheek op een laagdrempelige manier toegankelijk voor alle inwoners.	We bereiden de implementatie van de nieuwe bibliotheekwet (WsoB) voor, die 1 januari 2028 ingaat. We maken met de andere betrokken gemeenten en de bibliotheek Bollenstreek een plan van aanpak voor de implementatie van de nieuwe bibliotheekwet. We stellen met de andere betrokken gemeenten en de bibliotheek een meerjarenplan op, waarin de maatschappelijke doelen en de financiën (o.b.v. de wettelijke kaders van de WsoB) zijn uitgewerkt. Dit meerjarenplan wordt vastgesteld in de gemeenteraad. We stellen in het bestuurlijk overleg een nieuw convenant vast tussen de bibliotheek en de betrokken gemeenten. We implementeren de financiële consequenties in de begroting van 2028. We ondersteunen het versterken van de bibliotheekvoorzieningen met middelen die we van het rijk ontvangen voor 1 juli 2027 in Noordwijk.	Tweede kwartaal Derde kwartaal Derde en vierde kwartaal Eerste kwartaal
Erfgoed We ondersteunen verenigingen en erfgoedorganisaties actief bij het behoud van ons cultureel erfgoed.	We werken aan het Programma Erfgoed (als onderdeel van het Programma Omgevingskwaliteit) waarbinnen ondersteuning voor oude bollenschuren, monumenten en functieverandering van historische panden aan bod komt. Hierbinnen is aandacht voor het actief ondersteunen van organisaties die zich met erfgoed bezighouden in het kader van roerend en immaterieel erfgoed en is aandacht voor eigenaren van (rijks)monumenten. Dit doen we door te onderzoeken waar aanvullende gemeentelijke ondersteuning nodig en mogelijk is. Hierbij stellen we ook een agenda vast voor de uitvoering.	Tweede kwartaal

	We ondersteunen projecten die een bijdrage leveren aan het behoud en de versterking van ons erfgoed en aan het vergroten van het publieksbereik door twee keer per jaar subsidie te verlenen via het Erfgoedfonds. We verlenen opdracht aan het Sportbedrijf om het jaarplan cultuurcoach te actualiseren en uit te voeren. We vergroten de bekendheid en toegankelijkheid van cultureel erfgoed door initiatieven zoals Open Monumentendag, de Dag van de Noordwijkse geschiedenis en door het bestaande aanbod van wandel-, fiets- en audiotourroutes. Hiervoor stellen we met Noordwijk Marketing een jaarplan op om het aanbod bij inwoners en toeristen nadrukkelijker onder de aandacht te brengen door gerichte campagnes. We ontwikkelen een plan van aanpak voor een herijking van het cultuurbeleid, waarin we onder andere de bevindingen van het evaluatierapport Cultuur in de kern 2022-2025, het coalitieakkoord, de Omgevingsvisie, de nieuwe wet op het cultureel stelsel, trends en maatschappelijke ontwikkelingen meenemen.	Tweede en vierde kwartaal Eerste kwartaal Eerste kwartaal Derde kwartaal
Kunst op rotondes We stoppen met het plaatsen van nietszeggende kunstwerken op rotondes, ook voor bestaande situaties. In plaats daarvan verwelkomen we lokale initiatieven voor bijvoorbeeld adoptiegroen of herkenbare kunst.	We nemen de te onderbouwen visie op kunst in de openbare ruimte mee in het plan van aanpak voor het te herijken cultuurbeleid.	Derde kwartaal

6.4 Scherpe keuzes maken bij evenementen		
In Noordwijk worden elk jaar veel evenementen georganiseerd. Er moet een duidelijk evenementenbeleid zijn dat toetst op lokale meerwaarde en cultuur. Subsidies worden doelgericht ingezet en daarbij wordt altijd een eigen bijdrage verwacht van de initiatiefnemer. Noordwijk Marketing brengt de kennis en expertise in om evenementen en cultuur actief te promoten.		
Portefeuillehouder:	Waarnemend burgemeester Schneiders/Wethouder Kruse	
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer?
Evenementenbeleid We willen selectiever omgaan met de veelheid aan evenementen en hebben daarbij een voorkeur voor evenementen die onze (lokale en regionale) culturele identiteit accentueren.	We ontwikkelen een evenementenbeleid met daarbij horende beleidsregels, die aansluit bij de strategische evenementenvisie en in lijn is met de omgevingsvisie. In het te maken beleid is aandacht voor maatwerk en geeft de voorkeur aan evenementen die bijdragen aan de lokale en regionale identiteit van Noordwijk.	Vierde kwartaal
Sportevenementen en festivals Wij zetten ons in voor meer sportevenementen en festivals in de gemeente Noordwijk.	In ons beleid bieden we ruimte voor en stimuleren we de organisatie van sportevenementen, zoals een Bollenstreek Marathon. We gaan hiervoor actief in gesprek met organisatoren en buurgemeenten om te kijken wat nodig en mogelijk is om dergelijke evenementen te realiseren. We bieden festivals die zich hebben bewezen de ruimte om te groeien en ondersteunen hen bij het verkennen van de mogelijkheden.	Vierde kwartaal
Vergunningen Veiligheid bij evenementen en toerisme blijft een prioriteit. Voor terugkerende evenementen maken we de vergunningverlening sneller en eenvoudiger.	We maken duidelijk aan organisatoren welke mogelijkheden er zijn voor vergunningsvrije evenementen en vergunningen voor meerjarige/terugkerende evenementen. We maken de processen, waar mogelijk, sneller en eenvoudiger.	Eerste kwartaal

Wat doen we doorlopend?

Verenigingen en vrijwilligerswerk

- Het maken van verbinding met de samenleving en weten wat er leeft. We maken hiertoe (groeps-)kennismakingsgesprekken en afspraken met stichtingen en verenigingen.
- We stimuleren het jeugdlidmaatschap van sport- en culturele verenigingen.

Sport en recreatie

- We sluiten aan bij de landelijke regelingen op het gebied van gezondheid, preventie en welzijn, Voor sport betreft dit onder meer met de inzet van combinatiefuncties en valpreventie. Ook sluiten we aan op het Aanvullend Zorg en Welzijn Akkoord (zie hiervoor Programma 7 Sociaal Domein).
- De buurtsportcoaches en cultuurcoach blijven we inzetten. Zij zorgen er met diverse activiteiten voor dat kinderen, ouderen en mensen die niet altijd even goed meekomen in beweging komen en blijven.
- We geven een vervolg aan de regionale samenwerking Aangepast Sporten, om inwoners met een beperking te helpen naar een passend sport- beweegaanbod.
- We geven een vervolg aan Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG) en Goed Bezig, waarmee BSO en scholen worden gestimuleerd om kinderen en hun ouders bewust te maken van gezonde voeding en bewegen.
- We geven een vervolg op Motorische Remedial Teaching voor kinderen die ondermaats scoren op de beweegvaardigheid-testen.
- We zetten in op sport en recreatie als onderdeel van de ontwikkeling van Noordwijk als heilzame badplaats. Daarbij stimuleren we jaarrond bewegen in de natuurlijke omgeving van het strand, duin en zee, en andere locaties zoals het Oosterduinsemeer en versterken we de samenwerking met sportverenigingen en maatschappelijke partners. Zo dragen we bij aan een gezonde leefstijl voor inwoners en bezoekers en vergroten we de aantrekkingskracht van Noordwijk als vitale kustgemeente.
- We organiseren jaarlijks via het Sportbedrijf fittesten voor 65-plussers om de gezondheid van de ouderen te peilen en ze te verwijzen naar een passend beweegaanbod.
- We zetten het Schooljudo-programma op de basisscholen in om kinderen weerbaarder te maken, samen te leren werken en discipline en respect bij te brengen.
- We ondersteunen sportverenigingen op maat onder andere door middel van subsidies.
- We faciliteren (sport)evenementen door verlening van subsidies op maat.

Kunst en cultuur 2027

- We geven uitvoering aan de beleidsnota "Cultuur in de Kern 2022 – 2025".
- We borgen de culturele basisinfrastructuur, de amateursector, de culturele evenementensector en de erfgoedsector door middel van subsidies.
- We brengen bestaande [subsidieregelingen](#) nadrukkelijker onder de aandacht.
- We brengen ons culturele aanbod nadrukkelijker onder de aandacht door middel van gerichte campagnes.
- We versterken de onderlinge samenwerking en organisatiekracht van culturele partners door middel van netwerkbijeenkomsten.
- We geven via het Sportbedrijf uitvoering aan het kennismakingsprogramma "[Sjors Sportief en Sjors Creatief](#)" en het Crea café. We brengen hierbij het Jeugdfonds Sport en Cultuur, een fonds die de contributie van kinderen uit armere gezinnen betaalt, onder de aandacht.
- We publiceren maandelijks een nieuwsbrief voor culturele verenigingen, stichtingen en kunstenaars.
- We versterken de deskundigheid van de vrijwilligers door een trainingsaanbod, georganiseerd door de cultuurcoach, de buurtsportcoach en stichting Welzijn.
- We faciliteren de Cultuurraad.

Evenementvriendelijke gemeente

- We faciliteren niet-commerciële evenementenorganisaties in de vorm van noodzakelijke voorzieningen zoals hekken, aankondigingsborden, bewonersbrieven.
- Wij ondersteunen organisatoren bij het veilig organiseren van een evenement. Hieronder valt onder andere het begeleiden bij het opstellen van een veiligheidsplan en een verkeersplan. Ook geven we financiële ondersteuning van veiligheidskosten in de vorm van subsidie.
- Er is twee wekelijks een multidisciplinair overleg, met hierin vertegenwoordiging vanuit de gemeente Noordwijk, politie, brandweer, Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR) en de Omgevingsdienst West-Holland (ODWH). Hierin worden alle evenementen besproken die plaatsvinden in de gemeente. Zo nodig wordt ook de organisator uitgenodigd. De doelstelling is een veilig en geslaagd evenement.

Multifunctionele accommodaties

- We beheren het gemeentelijk vastgoed op basis van ons Vastgoedboek 2024.
- We stimuleren verenigingen hun accommodaties open te stellen voor multifunctioneel gebruik.
- We werken aan verduurzaming van onze sportaccommodaties, clubhuizen en sportvelden.
- We geven uitvoering aan meerjarenonderhoudsplannen en het investeringsplan voor de sportparken.
-

Wat mag het kosten?

Bedragen in €	Realisatie	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
Programma 6 Sport en Cultuur	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Mutatie baten en lasten						
Totale lasten programma	€ 9.758.253	€ 16.466.680	€ 16.753.859	€ 12.673.242	€ 12.363.595	€ 12.328.559
Totale baten programma	€ 1.660.883	€ 1.622.351	€ 1.714.269	€ 1.580.248	€ 1.623.747	€ 1.668.452
Saldo van het programma	€ -8.097.370	€ -14.844.329	€ -15.039.590	€ -11.092.994	€ -10.739.848	€ -10.660.107
Mutatie reserves						
Toevoegingen	€ 820.742	€ 9.598.291	€ 583.270	€ 650.459	€ 727.679	€ 743.668
Onttrekkingen	€ 3.165.386	€ 16.335.563	€ 7.347.033	€ 3.017.055	€ 2.551.819	€ 2.336.874
Resultaat van het programma	€ -5.752.726	€ -8.107.057	€ -8.275.827	€ -8.726.398	€ -8.915.708	€ -9.066.901

Welke beleidsindicatoren zijn hierbij relevant?

De volgens de ministeriële regeling geldende beleidsindicatoren voor dit programma zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Programma 6 Sport en Cultuur						
Naam indicator	Eenheid	Periode	Nw	NL	Bron	
Niet-sporters	%	2024	39	43	GGD/CBS/RIVM	

* gegevens afkomstig uit www.waarstaatjegemeente.nl, stand september 2026.

Wie zijn de verbonden partijen/met wie werken we samen?

Er zijn geen verbonden partijen voor dit programma.

Wat zijn de risico's?

Er zijn ten tijde van het opstellen van deze begroting geen risico's die samenhangen met de uitvoering van dit programma.

2.2.7 Programma 7: Sociaal Domein en Volksgezondheid

Gezond zijn, zowel fysiek als mentaal, vormt de basis voor het dagelijks leven. Iedereen wil gezond zijn, plezierig oud worden en actief blijven deelnemen aan de samenleving. Tegelijkertijd stijgen de zorgkosten al jaren, staat de beschikbaarheid van de jeugdhulp onder druk en kan niet iedereen meedoen door eenzaamheid of bestaansonzekerheid. Daarom richten we ons op vier hoofdpogingen: het voorkomen van ziekte en zorg, toegang tot zorg en ondersteuning, goede jeugdhulp en passende ondersteuning voor een vergrijzende bevolking. Daarom investeren we in preventieve voorzieningen die (zwaardere) zorg helpen voorkomen. We versterken de basis rond opgroeien en opvoeden, zodat problemen bij jongeren worden voorkomen of zich niet opstapelen. We bereiden ons met een brede aanpak voor op de gevolgen van de vergrijzing. Binnen het sociaal domein accepteren we dat we niet meer de verzorgingsstaat van vijftig jaar geleden zijn. De groei van het aantal gebruikers van voorzieningen dwingt ons hiertoe.

7.1 Meer inzet op preventie en welzijn		
Gezondheid is voor een goede kwaliteit van leven voor iedereen van belang. Daarbij is voorkomen beter dan genezen, ook als het om zorgkosten gaat. Van elke € 100 die in Nederland aan zorg wordt uitgegeven, gaat ongeveer € 95 naar behandelingen, ziekenhuizen, medicijnen, ouderenzorg, GGZ en wijkverpleging. Slechts circa € 5 wordt besteed aan preventie. Meer investeren in preventie helpt zorgkosten te beperken en verbetert de kwaliteit van leven. Gezondheid begint bij een goede leefstijl en is primair de verantwoordelijkheid van het individu. Aan een gezonde leefomgeving kan de gemeente een bijdrage leveren. Een verminderde kwaliteit van leven en gezondheidsproblemen kunnen onder meer voortkomen uit stress, bijvoorbeeld door schulden, armoede of eenzaamheid. In zulke situaties kunnen sociale voorzieningen ondersteuning bieden, zonder dat direct zorg nodig is. Het is daarbij belangrijk dat deze voorzieningen laagdrempelig en dichtbij inwoners beschikbaar zijn.		
Portefeuillehouder:	Wethouder Salman	
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer?
Reorganisatie welzijnswerk Op dit moment zijn er twee welzijnsorganisaties actief: het Welzijnskwartier richt zich op jeugd en jongeren, Welzijn Noordwijk op volwassen en ouderen. Wij gaan door met één organisatie die zich op alle leeftijden kan richten.	We starten in het eerste kwartaal met het proces om te komen tot één brede welzijnsorganisatie. We stellen hier heldere uitgangspunten voor op. Hier betrekken we de verschillende beleidsterreinen binnen het sociaal domein zoals jeugd, gezondheid, werk en inkomen en zorg.	Vierde kwartaal
Reuring We borgen het voortbestaan en de kwaliteit van ondersteuning en activiteiten van Reuring voor de komende jaren. Afhankelijk van maatschappelijke behoeften zorgen we voor uitbreiding.	We stellen een dienstverleningsovereenkomst op voor Reuring met een looptijd tot en met 2030. We nemen in de overeenkomst op dat we periodiek evalueren. Mede op basis van een stakeholdersanalyse en de maatschappelijke behoefte kijken we of aanpassingen dan wel uitbreiding nodig is. We voeren eenmaal per twee jaar een kostenbatenanalyse uit om maatschappelijke en financiële effecten van Reuring te beoordelen.	Eerste kwartaal
Wet maatschappelijke ondersteuning Het Rijk is van plan de Wmo op een aantal onderdelen te herzien. Er komt in 2028 een inkomensafhankelijke eigen bijdrage, de huishoudelijke hulp staat als Wmo-voorziening op de tocht en de gemeente ontvangt minder budget.	We zorgen samen met de ISD Bollenstreek voor een verantwoorde invoering van de inkomensafhankelijke eigen bijdrage binnen de Wmo, waarbij we de gebruikers goed informeren en waar mogelijk de individuele gevolgen beperken.	Vierde kwartaal

7.2 Makkelijker vinden van hulp en ondersteuning

Als zorg of ondersteuning nodig is, moet die snel en makkelijk vindbaar zijn. Daarom versterken we de positie van Voorleder1 als centraal aanspreekpunt voor hulpvragen. De komende jaren gaan in onze regio veel huisartsen met pensioen en dreigt er een tekort aan huisartsen. Daarom denken we mee met huisartsen die een praktijk willen beginnen in Noordwijk.

Portefeuillehouder:		Wethouder Salman
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer?
Duidelijke route en nauwere betrokkenheid Voor ieder 1 Inwoners moeten makkelijk kunnen vinden waar zij met een hulpvraag terecht kunnen. Na binnenkomst van een hulpvraag maakt Voor ieder 1 onderscheid tussen eenvoudige en complexe situaties. We blijven nauw betrokken bij zowel de doorontwikkeling van Voor ieder 1 als die van de partnerorganisaties.	We zorgen voor een duidelijke route voor inwoners met zo min mogelijk doorverwijzingen. Inwoners krijgen na aanmelding bij Voor ieder 1 een eerste triage van hun hulpvraag. Enkelvoudige vragen worden door het aanmeldteam direct beantwoord en indien nodig wordt de inwoner toe geleid naar preventief aanbod. We monitoren hoe de inwoners de dienstverlening van Voor ieder 1 ervaren. Dit doet Voor ieder 1 door op verschillende momenten in het traject vragenlijsten te laten invullen door hun klanten.	Tweede kwartaal Derde kwartaal
Sociale kaart We vereenvoudigen de route naar hulp en ondersteuning.	We integreren de sociale kaart "Wegwijzer Leef Mee" in de gemeentelijke website. Daardoor kan de aparte website vervallen en wordt hulp en ondersteuning makkelijker vindbaar.	Tweede kwartaal
Huisartsen Om het dreigende tekort aan huisartsen op te vangen en patiëntenstops te voorkomen, maken we samen met huisartsen een plan om deze zorg toegankelijk en toekomstbestendig te houden. Bij nieuwe wijken reserveren we waar nodig ruimte voor een huisartsenpraktijk. Bij bestaande knelpunten zoeken we samen met huisartsen naar oplossingen voor een passende huisvesting.	We benutten het periodieke gesprek met de eerstelijnszorg om de huisartsenzorg toegankelijk te houden. We zorgen voor één gemeentelijk aanspreekpunt voor de eerstelijnszorg	Vierde kwartaal Vierde kwartaal
Welzijn op recept Niet alle vragen aan een dokter hebben een medische oplossing nodig. Een hulpvraag voor zorg of een sociale voorziening kan soms ook op een andere manier invulling krijgen. Huisartsen en de sociale teams kunnen doorverwijzen naar een welzijnsmedewerker. Deze kijkt breed naar wat er mogelijk is met inzet van de sociale voorzieningen of hulp in de eigen omgeving.	We continueren het programma Welzijn op Recept (jeugd en volwassenen) en ontwikkelen dit door. Vanaf 2027 valt Welzijn op Recept onder het Aanvullend Zorg en Welzijn Akkoord (AZWA) en wordt dit 'Sociaal Verwijzen' genoemd. We ontwikkelen een eerste versie van een lokaal dashboard Welzijn op Recept op Noordwijk in Cijfers We vergroten samen met de wijksamenwerkingsverbanden, de eerste lijns-professionals en de sociale wijkteams van Voor ieder 1 de bekendheid van dit programma. Het digitaal doorverwijzen in het huisartsensysteem van huisarts naar welzijnsadviseur(s) is hierbij een belangrijk instrument.	Derde kwartaal
Besparen door investeren We vinden het belangrijk om te investeren in preventie en tijdige, lichtere ondersteuning. Dit helpt om zwaardere zorg en hogere kosten te voorkomen. Onze sociale wijkteams spelen hierin een belangrijke rol.	We doen een voorstel in deze begroting om de bezuiniging op Voor ieder 1 terug te draaien. Daarmee investeren we aan de voorkant om aan de achterkant hogere zorgkosten te voorkomen.	Tweede kwartaal

7.3 Minder afhankelijk van de jeugdhulp		
Het gebruik van jeugdhulp is de afgelopen jaren flink toegenomen. Onze ambitie is om deze stijging af te vlakken. We sluiten ons aan bij de ambitie van de landelijke Hervormingsagenda Jeugd om de wachttijden te verminderen en de grip op kosten te vergroten. Hiervoor is het onder andere nodig om aan de mentale gezondheid van de jeugd te werken en tegelijkertijd om niet op elk kind een etiket te plakken. Daarbij kijken we scherp naar het functioneren van de gespecialiseerde jeugdhulp. De toename van het aantal zorgaanbieders, waaronder zorgbedrijven die zich verrijken met publiek zorggeld (zorgcowboys), het verkorten van wachtlijsten en de aansluiting van de jeugdhulp op de volwassenenzorg, behoeven gerichte aandacht.		
Portefeuillehouder:	Wethouder Salman	
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer?
Ouders aan zet We helpen ouders om hun opvoedkundige vaardigheden te vergroten. De focus ligt op het doorbreken van negatieve opvoedpatronen en het versterken van het zelfvertrouwen.	We gaan inzetten op het draaien van 2 trainingsgroepen "Het begint bij mij" in 2027. Hiermee kunnen we ongeveer 20 ouders bereiken. We gaan medewerkers trainen in de methode "Het begint bij mij", zodat zij zelf de training kunnen geven en de visie kunnen meenemen in hun dagelijks werk. We evalueren het effect van de pilots mediation en Villa Pinedo op het versterken van het ouderschap, waarmee we in 2026 zijn gestart. We bieden ouders van baby's in het eerste levensjaar opvoedkundige ondersteuning voor een sterke start. Daarbij onderzoeken we of Centering parenting ingezet kan worden. We monitoren de effectiviteit en uitvoerbaarheid van dit aanbod, zodat tijdig kan worden besloten over voortzetting of een alternatief.	Vierde kwartaal Vierde kwartaal Derde kwartaal Derde kwartaal
Mentale gezondheid van jongeren De mentale gezondheid van jongeren staat onder druk. Factoren zoals prestatiedruk, eenzaamheid, sociale media-druk en stress spelen daarbij een belangrijke rol. Daarom zetten we in op het versterken van mentaal welzijn met jongerenwerk op school en uitbreiding van het Extraatje voor je welzijn. Ook vragen we bij ouders en op school meer aandacht voor digitaal welzijn.	We geven uitvoering aan de actielijn Extraatje voor je welzijn voor jongeren. We zijn in gesprek met jongeren en netwerkpartners om input hierover op te halen. Op basis van de resultaten bepalen we welke vervolgstappen nodig zijn om het welzijn, de participatie met en het bereik van jongeren verder te versterken.	Eerste kwartaal
Zelfmoordpreventie We stellen in regionaal verband in samenwerking met HECHT beleid op voor suïcidepreventie in lijn met de Wet integrale suïcidepreventie.	We bouwen voort op het regionaal plan voor suïcidepreventie dat in 2026 is opgesteld. We voeren regionaal overleg met de GGD en deelnemende gemeenten. We haken aan bij de jaarkalender van de GGD voor bewustwording.	Vierde kwartaal
Voeren van regie Gezinnen moeten niet met meerdere hulpverleners te maken krijgen. Dit is verwarrend, contraproductief en kostbaar. Binnen een hulpverleningstraject voert één aanspreekpunt de regie.	We zetten de werkwijze 1 Huishouden, 1 Plan voort en zorgen ervoor dat de sociale wijkteams (Voor ieder 1) werken met een uniforme werkwijze voor casusregie, zodat inwoners tijdig passende ondersteuning krijgen en professionals beter samenwerken.	Vierde kwartaal
Een strakke aanpak van zorgcowboys We maken afspraken met de Serviceorganisatie Zorg en de ISD Bollenstreek over het controleren van de levering van en gemaakte kosten voor de gespecialiseerde (jeugd)hulp.	We intensiveren samen met de Serviceorganisatie Zorg en de ISD Bollenstreek de aangescherpte controle. We doen dit door aanbieders vooraf en tijdens de uitvoering te toetsen, preventieve kwaliteitsonderzoeken uit te voeren en zorggebruik en kostenontwikkelingen actief te monitoren met data-analyses.	Vierde kwartaal

	Signalen uit de lokale uitvoering en van ketenpartners en ervaringen van andere gemeenten, brengen we actief in om afwijkingen in levering, kwaliteit of kosten tijdig te signaleren.	
Hervormingsagenda Jeugd We zetten in op terugdringen van het gebruik en de kosten van gespecialiseerde jeugdhulp.	We geven mede uitvoering aan het regionale uitvoeringsplan Gespecialiseerde Jeugdhulp Taskforce 2026 – 2027. Hiervoor gaan we lokaal: - De invoering van nieuwe werkwijze beschikken en casusregie voorbereiden. - De vier actielijnen Stevige basis voor de jeugd evalueren - Investeren in samenwerking met huisartsen en praktijkondersteuners (POH's). - De verbinding tussen onderwijs, jeugdhulp en welzijn versterken. - Samen met de regio het accountmanagement, data gestuurd werken, monitoren van zorggebruik verder ontwikkelen. - Samen met de regio de governance van regionale jeugdhulp herzien.	Vierde kwartaal
Contact met jeugd Jongerenwerkers en initiatieven die jongeren op het rechte pad houden voorkomen jeugdoverlast. Hierin ligt een belangrijke rol voor ambulant jongerenwerk op straat en voor de jongerencentra zoals The Base Noordwijk en The Base Noordwijkhout.	We maken met Welzijnswartier aanvullende afspraken over de inzet van ambulant jongerenwerk, zodat ondersteuning op straat tijdig en passend kan worden ingezet. We inventariseren welke bestaande initiatieven bijdragen aan het voorkomen van risicogedrag onder jongeren en onderzoeken welke aanpassingen nodig zijn om de effectiviteit van het huidige aanbod te versterken.	Eerste kwartaal Tweede kwartaal

7.4 Voorbereid zijn op de vergrijzing		
Rond 2040 bereikt de vergrijzing haar hoogtepunt. Er komen dan meer inwoners van 65 jaar en ouder, terwijl ook het aantal 75-plussers sterk toeneemt. Daardoor groeit de zorgvraag, terwijl de beroepsbevolking en het beschikbare zorgpersoneel juist relatief kleiner worden. Om de gevolgen van de vergrijzing op te vangen, zijn mantelzorgers onmisbaar. Daarom geven we hen meer ondersteuning en ruimte om hun zorgtaken vol te houden. Daarnaast zetten we erop in dat ouderen langer zelfstandig thuis kunnen blijven wonen. Ook moet de zorg efficiënter worden georganiseerd, met minder bureaucratie.		
Portefeuillehouder:	Wethouder Salman/Wethouder Kortleven	
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer?
Mantelzorgers ondersteunen We bieden mantelzorgers structurele ondersteuning zodat zij hun zorgtaken kunnen volhouden.	We bevorderen het gebruik van onze mantelzorgondersteuning, zoals de mantelzorgwaardering en de zorgpauze via het Meedoenplatform.	Vierde kwartaal
Voorzieningen in de buurt en bereikbaarheid winkelcentra Belangrijke voorzieningen zoals huisarts, tandarts en basisscholen, winkels moeten in voldoende mate in de buurt aanwezig zijn, idealiter op rollatorafstand of loopafstand, zodat mensen zelfstandig kunnen blijven deelnemen aan het dagelijks leven. Vooral voor ouderen zijn voorzieningen in de buurt van belang om langer zelfstandig te kunnen wonen.	We realiseren waar mogelijk seniorenwoningen in en rond de winkelcentra en basisgezondheidsvoorzieningen. Ook kijken we bij de ontwikkeling van nieuwe wijken of renovatie van bestaande wijken, of deze basisvoorzieningen kunnen worden toegevoegd of behouden. Omwille van beperkte grondpositie van de gemeente, zijn de middelen daartoe slechts beperkt en zullen deze ambities vooraf in te sluiten overeenkomsten of het Omgevingsplan vastgelegd moeten worden. Toetsing en monitoring van het bestaande beleid op resultaat en waar nodig actualiseren heeft continue aandacht.	Heel 2027

Geclusterd wonen Nieuwe woonvormen voor ouderen, zoals een Knarrenhof of een Thuishuis, bieden een kleinschalige en passende woonomgeving. Daardoor kunnen ouderen langer zelfstandig blijven wonen, in de nabijheid van anderen en met ruimte voor onderlinge hulp.	We bevorderen de ontwikkeling van nieuwe kleinschalige wooncomplexen voor ouderen waarbij we de mogelijkheden van gecombineerde huisvesting voor ouderen en jongvolwassenen steunen.	Heel 2027
Dementievriendelijk Dementie is een in omvang groeiende ziekte met een grote impact op de samenleving. Voor zowel de directe omgeving van de persoon als voor de zorgsector. Daarom zetten we in op goede voorlichting, deskundigheidsbevordering van mantelzorgers, het Alzheimercafé en het verbeteren van de samenwerking in het netwerk van zorgverleners en mantelzorgers.	We voeren een dementiescan uit en geven uitvoering aan de eerste aandachtspunten die uit deze scan naar voren komen. Hiermee zetten we de eerste stap voor de basisfunctionaliteit (ontwikkelagenda 1) vanuit het Aanvullend Zorg en Welzijn Akkoord (AZWA). We evalueren de pilot cognitieve fitness die gestart is in het vierde kwartaal 2026 voor inwoners met beginnende dementie die wij samen met het Sportbedrijf uitvoeren.	Derde kwartaal Derde kwartaal
Ontmoeting versus eenzaamheid Sociaal contact is belangrijk voor de kwaliteit van leven. Een kopje koffiedrinken, elkaar spreken en gemeenschapszin ervaren. We zetten onze aanpak tegen eenzaamheid voort. Daarbij benutten we buurthuizen en ontmoetingsplekken als het hart van de wijk.	We evalueren de huidige activiteiten tegen eenzaamheid, waarbij we kijken of er sprake is van overlap of eventueel nog witte vlekken in het huidige aanbod. Dit valt onder het eerdergenoemde onderzoek naar de doelmatigheid van het brede welzijnswerk.	Vierde kwartaal
Duinpan Trefcentrum De Duinpan is de verzamelplaats voor verenigingen en activiteiten in De Zilk. De beheerders zorgen voor het gebouw en de catering bij activiteiten. Om dit toekomstbestendig te houden, onderzoeken we samen met de Stichting Wassenaar en de nieuwe beheerders de mogelijkheden om tot een haalbare exploitatie te komen. Daarbij hebben we ook oog voor de wens van verenigingen om laagdrempelig activiteiten in de Duinpan te houden met eigen vrijwilligers die voor de koffie zorgen.	We verkennen het idee van een cafetaria in De Duinpan als optie voor verbetering van de exploitatie. Dit doen we samen met de beheerders en stichting Wassenaar. Daarnaast inventariseren we welke aanpassingen noodzakelijk zijn om de problemen met de klimaatinstallatie op te lossen.	Eerste kwartaal Derde kwartaal

Wat doen we doorlopend?	
Meer inzet op preventie en welzijn • Versterking ketensamenwerking ISD/ Provalu/Welzijn Noordwijk met project Lekker Fit • We versterken de zelfredzaamheid van onze inwoners door algemene voorzieningen met inzet van welzijnswerk en de collectieve preventie geestelijke gezondheidszorg. • We geven uitvoering aan ons minimabeleid • We zorgen voor begrijpelijke informatie over minimaondersteuning en schuldhulpverlening (voor jongeren) op de gemeentelijke website. • We voeren het jaarplan 'sociaal return on investment' uit. • We voeren met onze gemeenschappelijke regeling werkbedrijven Kust-, Duin en Bollenstreek (uitvoeringsorganisatie Provalu) wettelijke taken uit op het gebied van Sociale werkvoorziening, Beschut werk en Re-integratie. • We geven via Provalu uitvoering aan het projecten Doelgroepen in dienst en Jongeren in beeld. • We faciliteren inwoners en werkgevers via het Regionaal Werkcentrum voor inwoners met vragen over leren, werken of hun loopbaan.	

- We geven samen met HECHT uitvoering aan de Wet publieke gezondheidszorg.
- We geven uitvoering aan het aanvullend zorg- en welzijnsakkoord (AZWA), als opvolger van Gezond en actief leven akkoord (GALA) en Integraal zorgakkoord (IZA).

Makkelijker vinden van hulp en ondersteuning

- We voeren met onze gemeenschappelijke regeling Intergemeentelijke Sociale Dienst (ISD) Bollenstreek beleid uit op het gebied van de Participatiewet (bijstand), Wet maatschappelijke ondersteuning (maatwerkvoorzieningen), Jeugdwet (PGB), Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (vroegsignalering en saneringskredieten) en de Wet inburgering 2021.
- We bieden ondersteuning gericht op zelfredzaamheid en participatie van statushouders, Oekraïense ontheemden en arbeidsmigranten.
- We organiseren netwerkbijeenkomsten met onze sociale partners om de participatie van nieuwkomers te bespreken en de effecten, risico's en kansen tijdig te signaleren.
- We geven uitvoering aan de prestatieafspraken met Voor ieder 1.
- We versterken de sociale wijkteams.
- We geven uitvoering aan de Ketensamenwerking zorg en veiligheidshuis
- We geven uitvoering aan onafhankelijke cliëntondersteuning door inzet van het Meedenkersnetwerk.
- We geven uitvoering aan collectieve preventie mentale gezondheid en ondersteuning van ervaringsdeskundigen.
- We begeleiden de transformatie van het bestaande stelsel van beschermd wonen en maatschappelijke opvang.
- We zetten de beweging van Wonen Eerst en Beschermd Thuis verder voort om maatschappelijke opvang en zwaardere zorg te voorkomen. We investeren in preventie van dakloosheid, vroegsignalering en passende ondersteuning.
- We geven uitvoering aan Wijk GGD en bemoeizorg in het kader van subregionale samenwerking Maatschappelijke zorg.
- We voeren structureel overleg met onze huisartsen en andere eerste-lijns-zorgverleners. We investeren in de samenwerking met huisartsen en eerstelijns zorgverleners.
- We zetten de huidige governance structuur met Voor ieder 1 voort, zodat er tijdig bijgestuurd kan worden indien nodig.

Minder afhankelijkheid van de jeugdhulp

- We organiseren een jaarlijkse netwerkbijeenkomst Kansrijke Start om de samenwerking tussen onder andere verloskundigen, huisartsen, kraamzorg, kinderopvang en het centrum voor Jeugd en Gezin te versterken.
- We geven in samenwerking met partners uitvoering aan het preventieprogramma jeugd.
- We faciliteren preventieactiviteiten tegen middelengebruik in het onderwijs.
- We faciliteren schooljongerenwerk in het onderwijs.
- We faciliteren schooljudo en weerbaarheidstrainingen in het onderwijs.
- We voeren met de gemeenschappelijke regeling Service Organisatie Zorg (SOZ) de taken van jeugdhulp uit.

Voorbereid zijn op de vergrijzing

- We geven uitvoering aan de actielijnen Mantelzorgagenda
- We organiseren zorg effectief en nabij de inwoners. We sluiten hierbij aan op het [Rijksprogramma langer zelfstandig thuis wonen](#).
- We bouwen levensloopbestendig en zorgen voor huisvesting voor specifieke doelgroepen, met onder meer beschermd wonen en verpleeghuiswoningen
- We volgen met interesse de ontwikkeling van het Gastenhuis en andere private ontwikkelingen op dit vlak.

Wat mag het kosten?

Bedragen in €	Realisatie	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
Programma 7 Sociaal Domein/Volksgezondheid	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Mutatie baten en lasten						
Totale lasten programma	€ 61.166.191	€ 62.241.639	€ 65.147.031	€ 66.424.559	€ 63.539.564	€ 64.252.708
Totale baten programma	€ 22.366.782	€ 17.048.236	€ 18.256.984	€ 19.119.534	€ 17.894.059	€ 17.553.853
Saldo van het programma	€ -38.799.409	€ -45.193.403	€ -46.890.047	€ -47.305.025	€ -45.645.505	€ -46.698.855
Mutatie reserves						
Toevoegingen	€ 3.994.028	€ 1.635.289	€ -	€ -	€ -	€ -
Onttrekkingen	€ 1.027.243	€ 2.848.610	€ 1.107.777	€ 776.321	€ 526.321	€ 526.321
Resultaat van het programma	€ -41.766.194	€ -43.980.082	€ -45.782.270	€ -46.528.704	€ -45.119.184	€ -46.172.534

Welke beleidsindicatoren zijn hierbij relevant?

De volgens de ministeriële regeling geldende beleidsindicatoren voor dit programma zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Programma 7 Sociaal Domein en Volksgezondheid					
Naam indicator	Eenheid	Periode	Nw	NL	Bron
Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	2025	856	859	CBS/LISA
Jongeren met delict voor rechter	%	2023	1	1	CBS
Kinderen in uitkeringsgezin	%	2024	3	6	CBS
Netto arbeidsparticipatie	%	2025	75	73	CBS
Werkloze jongeren	%	2024	1	2	CBS
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	2025	144	281	CBS
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar	2025	60	218	CBS
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2025	16	14	CBS
Jongeren met jeugdbescherming	%	2025	1	1	CBS
Jongeren met jeugdreclassering	%	2024	0	0	CBS
Cliënten met een maatwerkvoorziening Wmo	Aantal per 10.000 inwoners	2025	600	720	CBS/MSD WMO

* gegevens afkomstig uit www.waarstaatjegemeente.nl, stand september 2026.

Wie zijn de verbonden partijen/met wie werken we samen?

In de tabel hieronder staan de namen van de verbonden partijen, die te maken hebben met de uitvoering van dit programma. Voor gedetailleerde informatie inzake de verbonden partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden partijen.

Programma 7 Sociaal Domein en Volksgezondheid	
Naam verbonden partij	
Service Organisatie Zorg (SOZ)	GR Kust-, Duin- en Bollenstreek (KDB)
Intergemeentelijke Sociale Dienst (ISD)	HECHT
Gemeenschappelijke regeling Zonder Meer Maatschappelijke Zorg Duin- en Bollenstreek	

Wat zijn de risico's?

In de tabel hieronder staan de mogelijke risico's, die samenhangen met de uitvoering van dit programma.

Programma 7 Sociaal Domein en Volksgezondheid	
Onderwerp risico	Omschrijving risico
Algemene uitkering	Onzekerheden bestaan uit de mogelijke kortingen vanuit het Rijk.

2.2.8 Programma 8: Duurzaamheid en Leefomgeving

Bij het onderwerp duurzaamheid zetten wij gezond verstand en haalbaarheid voorop. We laten ons niet gek maken en houden ons eigen tempo aan. Verduurzaming moet betaalbaar, effectief en eerlijk zijn voor onze inwoners en bedrijven. We geven prioriteit aan klimaatadaptatie (aanpassen aan klimaatverandering), niet aan klimaatmitigatie (afremmen van klimaatverandering). We krijgen te maken met de effecten van klimaatverandering: wateroverlast, stijgende zeespiegel, verzilting en hittestress. We houden rekening met deze effecten bij nieuwbouw en renovaties van bestaande wijken en door het toevoegen van groen in de kernen. De druk op het elektriciteitsnet is een belemmering geworden voor onze woningbouw, bedrijvigheid en verduurzaming. De aanpassingen die nodig zijn moeten niet ten koste gaan van ons karakteristieke landschap, zee of kuststrook.

8.1 Energie beschikbaar houden		
In meerdere provincies is inmiddels een stop afgekondigd op nieuwe aansluitingen van woningen en bedrijven op het elektriciteitsnet. Dat zet onze woningbouwplannen en economische ontwikkeling onder druk. Daarom moeten we inzetten op versterking van het net én op energiebesparing waar dat kan. We denken constructief mee over geschikte locaties voor onderstations. Daarnaast stimuleren we isolatiemaatregelen en andere oplossingen die het energieverbruik verlagen en opslag mogelijk maken.		
<i>Portefeuillehouder:</i>	<i>Wethouder De Mooij</i>	
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we er voor doen?	Wanneer?
Locatie onderstation De raad heeft zich met motie 'Drie vliegen in één klap' uitgesproken over de noodzaak van de komst van een onderstation in Noordwijk Binnen en daarvoor zoekgebieden aangewezen. Hiermee realiseren we een energievoorziening voor de toekomst.	Na een mogelijk positief raadsbesluit in 2026 over de voorkeurslocatie kan Liander de ruimtelijke procedure opstarten. Wij ondersteunen en faciliteren dit proces maximaal en informeren over de voortgang.	Vierde kwartaal
Warmtenet Een keuze voor een warmtenet betekent minder elektrificatie. Dat komt omdat er minder elektriciteit nodig is voor verwarming, waardoor het netwerk minder wordt belast. Daarom blijven we meedoen aan de verkenning van het warmtenet zoals omschreven in de vastgestelde startnotitie.	We zetten de onderzoeken en de lobby voort naar betaalbare lokale aardwarmte. Hierbij houden we rekening met een vrije keuze voor bedrijven en inwoners, zorgvuldige besluitvorming en financiële beheersbaarheid.	Vierde kwartaal
Zonnepanelen Voor zonnepanelen gaan we uit van een volgorde: eerst zon op daken en daarna op overdekte parkeervoorzieningen. Zonneweides vinden wij niet passend in ons landschap. Dit als bijdrage voor het oplossen van netcongestie en het verminderen van hittestress.	We onderzoeken potentiële locaties voor overdekte parkeervoorzieningen (<i>solar carports</i>) op technische, ruimtelijke, financiële en exploitatie haalbaarheid. Eventueel in combinatie met batterijen voor lokale opslag. We zetten in op vrijblijvend informeren van inwoners en ondernemers over de mogelijkheden van zon op dak.	Tweede kwartaal Doorlopend
Kernenergie Wij staan niet afwijzend ten opzichte van kernenergie en zien hierin een potentiële toevoeging aan de energiemix. Daarom zetten wij ons actief in bij de huidige en eventueel toekomstige provinciale verkenningen naar de mogelijkheden van SMR's.	We informeren de raad over de manier waarop gemeente Noordwijk wordt betrokken bij deze onderzoeken. De gemeente volgt de ontwikkelingen van het lopende regio onderzoek naar de potentie van kernenergie nauw. We spelen in op kansen zodra die zich voortdoen.	Eerste kwartaal

Ondersteunen, niet dwingen Wij blijven inwoners, ondernemers en verenigingen ondersteunen en stimuleren bij de energietransitie en verduurzaming. Dit doen we door te faciliteren, zonder dwang of verplichtingen.	We stoppen per 1-1-2027 met de Noordwijkse duurzaamheidssubsidie en zetten in plaats daarvan in op verruimen van de kaders van de regeling voor Noordwijkse duurzaamheidsleningen.	Eerste kwartaal
	We zetten met behulp van landelijke middelen in op het ondersteunen en faciliteren en stimuleren van onze inwoners, ondernemers en verenigingen. We stimuleren inwoners en bedrijven met acties die bijdragen aan lokale autonomie bijvoorbeeld energie coöperatie.	Doorlopend
	We continueren de energiecoaches.	Doorlopend

8.2 Aanpassen aan het klimaat

Klimaatverandering kan zich op meerdere manieren uiten, namelijk hetere zomers, extreme buien, aanhoudende droogte en zeespiegelstijging. Deze veranderingen kunnen leiden tot hittestress, wateroverlast, drinkwatertekorten en verzilting. We bereiden ons hierop voor door betere afwatering en groenvoorzieningen. Met het planten van bomen beschermen we de openbare ruimte tegen hitte en houden we het water langer vast. Bij nieuwbouw volgen we de bouwvoorschriften zoals die door het Rijk zijn vastgesteld, zonder daar extra lokale eisen aan toe te voegen.

<i>Portefeuillehouder:</i>	<i>Wethouder De Mooij</i>	
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we er voor doen?	Wanneer?
Wateroverlast Om extreme buien op te kunnen vangen, moet er voldoende ruimte zijn voor waterberging. Bij wijkvernieuwing in de openbare ruimte zorgen wij waar mogelijk voor voldoende ruimte voor waterberging.	We geven uitvoering aan de wijkvernieuwing Oranjebuurt in Noordwijkerhout waarmee deze wijk klimaat adaptief wordt ingericht.	Vierde kwartaal
	We bereiden een raadsvoorstel voor, voor de gedeeltelijke wijkvernieuwing in de Zilk.	Derde kwartaal
	We zetten de voorbereiding voort voor de wijkvernieuwing van het Duinpark in Noordwijk.	Tweede kwartaal
Hittestress Bomen bieden schaduw en verbeteren de luchtkwaliteit. Daarom breiden we het 800-bomenplan uit naar 1.000 nieuwe bomen, verdeeld over alle kernen. Meer groen in onze dorpen is noodzakelijk. Extra bomen en plantsoenen zorgen niet alleen voor een prettige leefomgeving, maar helpen ook bij het afvangen van regenwater en hittestress.	We ronden de aanplant van het oorspronkelijke bomenplan af (500 bomen).	Tweede kwartaal
	We bereiden de aanplant voor van de uitbreiding van het bomenplan (+ 300 bomen). Nb. De uitbreiding van 800 naar 1.000 bomen vindt later in de coalitieperiode plaats.	Vierde kwartaal
Waterkwaliteit Water en bodem zijn leidend bij het inrichten van onze gemeente. Om in 2027 zo veel mogelijk te voldoen aan de Kaderrichtlijn Water streven we naar een goede kwaliteit van het oppervlaktewater voor mens en dier.	We creëren geleidelijke overgangen tussen land en water en leggen natuurvriendelijke oevers aan. We doen dit op basis van in het beheerplan Watergang benoemde oevers. We doen dit onder andere bij de Watersnip in Noordwijk.	Vierde kwartaal
	We onderzoeken samen met Hoogheemraadschap verschillende mogelijkheden die moeten bijdragen aan een voorstel om blauwalg in het Oosterduinse Meer in Noordwijkerhout tegen te gaan.	Vierde kwartaal

8.3 Schone en groene wijken		
Natuur en landschap vormen de basis voor fijn wonen, recreëren en een gezonde economie. De duinen en landgoederen worden waar mogelijk verbonden door (ecologische) verbindingen die doorlopen tot in de dorpen.		
<i>Portefeuillehouder:</i>	<i>Wethouder De Mooij</i>	
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we er voor doen?	Wanneer?
Dierenwelzijn We hebben aandacht voor dierenwelzijn. Dit doen we door zorg te bieden voor wilde en huisdieren, opvang te bieden aan zwerfdieren, de bescherming van de leefgebieden. We verstrekken subsidies aan lokale dierenorganisaties.	We nemen deel aan project "padden uit de put traject" om te voorkomen dat padden verdrinken in putten; We verrichten een ecologisch onderzoek om mogelijkheden te verkennen om amfibie tunnels te realiseren;	Tweede kwartaal Derde kwartaal
Hergebruik We verwelkomen lokale reparatie- en hergebruikinitiatieven zoals repaircafé's.	We werken aan een actieplan voor hergebruikinitiatieven om kansen te signaleren en identificeren.	Derde kwartaal
Inzameling afval We onderzoeken de mogelijkheden om de ondergrondse verzamel - afvalcontainers uit te breiden in woonwijken, voor schonere en groenere wijken	We actualiseren het grondstoffenbeleidsplan waarin de wijze van inzameling een prominente rol heeft. Daarbij wordt de in september 2026 getekende samenwerkingsovereenkomst tussen de VNG, Verpact en de NVRD betrokken. Het doel van deze samenwerkingsovereenkomst is om te komen tot schoner ingezameld verpakkingsafval en daarmee meer mogelijkheden om grondstoffen te recyclen en opnieuw te gebruiken. Dit heeft effect op de wijze van PBD inzameling. We vervolgen de gesprekken met gemeente Katwijk over de toekomstgerichte ontwikkeling van de gezamenlijke milieustraat. We onderzoeken noodzakelijke aanpassingen (of verplaatsing) van de milieustraat Noordwijkerhout.	Tweede kwartaal Derde kwartaal Tweede kwartaal
Hondenpoep We willen minder hondenpoep op straat en hondenbezitters stimuleren dit zelf op te ruimen.	We bieden de hondenpoepzakjes weer aan bij centrale plaatsen binnen de gemeente.	Eerste kwartaal

8.4 Beschermen van ons karakteristieke landschap		
We koesteren en beschermen ons diverse en open landschap met kust, duin, bollengrond en weides. Deze diversiteit van natuur en landschap nodigt onze inwoners en bezoekers uit tot bewegen en recreëren. De agrarische sector steunen we bij het verduurzamen van de teelt. In samenwerking met de Duin- en Bollengemeenten houden we het landschap open en gaan we verrommeling tegen. Daarbij zetten we in op het verbeteren van de biodiversiteit en waterkwaliteit.		
<i>Portefeuillehouder:</i>	<i>Wethouder Kortleven</i>	
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we er voor doen?	Wanneer?
Programma Landelijk Gebied Duurzame Greenport (LGDG) We geven uitvoer aan dit programma dat is gericht op het creëren van een mooi, leefbaar en bereikbaar landelijk gebied met een gezonde balans tussen landbouw, natuur en leefomgeving.	Met de regio gaan we onderzoeken hoe uitvoering te geven aan het programma om zo de kwaliteit van het buitengebied te beschermen en te verbeteren. We voeren een onderzoek uit in samenwerking met de Duin- en Bollenstreek Samenwerking (DBS). Om te komen tot een kansrijke en effectieve verdeling van de 45 hectare voor woningbouw. Hierbij zijn we alert op mogelijke woningbouwkanalen op nieuwe locaties binnen onze gemeente.	Eerste kwartaal Vierde kwartaal

Paardenweitjes en moestuinen Paardenweitjes en moestuintjes in het buitengebied dragen bij aan het welzijn van mens en dier en horen in onze omgeving.	We informeren eigenaren over de geconstateerde strijdigheden en over het handhavingproces.	Eerste kwartaal
	We onderzoeken de bestaande situaties en beoordelen de mogelijkheid tot legalisering. Indien legalisering niet mogelijk of wenselijk is, onderzoeken we of een persoonsgebonden beschikking in de betreffende situatie een passende oplossing kan bieden.	Vierde kwartaal

Wat doen we doorlopend?	
Energietransitie • We blijven ondernemers ondersteunen met gerichte activiteiten rondom energievraagstukken en ondersteunen bij veranderende vraagstukken. • De gemeente draagt actief bij aan de uitwisseling van kennis en speelt een faciliterende rol bij lokale initiatieven die gebruik willen maken van innovatieve technologieën zoals de toepassing van ijzerpoeder. De gemeente ondersteunt en faciliteert bedrijventerreinen bij het onderzoeken en realiseren van innovatieve energieoplossingen zoals energiehub's. Openbare Ruimte • We geven uitvoering aan onze geactualiseerde beheerplannen zoals groen, wegen en civiele kunstwerken. • We vergroenen waar mogelijk rondom speelvoorzieningen. • We maken deel van onze speelplekken toegankelijk voor minder valide gebruikers op basis van de input van de participatie. • Bij nieuwbouw integreren we speelplekken met een wadi (verlaagd stuk groen om water bij piekbuien op te vangen) om wateroverlast tegen te gaan. • Vanuit raamovereenkomsten worden werkzaamheden aan asfalt en bestrating verricht. • We reageren snel op (Fixi)meldingen en signalen uit de openbare ruimte. We zetten onze medewerkers uit de buitendienst hierbij in. • We houden toezicht en schouwen onze wijken, brengen afwijkingen op de vastgestelde kwaliteit in beeld en verrichten verbetermaatregelen. • We zorgen dat watergangen op diepte blijven, waardoor deze beter zijn voor de waterkwaliteit en daarmee voor mens en dier • We pakken gefaseerd de verrommeling in het buitengebied aan door begeleiding, herstel en waar nodig handhaving, met als doel een schoon, herkenbaar en toekomstbestendig buitengebied. Afval en grondstoffen • We werken samen met onze partner Meerlanden voor de afvalinzameling vanuit lopende dienstverleningsovereenkomsten. • We volgen het Vuilafvoerbedrijf (VAB) bij de bouw van de op- en overslaglocatie van afval in Voorhout. • Regelmatig delen wij informatie over afvalinzameling in lokale nieuwsbladen om onze inwoners zo goed mogelijk te informeren.	

Wat mag het kosten?

Bedragen in €	Realisatie	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
Programma 8 Duurzaamheid en Leefomgeving	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Mutatie baten en lasten						
Totale lasten programma	€ 25.556.870	€ 27.117.940	€ 31.834.202	€ 29.421.396	€ 30.798.583	€ 32.009.782
Totale baten programma	€ 20.933.829	€ 19.755.725	€ 20.365.670	€ 22.486.150	€ 23.931.105	€ 24.940.817
Saldo van het programma	€ -4.623.041	€ -7.362.215	€ -11.468.532	€ -6.935.246	€ -6.867.478	€ -7.068.965
Mutatie reserves						
Toevoegingen	€ 182.366	€ 96.518	€ 61.433	€ 69.899	€ 331.782	€ 402.081
Onttrekkingen	€ 1.310.197	€ 745.306	€ 385.306	€ 229.329	€ 215.306	€ 141.306
Resultaat van het programma	€ -3.495.210	€ -6.713.427	€ -11.144.659	€ -6.775.816	€ -6.983.954	€ -7.329.740

Welke beleidsindicatoren zijn hierbij relevant?

De volgens de ministeriële regeling geldende beleidsindicatoren voor dit programma zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Programma 8 Duurzaamheid en Leefomgeving					
Naam indicator	Eenheid	Periode	Nw	NL	Bron
Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	2024	164	148	CBS
Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit	%	2024	23	43	RVO

* gegevens afkomstig uit www.waarstaatjegemeente.nl, stand september 2026.

Wie zijn de verbonden partijen/met wie werken we samen?

In de tabel hieronder staan de namen van de verbonden partijen, die te maken hebben met de uitvoering van dit programma. Voor gedetailleerde informatie inzake de verbonden partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden partijen.

Programma 8 Duurzaamheid en Leefomgeving	
Naam verbonden partij	
Vuilafvoerbedrijf Duin- en Bollenstreek (VAB)	

Wat zijn de risico's?

In de tabel hieronder staan de mogelijke risico's, die samenhangen met de uitvoering van dit programma.

Programma 8 Duurzaamheid en Leefomgeving	
Onderwerp risico	Omschrijving risico
Beheerplannen	De actualisaties van de beheerplannen kan leiden tot veranderende uitgaven, welke afwijken van de uitgaven in de Begroting. In de Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen staat aangegeven welke beheerplannen aanwezig zijn en wanneer actualisatie nodig is.

2.2.9 Programma 9: Wonen en Ruimte

Het is prettig wonen in Noordwijk, Noordwijkerhout en De Zilk. Jongeren die hier zijn geboren en getogen, willen hier dan ook graag blijven wonen. Door een combinatie van een groot aantal factoren zijn er te weinig woningen gebouwd in de afgelopen decennia. Men heeft de groei van de bevolking onderschat evenals het aantal eenpersoonshuishoudens dat door vergrijzing en echtscheidingen explosief is gestegen. De stikstofcrisis en de doorlooptijden van vergunningstrajecten vertragen de woningbouw. Nieuwkomers, zoals arbeidsmigranten, expats, statushouders en Oekraïense ontheemden, doen ook een beroep op de bestaande woningvoorraad. Uit deze oorzaken blijkt dat ook de oplossing uit meerdere componenten moet bestaan. We zetten in op een gestage bouwstroom, op voorrang voor onze inwoners en op kleinschalige, betaalbare (flex)woningen. Woningbouw moet passen bij onze identiteit. Dat betekent dat we het landschap tussen de kernen openhouden. Wij bouwen niet voor heel Nederland, maar zorgen met een gestage bouwstroom voor een passend aanbod voor onze eigen inwoners.

9.1 Een gestage bouwstroom		
In onze gemeente staan momenteel 21.625 woningen. Tot 2034 staat de bouw van 2.300 woningen op de planning, waarvan we er 1.000 realiseren in deze periode. Dit betekent systematisch doorwerken aan de hand van de woningbouwplanlijst. Ons bestuur gaat daadkrachtig het gesprek aan met zowel ontwikkelaars als de provincie om woningbouw te versnellen, nieuwe locaties aan te dragen en belemmeringen weg te nemen. Daarnaast maken we in samenspraak met de Duin- en Bollengemeenten en de provincie een plan voor de invulling van de maximaal 50 hectare bouwgrond in het buitengebied. Nieuwe woningen wijzen we maximaal toe aan de eigen inwoners. Daarvoor sturen we op een passend aanbod van woningtypen, prijsklassen en fasering. Zo ontstaat een beheerste bouwstroom die aansluit bij de lokale behoefte en de kans vergroot dat onze inwoners een woning in hun eigen dorp kunnen vinden.		
Portefeuillehouder:	Wethouder Kortleven / Wethouder De Mooij / Wethouder Krüse	
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer?
Woningbouwplanlijst De woningbouwplanlijst is onze agenda. We volgen de uitvoering van de bouwplannen, lossen knelpunten direct op en actualiseren de planlijst regelmatig. Zo voeren we de regie op het realiseren van onze woningbouwambitie.	We stellen twee keer per jaar (mei/ oktober) een bijgewerkte woningbouwplanlijst met raadsbrief . Deze wordt gepubliceerd op de gemeentelijke website, zodat inwoners weten hoeveel en waar er gebouwd wordt.	Vierde kwartaal
	We zetten een semi-geautomatiseerd proces op om de interne woningbouwplanlijst continue bijgewerkt kan worden.	Vierde kwartaal
	We zetten een semi-geautomatiseerd proces op zodat de interne woningbouwplanlijst continue bijgewerkt kan worden.	Vierde kwartaal
Bronsgeest 1 en 2 Wij vinden zowel bebouwing van Bronsgeest als het behoud van de open entree van Noordwijk belangrijk. Daarnaast constateren wij dat er voor de komende jaren diverse locaties voor de bouw van woningen voorhanden zijn, en willen wij in een zodanig tempo bouwen dat de woningen kunnen worden toegewezen aan de eigen inwoners.	Bronsgeest is verdeeld in verschillende fasen. Bronsgeest 1, 2a en 2b. We starten met voorbereidingen om te komen tot bouw van Bronsgeest 2a in 2030 . Bronsgeest 2a valt onder de basis Bopa die begin 2026 is verleend.	Vierde kwartaal
	Voor Bronsgeest 2a wordt een bestuursopdracht vastgesteld. Ook wordt een Nota van uitgangspunten opgesteld. Deze wordt aan de gemeenteraad voorgelegd ter vaststelling. Voor Bronsgeest 2b wordt begin 2027 een haalbaarheidsonderzoek gestart. Onderdeel hiervan is het gesprek met de provincie Zuid-Holland over de mogelijkheden voor de verdere ontwikkeling van Bronsgeest 2b.	Eerste kwartaal
	Het Voorlopig Ontwerp Inrichtingsplan en het Definitief Ontwerp Inrichtingsplan worden door het college vastgesteld. Op basis hiervan wordt de aanbesteding van het bouwrijp maken gestart: 2e kwartaal. Nadat de opdracht is gegund worden in het derde en vierde kwartaal de voorbereidingen voor het bouwrijp maken getroffen.	Tweede kwartaal

Nieuwe woningbouwlocaties Naast de huidige woningbouwlocaties zoeken we aanvullende locaties in het buitengebied. Hiermee geven we invulling aan de mogelijkheid om maximaal 45 hectare aan woningbouw in het buitengebied van de Duin- en Bollenstreek-gemeenten toe te voegen. Deze locaties stemmen we af met de Duin- en Bollenstreek-gemeenten en dragen we aan bij de provincie.	We doen onderzoek en stellen samen met de Duin- en Bollenstreek een concreet en haalbaar voorstel op voor de verdeling van de beschikbare 45 hectare voor de hele regio.	Vierde kwartaal
Molenweg We willen zowel recht doen aan de woningbehoefte van Noordwijkse inwoners als aan de zorgen die door omwonenden uit de Victorwijk en andere inwoners zijn geuit. Het huisvesten van arbeidsmigranten is een voorwaarde voor het doorgaan van het gehele project. We willen een vermindering van het aantal huisvestingsplaatsen dan wel door te zoeken naar een alternatieve locatie voor (een deel van) deze huisvesting.	We blijven gedurende de verdere ontwikkeling van het project Molenweg/Binnenduin in gesprek met zowel ontwikkelaar Binnenduin B.V. als Flexwonen.nu en de Provincie Zuid-Holland over de voortgang van het project en de invulling van de locatie.	Doorlopend
Vuurtorenplein en omgeving Het Vuurtorenplein is één van de laatste ontwikkellocaties aan de boulevard die nog niet definitief is ingevuld. Daarom moeten we hier zorgvuldig mee omspringen. We analyseren de juridische ruimte die de samenwerkingsovereenkomst en het bestemmingsplan bieden.	We vragen nog in 2026 een aanvullend voorbereidingskrediet aan en we zullen de ruimte van de SOK juridisch laten bevestigen. Daarna werken we in 2027 aan een Nota van uitgangspunten. Deze bespreken we met stakeholders en laten die vast stellen door de gemeenteraad als kader. Hierin pakken we de regie en we geven een bureau hiervoor een opdracht. Ook maken we een start met de uitwerking van een businesscase van de gemeente.	Vierde kwartaal
Shame-plekken Shameplekken zijn verwaarloosde, leegstaande of verloederde panden en braakliggende terreinen. Deze plekken doen afbreuk aan de uitstraling van het dorp en bovendien blijft schaarse ruimte onbenut. We streven naar een goed mogelijk uitstraling van het dorp en pakken daarom Shame-plekken aan.	We bekijken welke shameplekken kunnen worden voorzien van fraaie aankleding van bouwhekken. We houden onze projectpagina 'Noordwijk in ontwikkeling' actueel, zodat duidelijk blijft welke percelen eigendom zijn van de gemeente en welke van een ontwikkelaar.	Tweede kwartaal Doorlopend

Verdichting binnen de kernen We willen efficiënt omgaan met de schaarse beschikbare ruimte binnen onze kernen. Waar mogelijk verdichten we de bebouwing binnen de bebouwde kom. Op locaties waar dit passend is, kijken we naar de mogelijkheden om op te toppen of hoger te bouwen dan nu gebruikelijk is. Daarnaast denken we aan kleinschalige woningen voor senioren in - en rondom de (winkel)centra. Waar nodig gaan we flexibel om met de parkeernorm.	We onderzoeken de mogelijkheden om samen met de woningcorporaties en ontwikkelaars verdichting van de woningvoorraad te realiseren. Hiervoor vragen we op basis van cofinanciering ondersteuning bij de provincie.	Vierde kwartaal
Projecten afronden We zorgen dat de projecten bij het Gruenepad, de Schoolstraat, de Hoogwakersbosstraat en de herontwikkeling van de Viaductweg in Noordwijkerhout voortvarend worden gerealiseerd.	We leggen de uitkomsten uit de haalbaarheidsanalyse, de ontwikkelstrategie voor het Gruenepad en de daaruit voortvloeiende grondexploitatie aan de gemeenteraad voor. Aan de Viaductweg worden 17 betaalbare huurappartementen en een school gerealiseerd (appartementen door Padua, school door Sophia, maaiveldinrichting door de gemeente): - Appartementen en school start bouw tweede kwartaal, 2027, oplevering eind 2027 - Maaiveldinrichting start aanleg vierde kwartaal 2027 oplevering eerste kwartaal 2028 Aan de Hoogwakersbosstraat wordt op de plek van het DPO gebouw 31 sociale huurappartementen gerealiseerd (appartementen door Stek en maaiveldinrichting door gemeente) - Appartementen start bouw tweede kwartaal, 2027 en oplevering eind 2027 - Maaiveldinrichting start aanleg derde kwartaal 2027 en oplevering eerste kwartaal 2028 Schoolstraat is mede afhankelijk van keuzes bij andere punten coalitieakkoord (mbt parkeerplekken).	Vierde kwartaal Vierde kwartaal Vierde kwartaal
Centrum van Noordwijkerhout In aansluiting op het aantrekkelijker maken van het winkelgebied in het centrum van Noordwijkerhout onderzoeken we ook waar woningen kunnen worden toegevoegd. We stellen hiervoor één stedenbouwkundige visie op, als basis voor een Omgevingsplan dat een samenhangende ontwikkeling mogelijk maakt. Als volledige uitvoering in één keer niet haalbaar is, werken we met deelontwikkelingen, zodat eigenaren die willen meewerken alvast kunnen aansluiten.	We starten met het opstellen van een integrale stedenbouwkundige visie en plan voor centrum Noordwijkerhout. Hierbij realiseren we een betere verblijfskwaliteit gerealiseerd en ook meer woningen. Deze kunnen ook weer een positieve bijdrage aan (de draagkracht voor deze) verblijfskwaliteit zijn.	Derde kwartaal

Verplaatsing Meeuwenoord Transport Vervoersbedrijf Meeuwenoord ligt in het centrum van Noordwijkerhout. Het vrachtverkeer door het dorp is niet bevorderlijk voor de verkeersveiligheid en luchtkwaliteit. In aansluiting op de ontwikkeling van het winkelcentrum van Noordwijkerhout, doen we onderzoek naar een mogelijke verplaatsing van dit bedrijf met als doel ruimte vrij te maken voor woningbouw. Hiermee krijgt het centrum van Noordwijkerhout een kwaliteitsimpuls.	De mogelijkheid om het transportbedrijf Meeuwenoord te verplaatsen naar een geschikte toekomstbestendige locatie wordt onderzocht. Tegelijkertijd wordt gekeken naar een nieuwe invulling van de huidige locatie. Naast een directe verbetering van de leefomgeving, zorgt een nieuwe invulling voor een kwaliteitsimpuls en kansen om het centrum van Noordwijkerhout aantrekkelijker te maken.	Tweede kwartaal
Gemeentehuis Noordwijkerhout De raad heeft besloten om het gemeentehuis in Noordwijkerhout af te stoten als kantoorlocatie. Daarbij wordt het monumentale deel van het voormalige gemeentehuis behouden en behoudt zo mogelijk een publieke functie. Het nieuwe gedeelte (inclusief de bibliotheek) herbestemmen we voor betaalbare appartementen voor starters en senioren. De bibliotheek krijgt een andere locatie in Noordwijkerhout.	We maken op basis van in het vierde kwartaal 2026 gemaakte keuzes een nadere uitwerking.	Tweede kwartaal

9.2 Voor onze inwoners en specifieke doelgroepen		
We bouwen gericht naar de behoefte van onze inwoners. Het onlangs uitgevoerde woningbehoefteonderzoek geeft richting aan het op te stellen programma Volkshuisvesting. Daarin leggen we vast hoe het woningaanbod beter kan aansluiten op de woonbehoefte, zodat onze inwoners daar optimaal van profiteren.		
Portefeuillehouder(s):	Wethouder Kortleven	
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer?
Voorrang Wij vinden dat de gemeente in de eerste plaats bouwt voor eigen inwoners. Door woningen met voorrang aan hen aan te bieden, behouden we de sociale samenhang. In de nieuwe lokale huisvestingsverordening regelen we dat onze inwoners maximaal voorrang krijgen bij de toewijzing van woningen.	We stellen een nieuwe lokale huisvestingsverordening Noordwijk 2027 op. De nieuwe huisvestingsverordening wordt actief in 2027 met maximale toewijzing van sociale- en middenhuurwoningen en betaalbare koopwoningen volgens de kaders van de regionale huisvestingsverordening Holland Rijnland en binnen de bandbreedte van de wet- en regelgeving. De wens om Stek weer als informatiepunt te openen en hierover in gesprek te gaan met Stek	Derde kwartaal Eerste kwartaal

Omgevingsprogramma Volkshuisvesting We stellen een programma Volkshuisvesting op.	We stellen een Omgevingsprogramma Volkshuisvesting vast.	Tweede kwartaal
---	--	-----------------

9.3 Gedifferentieerd bouwen en wonen		
Het aantal alleenstaanden en ouderen groeit hard. Senioren blijven vaak in hun grote woning wonen door een gebrek aan geschikte, kleinere alternatieven. Hierdoor wordt in de toekomst een overschot verwacht van eengezinswoningen. Dit kan leiden tot leegstand en waardedaling. Wij spelen hierop in met kleinere koopwoningen, alternatieve woningvormen en woningdelen.		
<i>Portefeuillehouder:</i>	<i>Wethouder Kortleven</i>	
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer?
Woningdelen Het splitsen van eengezinswoningen, hospitaverhuur, friendscontracten en kamergewijze verhuur kunnen snel voor extra woonruimte zorgen. We verkennen de mogelijkheden hiertoe samen met de woningbouwcorporaties. Daarbij willen we zorgen dat bij woningdelen de inschrijftijd behouden blijft. Dit maakt deze vorm van wonen aantrekkelijker.	We onderzoeken samen met de woningcorporaties of en hoe we woningdelen, hospitaverhuur en friendscontracten en kamergewijze huur mogelijk kunnen maken. Daarbij moeten we rekening houden met bestaand beleid.	Vierde kwartaal
Mantelzorgwoningen Een mantelzorgwoning is een zelfstandige woonruimte op het erf van een hoofd-woning, bedoeld om zorg dichtbij mogelijk te maken. Omdat deze woonvorm de druk op de zorg kan verlichten, stimuleren we gebruik ervan actief.	We faciliteren particuliere initiatiefnemers door hen mee te nemen in het proces tot het verkrijgen van een omgevingsvergunning voor hun initiatief. Naar verwachting wordt per 01-01-2027 het plaatsen/bouwen van een mantelzorgwoning op het eigen erf – onder voorwaarden - vergunningvrij.	Eerste kwartaal
Leegstand Gemiddeld stonden de afgelopen 3 jaar 470 woningen leeg. Eén derde daarvan staat langer dan een jaar leeg. In een periode van grote woningnood is langdurige leegstand van panden onwenselijk..	We onderzoeken in 2027 de feitelijke leegstand van woningen. Afhankelijk van deze analyse doen we voorstellen voor concrete maatregelen om de leegstand aan te pakken.	Vierde kwartaal
Flexwoningen Een flexwoning is een verplaatsbare woning die tijdelijk (meestal 10 tot 15 jaar) op één locatie staat. Ze zijn speciaal ontworpen om snel in te spelen op de woningnood. Flexwoningen kunnen een tijdelijke oplossing bieden voor de verplichte huisvesting van statushouders en voor urgente doelgroepen.	We voeren een haalbaarheidsonderzoek uit naar de mogelijkheid van flexwoningen. Hierbij wordt het onderzoek naar alternatieve flexibele woonvormen meegenomen.	Derde kwartaal

9.4 Goede huisvesting arbeidsmigranten en statushouders

De prognose is dat het aantal arbeidsmigranten de komende jaren verder zal stijgen. Woningen in de kernen moeten zo veel mogelijk op de markt komen voor onze inwoners. De huisvesting van arbeidsmigranten moet plaatsvinden op basis van logies, dat wil zeggen een tijdelijk verblijfsadres. Het voeren van het constructieve gesprek met werkgevers en huisvesters is hiervoor cruciaal. Daarbij hanteren we twee uitgangspunten. De huisvesting is primair de verantwoordelijkheid van de werkgever. Daarnaast moet de huisvesting van arbeidsmigranten in Noordwijk meer in evenwicht worden gebracht met het aantal banen voor arbeidsmigranten bij Noordwijkse werkgevers.

Statushouders krijgen al jaren voorrang bij de toewijzing van (sociale) huurwoningen. Dit is niet wettelijk verplicht en gaat ten koste van onze eigen Noordwijkse woningzoekenden die vaak vele jaren moeten wachten op een betaalbare woning; dat is niet eerlijk. Wij behandelen onze woningzoekenden en statushouders gelijk.

[illegible]

Alternatieve flexibele woonvormen Tegelijk zal de gemeente een veel grotere inspanning leveren dan tot nu toe om meer en ook andere huisvestingsmogelijkheden dan sociale huurwoningen te realiseren, zo mogelijk in samenhang met andere te huisvesten doelgroepen, zoals starters en spoedzoekers. Opvang van statushouders vindt onder andere plaats in flexwoningen, onder voorwaarde dat statushouders zich gelijktijdig inschrijven bij de woningstichting.	We onderzoeken mogelijkheden van flexibele woonvormen. Dit is onderdeel van het haalbaarheidsonderzoek naar flexwoningen.	Derde kwartaal
--	--	-----------------------

Wat doen we doorlopend?

Een gestage bouwstroom

- We zetten in op het middensegment en kansrijke plannen uit de woningbouwplanlijst.
- In nauwe samenwerking met de woningbouwcorporaties, ontwikkelaars en projectleiders zetten we in op sociale woningbouw.
- We hebben continu integrale afstemming over mogelijke ontwikkellocaties.
- We stimuleren de woningbouwcorporaties om hun huidige- en toekomstige sociale woningbouwvoorraad zo lang mogelijk op peil te houden.
- We verstrekken startersleningen.
- Handhaven op antispeculatiebeding en zelfbewoningsplicht voor woningen.
- We realiseren sociale woningbouwlocaties, met aandacht voor de realisatie van betaalbare koopwoningen.

GREXen

- **M. Kruytstraat:** Naar verwachting wordt in de eerste helft van 2027 het bouwproject opgeleverd en de grondexploitatie met een nader te bepalen positief saldo gesloten.
- **DPO-terrein:** Naar verwachting worden de woningen in 2027 opgeleverd en kan de grondexploitatie worden afgesloten.
- **Viaductweg:** Naar verwachting zal in 2027 het bouwproject worden gerealiseerd.

Onder “warme gronden”

- **Nes 1 kavel M2155:** Afhankelijk van instemming met de Nota van Uitgangspunten (begin '27) vervolgen we de planvorming voor woningbouw op kavel M2155 binnen de Nes 1.
- **Jan Kroonsplein:** We ronden de laatste onderzoeken naar de financiële haalbaarheid van het project in Q1 2027 af. We gaan de raad informeren over de uitkomst ervan.
- **Nicolaas Barnhoornweg:** Er is een intentieovereenkomst vastgesteld, maar zal ook hier (op verzoek van Stek) een pas op de plaats worden gemaakt in afwachting van een besluit van het college over fasering van projecten (ondanks dat dit project niet specifiek is genoemd in akkoord). Zodra het project weer wordt hervat, zal eerst een nota van uitgangspunten worden opgesteld die vervolgens aan de omgeving wordt voorgelegd voor participatie.

Faciliterend

- **Hotel en Residences van Oranje:** Naar verwachting kan de begeleiding van deze bouwprojecten in 2027 nog plaatsvinden binnen het budget dat in de anterieure overeenkomst is vastgesteld. Er bestaat een mogelijkheid dat we in 2028 aanvullend budget nodig hebben.
- **Achmea / Zilveren Kruis:** In 2027 wordt verder gebouwd aan de appartementsgebouwen. De 166 huurwoningen (waarvan 50 sociaal en 33 betaalbaar) worden in Q2/Q3 2027 opgeleverd.
- **Offem Zuid:** de bouw van woningen en appartementsgebouwen gaat verder in 2027; eind 2028 zal de nieuwbouwwijk voltooid zijn.
- **Bavo:** De oplevering van ontwikkellocatie 5C (45 woningen) en start transformatie van Bavo hoofdgebouw naar 32 woningen
- **Gat van Palace:** We ronden de planvoorbereiding met de projectontwikkelaar af: we sluiten een aanvullende overeenkomst en starten de werkzaamheden voor het bouwrijp maken.
- **Hoofdstraat 115-119:** We stellen met de initiatiefnemers een anterieure overeenkomst op en ronden de planvorming af.

Omgevingsplan

We werken aan één actueel en samenhangend Omgevingsplan voor Noordwijk, waarin de regels voor de fysieke leefomgeving overzichtelijk en toegankelijk zijn opgenomen. Hiermee creëren we duidelijkheid voor inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties, bieden we ruimte voor gewenste ontwikkelingen en zorgen we voor een gezonde, veilige en aantrekkelijke leefomgeving. In 2027 werken we verder aan de opbouw van de basisregeling voor het Omgevingsplan Noordwijk. We actualiseren en harmoniseren de regels uit de bruidsschat, gemeentelijke verordeningen en andere bestaande regelingen tot één samenhangende basisregeling.

Daarbij stellen we toepasbare regels, annotaties en geografische begrenzingen op, zodat het omgevingsplan digitaal raadpleegbaar en uitvoerbaar.

Wat mag het kosten?

Bedragen in €	Realisatie	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
Programma 9 Ruimte en Wonen	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Mutatie baten en lasten						
Totale lasten programma	€ 7.976.213	€ 8.183.620	€ 9.124.924	€ 8.379.723	€ 8.134.405	€ 3.219.246
Totale baten programma	€ 2.949.625	€ 5.078.270	€ 6.371.776	€ 6.385.193	€ 6.065.262	€ 51.464
Saldo van het programma	€ -5.026.588	€ -3.105.350	€ -2.753.148	€ -1.994.530	€ -2.069.143	€ -3.167.782
Mutatie reserves						
Toevoegingen	€ 2.305.682	€ 500.000	€ 470.000	€ 1.140.000	€ 1.144.000	€ -
Onttrekkingen	€ 4.699.580	€ 175.000	€ 3.398.000	€ 154.000	€ 141.000	€ -
Resultaat van het programma	€ -2.632.690	€ -3.430.350	€ 174.852	€ -2.980.530	€ -3.072.143	€ -3.167.782

Welke beleidsindicatoren zijn hierbij relevant?

De volgens de ministeriële regeling geldende beleidsindicatoren voor dit programma zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Programma 9 Wonen en Ruimte					
Naam indicator	Eenheid	Periode	Nw	NL	Bron
Gemiddelde WOZ waarde	x € 1.000	2026	560	439	CBS
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	2024	10	8	ABF
Demografische druk	%	2026	77	71	CBS
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In euro's	2026	1123	993	COELO
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In euro's	2026	1309	1089	COELO

* gegevens afkomstig uit www.waarstaatjegemeente.nl, stand september 2026.

Wie zijn de verbonden partijen/met wie werken we samen?

In de tabel hieronder staan de namen van de verbonden partijen, die te maken hebben met de uitvoering van dit programma. Voor gedetailleerde informatie inzake de verbonden partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden partijen.

Programma 9 Wonen en Ruimte	
Naam verbonden partij	
Omgevingsdienst West-Holland (ODWH)	Greenport Ontwikkelingsmaatschappij (GOM)
Holland Rijnland	

Wat zijn de risico's?

In de tabel hieronder staan de mogelijke risico's, die samenhangen met de uitvoering van dit programma.

Programma 9 Wonen en Ruimte	
Onderwerp risico	Omschrijving risico
Stikstof	Projecten kunnen door de ontwikkelingen omtrent de stikstofkwestie vertraging oplopen waardoor de bouwkosten stijgen.
Capaciteitstekort bij Nutsbedrijven	Het niet kunnen leveren van Nutsvoorzieningen door de Nutsbedrijven kan leiden tot vertraging of uitstel van werkzaamheden.

2.3 Paragrafen

In het BBV is bepaald, dat in de programmabegroting paragrafen worden opgenomen, waarin de beleidslijnen worden vastgelegd voor beheersmatige aspecten en de lokale heffingen.

Doel van de paragrafen is dat onderwerpen die versnipperd in de programmabegroting staan op één plek worden gebundeld. Hierdoor krijgt de gemeenteraad voldoende inzicht in de desbetreffende onderwerpen.

2.3.1 Lokale heffingen

Deze paragraaf bevat informatie over de lokale heffingen. De volgende onderwerpen komen aan de orde:

- Lokale heffingen en tarieven 2027;
- Opbrengstramingen
- Woonlastendruk
- Kostendekking lokale heffingen
- Kwijtscheldingsbeleid.

1. Lokale heffingen en tarieven 2027

De heffingen die in Noordwijk worden geheven zijn te onderscheiden in:

A. Algemene belastingen

- onroerendezaakbelastingen (OZB)
- belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten (RZB)
- toeristenbelasting
- forensenbelasting
- precariobelasting
- parkeerbelasting

De opbrengsten van de algemene belastingen komen ten goede van de algemene middelen en er geldt geen opbrengstlimiet.

De algemene belastingen worden geïndexeerd met het inflatiepercentage van 2,6 %.

Het voorstel is dit jaar ook de tarieven voor de parkeervergunningen te verhogen. Dat is voor het laatst gebeurd in 2014. De kosten van de naheffingsaanslag parkeerbelasting mogen niet meer dan kostendekkend zijn en een kostenraming wordt bij de verordening parkeerbelasting 2027 gevoegd.

Hieronder een paar bijzonderheden met betrekking tot de algemene belastingen.

Korting OZB/RZB

Voor de komende jaren is het uitgangspunt om de onroerendezaakbelasting voor woningen met 10% te verlagen. Het realiseren van deze verlaging geldt als een inspanningsverplichting voor het college en wordt betrokken bij de jaarlijkse afwegingen in het kader van de begroting.

Wanneer het niet mogelijk is om de volledige korting van 10% binnen de begroting te verwerken, wordt bij de jaarrekening bezien of het rekeningresultaat ruimte biedt voor aanvullende dekking. Een eventueel beschikbaar positief resultaat kan worden ingezet om de nog niet gerealiseerde OZB-verlaging alsnog geheel of gedeeltelijk te effectueren. De

hieruit voortvloeiende verlaging wordt verwerkt in de OZB-aanslag van het daaropvolgende belastingjaar.

Hiermee wordt beoogd de belastingdruk voor woningeigenaren te verlagen, met behoud van een zorgvuldige afweging ten opzichte van de financiële positie van de gemeente. De korting is ook van toepassing op de Roerende Zaak Belasting (RZB).

OZB niet woningen

Voor de ontwikkeling van de lokale heffingen wordt in beginsel aangesloten bij het vastgestelde inflatiepercentage. Voor de OZB niet-woningen wordt hiervan afgeweken. De geraamde opbrengst stijgt met meer dan het inflatiepercentage.

Aanleiding hiervoor is de relatie tussen de WOZ-waarden en de algemene uitkering uit het gemeentefonds. De hoogte van de uitkering uit het gemeentefonds wordt mede bepaald door de belastingcapaciteit van gemeenten. Een stijging van de WOZ-waarden, vermenigvuldigd met het landelijk gemiddelde leidt daarbij tot een hogere veronderstelde belastingcapaciteit en daarmee tot een lagere algemene uitkering.

Voor onze gemeente leidt de ontwikkeling van de WOZ-waarden bij niet-woningen en het tarief ten opzichte van de landelijke ontwikkelingen tot een korting op de algemene uitkering die groter is dan de autonome stijging van de gemeentelijke OZB-opbrengsten. In de jaarschijf 2027 van de programmabegroting 2026-2029 was een opbrengst van € 5.413.000,- begroot terwijl de korting in het gemeentefonds € 5.985.422,- is (stand mei-circulaire 2026). Hierdoor ontstaat per saldo een financieel nadeel voor de gemeente.

Om dit effect op te vangen, wordt de opbrengst van de OZB niet-woningen naast het inflatiecorrectie verhoogd met € 572.000,-. Hiermee wordt beoogd de hogere korting op de algemene uitkering, voor zover deze samenhangt met de ontwikkeling van de WOZ-waarden van niet-woningen, te compenseren. Een dergelijke compensatie heeft ook in 2025 plaatsgevonden, toen met € 585.000,-. De opbrengsten OZB niet woningen stijgt in 2027 met circa 11 %.

Forensenbelasting

Op 12 november 2026 wordt er een voorstel aan de raad voorgelegd om bij de heffing van de forensenbelasting met ingang van 2027 over te gaan naar een andere tariefstructuur. Van tarieven per waardeklasse naar een vast tarief in combinatie met een percentage van de waarde van het belastingobject. Het tarief wordt berekend aan de hand van de begrote opbrengst 2027 en de totale waarde van de objecten die in de forensenbelasting worden betrokken. De tarieven worden bij de behandeling van de belastingverordeningen in de raadsvergadering van december aan de raad voorgelegd.

Bestemmingsheffingen

- afvalstoffenheffing
- rioolheffing

De opbrengsten zijn bestemd ter dekking van de kosten van specifieke taken zoals huisvuilinzameling en onderhoud van het gemeenteriool. Het beleid is kostendekkende uitvoering van de 'profijtvoorzieningen'. Daarbij streven we, voor zover binnen onze invloedssfeer, kostenminimalisatie na.

De tarieven mogen maximaal 100% kostendekkend zijn. Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) biedt de mogelijkheid om fluctuatie in de kosten op te vangen en een gelijkmatige tariefontwikkeling (tariefegalisatie) te bewerkstelligen.

Hieronder zijn per bestemmingsheffing de bijzonderheden vermeld.

Afvalstoffenheffing

De heffing stijgt in 2027 met 5% en naar verwachting eveneens met 5% in 2028, 6% in 2029 en 5% in 2030. De gemeente moet de heffing verhogen door de toenemende inzamelings- en verwerkingskosten van het huishoudelijk afval.

De belangrijkste oorzaken voor de stijging van de heffing naast de indexering van de kosten vanwege inflatie zijn de volgende:

Vanwege de nieuwbouw van het overslagstation Vuilafvoerbedrijf Duin- en Bollenstreek (VAB) zal de gemeentelijke bijdrage aan het VAB aanzienlijk gaan stijgen. Dit was in de voorgaande gemeentelijke begroting meerjarig verwerkt. De gemeentelijke bijdrage is in 2027 en 2028 aanzienlijk lager gebleken doordat de nieuwbouw in 2027 afgerond zou zijn maar is verschoven naar 2029.

Daarnaast gaan huishoudens fors meer afvalstoffenheffing betalen als gevolg van een maatregel van het Rijk. Het kabinet had in het regeerakkoord een plasticheffing opgenomen, bedoeld om het gebruik van fossiele plastics te verminderen. Die heffing voor producenten en industrie ging echter van tafel. De kosten worden nu doorberekend aan afvalinstallaties, die de hogere heffing doorberekenen aan gemeenten.

Het tarief van afvalinstallaties voor de verbranding van restafval inclusief verbrandingsbelasting en CO² stijgt dermate dat de extra kosten voor gemeente Noordwijk daardoor vanaf 2027 zullen oplopen tot ongeveer € 500.000 euro extra per jaar in 2030. In de perspectiefnota 2026 hadden we daarover een vooraankondiging opgenomen. Met een raadsbrief van 14 november 2025 hebben we nadere informatie hieromtrent verstrekt. In deze begroting zijn deze extra kosten en daarmee ook in de afvalstoffenheffing meegenomen.

Rioolheffing

In maart 2023 heeft de raad met de vaststelling van het rioolbeleidsplan de keuze gemaakt voor een systeem waarbij we spaarbedragen in de heffing opnemen die vergelijkbaar zijn met het bedrag aan vervangingsinvesteringen in een begrotingsjaar (zogenaamde ideaalcomplex). Deze worden als last in de exploitatie opgenomen en als toevoeging aan de voorziening riolering (ex. artikel 44, lid 1d BBV). De in een dergelijke voorziening gestorte bedragen kunnen in latere jaren aangewend worden voor het beperken van de lasten en voor het bewerkstelligen van een gelijkmatige toename van de lastendruk over meerdere jaren. De jaarlijkse spaarbedragen zijn sinds 2023 aanzienlijk hoger geworden door de gestegen rente op geldleningen die in de toekomst aangetrokken zullen worden voor de financiering van de investeringen in de riolering.

De overgang naar een ideaalcomplex houdt wel de eerste paar jaar een hogere stijging van de rioolheffing in van 4% per jaar ten opzichte van de gehanteerde gemiddelde prijsindexering van momenteel 2,6% voor de begroting. Daar staat tegenover dat de gemeente op lange termijn grote voordelen behaalt in de financieringsruimte omdat daardoor de geactiveerde investeringen niet alsmaar verder oplopen.

Door de spaarbedragen zijn eerder de jaarlijkse lasten van riolering hoger dan de opbrengsten uit de rioolheffing, maar is dat in latere jaren vanaf 2033 omgekeerd het geval wanneer de rioolheffing geleidelijk is gestegen in combinatie met de autonome toename van het aantal woningen.

Sinds 2026 tot en met 2028 neemt de rioolheffing tijdelijk verder toe van jaarlijks 4% naar 7%. De reden daarvoor is dat vanaf dan de compensabele btw ook over de spaarbedragen in het tarief van de heffing meegenomen worden. Het is één van de noodzakelijke bezuinigingsmaatregelen die voorgesteld zijn met de Perspectiefnota 2024-2027. Daarmee werd bewerkstelligd dat in de begroting de geraamde baten verder toenemen ten opzichte

van de geraamde lasten, hetgeen een positief effect opleverde op het begrotingssaldo om die meerjarig sluitend te krijgen.

Op dit moment wordt het bestaande rioolbeheerplan geactualiseerd. Daarmee wordt de renovatie- en vervangingsplanning van de rioolstelsels waar nodig bijgesteld. Op basis daarvan zal de hoogte van de rioolheffing voor de komende jaren opnieuw worden bekeken en ter behandeling aan de raad worden voorgelegd.

B. Rechten

- leges
- marktgelden
- lijkbezorgingsrechten
- rioolaansluitrecht

De gemeente verleent een specifieke dienst zoals het verstrekken van een paspoort of het verlenen van grafrecht. En brengt hiervoor een recht in rekening. De rechten worden geheven om de kosten van de verleende diensten te dekken. Er geldt een opbrengstlimiet van 100%, wat wil zeggen dat de opbrengsten niet hoger mogen zijn dan de kosten. Deze maximale kostendekking wordt beoordeeld op de gehele verordening en niet per dienst.

Uitgangspunt is kostendekkende tarieven. De rechten stijgen over het algemeen met 2,6%. Hieronder zijn met betrekking tot enkele rechten de bijzonderheden vermeld.

Leges reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart

Net als vorig jaar vallen de tarieven voor reisdocumenten ten opzichte van de wettelijk maximumtarieven lager uit als gevolg van de paspoortpiek. De documenten hebben sinds 2014 een geldigheid van 10 in plaats van 5 jaar en dit heeft geleid tot een forse toename van het aantal aanvragen in de jaren rond 2014. Nu, 10 jaar later, moeten al deze documenten worden verlengd. De gemeente ontvangt hierdoor tijdelijk meer legesinkomsten, terwijl de kosten per document lager zijn. Omdat de tarieven niet meer dan kostendekkend mogen zijn, worden de leges tijdelijk verlaagd. De piek loopt door tot in 2028, omdat aanvragen en verlengen verspreid over een aantal jaren plaatsvindt.

Leges omgevingsvergunningen

Met ingang van 1 januari 2027 komen de bouwtaken terug van de Omgevingsdienst West-Holland naar de gemeente. In de begroting is rekening gehouden met de invloed hiervan op de kosten en de legesopbrengst. Daarnaast is in de kostenraming rekening gehouden met de werkzaamheden die team Ruimte besteedt aan de behandeling van de vergunningaanvragen. Na evaluatie wordt een aantal tarieven leges omgevingsvergunningen extra verhoogd op basis van kostendekking.

Lijkbezorgingsrechten

Het college heeft besloten om op de gemeentelijke begraafplaats particuliere kindergraven uit te geven. Voor onder andere het grafrecht voor kindergraven gaan lagere tarieven geheven worden dan voor graven voor volwassenen. Dit is verwerkt in de begroting. De tarieven worden bij de behandeling van de belastingverordeningen in de raadsvergadering van december aan de raad voorgelegd.

C. Overig

De bijdrage Bedrijveninvesteringszone (BIZ) is een heffing die wordt geheven op initiatief van ondernemers in een bepaald gebied van de gemeente na een onder de ondernemers gehouden draagvlakmeting. De opbrengst wordt in de vorm van een subsidie aan een door de ondernemers op te richten stichting of vereniging uitgekeerd. Met de opbrengst kunnen de ondernemers de kosten dekken van extra's zoals beveiliging, kerstverlichting en gezamenlijke promotie in de BIZ.

Belastingtarieven

Onderstaande tabel geeft een overzicht van voorgestelde tarieven voor belastingjaar 2027.

Bedragen in €		
Belastingtarieven	Tarief 2026	Tarief 2027
Toeristenbelasting		
- kampeermiddelen op volgtijdige standplaatsen	€ 1,80	€ 1,85
- overige accommodaties	€ 2,58	€ 2,65
Rioolheffing		
- eigenaren percelen met drinkwateraansluiting	€ 224,04	€ 239,72
- gebruikers (waterverbruik > 300m3)	€ 0,30	€ 0,32
- eigenaren percelen zonder drinkwateraansluiting	€ 49,36	€ 52,82
Afvalstoffenheffing		
- éénpersoonshuishouden	€ 335,16	€ 353,64
- meerpersoonshuishouden	€ 520,80	€ 549,48
- extra containers	€ 338,52	€ 357,24
Onroerende zaakbelastingen		
- woningen eigenaren	0,0858%	Nog onbekend
- niet-woningen eigenaren	0,2391%	Nog onbekend
- niet-woningen gebruikers	0,1744%	Nog onbekend
Roerende ruimtebelastingen		
- woningen eigenaren	0,0858%	Nog onbekend
- niet-woningen eigenaren	0,2391%	Nog onbekend
- niet-woningen gebruikers	0,1744%	Nog onbekend
Forensenbelasting		
- Waarde € 0 tot € 75.000	€ 531,00	Nog onbekend*
- Waarde € 75.000 tot € 128.000	€ 717,00	Nog onbekend*
- Waarde € 128.000 tot € 190.000	€ 788,00	Nog onbekend*
- Waarde € 190.000 tot € 319.000	€ 1.125,00	Nog onbekend*
- Waarde € 319.000 tot € 678.000	€ 1.432,00	Nog onbekend*
- Waarde € 678.000 tot € 1.120.000	€ 2.479,00	Nog onbekend*
- Waarde € 1.120.000 of meer	€ 3.307,00	Nog onbekend*

* Op 12-11-2026 komt er een voorstel in de raad om over te gaan op een andere tariefstructuur. Hoe de forensenbelasting er voor 2027 uit komt te zien is nu dus nog onbekend

Opbrengstramingen 2027

Voor 2027 zijn de volgende opbrengsten lokale heffingen geraamd:

Bedragen afgerond op € 1.000,-		
Begrote opbrengst belastingen	2026	2027
Onroerende-zaakbelastingen	€ 16.376.000	€ 17.561.000
Toeristenbelasting	€ 3.712.000	€ 3.804.000
Forensenbelasting	€ 1.720.000	€ 1.593.000
Precariobelasting	€ 184.000	€ 168.000
Parkeergelden	€ 5.657.000	€ 5.854.000
Parkeervergunningen	€ 411.000	€ 422.000
Naheffingsaanslagen	€ 1.070.000	€ 1.365.000
Afvalstoffenheffing	€ 9.519.000	€ 10.193.000
Rioolrecht	€ 5.787.000	€ 6.263.000
Leges burgerlijke stand	€ 912.000	€ 948.000
Leges omgevingsvergunningen	€ 3.092.000	€ 2.743.000
Leges overig	€ 73.000	€ 71.000
Marktgelden	€ 39.000	€ 40.000
Lijkbezorgingsrechten	€ 195.000	€ 200.000
Bedrijveninvesteringszones (BIZ)	€ 237.000	€ 243.000
Totaal	€ 48.984.000	€ 51.468.000

Woonlastendruk

De lastendruk In de volgende tabel is de ontwikkeling van een deel van de lokale lastendruk in de komende jaren opgenomen.

Bedragen x €					
Lokale lasten	2027	2028	2029	2030	2031
Afvalstoffenheffing (meerpersoons)	€ 546,84	€ 574,20	€ 608,76	€ 638,04	€ 669,96
Rioolheffing	€ 239,72	€ 256,50	€ 266,76	€ 277,43	€ 288,53
OZB gemiddelde WOZ-waarde	€ 578,82	€ 593,87	€ 609,31	€ 625,15	€ 641,41
Lokale lasten	€ 1.365,38	€ 1.424,57	€ 1.484,83	€ 1.540,62	€ 1.599,90
Stijging ten opzichte van voorgaand jaar		4,3%	4,2%	3,7%	3,8%

Kostendekking lokale heffingen

Op basis van de BBV-voorschriften wordt nu achtereenvolgens een onderbouwing gegeven van de kostendekkendheid van de volgende heffingen:

- de rioolheffing;
- de afvalstoffenheffing;
- de lijkbezorgingsrechten;
- de leges.

Rioolheffing

Kostentoerekening Rioolheffing Gemeente Noordwijk 2027

Programma:	8. Duurzaamheid en leefomgeving
Product:	P184. Riolering en drainage
Basisgegevens:	Begroting
Jaar:	2027

1. Inventarisatie activiteiten

Activiteiten ten behoeve van totstandkoming product	Totale kosten
Welke activiteiten worden uitgevoerd?	Per activiteit per jaar
Schadevergoedingen	€ 3.144
Vervanging en reparatie Riolering	€ 118.186
Beheer hoofdriool	€ 114.834
Onderzoek en inspectie hoofdriool	€ 78.986
Onderhoud reinigen hoofdriool	€ 62.309
Onderhoud reinigen kolken	€ 73.642
Aanleg onderhoud huisaansluitingen	€ 43.350
Onderhoud pompen	€ 597.911
Beleid en advisering riolering	€ 174.005
Onderhoud en beheer grondwatermeetnet	€ 31.475
Onderhoud infiltratie- en drainagesysteem	€ 24.822
Doorberekende veegkosten	€ 156.830
Doorberekende baggerkosten ter plaatse van overstorten	€ 48.210
Totale kosten activiteiten (directe en indirecte kosten)	€ 1.527.704
Afschrijvingskosten	€ 861.036
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	€ 455.998
Storting spaarvoorziening geoormerkte middelen derden (BBV 44.1d)	€ 1.491.314
Loonkosten en verzekeringen	€ 592.489
Totale overige kosten	€ 3.400.837
Rentetoerekening	€ 514.712
Overhead (% van de totale kosten activiteiten en totale overige kosten)	€ 640.710
BCF (compensabele BTW) over totale kosten activiteiten	€ 633.994
BTW over afschrijvingen	€ 172.028
Totale toe te rekenen kosten per jaar	€ 1.961.444
Bijdragen nieuwe rioolaansluitingen	€ 27.001
Maximaal toe te rekenen aan rioolheffing	€ 6.862.984

Kostentoerekening Rioolheffing Gemeente Noordwijk 2027

Programma:	8. Duurzaamheid en leefomgeving
Product:	P184. Riolering en drainage
Basisgegevens:	Begroting
Jaar:	2027

2. Prognose en historische productiegegevens

Aantal:	- eigenaren percelen met drinkwateraansluiting	24.859
	- eigenaren percelen zonder drinkwateraansluiting	3.732
	- gebruikers (waterverbruik >300m³)	557

3. Beleid en wetgevingseffecten

Beschrijving / oorsprong	Effect op prijs product
--------------------------	-------------------------

4 Vast te stellen prijs en percentage kostendekkendheid

Tarieven	- eigenaren percelen met drinkwateraansluiting	€	239,72
	- eigenaren percelen zonder drinkwateraansluiting	€	52,82
	- gebruikers (waterverbruik >300m³)	€	0,32
Opbrengsten:	- eigenaren percelen met drinkwateraansluiting	€	5.959.199
	- eigenaren percelen zonder drinkwateraansluiting	€	197.124
	- gebruikers (waterverbruik >300m³)	€	106.944
Totale Opbrengsten		€	6.263.268

Mutatie voorziening geormerkte middelen derden (BBV 44.2)	€	599.716
--	----------	----------------

Totale lasten	€	6.862.984
Totale baten inclusief vrijval voorziening (BBV 44.2)	€	6.862.984
Kostendekkendheidspercentage		100%

De tarieven van de rioolheffing mogen maximaal 100% kostendekkend zijn. Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) biedt de mogelijkheid om fluctuatie in de kosten op te vangen en een gelijkmatige tariefontwikkeling (tariefegalisatie) te bewerkstelligen.

Uit het voorgaande overzicht blijkt dat de te verkrijgen opbrengsten uit de heffing in het begrotingsjaar minder zijn dan de lasten. Overeenkomstig de bepaling van het BBV (art.44.2) valt er een bedrag vrij vanuit de voorziening voor riolering. In het verleden is de meeropbrengst in het kader van tariefegalisatie gestort in deze voorziening zodat daaruit nu een bedrag weer kan vrijvallen. De opbrengst uit de heffing blijft op die manier specifiek gereserveerd voor lasten waarvoor de heffing is opgelegd.

Een toelichting op de kostenposten die meegenomen worden in de tariefberekening van rioolheffing is als volgt:

- **Beleid en advisering riolering,**

Dit betreft uitbestede werkzaamheden aan derden zoals voor hemelwaterafvoer, droge voeten-toets, grondwateroverlast, klimaatstresstest voor hoe kwetsbaar een gebied is voor extreme neerslag en overstroming, ondersteuning bij het verzamelen van riooldata, advisering over het integraal beheersysteem voor het dagelijks onderhoud van de riolering, advisering en ondersteuning over bijzondere constructies in het rioleringsbeheersysteem, onderzoek en advies over aanbesteding van rioolvervangingen, et cetera.

- *Storting voorziening geormerkte middelen derden*
Dit betreft de toevoeging aan de voorziening riolering voor de bijdrage aan toekomstige rioolvervangingsinvesteringen.
- *De aan taakvelden toegerekende rente en rentetoerekening*
Dit betreft enerzijds de omslagrente die via het taakveld van riolering wordt meegenomen in de kostenopstelling die ten grondslag ligt aan de tariefberekening van riolering, anderzijds (extracomptabel) een resterend redelijk deel van de rentekosten die daarin wordt meegenomen. Hiermee sluit de totale rentetoerekening aan bij de werkelijke rentelasten.
- *Overhead*
Voor het bepalen van de kostendeekkende tarieven van de heffingen worden overheadkosten toegerekend. Dat gebeurt op basis van een opslagpercentage over de kosten van het betreffende taakveld van riolering. Dit staat ook nader toegelicht in de begroting 2027 in paragraaf 3.9.
- *Loonkosten en verzekeringen*
Het verband van deze kosten met de riool- en afvalstoffenheffing is dat dit met name de (directe) personele kosten zijn die rechtstreeks samenhangen met de uitvoering van de dienstverlening voor de desbetreffende taakvelden.
- *Doorberekende veeg- en baggerkosten*
Het verband van deze kosten met de riool- en afvalstoffenheffing is dat het gebruikelijk is om een deel van de veeg- en baggerkosten mee te nemen in de kostenopstelling voor de tariefberekening van riolering en afval. Niet de gehele post maar een deel van deze kosten wordt meegenomen in de kostenopstelling.

Afvalstoffenheffing

Kostentoerekening Afvalstoffenheffing Gemeente Noordwijk 2027

Programma:	8. Duurzaamheid en leefomgeving
Product:	P271. Afvalverwijdering en -verwerking
Basisgegevens:	Begroting
Jaar:	2027

1. Inventarisatie activiteiten	
Activiteiten ten behoeve van totstandkoming product	Totale kosten
Welke activiteiten worden uitgevoerd?	Per activiteit per jaar
Alg.omslag/verontr.hef.	€ 36
Afvalverwijdering	€ 446.782
Exploitatie overlaadstation VAB	€ 330.313
Voorlichting en klachten	€ 25.000
Advieskosten en meerprogramma	€ 13.207
Diverse adviezen en maatregelen	€ 29.242
Restafval GFT	€ 4.156.000
Grofvuil	€ -
Papier	€ 660.000
Kunststof	€ 624.000
Metaal, Wit en Bruingoed	€ -
Kerstbomen	€ -
Glas	€ 101.000
Gezamenlijke milieustraat	€ 342.000
Milieustraat Katwijk	€ 367.000
Uitvoeringskosten maatregelen afvalscheiding	€ -
Prognose areaal uitbreiding	€ 128.421
Doorberekende veegkosten	€ 146.409
Totale kosten activiteiten (directe en indirecte kosten)	€ 7.369.410
Afschrijvingskosten	€ 3.640
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	€ 400
Kwijtscheldingen	€ 256.500
Loonkosten en verzekeringen	€ 316.054
Totale overige kosten	€ 576.594
Rentetoerekening	€ 458
Overhead (% van kosten activiteiten en overige kosten)	€ 1.032.980
Compensabele BTW via BCF over kosten activiteiten en overige kosten	€ 1.349.084
BTW over afschrijvingen	€ 3.284
Totale toe te rekenen kosten per jaar	€ 2.385.807
Baten afvalstoffen, excl. heffingen	€ 152.951
Maximaal toe te rekenen aan afvalstoffenheffing	€ 10.178.860

Kostentoerekening Afvalstoffenheffing Gemeente Noordwijk 2027

Programma:	8. Duurzaamheid en leefomgeving
Product:	P271. Afvalverwijdering en -verwerking
Basisgegevens:	Begroting
Jaar:	2027

2. Prognose en historische productiegegevens	
Aantal:	
- éénpersoonshuishouden	7.204
- meerpersoonshuishouden	13.874
- extra containers	198

3. Beleid en wetgevingseffecten	
Beschrijving / oorsprong	Effect op prijs product

4 Vast te stellen prijs en percentage kostendekkendheid	
Afvalstoffenheffing	
- tarief éénpersoonshuishouden	€ 351,96
- tarief meerpersoonshuishouden	€ 546,84
- tarief extra containers	€ 355,56
Opbrengst	
- éénpersoonshuishouden	€ 2.535.403
- meerpersoonshuishouden	€ 7.587.040
- extra containers	€ 70.401
Totale Opbrengsten	€ 10.192.844

Mutatie voorziening geormerkte middelen derden (BBV 44.2)	€ -13.984
--	------------------

Totale lasten	€ 10.178.860
Totale baten inclusief vrijval voorziening (BBV 44.2)	€ 10.178.860
Kostendekkendheidspercentage	100%

De tarieven van de afvalstoffenheffing mogen maximaal 100% kostendekkend zijn. Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) biedt de mogelijkheid om fluctuatie in de kosten op te vangen en een gelijkmatige tariefontwikkeling (tariefegalisatie) te bewerkstelligen.

Uit het voorgaande overzicht blijkt dat de te verkrijgen opbrengsten uit de heffing in het begrotingsjaar minder zijn dan de lasten. Overeenkomstig de bepaling van het BBV (art.44.2) valt er een bedrag vrij vanuit de voorziening voor afval. In het verleden is de meeropbrengst in het kader van tariefegalisatie gestort in deze voorziening zodat daaruit nu een bedrag weer kan vrijvallen. De opbrengst uit de heffing blijft op die manier specifiek gereserveerd voor lasten waarvoor de heffing is opgelegd.

Een toelichting op de kostenposten die meegenomen worden in de tariefberekening van afvalstoffenheffing is het volgende:

- **Afvalverwijdering**
Dit betreft de kosten van de inzameling en verwerking van huishoudelijk afval. Een specificatie van het opgenomen bedrag van de kosten is te vinden in de gepubliceerde productenraming behorende bij deze begroting.
- **De aan taakvelden toegerekende rente en rentetoerekening**
Dit betreft enerzijds de omslagrente die via het taakveld van afvalinzameling en -verwerking wordt meegenomen in de kostenopstelling die ten grondslag ligt aan de

tariefberekening, anderzijds (extracomptabel) een resterend redelijk deel van de rentekosten die daarin wordt meegenomen. Hiermee sluit de totale rentetoerekening aan bij de werkelijke rentelasten.

- *Overhead*
Voor het bepalen van de kostendekkende tarieven van de heffingen worden overheadkosten toegerekend. Dat gebeurt op basis van een opslagpercentage over de kosten van het betreffende taakveld. Dit staat ook nader toegelicht in de begroting 2027 in paragraaf 3.9.
- *Loonkosten en verzekeringen*
Het verband van deze kosten met de riool- en afvalstoffenheffing is dat dit met name de (directe) personele kosten zijn die rechtstreeks samenhangen met de uitvoering van de dienstverlening voor de desbetreffende taakvelden.
- *Doorberekende veeg- en baggerkosten*
Het verband van deze kosten met de riool- en afvalstoffenheffing is dat het gebruikelijk is om een deel van de veeg- en baggerkosten mee te nemen in de kostenopstelling voor de tariefberekening van riolering en afval. Niet de gehele post maar een deel van deze kosten wordt meegenomen in de kostenopstelling.

Kostentoerekening Lijkbezorgingsrechten Gemeente Noordwijk 2027

Programma:	8. Duurzaamheid en leefomgeving
Product:	P230 Begraafplaats
Basisgegevens:	Begroting
Jaar:	2027

1. Inventarisatie activiteiten	
Activiteiten ten behoeve van totstandkoming product	Totale kosten
Welke activiteiten worden uitgevoerd?	Per activiteit per jaar
Begraafplaats algemeen	€ 45.722
Totale kosten activiteiten (directe en indirecte kosten)	€ 45.722
Afschrijvingskosten	€ 818
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	€ 143
Loonkosten en verzekeringen	€ 214.831
Totale overige kosten	€ 215.793
Rentetoerekening	€ 244
Overhead (% van de totale kosten activiteiten en totale overige kosten)	€ 33.997
BCF (compensabele BTW) over totale kosten activiteiten	€ -
BTW over afschrijvingen	€ -
Totale toe te rekenen kosten per jaar	€ 34.241
Baten derden, excl. heffingen	€ -
Maximaal toe te rekenen aan lijkbezorgingsrechten	€ 295.756
2. Prognose en historische productiegegevens	
3. Beleid en wetgevingseffecten	
Beschrijving / oorsprong	Effect op prijs product
4 Vast te stellen prijs en percentage kostendeckendheid	
Lijkbezorgingsrechten	
Totale Opbrengsten	€ 199.673
Mate van kostendeckendheid (kosten taakveld plus overhead/rente minus baten)	€ 96.083
Totale lasten	€ 295.756
Totale baten	€ 199.673
Kostendeckendheidspercentage	68%

Leges

In de volgende tabel is de kostendekkendheid van de leges berekend en in percentages uitgedrukt.

Bedragen x €				
Berekening kostendekkendheid	2027	2028	2029	2030
Kosten taakvelden				
Hoofdstuk 1 Algemene dienstverlening	€ 1.613.987	€ 1.637.562	€ 1.457.365	€ 1.434.437
Hoofdstuk 2 Omgevingswet	€ 2.626.557	€ 2.720.513	€ 2.808.699	€ 2.909.181
Hoofdstuk 3 Europese dienstenrichtlijn	€ 229.751	€ 238.022	€ 246.590	€ 255.468
Kosten taakveld(en), inclusief (omslag)rente:	€ 4.470.295	€ 4.596.097	€ 4.512.654	€ 4.599.085
Inkomsten taakveld(en), exclusief heffingen				
Netto kosten taakveld	€ 4.470.295	€ 4.596.097	€ 4.512.654	€ 4.599.085
Toe te rekenen kosten:				
Overhead inclusief (omslag)rente	€ 458.550	€ 470.220	€ 456.924	€ 463.323
Totale kosten	€ 4.928.845	€ 5.066.317	€ 4.969.578	€ 5.062.408
Opbrengsten taakvelden				
Hoofdstuk 1 Algemene dienstverlening	€ 1.542.680	€ 1.551.847	€ 1.238.577	€ 1.139.506
Hoofdstuk 2 Omgevingswet	€ 2.743.436	€ 2.814.766	€ 2.887.950	€ 2.963.036
Hoofdstuk 3 Europese dienstenrichtlijn	€ 68.394	€ 70.173	€ 71.997	€ 73.868
Opbrengst taakvelden	€ 4.354.510	€ 4.436.786	€ 4.198.524	€ 4.176.410
Dekkingspercentages	88%	88%	84%	82%

Het kwijtscheldingsbeleid

Voor mensen met een laag inkomen bestaat de mogelijkheid om gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van betaling van belasting te verzoeken. Kwijtschelding is mogelijk voor afvalstoffenheffing, rioolheffing, onroerendezaakbelastingen en belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten.

Of iemand in aanmerking komt voor kwijtschelding wordt getoetst aan de betalingscapaciteit en de hoogte van het vermogen van de aanvrager.

Hier zijn normeringen voor. Van vermogen mag geen sprake zijn.

En minimaal 80% van de eventuele betalingscapaciteit dient te worden aangewend om belastingschulden te voldoen.

De betalingscapaciteit wordt berekend door het netto besteedbaar inkomen te verminderen met de genormeerde kosten van bestaan. Deze genormeerde kosten van bestaan betreffen een percentage van de uitkering die de aanvrager naar de normen van de bijstandsregelgeving zou kunnen krijgen. Bij pensioengerechtigden wordt gekeken naar het netto-ouderdomspensioen. De gemeente Noordwijk hanteert in het kader van het kwijtscheldingsbeleid een 100%-norm. Dit is het maximaal toegestane percentage.

De verwachting is dat in 2027 ongeveer 600 huishoudens in aanmerking komen voor (gedeeltelijke) kwijtschelding. Binnen de begroting is voor kwijtschelding een bedrag opgenomen van ruim € 256.500,-.

2.3.2 Weerstandvermogen en risicobeheersing

Bestuursdienst

Deze paragraaf behandelt, volgens artikel 11 van het BBV, een inventarisatie van de weerstandscapaciteit; een inventarisatie van de risico's, het beleid over de weerstandscapaciteit en de risico's; de verplichte financiële kengetallen en een beoordeling van de onderlinge verhoudingen tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.

De risico's zijn verdeeld in risico's voor de Bestuursdienst en risico's die zich in het Grondbedrijf voordoen. Daarover melden wij u in deel 2 van deze paragraaf.

Inventarisatie van de risico's

Op basis van de geïnterpreteerde risico's is ook het weerstandvermogen berekend. Het weerstandvermogen weerspiegelt de mate waarin de gemeente in staat is de middelen vrij te maken om de risico's, die zich in de praktijk voordoen, op te vangen zonder dat dit betekent, dat het beleid veranderd/ingekrompen moet worden. Het vermogen om beleid door te zetten, is afhankelijk van de omvang van de weerstandscapaciteit.

Risicodekking Sociaal Domein

De decentralisaties van taken van het rijk naar de gemeente – Wmo, Jeugdzorg en Participatie kent uiteraard risico's. Noordwijk heeft een reserve Sociaal Domein die als achtervang dient voor eventuele ontstane tekorten die niet werden voorzien. Hiervoor hoeven wij geen beroep te doen op de reserve Weerstandvermogen zolang de reserve Sociaal Domein nog toereikend is. De stand van de reserve Sociaal Domein begin 2027 is € 3.956.000,-. Daarmee zijn de risico's de komende jaren afgedekt.

Benodigde weerstandscapaciteit

De in kaart gebrachte risico's geven een het volgende financiële totaalbeeld:

- Totaal bruto risico's : € 9.870.000,-
- Totaal netto risico's : € 2.088.000,-

Voor Noordwijk is bepaald dat de ratio van het weerstandvermogen, dit is de verhouding tussen de benodigde en de beschikbare weerstandscapaciteit, tenminste 1,75 moet zijn. In deze situatie betekent dit dat de reserve Weerstandvermogen $1,75 \times € 2.088.000,- = € 3.654.000,-$ moet zijn.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit voor de gemeente Noordwijk bestaat uit de reserve weerstandvermogen. De reserve Weerstandvermogen bedraagt begin 2027 € 6.425.000,-. In 2027 wordt € 3.000.000,- onttrokken voor de frictiekosten van het terughalen van de bouwtaken. Daarnaast wordt € 650.000,- gestort om de weerstandratio, conform het coalitieakkoord, op 2.0 te brengen. Daarmee bedraagt de reserve eind 2027 € 4.075.000,-.

Posten als "onbenutte belastingcapaciteit" en "verkoop gebouwen" zijn niet direct aanwendbaar en worden ook niet meegenomen in de weerstandscapaciteit.

Daarnaast zijn er reserves waar geen bestemming aan toegekend is. Te denken valt hierbij aan de Reserve Verkoop Nuon aandelen. Deze reserves worden ook buiten de weerstandscapaciteit gehouden. Het meenemen van de Reserve Verkoop Nuon aandelen is onwenselijk, dit zou een vertekend beeld kunnen geven van de weerstandratio.

Relatie benodigde en beschikbare weerstandcapaciteit

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, dient de relatie te worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij gewenste weerstandcapaciteit en de beschikbare weerstandcapaciteit.

Actuele weerstandsvermogen

De benodigde weerstandcapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit, kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandcapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het actuele weerstandsvermogen.

$$\begin{array}{lcl} & \text{Beschikbare weerstandcapaciteit} & \text{€ 4.075.000,-} \\ \text{Ratio weerstandsvmogen} = & \frac{\text{-----}}{\text{-----}} = & \frac{\text{-----}}{\text{-----}} = 2,0 \\ & \text{Benodigde weerstandcapaciteit} & \text{€ 2.088.000,-} \end{array}$$

Beoordeling weerstandsvermogen

Om de ratio voor het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen, maken wij gebruik van de onderstaande tabel.

Waarderingscijfer	Weerstandsnorm	
	Ratio	Betekenis
A	> 2.0	Uitstekend
B	1.4 - 2.0	Ruim voldoende
C	1.0 - 1.4	Voldoende
D	0.8 - 1.0	Matig
E	0.6 - 0.8	Onvoldoende
F	< 0.6	Ruim onvoldoende

Onze ratio valt in klasse A. Een ratio van het weerstandsvermogen in deze Begroting voor de algemene dienst is 2.0: "Uitstekend". Binnen de kaders van gezond financieel beleid is opgetekend dat het weerstandsvermogen moet liggen tussen 1.4 en 2.0.

Het weerstandsvermogen grondbedrijf

Voor het bepalen van de netto-risico's in het grondbedrijf zijn die risico's meegenomen die daadwerkelijk moeten worden afgedekt in het weerstandsvermogen. Dat betekent dus dat de risico's in complexen/grondexploitaties, waarvan het saldo van de grondexploitatie voldoende is om de risico's in de exploitatie zelf op te vangen, én waarvan het bedoelde exploitatieresultaat geen directe bestemming heeft gekregen, niet langer in het netto-risico worden betrokken. Daar is immers al een dekking voor in het resultaat van het complex zelf.

Over deze methodiek van behandeling van risico's is overleg gevoerd met en overeenstemming verkregen van de accountant. De 'post onvoorzien' in elk van de grondexploitaties is niet aan de beschikbare weerstandcapaciteit toegevoegd. De reden daarvan is dat we die ruimte in de grondexploitatie specifiek beschikbaar willen houden als opvang van de onvoorziene omstandigheden in de uitvoering van de grondexploitaties zelf.

De beschikbare weerstandcapaciteit bestaat uit de som van de reserve grondbedrijf + alle voorziene exploitatiewinsten +/- de resultaten die worden ingezet voor de dekking van investeringslasten.

In het grondbedrijf is de behoefte aan dekkingsmiddelen voor de geïnventariseerde netto risico's voor de begroting 2027 berekend op € 3.242.000, -. Volgens de 1,25-norm voor het grondbedrijf moet de beschikbare weerstandscapaciteit dan minimaal € 4.053.000, - zijn. De weerstandscapaciteit van het grondbedrijf is berekend op ongeveer € 4.584.000, - en is daarmee toereikend binnen de gestelde norm. De ratio van het weerstandsvermogen van de Begroting voor het grondbedrijf is 1.7: "Ruim Voldoende".

De risico-inventarisaties

De benodigde weerstandscapaciteit komt uit de inventarisatie/kwantificering van de risico's in de BIE's, de 'BIE's zonder grondexploitatie' en de Voorraden grond. Voor wat betreft de BIE's geldt dat alleen voor die exploitaties waarbinnen de risico's niet kunnen worden gedekt door het resultaat van de grondexploitatie. Dat kan zijn omdat het resultaat niet toereikend is of omdat het resultaat (deels) is bestemd voor andere doeleinden.

Samengevat geeft dat een beeld zoals op de volgende bladzijde in een overzicht is gezet.

De cijfers in onderstaand overzicht onder het kopje beoogde investeringen hebben op een enkel punt enige toelichting nodig:

- Door het bijstellen van de regels van het BBV wordt de overhead grondbedrijf en projecten niet meer ten laste van de verschillende projecten gebracht middels een verdeelsleutel maar komen direct ten laste van de Reserve winst uit Grondbedrijf.

Bedragen x €	A. Gepr. resultaat	B. Risico	Wel/niet meenemen	C. Weerstands-capaciteit	D. Overige verplichtingen	E. Risico
Grondexploitatie						
Space Business Park	€ 2.754.000	€ 629.353	niet	€ 2.124.647		€ -
Bronsgest	€ -	€ 2.160.608	wel	€ -		€ 2.160.608
Maarten Kruijstraat	€ -	€ 10.885	wel	€ -		€ 10.885
DPO-terrein	€ -	€ -32.096	niet	€ -		€ -
Viaductweg	€ -	€ 48.665	wel	€ -		€ 48.665
Beoogde investeringen (D)						
Investerings (2027-2030)					€ 1.508.000	
Afboeking IVA (2027-2030)					€ -527.000	
Overhead grondbedrijf en projecten (2027-2030)					€ -2.893.000	
Risico's Voorraden grond en overige risico's						
Risico's NIEGG's		€ 424.515				€ 424.515
Risico's voorraden grond		€ -				€ -
Totaal	€ 2.754.000	€ 3.241.930	€ -	€ 2.124.647	€ -1.912.000	€ 2.644.673

Stand van zaken reserve per 01-01-2027	€ 4.371.696
C. Weerstandscapaciteit (vanuit resultaten grondexploitaties +/- risico's)	€ 2.124.647
D. Beoogde investeringen	€ -1.912.000
Beschikbare weerstandscapaciteit	€ 4.584.343
E. Benodigd weerstandsvermogen (risico's, niet gedekt door eigen grondexploitaties)	€ 2.644.673
Weerstandsratio	1,7

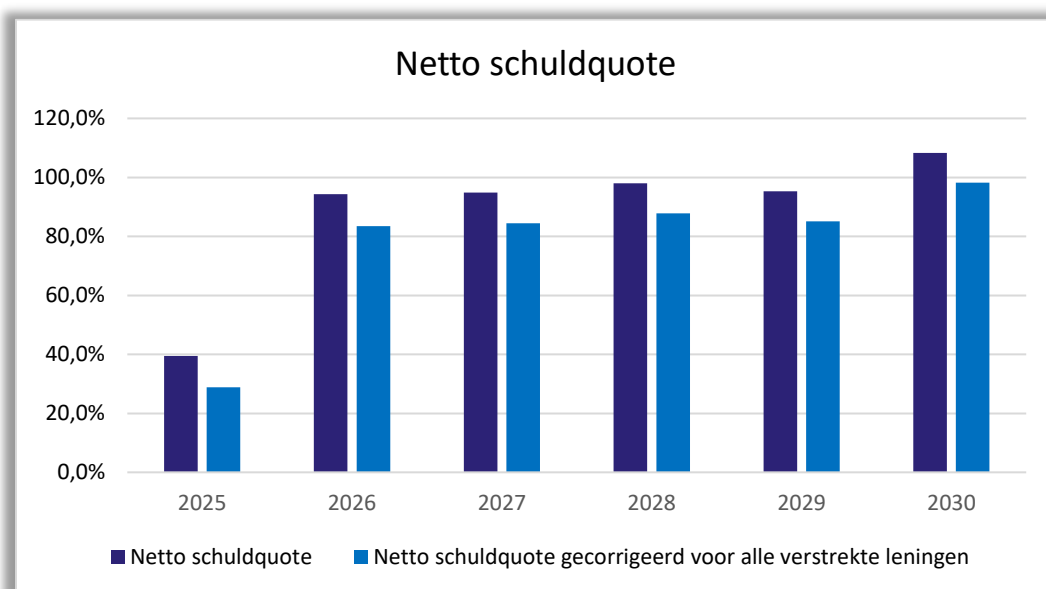
Financiële kengetallen

Kengetallen	Realisatie		Begroting			
	2025	2026	2027	2028	2029	2030
1a. Netto schuldquote	39,5%	94,4%	94,7%	97,9%	95,2%	108,2%
1b. Netto schuldquote gecorr. voor alle verstrekte leningen	28,9%	83,5%	84,4%	87,7%	85,0%	98,0%
2. Solvabiliteitsratio	51,6%	41,4%	38,5%	36,7%	36,6%	34,0%
3. Grondexploitatie	8,9%	9,1%	10,1%	4,3%	0,0%	0,0%
4. Structurele exploitatieruimte	6,6%	8,2%	0,3%	-0,8%	0,2%	1,6%
5. Gemeentelijke belastingcapaciteit	114,3%	119,5%	119,5%	119,5%	119,5%	119,5%

De belangrijkste conclusie is dat de financiële positie van de gemeente solide is en dat de kengetallen minst risicovol of neutraal aangeven. Een nadere toelichting op de kengetallen afzonderlijk is als volgt:

Netto schuldquote

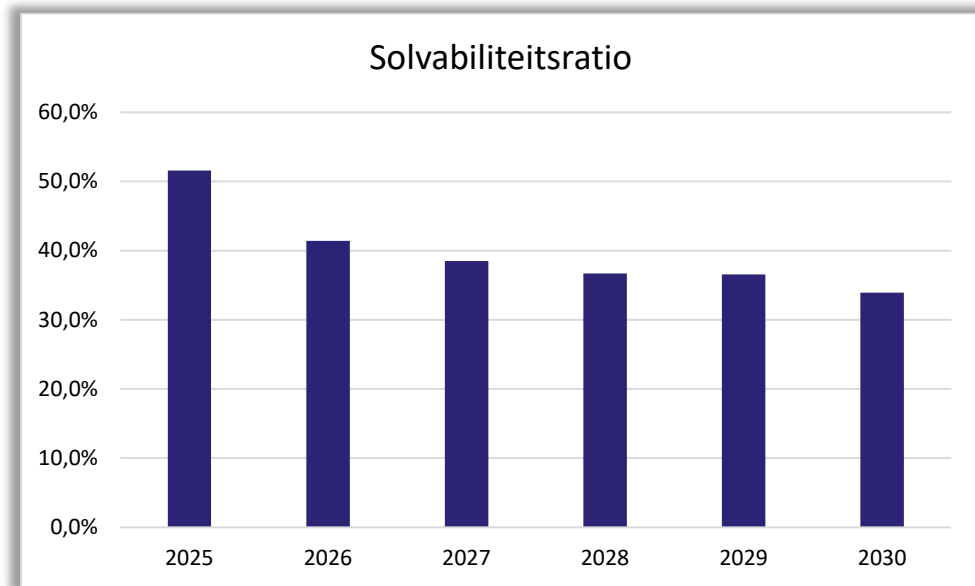
De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen (baten). We zien dat de schuldquote stijgt ten opzichte van 2024. Dat komt door meer investeringen in vaste activa en daardoor meer benodigde externe middelen. De VNG adviseert om 130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen. Noordwijk valt nog ruim onder die norm. Daarentegen is het ook weer niet de bedoeling voor een gemeente om zo veel mogelijk eigen vermogen dan wel middelen aan te houden en daar rendementen uit te halen, maar veel meer om de inkomsten optimaal in te zetten ten behoeve van betere voorzieningen voor de inwoners. Voor de komende jaren zal de gemeente ook meer gaan investeringen in grote projecten. Gezien de huidige stand van de schuldquote is dat voor de gemeente aanvaardbaar.

Solvabiliteit

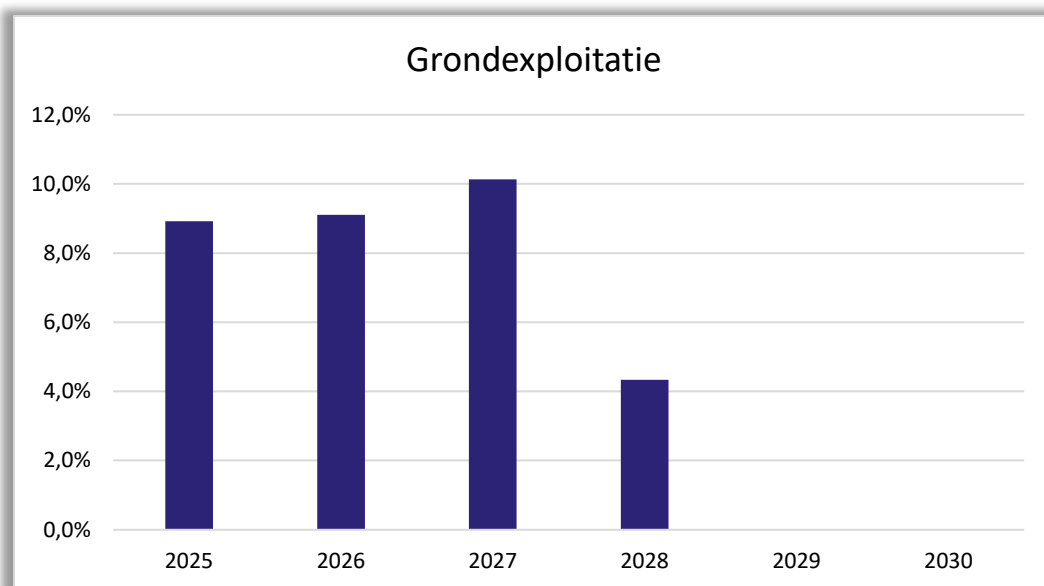
De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de bezittingen gefinancierd zijn door het eigen vermogen. Het geeft aan de mate waarin de gemeente de schulden kan terugbetalen. Dus hoe meer eigen vermogen, des te hoger de solvabiliteit.

Door de toegenomen investeringen en daarmee de schulden daalt de solvabiliteit van de gemeente van 50% naar 34%. De signaleringswaarde daarvan is neutraal te noemen.

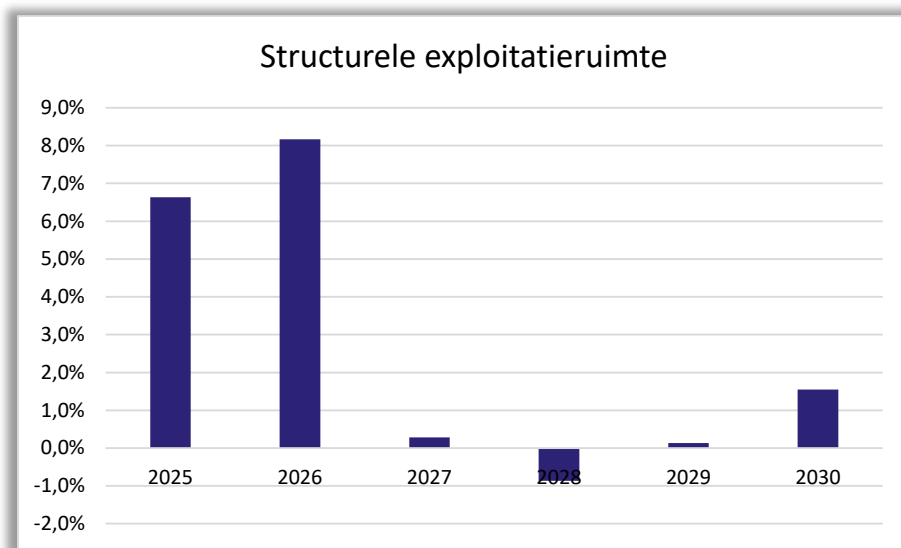
Grondexploitatie

Dit financiële kengetal geeft aan hoe groot de waarde van de grond is ten opzichte van de baten. Hoe minder grond een gemeente verkoopt, hoe hoger de grondpositie en hoe hoger de boekwaarde. Er is geen VNG-norm voor de hoogte van deze ratio. In de regel geldt: hoe lager de ratio, des te lager het risico dat investeringen in grondexploitaties niet zullen worden terugverdiend. We hebben de eerste jaren een kengetal grondexploitatie van rond de 10% wat beschouwd kan worden als minst risicovol (hoger dan 10% wordt kwetsbaar en hoger dan 35% meest risicovol). Vanaf 2027 gaan complexen worden afgesloten en tendeert deze waarde naar nihil (geen risico meer).

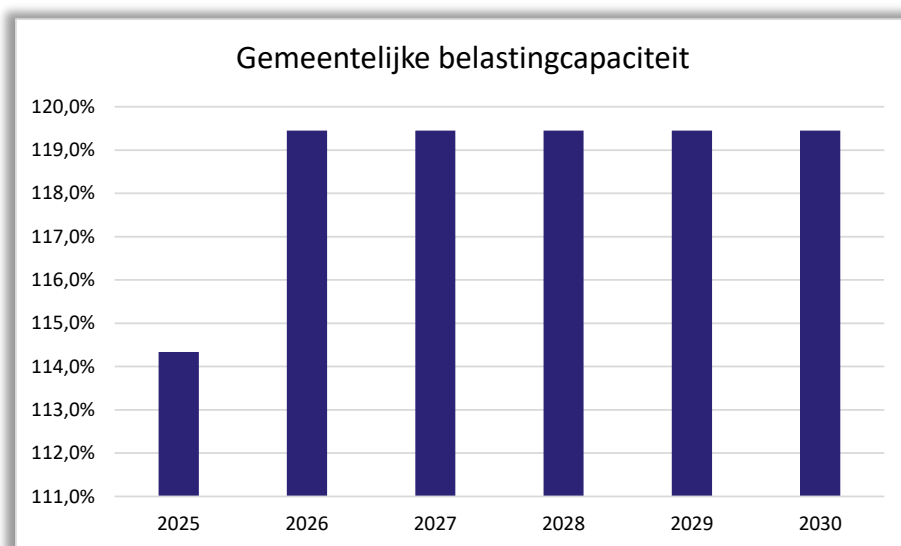
Structurele exploitatieruimte

Dit financiële kengetal helpt mee om te beoordelen welke ruimte de gemeente heeft om de eigen lasten te dragen. Door het positieve structurele begrotingsresultaat is de structurele exploitatieruimte als minst risicovol aan te merken. Alleen in 2028 is het structureel resultaat negatief.

Woonlasten meerpersoonshuishouden

De indicator 'woonlasten meerpersoonshuishouden' drukt uit hoe de woonlasten (OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing) zich verhouden tot het gewogen landelijk gemiddelde. Hoge woonlasten ten opzichte van het landelijk gemiddelde drukken uit in hoeverre de gemeente al de eigen inkomsten aanspreekt en dus ook beperkt is in het verkrijgen van extra inkomsten. Woonlasten onder het landelijk gemiddelde waardeert VNG als 'voldoende', woonlasten tussen het landelijk gemiddelde en 120% hiervan als 'gemiddeld' en woonlasten hoger dan 120% als 'onvoldoende'. De woonlasten in Noordwijk bevinden zich hoger dan het landelijk gemiddelde. Dit komt doordat de belastingteruggave aan de inwoners vanaf het jaar 2026 niet meer van kracht is.

2.3.3 Onderhoud kapitaalgoederen

De gemeente Noordwijk is verantwoordelijk voor de inrichting en beheer van de openbare ruimte binnen haar gemeentegrenzen. De samenhang en structuur in het ontwerpproces en de randvoorwaarden voor de inrichting en het beheer van de openbare ruimte zijn vastgelegd in landelijke CROW-richtlijnen en specifiek voor de voormalige gemeente Noordwijk opgestelde kaders, te weten de Uitwerking Visie Openbare Ruimte (UVOR) en de Leidraad Inrichting Openbare Ruimte (LIOR 2025), en voor de voormalige gemeente Noordwijkerhout in een Beleidsplan kwaliteit openbare ruimte.

Onder beheer van kapitaalgoederen wordt het reguliere- en op het gewenst niveau onderhouden én in stand houden van alle kapitaalgoederen. De financiële gevolgen voortkomend uit de beheerplannen worden verwerkt in begroting.

Naast het reguliere beheer worden grootschalige reconstructies uitgevoerd. Deze worden afzonderlijk voor besluitvorming aan de raad aangeboden en worden als investering los van het reguliere beheer gefinancierd. Ook hiervoor is voor de komende jaren een globale planning beschikbaar en zijn de benodigde bedragen reeds in belangrijke mate opgenomen in het investeringsplan.

Voor het opstellen van geactualiseerde beheerplannen wordt er in 2026 een IBOR (Integraal Beheer Openbare Ruimte) opgesteld met richtlijnen en kaders voor de gewenste kwaliteit.

Hieronder staat een overzicht van de beleidsplannen.

Beleidskader	Looptijd plan geharmoniseerd	Actualisatie/ vaststelling	Onderhouds-niveau plan
Wegen	2021-2026	28-9-2021 vastgesteld	Kwaliteitsniveau B
Civiele kunstwerken	2021-2026	28-9-2021 vastgesteld	Kwaliteitsniveau B
Riolering	2022-2026	28-3-2023 vastgesteld	Niet van toepassing
Openbare Verlichting	2021-2026	16-3-2021 vastgesteld	Niet van toepassing
Groen	2023-2027	28-3-2023 vastgesteld	Kwaliteitsniveau B
Speelvoorzieningen	2021-2026	28-9-2021 vastgesteld	Niet van toepassing
Baggeren	2020-2030	08-6-2021 vastgesteld	Niet van toepassing
Oeverbescherming	2022-2026	16-8-2022 vastgesteld	Basis
Afval en grondstoffen	2021-2025	21-4-2020 vastgesteld	Niet van toepassing
Gebouwen	2025-2028	3-12-2024 vastgesteld	Niet van toepassing

Speelvoorzieningen

Speelvoorzieningen leveren een belangrijke bijdrage aan de leefbaarheid, gezondheid en sociale samenhang binnen buurten en wijken. Tot deze voorzieningen behoren onder andere speeltoestellen, speelaanleidingen en skateparken. Gezien de langdurige gebruiksduur van deze kapitaalgoederen is structureel beheer en onderhoud noodzakelijk.

Kerncijfers speelvoorzieningen	
Aantal speellocaties	125 stuks
Aantal speeltoestellen	648 stuks
Valondergronden kunststof	73%
Valondergrond natuurlijke materialen	27%

De kwaliteit van de speeltoestellen en valondergronden wordt gewaarborgd door middel van periodieke inspecties en planmatig onderhoud. Gedurende het jaar vinden meerdere inspecties plaats, waarbij aandacht wordt besteed aan slijtage, beschadigingen en mogelijke veiligheidsrisico's. Bevindingen uit deze inspecties worden opgevolgd met passende herstel- of vervangingsmaatregelen.

Daarnaast worden de ondergronden gereinigd en geïnspecteerd op de hygiëne, veiligheid en levensduur. Door het verwijderen van vuil en overige verontreinigingen blijven de voorzieningen in goede staat en behouden zij een verzorgde uitstraling. Deze preventieve onderhoudsaanpak draagt bij aan het waarborgen van de geldende veiligheid en kwaliteitsnormen.

Voor 2027 staat onder andere het volgende renovaties op de planning:

- Fazantlaan en park Mossennest in Noordwijkerhout
- Ambachtsgeest in Noordwijk

Groenvoorziening

De groenvoorziening bestaat uit onder andere bomen, bosplantsoenen, hagen, gazons en bloemrijke bermen. Deze elementen dragen bij aan een aantrekkelijke, gezonde en leefbare openbare ruimte. Daarnaast leveren zij een belangrijke bijdrage aan de biodiversiteit, klimaatadaptatie en de ruimtelijke kwaliteit van de leefomgeving.

Kerncijfers groenvoorziening	
Hoeveelheid groen	Ca. 177 hectares *
Bosplantsoen	15%
Heesters en vaste planten	10%
Hagen	3%
Gazon	18%
Bloemrijk en kruidenrijke bermen	39%
Bomen	Ca. 20.100 stuks *

*Arealgegevens worden in 2027 verder geactualiseerd.

De kwaliteit van het groen wordt beoordeeld aan de hand van de beeldmeetlat. Als uitgangspunt is gekozen voor onderhoudsniveau *Sobere+*, waarbij de openbare ruimte een eenvoudige uitstraling behoudt. Hagen hebben hierbij een overwegend gesloten karakter, heesters zijn vitaal en evenwichtig van vorm en gazons bestaan voornamelijk uit gras, waarbij beperkte kale plekken en enige kruidenontwikkeling acceptabel zijn. Bloem en kruidenrijke bermen kenmerken zich door een natuurlijke variatie die aansluit bij ecologisch beheer. Voor de centra, hoofdstructuren en vaste planten geldt kwaliteitsniveau A. Deze locaties kennen een hoge kwaliteitsambitie met een dichte begroeiing en een rijke bloei. Op deze manier wordt een doelmatige inzet van beheer gecombineerd met extra kwaliteit op beeldbepalende locaties.

Oppervlaktewater

Het kapitaalgoed oppervlaktewater omvat oeverconstructies zoals beschoeiingen, natuurlijke – en natuurvriendelijke oevers die eigendom zijn, of in beheer, van de gemeente Noordwijk. Per 2027 worden houten damwanden en stuwen die onderdeel uitmaken van een watergang aangemerkt als onderdeel van het kapitaalgoed Oppervlaktewater. Overige damwanden en kademuren maken geen deel uit van dit kapitaalgoed.

Kerncijfers Oeverconstructies	
Lengte oeverconstructies	114 km (100%)
Harde oevers	42 km (37%)
• Beschoeiing hout	29 km
• Beschoeiing kunststof/beton/overige	3,4 km/ 0,2 km/ 9,4 km
Natuurlijke oevers	69 km (61%)
Natuurvriendelijke oevers	3 km (3%)
• 100% plas dras	0,3 km
• Onderwaterbeschoeiing (< 5cm hoogte)	2,7 km

De kwaliteit van de oeverconstructies worden gewaarborgd door periodieke inspecties en onderhoud. Alle gemeentelijke oevers zijn in het jaar 2026 geïnspecteerd. De resultaten zijn verwerkt binnen de meerjarenplanning welke onderdeel is van het integrale beheerplan “Watergangen 2027 – 2030”.

Periodiek worden oeverconstructies gemonitord waarbij wordt gelet op slijtage, schade en mogelijke risico's. Constateringen uit deze waarnemingen worden opgevolgd met herstel- of vervangingswerkzaamheden.

In het jaar 2027 zijn de volgende oeververvangingen gepland:

- Het aanbrengen van een beschoeiing langs de momenteel onbeschoeide oever ter hoogte van de Duinpan (NW), om verdere verzakkingen als gevolg van verkeersbelasting te voorkomen;
- Het herstellen van de oever aan de Vinkenstraat (NH);
- Het herstellen van de oever aan de Tacitus (NH);
- Het vervangen van de bestaande palenrij door een duurzame beschoeiing aan de Beeklaan (NW);
- Het volledig vervangen van de oeverconstructie langs het wandel- en fietspad aan de Deining (NW).

Openbare verlichting

De openbare verlichting draagt bij aan de sociale veiligheid en verkeersveiligheid. Dit is van essentieel belang voor de veiligheid in de openbare ruimte, in de avond en in de nacht. Openbare verlichting omvat alle voedingspunten, lichtmasten en armaturen in het areaal.

Kerncijfers openbare verlichting	
Lichtmasten	11.078 stuks
Armaturen	11.594 stuks
Led armaturen	74%
Conventionele armaturen	22%

De kwaliteit van de openbare verlichting voldoet aan de eisen zoals vastgesteld in het openbare beheerplan verlichting 2021-2025. Het vervangen van conventionele armaturen door energiezuinige ledverlichting wordt uitgevoerd conform de planning die, vooruitlopend op de vaststelling van het beheerplan openbare verlichting 2027-2030, is opgesteld. De vervangingen worden uitgevoerd op basis van levensduur en afschrijving.

In 2027 worden onder andere:

- 150 lichtmasten vervangen en 96 nieuwe lichtmasten geplaatst;
- 486 conventionele armaturen vervangen en 94 nieuwe armaturen geplaatst.
- Lichtmasten en armaturen vervangen in het centrum van Noordwijkerhout

Riolering

De riolering omvat alle leidingen en andere ondergrondse voorzieningen zoals inspectieputten, kolken, pompgemalen, bergbezinkvoorzieningen, peilbuizen en bijbehorende zaken zoals besturingskasten die dienen voor het meten, verwerken en/of afvoeren van afvalwater, regenwater en grondwater.

Kerncijfers Riolering	
Vrijverval riool (gemengd, vuil en schoon water, IT/DT riool)	258 km
Drainage	15 km
Drukriool	41 km
Persriool	44 km
Hoofdgemalen	67 stuks
Pompunits	410 stuks
Bergbezinkbassins en -leidingen	11 stuks
Rioleringsoverstorten	27 stuks
Kolken	14.547 stuks
Peilbuizen grondwater	69 stuks

De kwaliteit van de riolering is op orde. Aan de hand van inspecties wordt de kwaliteit beoordeeld en worden onderhoudswerkzaamheden, renovaties, vervangingen en verbeteringen bepaald. De technische levensduur en het functioneren van het rioolstelsel is daarbij bepalend. De wijze waarop is beschreven in het integraal waterketenplan. Tevens wordt om te anticiperen op klimaatverandering en het verbeteren van de waterkwaliteit structureel geïnvesteerd in de aanleg van regenwatervoorzieningen zoals infiltratie leidingen en hemelwaterafvoer riolering.

De voorbereidingen voor de wijkvernieuwing Duinpark en het aanpassen van het parkeerterrein aan het Wantveld om wateroverlast te voorkomen zijn inmiddels gestart en komen in 2027 gefaseerd tot uitvoering. Daarnaast wordt de vrijvervalriolering op verschillende locaties gerenoveerd en worden diverse rioolgemalen vervangen.

Wegen

De gemeente Noordwijk is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van het gemeentelijke wegennet. Dit omvat alle verharde en onverharde wegen, bermen, fiets- en voetpaden en de bijbehorende wegfunderingen. Het beheer is erop gericht de wegen veilig, bereikbaar en duurzaam in stand te houden en de kwaliteit van de openbare ruimte op een doelmatige wijze te waarborgen.

Kerncijfers Wegen	
Aantal kilometers weg	216 km
Binnen bebouwde kom	80%
Buiten bebouwde kom	20%
Oppervlakte wegennet	2.400.484 m ²
Klinkers (en overige verharding)	68%
Asfalt	32%

De kwaliteit van de verhardingen binnen de gemeente Noordwijk voldoet grotendeels aan het kwaliteitsambitieniveau B (Basis), zoals gesteld in het Beleidsplan Wegen. Waar het kwaliteitsniveau niet voldoet vindt onderhoud en vervanging plaats. Hierbij wordt ingestoken op functioneel beheer en onderhoud. Met functioneel beheer wordt het onderhoud afgestemd

op de functie van de weg. Deze werkwijze is geïmplementeerd in het beheersysteem. Vanuit het beheersysteem is er een reëel en actueel inzicht in de financiële consequenties van de beheersystematiek. In 2027 vindt er onder andere onderhoud plaats aan de Schulpweg, Gooweg, Herenweg (Noordwijkerhout) en de Leeweg.

Civiele Kunstwerken

De gemeente Noordwijk beschikt in de openbare ruimte over verschillende civiele kunstwerken zoals bruggen, trappen, duikers, steigers en tunnels.

Kerncijfers civiele kunstwerken	
Bruggen	94 stuks, 14 steigers
Uitkijkpunt	1 stuks
Duikers	230 duikers, 2 faunaduikers
Lans wegen	50 trappen, 5 geluidschermen, 8 geleiderail, 9 muren
Tunnel	1 stuk

Uit inspecties blijkt dat de kwaliteit van de civiele kunstwerken van de gemeente Noordwijk grotendeels voldoet aan het kwaliteitsambitieniveau B (Basis), zoals gesteld in het Beleidsplan Civiele Kunstwerken. Waar het niet voldoet zal onderhoud of vervanging plaatsvinden. Ook hier wordt ingestoken op functioneel beheer en onderhoud waardoor het onderhoud is afgestemd op de functie en het gebruik.

In 2027 worden bruggen in de Leidsevaart vervangen en zijn er meerder houten bruggen waar groot onderhoud of herstelwerkzaamheden gaan plaatsvinden.

Gebouwen

Gemeentelijke gebouwen in Noordwijk omvatten alle gemeentelijke panden voor bestuur, publiek gebruik, cultuur, sport en dienstverlening, met aandacht voor duurzaamheid, monumentale waarde en de maatschappelijke functie.

Het doel van deze gebouwen is het faciliteren van de taken van de gemeente ter ondersteuning van de organisatie en openbare orde en veiligheid.

Om daarbij in eerste instantie maatschappelijke beleidsdoelstellingen te realiseren.

Kerncijfers Gebouwen	
Aantal gemeentelijke gebouwen	66 (incl. scholen)
Totale vloeroppervlakte	+/- 76.000 m2
Energielabel C of beter	85%
Aantal sportgebouwen	13 stuks (sporthallen en gymzalen)
Aantal onderwijsgebouwen	23 stuks (primair en voortgezet onderwijs)

De kwaliteit van de gebouwen wordt beheerd via het meerjarig onderhoudsplan (MJOP) en reguliere inspecties volgens geldende normen. De focus ligt op instandhouding, veiligheid, duurzaamheid en geschiktheid voor gebruik. Oudere gebouwen en monumenten vragen extra onderhoud en verduurzamingsinspanningen, mede in het kader van de gemeentelijke duurzaamheidsdoelen. De bezettingsgraad en energieprestaties sturen mee in strategische keuzes voor renovatie of afstoting.

Onderwijshuisvesting

Schoolgebouwen -en pleinen worden onderhouden door het betreffende schoolbestuur. De gemeente heeft een wettelijke zorgplicht voor voldoende ruimte. Afspraken over de gebouwen worden geregeld via het Integraal Huisvestingplan Onderwijs. Pas als een schoolgebouw terugvalt aan de gemeente, komt dit pand weer onder eigen beheer. Dit is op dit moment van toepassing op de panden aan Uitvaltij 2 en Julianastraat 11 te Noordwijk.

De gemeente heeft een achttal gymnastieklocaties ten behoeve van het onderwijs. Deze zalen worden verhuurd aan het Sportbedrijf Noordwijk. In de huurovereenkomsten zijn de demarcatielijsten inzake het onderhoud opgenomen.

Onderhoudskosten kapitaalgoederen

In het hierna opgenomen overzicht is het verband tussen het beleidskader en de begrote kosten van klein en groot onderhoud inclusief kapitaallasten van de kapitaalgoederen weergegeven.

Bedragen in €					
Verband tussen beleidskader en begrote kosten			Meerjarenbegroting		
Beleidskader	Progr.	2027	2028	2029	2030
Wegen en civiele kunstwerken	PR03	€ 6.324.321	€ 6.839.770	€ 6.904.629	€ 6.971.539
Openbare verlichting	PR03	€ 1.597.971	€ 1.624.630	€ 1.635.203	€ 1.666.985
Water	PR08	€ 888.186	€ 943.520	€ 960.935	€ 981.216
Riolering	PR08	€ 4.742.491	€ 4.963.230	€ 5.226.593	€ 5.522.002
Groen en speelplaatsen	PR08	€ 5.474.891	€ 5.613.362	€ 5.769.497	€ 5.907.804
Sportaccomodaties	PR06	€ 13.694.718	€ 9.512.468	€ 9.374.272	€ 9.260.762
Onderwijshuisvesting	PR05	€ 3.513.090	€ 3.670.311	€ 3.726.817	€ 3.741.263
Gebouwen (gemeentehuis)	OVH	€ 1.150.213	€ 1.174.624	€ 1.274.059	€ 1.300.485
Gebouwen (overig)	PR01	€ 2.094.137	€ 2.135.044	€ 2.168.126	€ 2.210.755
		€ 39.480.018	€ 36.476.959	€ 37.040.131	€ 37.562.811

2.3.4 Financiering

De financieringsparagraaf geeft, conform artikel 13 van het BBV, inzicht in het risicobeheer van de financieringsportefeuille, de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop rente wordt toegerekend en de financieringsbehoefte.

De kaders voor financiering zijn weergegeven in:

- Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido, 2000, laatstelijk gewijzigd in 2008)
- Wet houdbaarheid overheidsfinanciën (Wet Hof, 2013)
- Regeling schatkistbankieren decentrale overheden
- Treasurystatuut
- Financiële verordening

De Regeling schatkistbankieren decentrale overheden heeft tot gevolg dat onder andere gemeenten hun overtollige liquide middelen en beleggingen moeten aanhouden bij het Rijk. Deze middelen mogen niet langer worden uitgezet bij private partijen buiten de schatkist. Het schatkistbankieren dient twee doelen. Ten eerste levert het een bijdrage aan de EMU-schuldverlaging. Daarnaast vermindert schatkistbankieren het financieel risico voor decentrale overheden.

Risicobeheer

Een van de doelstellingen is het beperken van risico's die de gemeente loopt op het gebied van financiering en liquiditeit. Risico's zijn in te delen naar rente en krediet.

Renterisico

Het renterisico is de mate waarin het saldo van de rentelasten en -baten verandert door wijzigingen in het rentepercentage. Het renterisico wordt bepaald door de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Het doel van beide normen is de budgettaire risico's als gevolg van een rentestijging te beperken.

De kasgeldlimiet is het maximumbedrag waarmee de gemeente haar uitgaven mag financieren met kortlopende financieringsmiddelen met een looptijd < 1 jaar. De kasgeldlimiet is gesteld op 8,5% van het begrotingstotaal van de lasten bij aanvang van het verslagjaar.

De onderstaande tabel laat zien dat de toegestane kasgeldlimiet de komende vier jaar niet zal worden overschreden door de kortlopende financieringsmiddelen.

Bedragen x € 1.000,-	Realisatie			Begroting		
Liquiditeitspositie in relatie tot kasgeldlimiet	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Netto vlottende schuld						
Vlottende schulden	€ -	€ 20.885	€ 21.090	€ 20.507	€ 20.418	€ 20.202
Vlottende middelen	€ 38.222	€ 4.606	€ 4.606	€ 4.606	€ 4.606	€ 4.606
Netto vlottende schuld (+) of overschot middelen (-)	€ -38.222	€ 16.279	€ 16.484	€ 15.901	€ 15.812	€ 15.596
Toegestane kasgeldlimiet						
Begrotingstotaal	€ 197.314	€ 191.513	€ 193.932	€ 187.069	€ 186.018	€ 183.481
Kasgeldlimiet (in % van de grondslag)	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
Minimum bedrag	€ 300	€ 300	€ 300	€ 300	€ 300	€ 300
Toegestane kasgeldlimiet	€ 16.772	€ 16.279	€ 16.484	€ 15.901	€ 15.812	€ 15.596
Ruimte onder kasgeldlimiet	€ 54.994	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Overschrijding van de kasgeldlimiet						

De wens om te financieren met kort of lang geld is afhankelijk van de rentestand. Als de rente op kort geld lager is dan lang geld financieren we tot aan de kasgeldlimiet met kort geld.

De renterisiconorm geeft een weergave van de spreiding van de renterisico's van de huidige langlopende leningenportefeuille over de komende jaren. Door deze spreiding werkt een verandering in de rente vertraagd door op de totale rentelasten. Het renterisico wordt bepaald door:

- het deel van de langlopende leningen dat geherfinancierd moet worden door nieuwe langlopende leningen;
- het deel van de langlopende leningen waarvan de gemeente een wijziging van de rente niet kan beïnvloeden (renteherziening op basis van leningsvoorwaarden).

Het renterisicobedrag wordt volgens de Wet financiering decentrale overheden (Fido) berekend als de som van de aflossingen en renteherzieningen. Dit bedrag moet binnen de renterisiconorm blijven. Deze norm is volgens ministeriële regelingen voor gemeenten bepaald op 20% van het begrotingstotaal (= totale lasten + toevoegingen reserves met een minimumbedrag van € 2,5 mln).

Onderstaande tabel geeft onze ruimte onder de renterisiconorm weer. In de komende jaren blijft er voldoende ruimte onder de renterisiconorm. Het renterisico van de leningenportefeuille is goed gespreid en er zijn geen geldleningen met een (tussentijdse) renteherziening.

Bedragen x € 1.000,-	Realisatie			Begroting		
Renterisico	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Renterisico vaste schulden						
Renteherzieningen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Herfinanciering	€ 2.000	€ 4.507	€ 4.537	€ 4.570	€ 892	€ 4.638
Renterisico vaste schulden	€ 2.000	€ 4.507	€ 4.537	€ 4.570	€ 892	€ 4.638
Toegestane renterisiconorm						
Begrotingstotaal	€ 197.314	€ 191.513	€ 193.932	€ 187.069	€ 186.018	€ 183.481
Renterisiconorm (in % van de grondslag)	20,0%	20,0%	20,0%	20,0%	20,0%	20,0%
Minimum bedrag	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500
Toegestane renterisiconorm	€ 39.463	€ 38.303	€ 38.786	€ 37.414	€ 37.204	€ 36.696
Toets renterisiconorm						
Ruimte onder renterisiconorm	€ 37.463	€ 33.796	€ 34.249	€ 32.844	€ 36.312	€ 32.058
Overschrijding van de renterisiconorm						

Kredietrisico

Een kredietrisico is het risico dat geldleners haar verplichtingen aan de gemeente niet kan nakomen. Dit kredietrisico doet zich in hoofdzaak voor bij het verstrekken van geldleningen en garanties uit hoofde van de publieke taak. Financiële overschotten zijn we immers vanwege het schatkistbankieren verplicht uit te zetten bij het Rijk.

Er staat een verstrekte geldlening van € 3,6 mln (eind 2025) bij de Woningstichting Sint Antonius van Padua. Deze geldlening is geborgd door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw, waar wij overigens weer als gedeeltelijke achtervang optreden. Verder staan we garant voor een kredietfaciliteit van € 35 mln die de Greenport Ontwikkelingsmaatschappij Duin- en Bollenstreek (GOM) heeft bij de BNG. Hiervoor hebben we, net als de andere vier aandeelhouders, een bankgarantie van € 7 mln gesteld. Ten slotte verstrekken we sinds 2010, vanuit de publieke taak volkshuisvesting, aan starters op de woningmarkt zogenoemde startersleningen om het kopen van een bestaande woning mogelijk te maken. Hiervoor hebben we een geldlening verstrekt aan de Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten (SVN), die de middelen beheert ten behoeve van het verstrekken van startersleningen. Via de SVN verstrekken we sinds 2017 ook duurzaamheidsleningen om onze inwoners te helpen met het verduurzamen

zoals het isoleren van hun woningen. Hierbij is sprake van een revolverend fonds, op den duur komt het geleende bedrag weer terug in het fonds.

Rente

De renteontwikkeling op de geld- en kapitaalmarkt wordt in belangrijke mate beïnvloed door het monetaire beleid van de Europese Centrale Bank (ECB). Het primaire doel van de ECB is het handhaven van prijsstabiliteit, waarbij wordt gestreefd naar een inflatie van 2% op middellange termijn. De ECB heeft op 10 september 2026 besloten de beleidsrentes (termijn < 1 jaar) met 0,25 procentpunt te verhogen vanwege aanhoudende inflatiedruk als gevolg van het conflict in Midden-Oosten. Voor de raming van nieuwe langlopende financiering wordt aangesloten bij de actuele kapitaalmarktrente en de rentetarieven die de BNG Bank voor langlopende leningen hanteert.

Medio september 2026 was er sprake van de volgende rente-indicaties:

Korte rente (1-maands kasgeld): 2,50%

Lange rente (10 jaar vast): 3,07%

Financiering

De financieringsbehoefte wordt bepaald door het verschil tussen de uitgaven en de beschikbare eigen financieringsmiddelen. Simpel gezegd: hoeveel geld moet een gemeente lenen of uit reserves inzetten om haar activiteiten en investeringen te kunnen betalen. Belangrijke factoren hierin zijn het investeringsniveau, exploitatieresultaat, beschikbare reserves, afschrijvingen en de leningportefeuille. De financieringsbehoefte baseren we dan ook op prognose van de ontwikkeling van activa en passiva in de meerjarenbalans. Een belangrijk deel van de financieringsbehoefte wordt bepaald door de ontwikkeling van de vaste activa (afschrijvingen op boekwaarden en nieuwe investeringen).

Ontwikkeling vaste activa

De onderstaande tabel laat de geprognosticeerde ontwikkeling van de vaste activa zien. Het gaat hierbij zowel om de gevoerde, lopende als de nieuwe investeringen in (im)materiële vaste activa en financiële vaste activa van het verslagjaar. Onder de immateriële activa worden gerekend de kosten van onderzoek van niet exploitatie genomen bouwgronden. Tot de materiële vaste activa behoren onder andere de terreinen, gebouwen en vervoermiddelen. De financiële vaste activa bestaan uit gestort aandelenkapitaal en verstrekte geldleningen.

Ontwikkeling van de boekwaarde vaste activa ultimo jaar:

Bedragen x € 1.000,-		Realisatie			Begroting		
Prognose meerjarenbalans		2025	2026	2027	2028	2029	2030
Activa							
<u>Vaste activa</u>							
Immateriële vaste activa		€ 619	€ 1.009	€ 422	€ 422	€ 150	€ 150
Materiële vaste activa		€ 217.232	€ 285.855	€ 277.056	€ 289.238	€ 289.069	€ 310.170
Financiële vaste activa		€ 29.225	€ 29.225	€ 29.225	€ 29.225	€ 29.225	€ 29.225
Totaal vaste activa		€ 247.076	€ 316.089	€ 306.703	€ 318.885	€ 318.444	€ 339.545

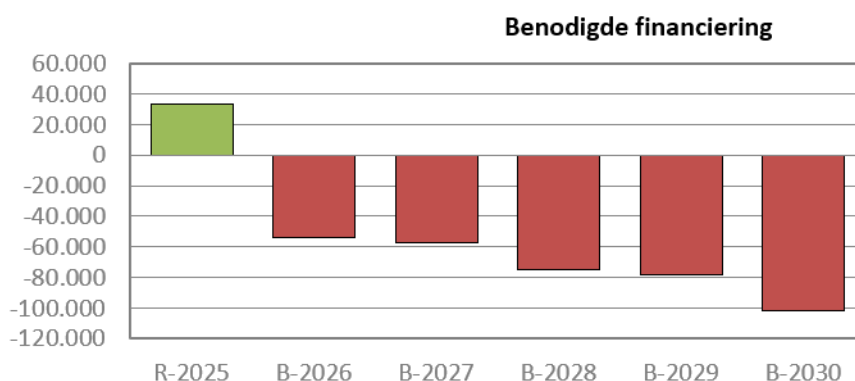
Grote investeringen die in de ontwikkeling van materiële vaste activa zijn opgenomen, zijn investeringen in onderwijshuisvesting, de bouw van een nieuw zwembad De Schelft, reconstructie van de Maandagsewetering, maatregelen van de Mobiliteitsagenda, wijkvernieuwingen met klimaatmaatregelen, vervangingen van de riolering en alzijdige aansluiting Beeklaan/N206.

De ontwikkeling van de vaste activa is uiteraard afhankelijk van de uitvoering van de investeringen. Uitgaven kunnen mogelijk verschuiven naar latere jaren. Wanneer dat het geval is dan verschuift ook de benodigde externe financieringsmiddelen voor die uitgaven in de planning door.

Financieringsbehoefte

De ontwikkeling van de investeringen bepaalt hoeveel financiering er benodigd is. Dus hoe hoog de financiële tegoeden en schulden meerjarig zullen zijn. Als er sprake is van een tegoed bepalen de spelregels van schatkistbankieren wanneer financiële tegoeden uitgezet worden in 's Rijks schatkist. Als er sprake is van een schuld, dan wordt door de kasgeldlimiet bepaald welk deel kort en welk deel lang wordt gefinancierd.

We zien dat door de investeringen de financieringsbehoefte toeneemt:

Bovenstaande grafiek laat de financieringsbehoefte zien. De huidige opgenomen leningen (o.b.v. de huidige verplichtingen) zijn daarbij niet meegenomen.

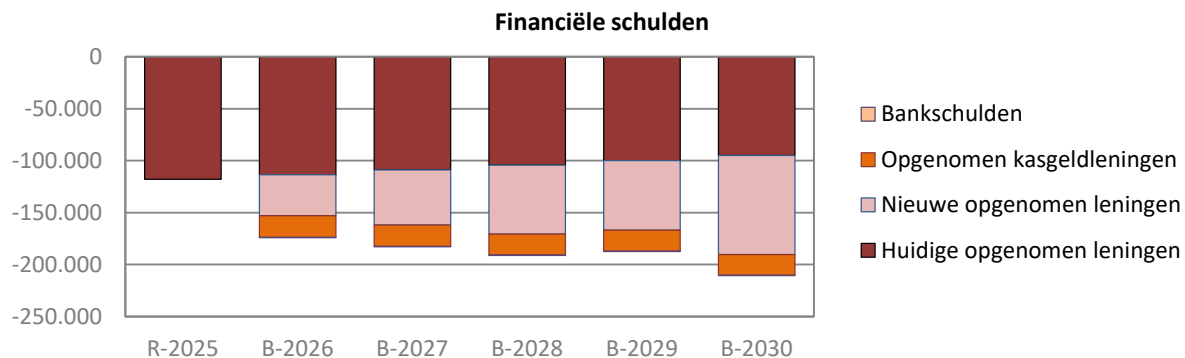
Deze financieringsbehoefte is gebaseerd op de prognoses van de activa en passiva in de meerjarenbalans. Met name door toename van vaste activa (investeringen hoger dan afschrijvingen) neemt de financieringsbehoefte toe. In de onderstaande grafieken wordt getoond hoe deze financiering wordt gerealiseerd.

Ontwikkeling externe financieringsmiddelen

De externe financiering (tegoeden en schulden) kan als volgt grafisch worden weergegeven:

Het financiële tegoed wordt overeenkomstig de bepalingen voor schatkistbankieren uitgezet in 's Rijks schatkist.

Voor de financiële schuld wordt door de kasgeldlimiet bepaald welk deel kort en welk deel lang wordt gefinancierd. In bovenstaand overzicht zijn de kasgeldleningen kortlopend en de opgenomen leningen langlopend. Uit de grafiek blijkt een toename van de schulden door de toegenomen financieringsbehoefte.

Renteomslag

De renteomslag is het rentepercentage dat aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend. Dit rentepercentage is als volgt opgebouwd voor het begrotingsjaar:

Bedragen x €		
Renteomslag		
De externe rentelasten over de korte en lange financiering	€	4.631.599
De externe rentebaten	-/- €	436.469
Totaal door te rekenen externe rente	€	4.195.130
De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/- €	259.460
De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/- €	-
	-/- €	259.460
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	€	3.935.670
Rente over eigen vermogen	€	-
Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	€	-
Totaal geraamde aan taakvelden toe te rekenen rente	€	3.935.670
De aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)	-/- €	3.935.768
Renteresultaat op het taakveld Treasury	€	98
Externe rente		2,67%
Rente % maximaal te berekenene over eigen vermogen		2,67%
Rente % maximaal toe te rekenen aan taakvelden & BIE		1,3720%
Gegevens	<i>Leningbedrag</i>	<i>Rentelast</i>
Leningenportefeuille	€ 113.504.404	€ 2.970.455
Voorzieningen	€ 29.236.935	
Totale Vreemd Vermogen	€ 142.741.339	€ 2.970.455
	<i>Bedrag</i>	
Algemene Reserves	€ 43.678.627	
Bestemmingsreserves	€ 100.660.681	
Overige reserves	€ 4.371.754	
Totale Eigen Vermogen	€ 148.711.062	
Totale Passiva		
	<i>Bedrag</i>	<i>Toegerekende rente</i>
Boekwaarde BIE's	€ 18.532.830	€ 230.950
	<i>Bedrag</i>	<i>Toegerekende rente</i>
Boekwaarde activa integraal gefinancierd	€ 279.425.527	€ 3.833.718
Boekwaarde waar geen rente over wordt gerekend (Financiële Activa)	€ 29.202.638	
Bankrekening	€ 30.000.000	
Boekwaarde nieuwe investeringen (IP 2027-2030) jaarschijf 2027	€ 7.438.040	€ 109.751
Boekwaarde Investeringsambities jaarschijf 2027	€ -	€ -
Totale boekwaarde activa	€ 346.066.205	€ 3.943.469
Totale Activa		
	<i>Bedrag</i>	<i>Toegerekende rente</i>
Financieringstekort	€ 73.146.604	
Bankrekening schatkistbankieren	€ 30.000.000	
Kasgeldlimiet	€ -	€ -
Nieuwe leningen 2027	€ 43.146.604	€ 1.661.144
Totale rentelasten leningen		€ 4.631.599

2.3.5 Bedrijfsvoering

We bouwen verder aan goede dienstverlening en een robuuste, effectieve en efficiënte organisatie. We zijn een goede partner de regio zijn én we werken aan goed werkgeverschap. Deze doelen staan in het strategiehuis Samen Noordwijk. Dit strategiehuis geeft richting aan de organisatie.

Organisatieontwikkeling

We bouwen verder aan een professionele, wendbare en toekomstbestendige organisatie. Goed werkgeverschap is daarbij een belangrijke randvoorwaarde. We investeren in het aantrekken en behouden van medewerkers, hun ontwikkeling en duurzame inzetbaarheid en in een veilige en prettige werkomgeving. Daarbij sluiten we aan bij de koers uit het strategiehuis Samen Noordwijk en de HR-visie. In de HR-visie staat de ambitie centraal om medewerkers vertrouwen en professionele ruimte te geven, waarbij goed leiderschap en een werkomgeving waarin medewerkers zich gezien en gewaardeerd voelen belangrijke voorwaarden zijn.

Cao-ontwikkelingen

De huidige cao-gemeenten loopt van 1 april 2025 tot en met 31 maart 2027. De gemaakte afspraken hebben tot doel dat de gemeente een aantrekkelijke werkgever blijft op de gespannen arbeidsmarkt. In de huidige cao is per 1 januari 2027 een salarisverhoging afgesproken van 1,6%.

De onderhandelingen over de nieuwe cao starten op 7 december 2026. Het is nog onbekend wat de salarisontwikkelingen vanaf 1 april 2027 zijn. Verwachte inzet is koopkrachtbehoud voor medewerkers en een aantrekkelijke werkgever blijven.

Tussentijds (april 2026) zijn afspraken vastgelegd over de RVU zware beroepen. Hiermee wordt aan medewerkers met een zwaar beroep die mogelijk de pensioenleeftijd niet zonder gezondheidsschade kunnen halen een optie gegeven om vervroegd met pensioen te gaan. Er is expliciet beschreven welke beroepen dit zijn. In de gemeente Noordwijk betreft het medewerkers groenvoorziening, medewerkers buitendienst en handhavers openbare ruimte.

Ambtelijke formatie: vast en tijdelijk

De ambtelijke organisatie van de gemeente Noordwijk bestaat per 1 januari 2027 uit 336,57 fte vaste formatie (met een loonsom van € 34.453.200,-) en 10,90 fte tijdelijke formatie.

Vaste en tijdelijke formatie gemeente Noordwijk in fte/loonsom per cluster	Vast fte	Vast loonsom	Tijdelijke fte			
	2027	2027	2027	2028	2029	2030
1. Beheer Openbare Ruimte	76,46	€ 7.051.700	1,00			
2. Advies en Ondersteuning	30,42	€ 2.809.900				
3. Diensverlening	51,81	€ 4.866.300	1,00	1,00		
4. Maatschappij	20,53	€ 2.240.000	2,40	2,40		
5. Financien en Belastingen	32,79	€ 3.393.000				
6. Ruimte en Economie	78,01	€ 9.071.700	6,00	6,00	6,00	1,00
7. Veiligheid	30,11	€ 2.960.500				
8. Directie	4,00	€ 607.300	0,50			
9. Concernstaf, Strategie en Control	7,50	€ 886.300				
10. Griffie	4,94	€ 566.500				
Gemeente Noordwijk fte/loonsom	336,57	€ 34.453.200	10,90	9,40	6,00	1,00

De structurele formatie is toegenomen ten opzichte van de vorige programmabegroting. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat de bouwtaken per 1 januari 2027 teruggehaald worden van de ODWH (22,9 fte). En door nieuwe toegevoegde formatie bij de Perspectiefnota 2027–2030. Zo komt er onder andere formatie bij voor het secretariaat, uitbreiding team DIV.

De structurele loonsom die samenhangt met de vaste formatie is deels gestegen door de hierboven aangegeven toegevoegde formatie en deels door het inflatiepercentage op de lonen ten opzichte van vorig jaar.

Externe inhuur

Het uitgangspunt blijft dat structurele werkzaamheden zoveel mogelijk worden uitgevoerd door medewerkers in vaste dienst. De krappe arbeidsmarkt maakt dit niet voor alle functies eenvoudig. Vooral binnen het ruimtelijk domein en bij specialistische functies zijn vacatures moeilijk vervulbaar.

Bedragen afgerond op € 1.000,-				
Overige inhuurbudget gemeente Noordwijk	2027	2028	2029	2030
Budget inhuur in verband met ziekte	€ 87.000	€ 89.000	€ 92.000	€ 94.000
Budget inhuur bij moeilijk vervulbare functies	€ 250.000			
Budget inhuur voor op sterkte houden personeelsbestand in verband met pensionering en geboorte- ouderschapsverlof	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000
	€ 537.000	€ 289.000	€ 292.000	€ 294.000

We versterken daarom onze werving en arbeidsmarktpositie. We werken verder aan ons werkgeversmerk, richten de werving meer op specifieke doelgroepen en zetten in op het aantrekken van stagiairs. Ook onderzoeken we de mogelijkheden om het netwerk van eigen medewerkers beter te benutten voor werving. Deze acties maken onderdeel uit van het P&O-jaarplan.

De komende jaren wordt ingezet op minder externe inhuur. Het doel hierbij is om onder de landelijke Roemernorm voor de overheid te komen. In de eerste helft van 2027 vindt onderzoek plaats naar de reden van de inhuur en wordt een indeling gemaakt naar inhuur per categorie zoals vervanging ziekte, tijdelijk invullen vacatures, projecten, subsidiegelden etc. Vervolgens wordt een plan gemaakt en geïmplementeerd om de externe inhuur te verminderen.

Ziekteverzuim en duurzame inzetbaarheid

We blijven inzetten op het voorkomen en terugdringen van ziekteverzuim. Naast goede begeleiding bij ziekte richten we ons steeds meer op preventie en duurzame inzetbaarheid. Daarbij hebben we aandacht voor vitaliteit, gezondheid, werkdruk en werkstress. Vanuit het HR-beleid wordt het beleid op vitaliteit en gezondheid verder ontwikkeld. Ook geven we uitvoering aan acties uit de RI&E en ontwikkelen we het arbobeleid verder.

Het ziekteverzuimpercentage is in 2026 gestegen met ruim 0,5% naar 5,61 % (peildatum 5 oktober 2026). Over 2025 was het ziekteverzuimpercentage 5,1% over het gehele jaar. Voor 2027 stellen we tot doel om het ziekteverzuimpercentage weer minimaal naar het niveau van 2025 te brengen.

Integriteit en weerbaarheid

We blijven investeren in een integere en weerbare organisatie. Het driejarige programma integriteit en weerbaarheid loopt door in 2027. Hiermee werken we aan bewustwording, het herkennen en bespreken van dilemma's en het vergroten van de weerbaarheid van medewerkers en leidinggevendenden.

Medewerkerstevredenheidsonderzoek

Met het medewerkerstevredenheidsonderzoek Everybody Frank meten we continu hoe medewerkers hun werk en de organisatie ervaren. De resultaten geven inzicht in betrokkenheid, werkbeleving en ontwikkelbehoeften en vormen de basis voor verbeteracties op individueel, team- en organisatieniveau.

In 2027 ligt de nadruk op het benutten van de resultaten, het uitvoeren en volgen van verbeteracties en het evalueren van de gekozen werkwijze.

Strategische personeelontwikkeling

We blijven investeren in de ontwikkeling van medewerkers, teams en leidinggevendenden. Vanuit Strategische Personeelontwikkeling richten we ons op de thema's veranderkracht en innovatie, digitale vaardigheden en integraal werken.

De ingezette activiteiten worden verder geborgd en doorontwikkeld. Daarbij gaat het onder andere om het leerplatform, ontwikkelmogelijkheden voor medewerkers en het leiderschapsprogramma talentgericht werken. Ook de gesprekscyclus en onboarding worden geëvalueerd en waar nodig verbeterd.

Informatieverstrekking aan de raad en doorlooptijden van schriftelijke en feitelijke vragen

De raad heeft verschillende instrumenten om informatie te vragen aan het college en/of de ambtelijke organisatie. Ieder instrument kent zijn eigen termijn van beantwoording.

In het reglement van orde van de raad is het volgende vastgelegd:

- Raadsleden kunnen op grond van artikel 32 van het Reglement van Orde schriftelijke vragen stellen aan het college. Het college beantwoordt deze vragen binnen een termijn van maximaal 30 dagen.
Wanneer beantwoording binnen deze termijn niet mogelijk is, wordt het betreffende raadslid hierover tijdig geïnformeerd. In dat geval verstrekt het college een uitstelbericht waarin de reden van het uitstel wordt toegelicht en wordt aangegeven op welke datum beantwoording naar verwachting plaatsvindt;
- Op grond van artikel 33 van het Reglement kunnen raadsleden een verzoek tot inlichtingen indienen. Een verzoek om inlichtingen wordt zo spoedig mogelijk aan de raad verschaft doch in ieder geval binnen 10 dagen.

Daarnaast kan een raadslid of commissielid op grond van artikel 1 van de verordening op de ambtelijke bijstand en de fractieondersteuning via de griffie of rechtstreeks bij een ambtenaar verzoeken om feitelijke informatie of om inzage in, dan wel afschriften van, openbare documenten. Deze verzoeken worden zo spoedig mogelijk afgehandeld. Daarbij wordt gestreefd naar beantwoording binnen vijf werkdagen na ontvangst van het verzoek. Indien beantwoording binnen deze termijn niet mogelijk is, bijvoorbeeld omdat informatie bij derden moet worden opgevraagd, wordt het betreffende raadslid of commissielid hierover tijdig geïnformeerd en wordt een nieuwe verwachte reactiedatum aangegeven.

De doorlooptijden van deze instrumenten worden jaarlijks gemonitord. In de Paragraaf Bedrijfsvoering van de jaarrekening wordt hierover aan de raad gerapporteerd.

Effectieve en efficiënte organisatie

Het college heeft op 16 juni 2025 de raad met een [raadsinformatiebrief](#) geïnformeerd over welke stappen gezet gaan worden voor metingen voor efficiëntie en effectiviteit. Zoals aangegeven rapporteren we dit via de P&C-producten, hiermee doelend op deze paragraaf Bedrijfsvoering. Tijdens het opstellen van deze Programmabegroting 2027-2030 is de stand van zaken en de vervolgplanning als volgt.

Formatiecalculatie

Bij deze methodiek worden tijdsnormen per taak of procesonderdeel bepaald met behulp van een bestaand model of door de eigen normen van de organisatie te gebruiken. Aan de hand van aantallen (bv. aanvragen) en normtijden kan dan bepaald worden hoeveel formatie nodig is.

In Noordwijk kiezen we voor deze methodiek voor het Klantcontactcentrum (KCC) en bij het inrichten van de nieuwe processen voor de bouwtaken die overkomen van de ODWH.

Bij het KCC is een basis gelegd voor deze methodiek. Van de meeste 'producten' zijn de 'Noordwijkse normtijden per product' in beeld gebracht. Eind 2026 hebben we de formatiecalculatie uitgevoerd en kunnen we - waar mogelijk - de normtijden vergelijken met andere gemeenten. Op basis van deze analyse bekijken we in welke normtijden voor verbetering vatbaar zijn zodat eventuele verbeterlagen ingepland kunnen worden.

Lean en procesverbetering

In 2027 bouwen we verder aan een volwassen aanpak van procesverbetering binnen de organisatie. Lean wordt ingezet om structureel te werken aan eenvoudige, efficiënte en toekomstbestendige processen. Hiermee versterken we de kwaliteit van onze dienstverlening, vergroten we het verbetervermogen van de organisatie en zorgen we ervoor dat beschikbare mensen en middelen zo effectief mogelijk worden ingezet.

Klanttevredenheid

Wij zetten in op het structureel en continu meten van de klanttevredenheid, met als doel de kwaliteit en toegankelijkheid van onze dienstverlening gericht te verbeteren. Hiervoor richten wij een centraal platform in waarin de meetresultaten worden verzameld, geanalyseerd en per team beschikbaar worden gesteld. In eerste instantie richten wij ons op het inzichtelijk maken van de telefonische bereikbaarheid van onze dienstverlening. Op basis van de opgedane ervaringen en de beschikbare resultaten evalueren wij jaarlijks de aanpak en bepalen wij welke aanvullende aspecten en processen aan de metingen worden toegevoegd. Op deze wijze ontwikkelen wij stapsgewijs een integraal beeld van de kwaliteit van onze dienstverlening en de ervaringen van onze inwoners en andere betrokkenen.

Servicenormen

Wij versterken de sturing op onze dienstverlening door de servicenormen per kwartaal per team inzichtelijk te maken en de voortgang op managementniveau structureel te monitoren. Hiermee creëren wij een eenduidig en transparant beeld van de prestaties en bieden wij ruimte om waar nodig tijdig bij te sturen en verbeteringen door te voeren. Jaarlijks rapporteren wij over de ontwikkeling en realisatie van de servicenormen aan de gemeenteraad. Daarnaast onderzoeken en ontwikkelen wij mogelijkheden om de resultaten op een toegankelijke en transparante wijze met onze inwoners te delen. Hiermee vergroten wij de inzichtelijkheid van onze dienstverlening en versterken wij de relatie met inwoners.

Communicatie

Goede communicatie helpt om inwoners, ondernemers, samenwerkingspartners, bestuur en medewerkers goed mee te nemen in wat de gemeente doet en waarom. In 2027-2030 willen we communicatie daarom nog eerder betrekken bij beleid, projecten, campagnes en bestuurlijke dossiers. Zo kunnen we vanaf het begin beter nadenken over wat er speelt, wie we moeten bereiken en welke vragen of zorgen er kunnen leven.

Projectcommunicatie en participatie

Ook bij projecten en gebiedsontwikkelingen zetten we communicatie vroeg en planmatig in. Communicatie en participatie sluiten daarbij op elkaar aan. Inwoners, ondernemers en andere betrokkenen weten daardoor beter wat er speelt, wanneer zij worden geïnformeerd en wanneer er ruimte is om mee te denken of mee te praten.

Interne communicatie

Daarnaast blijft interne communicatie belangrijk. Medewerkers moeten weten wat er binnen de organisatie speelt en wat veranderingen of besluiten voor hun werk betekenen. Goede interne communicatie helpt bij samenwerking, betrokkenheid en veranderingen binnen de organisatie.

Professionalisering communicatie

We blijven ook werken aan de verdere professionalisering van communicatie. Daarbij gaat het onder andere om duidelijke werkafspraken, herkenbare en toegankelijke communicatie en het versterken van communicatieve vaardigheden binnen de organisatie. Zo zorgen we voor meer samenhang en kwaliteit in de communicatie van de gemeente Noordwijk.

Informatieveiligheid, informatiebeheer en privacy

Informatieveiligheid

In 2026 zijn de Cyberbeveiligingswet (implementatie NIS2) en de Wet weerbaarheid kritieke entiteiten in werking getreden. De gemeente Noordwijk borgt haar digitale en fysieke weerbaarheid door BIO 2.0 (Baseline informatiebeveiliging versie 2) te implementeren en de wettelijke zorg-, meld- en registratieplichten te verankeren. Bestuurders dragen expliciete bestuurlijke verantwoordelijkheid; dit is vastgelegd in rapportagelijnen, escalatiepaden en bestuurlijke besluitvorming.

De gemeente richt zich op (bestuurlijke) sturing, risicomanagement en afstemming met leveranciers en samenwerkingspartners om de continuïteit van vitale diensten te waarborgen. Procedurele maatregelen omvatten incidentresponsprocessen, meldprocedures conform wettelijke eisen, contractuele beveiligingseisen richting ketenpartners en periodieke (externe) toetsing.

De menselijke factor krijgt prioriteit: verplichte bewustwordingsprogramma's, cyberoefeningen, managementworkshops en bestuurlijke crisisoefeningen om meldingsbereidheid en voorbeeldgedrag te versterken.

Naleving en effectiviteit worden aangetoond via ENSIA-rapportage en externe toetsing (onder andere jaarrekening controle); waar wettelijk vereist worden incidenten gemeld aan toezichthouders.

Privacy

Hoog op de (privacy)agenda voor 2027 staat het gebruik van AI binnen de organisatie. Hoe gebruiken we AI op een verantwoorde manier. Hoe gaan we voldoen aan de wettelijke verplichtingen uit de AI act (denk aan verplicht AI-geletterd zijn). Vanuit privacy is er een grote zorg met betrekking tot datalekken, maar ook rechten van betrokkenen. Zeker bij gebruik van schaduw-IT. Hoe we de organisatie bewust gaan maken van die gevaren moet verder uitgewerkt worden in 2027. Dit kan door middel van bewustwordingscampagnes, maar ook AI-beleid is daarbij van belang.

Het privacybeleid dateert van 2022 en is in 2027 toe aan een herziening. Daarnaast moet het register van verwerkingen worden aangevuld en zullen de laatste puntjes op de i gezet worden om volledig aan de vereisten van de Wet politiegegevens(-audit) te kunnen voldoen. Leveranciersmanagement met betrekking tot de verwerkersovereenkomsten, uitvoeren van risicoanalyses en DPIA's en de advisering (gevraagd en ongevraagd) van de organisatie heeft ook in 2027 onze aandacht, uiteraard.

Informatiebeheer

Een goede informatiehuishouding is essentieel voor een integere, betrouwbare en efficiënte organisatie. Het op orde brengen en houden ervan is een continu proces, met aandacht voor tijdige archivering, vernietiging en periodieke kwaliteitscontroles.

Per 1 januari 2027 wordt de datamigratie van omgevingsvergunningen, toezicht en handhaving vanuit de Omgevingsdienst West-Holland afgerond. In 2027 ligt de focus op het optimaliseren van zaaktypen en data, kwaliteitscontroles en het verder inrichten van digitale archieven, SharePoint en de informatiegovernance.

De nieuwe Archiefwet treedt per 1 januari 2027 in werking. Hiervoor worden het Besluit informatiebeheer 2023 en de Archiefverordening 2019 aangepast en opnieuw vastgesteld. In 2027 start de aanbesteding van het nieuwe zaakstelsel, dat in 2028 wordt aanbesteed. In 2027 en 2028 worden de oude zaakapplicaties van Noordwijk en Noordwijkerhout uitgefaseerd, met als doel volledige uitfasering per 31 december 2028. In 2028 wordt het project overbrenging van het fysieke archiefblok 2000-2009 naar het Erfgoed Leiden en Omstreken uitgevoerd.

2.3.6 Verbonden partijen

Gemeentelijke taken worden in hoofdzaak op drie manieren uitgevoerd. Een mogelijkheid is om de uitvoering in eigen beheer door een gemeentelijke dienst uit te voeren. Er kan ook worden gekozen om een taak in te kopen bij een marktpartij. Als derde mogelijkheid is er uitbesteden aan een verbonden partij. In tegenstelling tot een marktpartij heeft de gemeente bij een verbonden partij naast een financieel ook een bestuurlijk belang. Dit kan zijn een gemeenschappelijke regeling, waarin gemeenten onderling samenwerken, zoals bij voorbeeld de sociale dienst ISD of de HECHT. Het kan ook gaan om een privaatrechtelijke organisatie. Zo is de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG), waar de gemeente Noordwijk aandeelhouder van is, ook een verbonden partij.

Conform artikel 15 uit het BBV, beschrijft deze paragraaf eerst de visie op de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen. Daarna wordt een lijst van verbonden partijen gepresenteerd waarin opgenomen de doelstelling, de financiële bijdrage van de gemeente, eigen vermogen en vreemd vermogen van de verbonden partij en de risico's die zich voor kunnen doen.

Visie op verbonden partijen

De gemeente Noordwijk zet in op een netwerkende en participatieve overheid. De samenwerkingen met verbonden partijen dienen een doeltreffende en efficiënte bijdrage te leveren aan de ontwikkeling of het realiseren van maatschappelijke, economische of ruimtelijke opgaven.

Over de invulling van de taken leggen de verbonden partijen inhoudelijke en financiële verantwoording af en vindt er een toetsing plaats op kwetsbaarheid, kwaliteit en kostenbesparing.

Accounthouderschap

De gemeente werkt samen met verschillende verbonden partijen om gemeentelijke doelstellingen te realiseren. Er wordt gewerkt om het accounthouderschap voor verbonden partijen en belangrijke subsidierelaties verder te verbeteren. Werken in samenwerkingsverbanden is nodig om slagkracht te vergroten, kennis te delen en de lobby naar hogere overheden te versterken.

Samen met een expertgroep afgevaardigde raadsleden geven we richting aan de wijze waarop de gemeente omgaat met verbonden partijen. Daarbij werken we toe naar een Nota Verbonden Partijen welke een helder kader biedt voor de oprichting, aansturing, monitoring en beëindiging van verbonden partijen. Hiermee versterken we de gemeentelijke regie, maken we de rollen en verantwoordelijkheden duidelijk en zorgen we voor een goede balans tussen het behalen van maatschappelijke doelen en het beheersen van financiële en bestuurlijke risico's.

Lijst van verbonden partijen

Volgens het BBV voorschrijft is de indeling van de lijst van verbonden partijen opgenomen in deze begroting. De wijze waarop verbonden partijen een bijdrage leveren aan de doelstellingen is reeds in de programma's opgenomen.

De financiële informatie uit de lijst betreft het verslagjaar 2027 (volgens het BBV). Wanneer een verbonden partij deze informatie nog niet paraat heeft, is de meest recente informatie weergegeven.

In de paragraaf 'Weerstandstandsvermogen' zijn bij de totale risico-inschatting de financiële risico's van de verbonden partijen beschreven. In onderstaande toelichting zijn de risico's per verbonden partij opgesteld.

Gemeenschappelijke regelingen

Intergemeentelijke Sociale Dienst, Lisse (bedragen in x €)

Doel:

Doelmatige uitvoering van de wetten op het gebied van sociale zekerheid en sommige onderdelen van de Wmo (met name hulp bij het huishouden) waarvan de uitvoering aan de gemeenten, al dan niet in medebewind, is opgedragen. Voorts is de dienst belast met de uitvoering van algemene maatregelen van bestuur, uitvoeringsregelingen van de sociale wetten en andere gemeentelijke taken op het gebied van de sociale zekerheid. De taken worden zoveel mogelijk uitgevoerd in samenwerking met arbeidsvoorziening, organisaties van zorginstellingen en instanties die met de uitvoering van sociale zekerheidswetten zijn belast. De dienst is bovendien belast met de opvang en verzorging van slachtoffers in het kader van de rampenplannen van de vier aangesloten gemeenten. Tekorten of overschotten worden met de deelnemende gemeenten verrekend.

Openbaar belang:

Individuele voorzieningen op het gebied van werk, inkomen en zorg.

Rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling		
Zeggenschap:	Twee collegeleden in het Algemeen Bestuur; collegelid in Dagelijks Bestuur		
Financieel belang/bijdrage 2027:	€	29.237.000	
Eigen vermogen 01-01-2027:	€	-	Eigen vermogen 31-12-2027: € -
Vreemd vermogen 01-01-2027:	€	-	Vreemd vermogen 31-12-2027: € -
Resultaat 2025:	€	158.109	

Risico's:

De ISD Bollenstreek kent enkele 'openeinderegelingen', waarbij een overschrijding van de budgetten resulteert in een hogere bijdrage van de gemeente. Voor de ISD Bollenstreek ligt het risico voor onze gemeente enerzijds in de bijdrage in de exploitatielasten en anderzijds in de uitvoering van openeinderegelingen.

Vuilafvoerbedrijf Duin- en Bollenstreek, Voorhout (bedragen in x €)

Doel:

Doelmatige verwijdering van afvalstoffen (service, kosten en milieu), beheren en exploiteren van gemeenschappelijke vuilafvoerinrichting(en) en het tot stand brengen van economische bedrijfsvoering. De exploitatie wordt uitgevoerd door De Meerlanden Holding te Aalsmeer.

Openbaar belang:

De zorg voor op doelmatige en milieuhygiënisch verantwoorde wijze verwerken, vernietigen en afvoeren van afvalstoffen.

Rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling		
Zeggenschap:	Collegelid in het Algemeen Bestuur.		
Financieel belang/bijdrage 2025:	€	1.770.420	
Eigen vermogen 1-1-2027:	€	223.745	Eigen vermogen 31-12-2027: € 177.660
Vreemd vermogen 1-1-2027:	€	5.220.570	Vreemd vermogen 31-12-2027: € 11.003.903
Resultaat 2025:	€	-	

Toelichting financiën:

De komende jaren wordt VAB terrein ingericht zodat het voor de toekomst bestendig is. □
Hiermee is een investering in het terrein gemoeid van ongeveer € 18 miljoen.

Risico's:

Eventueel onvoorziene kosten in onderhoud van de overslaginstallatie.

Veiligheidsregio Holland Midden, Leiden (bedragen in x €)

Doel:

Hoogwaardige brandweerzorg en adequate crisisorganisatie. Versterken van de generieke crisisorganisatie en in het bijzonder de reactiekracht op alle soorten incidenten en het uitvoeren van de taken die in de Wet veiligheidsregio's aan de bestuursorganen van de gemeente zijn opgedragen.

Openbaar belang:

Het behartigen van de belangen van de aan de regeling deelnemende gemeenten op het terrein van de politie, brandweer, rampenbestrijding en het realiseren van een gecoördineerde inzet bij zware ongevallen en rampen betrokken organisaties, instellingen en diensten.

Rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling		
Zeggenschap:	Collegelid heeft zitting in het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur.		
Financieel belang/bijdrage 2027:	€	3.979.609	
Eigen vermogen 01-01-2027:	€	6.684.000	Eigen vermogen 31-12-2027: € 5.655.000
Vreemd vermogen 01-01-2027:	€	68.763.000	Vreemd vermogen 31-12-2027: € 69.210.000
Resultaat 2025:	€	147.000	

Risico's:

De risico's staan beschreven in de programmabegroting van de Veiligheidsregio Hollands Midden onder de paragraaf

Gemeenschappelijke regelingen

Holland Rijnland, Leiden (bedragen in x €)

Doel:

Holland Rijnland is de samenwerkingsorganisatie van 13 gemeenten die gelegen zijn tussen de metropoolregio's Amsterdam en Rotterdam Den Haag. In de domeinen maatschappij, economie en leefomgeving faciliteert Holland Rijnland regionale samenwerking. Daarnaast voert hij taken uit op het gebied van leerplicht, jeugdhulp, woonruimteverdeling en doelgroepen-vervoer. Daartoe is een Inhoudelijke Agenda 2016-2020 vastgesteld, die in de komende tijd tot uitvoering gebracht wordt.

Openbaar belang:

Een evenwichtige ontwikkeling van de regio en het zo goed mogelijk op elkaar afstemmen van de belangen van de deelnemende gemeenten en hun inwoners.

Rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling			
Zeggenschap:	Collegelid en raadslid in het Algemeen Bestuur.			
Financieel belang/bijdrage 2027:	€	659.384		
Eigen vermogen 01-01-2027:	€	424.000	Eigen vermogen 31-12-2027:	€ 424.000
Vreemd vermogen 01-01-2027:	€	32.209.000	Vreemd vermogen 31-12-2027:	€ 32.209.000
Resultaat 2025:	€	472.551		

Risico's: de deelnemende gemeenten zijn op grond van de gemeenschappelijke regeling geheel gezamenlijk verantwoordelijk voor de financiële situatie bij het samenwerkingsorgaan en voor mogelijke tekorten of financiële tegenvallers. Dit betekent dat Holland Rijnland in principe geen weerstandvermogen en weerstandscapaciteit hoeft te hebben. Holland Rijnland mag een algemene reserve aanhouden van € 250.000 om kleine tegenvallers in de bedrijfsvoering op te kunnen vangen. De risico's liggen op het gebied van: Benodigde inhuur, ontwikkelingen in wet- en regelgeving, rechtmatigheid (fraude, onbevoegd gedrag), aansprakelijkheid en juridische ondersteuning, sociaal/medische ondersteuning, technische incidenten, aanspraken op personele regelingen en IKB (verkoop verlofuren).

Werkvoorzieningschap Kust-, Duin- en Bollenstreek (Provalu) (bedragen in x €)

Doel / openbaar belang:

Deze regeling zorgt ervoor dat inwoners met een beperking of belemmering kunnen blijven werken in een sociale werkvoorziening. Onderling worden afspraken gemaakt over plaatsing van de inwoners en daarvoor wordt naar rato een geldbedrag per gemeente gerekend. Er worden afspraken gemaakt over de verantwoording van de rechtmatigheidsaspecten.

Rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling			
Zeggenschap:	Collegelid in het Algemeen Bestuur.			
Financieel belang/bijdrage 2027:	€	4.095.000		
Eigen vermogen 01-01-2027:	€	3.841.000	Eigen vermogen 31-12-2027:	€ 3.670.000
Vreemd vermogen 01-01-2027:	€	2.679.000	Vreemd vermogen 31-12-2027:	€ 2.457.000
Resultaat 2025:	€	-29.000		

Toelichting financieel belang:

Dit inclusief het budget voormalig WSW

Risico's:

De bijdrage van de gemeente is afhankelijk van het bedrijfsresultaat van Provalu. De verdien capaciteit van de medewerkers die nog onder de WSW regeling vallen neemt door daling van het aantal medewerkers af.

HECHT, Leiden (bedragen in x €)

Doel:

HECHT (tot 2021 bekend als Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg (RDOG) Hollands Midden), met als uitvoerende eenheden de Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) Hollands Midden, bureau GHOR Hollands Midden en de Regionale Ambulancevoorziening (RAV) Hollands Midden, geeft uitvoering aan de Wet Publieke Gezondheid en taken op het terrein van de gezondheidszorg en aan de geneeskundige hulpverlening bij rampen. Daarnaast heeft de HECHT tot taak: het instellen, in stand houden en continu paraat hebben van een centrale post ten dienste van het ambulancevervoer.

Openbaar belang:

HECHT bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid en het welbevinden van de burgers in de regio Hollands Midden in zowel reguliere omstandigheden als crisissomstandigheden.

Rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling			
Zeggenschap:	Collegelid in het Algemeen Bestuur.			
Financieel belang/bijdrage 2027:	€	3.383.000		
Eigen vermogen 01-01-2027:	€	5.023.000	Eigen vermogen 31-12-2027:	€ 6.308.000
Vreemd vermogen 01-01-2027:	€	19.441.000	Vreemd vermogen 31-12-2027:	€ 19.685.000
Resultaat 2025:	€	3.489.000		

Risico's:

De risico's staan beschreven in de programmabegroting van de HECHT onder de paragraaf Weerstandvermogen en risicobeheersing, subsectie Risicomanagement. De risico's hebben onder andere betrekking op de implementatie digitaal dossier JGZ, beperkingen in de formatie, afhankelijkheid van externe expertise bij automatisering, positionering MZVT, onvoldoende kennis over wet- en regelgeving en het functioneren van het nieuwe Portefeuilleoverleg Publieke Gezondheid (PPG).

Gemeenschappelijke regelingen

Gemeenschappelijke regeling Zonder Meer Maatschappelijke Zorg Duin- en Bollenstreek

Doel / openbaar belang:

Deze regeling zorgt uitvoering van WMO taken op het gebied van maatschappelijke zorg. Hieronder vallen de opvang voor inwoners die dak- en/of thuisloos zijn geraakt (Maatschappelijke Opvang), ondersteuning voor inwoners die vanwege een psychische aandoening tijdelijk niet zelfstandig kunnen wonen (Ondersteuning met wonen/Beschermde Wonen) en taken op het gebied van Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ), waaronder verslavingszorg.

Rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling		
Zeggenschap:	Beleid en (voorgenomen) besluitvorming over de maatschappelijke zorg opgave en transformatie opgave en bijbehorende taakuitoefening van het uitvoeringsteam vindt plaats in het BOSD, voordat besluitvorming in de college van Burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten plaats vindt.		
Financieel belang/bijdrage 2026:	€	3.124.143	
Eigen vermogen 01-01-2027:	€	6.127.312	Eigen vermogen 31-12-2027: € 5.767.891
Vreemd vermogen 01-01-2027:	€	-	Vreemd vermogen 31-12-2027: € -
Resultaat 2025:	€	485.235	

Toelichting financieel belang:

Aan het eind van het jaar worden alle gemaakte kosten bij elkaar opgeteld (BW en MO zorgkosten, uitvoering, subsidies, kosten van lokale initiatieven) bij elkaar opgeteld. Tevens worden de totale opbrengsten (overdrachten uit Leiden, eigen rijksbijdragen van de deelnemende gemeenten, eigen bijdragen van cliënten) en eventuele onttrekkingen aan de reserves bij elkaar opgeteld. Op basis hiervan wordt het subregionale saldo bepaald. Op basis daarvan wordt bepaald wat de stand van de totale subregionale reserve is. Het aandeel van iedere gemeenten in de totale reserve wordt vervolgens bepaald op basis van het aandeel in de beschikbare middelen (overdracht uit Leiden, eigen rijksbijdrage en eigen bijdragen van cliënten) in het betreffende jaar. Door onderlinge verrekening van het budget wordt gerealiseerd dat iedere gemeente hun aandeel in de subregionale reserve beschikbaar heeft.

Risico's:

De bijdrage van de gemeente is afhankelijk van het bedrijfsresultaat van Provalu. De verdien capaciteit van de medewerkers die nog onder de WSW regeling vallen neemt door daling van het aantal medewerkers af.

Service Organisatie Zorg (bedragen in x €)

Doel / openbaar belang:

De Service Organisatie Zorg (SOZ) is vanaf 2023 belast met de regionale uitvoering van Jeugdhulp in de regio Holland Rijnland. Deze gemeenschappelijke regeling komt in de plaats van de Tijdelijke Werkorganisatie (TWO) Jeugdhulp. De ze regeling gaat alleen over de bedrijfsvoering van de jeugdhulp.

Rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling		
Zeggenschap:	Collegelid in het Algemeen Bestuur en lid AVA.		
Financieel belang/bijdrage 2027	€	359.266	
Eigen vermogen 01-01-2027:	€	423.292	Eigen vermogen 31-12-2027: € 717.492
Vreemd vermogen 01-01-2027:	€	-	Vreemd vermogen 31-12-2027: € -
Resultaat 2025:	€	294.200	

Toelichting financieel belang:

De Service Organisatie Zorg is op 1 januari 2023 van start gegaan.

Risico's: Zie paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Omgevingsdienst West Holland (bedragen in x €)

Doel / openbaar belang:

Ondersteuning van de belangen van de deelnemers op het gebied van omgeving en milieu, met name ter behartiging van het gemeentelijk belang van de beleidsontwikkeling op het gebied van omgeving en milieu, alsmede gericht op een efficiënte en doelmatige uitvoering van de gemeentelijke taken en bevoegdheden

Rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling		
Zeggenschap:	Collegelid in het Algemeen Bestuur en lid AVA.		
Financieel belang/bijdrage 2027:	€	2.120.000	
Eigen vermogen 01-01-2027:	€	5.968.000	Eigen vermogen 31-12-2027: € 4.066.000
Vreemd vermogen 01-01-2027:	€	10.124.000	Vreemd vermogen 31-12-2027: € 11.422.000
Resultaat 2025:	€	343.000	

Toelichting financieel belang:

Risico's: Zie paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Gemeenschappelijke regelingen

Gemeentelijke regeling belastingen Lisse-Noordwijk-Teylingen (bedragen in x €)

Doel / openbaar belang:

Beperken van de kwetsbaarheid, het behalen van efficiencyvoordelen en de verbetering van de continuïteit en kwaliteit van de uitvoering van de belastingheffing en invordering.

Rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling		
Zeggenschap:	Collegelid in het Algemeen Bestuur en lid AVA.		
Financieel belang/bijdrage 2027:	€	1.309.061	
Eigen vermogen 01-01-2027:	€	-	Eigen vermogen 31-12-2027: € -
Vreemd vermogen 01-01-2027:	€	-	Vreemd vermogen 31-12-2027: € -
Resultaat 2025:	€	-	

Toelichting financieel belang

Risico's: Algemene risico's genoemd in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Vennootschappen en corporaties

BNG, Den Haag (bedragen in x €)

Doel / (openbaar) belang:

De NV Bank Nederlandse Gemeenten is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Met het deelnemen in het maatschappelijk kapitaal van de NV wordt beoogd te voorzien in het (gemeenschappelijk) behartigen van de belangen rondom de kapitaalbehoefte van onder meer de lagere overheden.

Rechtsvorm:	Structuur Vennootschap		
Zeggenschap:	Collegelid lid AVA.		
Aantal aandelen:	21.411		
Dividend:	€	25.661	

Risico's:

Aandeelhouders van de bank zijn uitsluitend overheden. De Staat is houder van de helft van de aandelen; de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap. De gemeente ontvangt jaarlijks dividend. De resultaten van deze deelneming fluctueren en daarmee ook de dividenduitkering.

Dunea, Zoetermeer (bedragen in x €)

Doel:

Excellente dienstverlening, leveringsbetrouwbaarheid en aandacht voor natuur-, recreatie- en waterkwaliteit. Dunea produceert en levert drinkwater in het westelijk deel van Zuid-Holland.

Openbaar belang:

De productie en levering van goed en betrouwbaar drinkwater, 24 uur per dag, met zo min mogelijk storingen.

Rechtsvorm:	NV		
Zeggenschap:	Collegelid lid AVA.		
Aantal aandelen:	130.755		
Dividend:	€	-	

Risico's:

De gemeente is aandeelhouder. Het risico voor de aandeelhouder beperkt zich tot de wettelijke risico's.

Alliander, Arnhem (bedragen in x €)

Doel:

Het snel, innovatief en betrouwbaar leveren van (energie)diensten en deze continu verbeteren.

Openbaar belang:

Alliander beheert elektriciteits- en gasnetwerken (in Zuid-Holland, Gelderland, Flevoland en delen van Friesland) en is verantwoordelijk voor het transport van betaalbare, duurzame en veilige energie.

Rechtsvorm:	NV		
Zeggenschap:	Collegelid lid AVA.		
Aantal aandelen:	1.101.002		
Dividend:	€	739.283	

Vennootschappen en corporaties

Meerlanden (bedragen in x €)

Doel:

De Meerlanden Holding NV is een overheids NV die zich richt op het inzamelen, verwerken en recyclen van de afvalstoffen en aanverwante taken voor onze en enkele omliggende gemeenten. In de dienstverleningsovereenkomst zijn de aard en omvang van de te leveren diensten en de vergoeding vastgelegd. Deze vergoeding wordt zo laag mogelijk gehouden. Marktconform, tegen een goede prijs en kwaliteitsverhouding.

Openbaar belang:

Rechtsvorm:	NV		
Zeggenschap:	Collegelid lid AVA.		
Aantal aandelen:	19.870		
Dividend:	€	166.019	
Financieel belang/bijdrage 2025:	€	5.960.000	
Eigen vermogen 01-01-2027:	€	40.429.000	Eigen vermogen 31-12-2027: € 40.429.000
Vreemd vermogen 01-01-2027:	€	24.680.000	Vreemd vermogen 31-12-2027: € 24.680.000

Risico's:

De kosten kunnen oplopen door de CO2 heffing voor afvalverbrandingsinstallaties. De hoogte van deze heffing is nog niet bekend.

GOM, Noordwijk (bedragen in x €)

Doel:

Het daadwerkelijk realiseren van de herstructurering en gebiedsontwikkeling van de Greenport Duin- en Bollenstreek d.m.v. het zelfstandig realiseren van ruimtelijke projecten en door het maken van afspraken of het aangaan van overeenkomsten met derden over de uitvoering van ruimtelijke projecten.

Openbaar belang:

De herstructurering van het buitengebied van de Duin- en Bollenstreek en de beoogde ruimtelijke ontwikkelingen en kwaliteitsverbetering.

Rechtsvorm:	BV
Zeggenschap:	Collegelid lid AVA.
Aantal aandelen:	65.000
Dividend:	€ -

Risico's:

De vijf Greenportgemeenten hebben hiervoor ieder een garantstelling van € 7.000.000, verstrekt. Ons risico is dus beperkt tot die garantstelling.

Stichtingen en verenigingen

Stichting RIJK, Heemstede (bedragen in x €)

Doel / openbaar belang:

Stichting Regionaal Inkoopbureau IJmond en Kennemerland (RIJK) is een samenwerkingsorganisatie tussen een aantal gemeenten in Noord-Holland en 3 gemeenten in Zuid-Holland. Het doel van de stichting is om financiële, kwalitatieve en procesmatige inkoopvoordelen voor haar leden te behalen. Daarnaast wordt inkoop als strategisch en tactisch instrument ingezet ter ondersteuning van de beleidsdoelstellingen van de gemeente.

Rechtsvorm:	Stichting		
Zeggenschap:	Gemeentesecretaris is lid Algemeen Bestuur.		
Financieel belang/bijdrage 2027:	€	398.879	
Eigen vermogen 01-01-2025:	€	1.005.360	Eigen vermogen 31-12-2025: € 1.020.270
Vreemd vermogen 01-01-2025:	€	621.843	Vreemd vermogen 31-12-2025: € 891.331
Resultaat 2025:	€	-	

Toelichting financieel belang

Risico's:

Algemene risico's genoemd in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Stichtingen en verenigingen

Vereniging van Nederlandse Gemeente (bedragen in x €)

Doel / openbaar belang:

De VNG behartigt de belangen van de gemeenten, voert gemeenschappelijke diensten voor gemeenten uit.

Rechtsvorm:	Vereniging				
Zeggenschap:	1 lid gemeente in ALV				
Financieel belang/bijdrage 2026:	€	83.604			
Eigen vermogen 01-01-2025:	€	60.360.000	Eigen vermogen 31-12-2025:	€	63.367.000
Vreemd vermogen 01-01-2025:	€	166.973.000	Vreemd vermogen 31-12-2025:	€	174.104.000
Resultaat 2025:	€	-4.359.000			

Toelichting financieel belang

Risico's:

Algemene risico's genoemd in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Stichting Greenport Duin en Bollenstreek (bedragen in x €)

Doel / openbaar belang:

De Stichting heeft tot doel te komen tot een regionale aanpak van de ruimtelijke ordening.

Rechtsvorm:	Stichting				
Zeggenschap:					
Financieel belang/bijdrage 2027:	€	38.164			
Eigen vermogen 01-01-2027:	pm		Eigen vermogen 31-12-2027:	pm	
Vreemd vermogen 01-01-2027:	pm		Vreemd vermogen 31-12-2027:	pm	
Resultaat 2025:	pm				

Toelichting financieel belang

Risico's:

Algemene risico's genoemd in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Stichting Economic Board Duin- en Bollenstreek (bedragen in x €)

Doel :

Het verbeteren van de economische prestaties van de Duin- en Bollenstreek met behoud van de woonaantrekkelijkheid.

Openbaar belang: het versterken en stimuleren van de samenwerking tussen overheid, bedrijfsleven – en kennisinstellingen (hierna tezamen ook te noemen: "triple helix") op de sectoren Greenport, Toerisme, Zorg en Space/Tech en de crossovers daartussen.

Rechtsvorm:	Stichting				
Zeggenschap:	Burgemeester in de Raad van Toezicht				
Financieel belang/bijdrage 2027:	€	149.000			
Eigen vermogen 01-01-2027:	pm		Eigen vermogen 31-12-2027:	pm	
Vreemd vermogen 01-01-2027:	pm		Vreemd vermogen 31-12-2027:	pm	
Resultaat 2025:	pm				

Risico's: daar de begroting van de Economic Board is opgesteld vanuit de jaarlijkse exploitatiebijdrage van de deelnemende gemeenten en halfjaarlijkse voortgangsrapportages worden aangeleverd zijn de financiële risico's beperkt.

2.3.7 Grondbeleid

De gemeente Noordwijk voert actief grondbeleid waar kan (situationeel grondbeleid). Dat uitgangspunt is leidend in de Nota Grondbeleid 2025-2028 die in juni 2025 door de gemeenteraad is vastgesteld. Bij actief grondbeleid begeeft de gemeente zich als ondernemer op de grondmarkt. Ze verwerft grond, maakt deze bouw- en woonrijp en geeft ze weer uit. In het Boek Grondbedrijf wordt de (financiële) stand van zaken van de projecten gepresenteerd.

Het meerjarenperspectief grondexploitaties (MPG), bestaande uit een overzicht van de financiële resultaten van alle Bouwgronden In Exploitatie (BIE's) geeft inzicht in de grote invloed van het grondbeleid op de financiële positie van de gemeente Noordwijk.

BBV

Het BBV de regelgeving voor het opstellen van de jaarlijkse begroting en jaarrekening. De commissie BBV geeft onder meer richtlijnen over:

- De systematiek voor het berekenen van de interne rekenrente: gemiddelde van de leningenportefeuille keer de verhouding eigen vermogen – vreemd vermogen;
- Het startpunt van een BIE: het raadsbesluit met de vaststelling van het grondexploitatiecomplex, inclusief de grondexploitatiebegroting;
- De looptijd van een grondexploitatiecomplex: maximaal 10 jaar;
- Wat kan worden gerekend tot de vervaardigingskosten die aan de BIE mogen worden toegerekend: aansluiting op de kostensoortenlijst conform artikel 13.11 Omgevingswet jo. 8.15 Omgevingsbesluit;
- 'Warme gronden', gronden waar de gemeente een voornemen heeft om te ontwikkelen.

Deze regels zijn gehanteerd bij het maken van de herzieningen van de grondexploitaties, die zijn vastgesteld in het boek Grondbedrijf 2026. Het financieel effect daarvan is in de Programmabegroting 2027-2030 verwerkt.

Vennootschapsbelasting

Met ingang van 1-1-2016 is de gemeente verplicht om vennootschapsbelasting (Vpb) te betalen over de activiteiten die gekenmerkt kunnen worden als activiteiten van een onderneming. De activiteiten binnen het grondbedrijf vallen hieronder.

Samengevat komt het op het volgende neer: alle BIE's moeten worden gewaardeerd. Deze waardering vormt per 1-1-2016 de zogenaamde 'openingsbalans'. Vervolgens wordt per jaar bekeken of er –ten opzichte van deze openingsbalans– winst gerealiseerd is. Over deze winst moet Vpb worden betaald. Overigens geldt dit voor de winst op het totaal van de grondexploitaties; eventuele verliezen op projecten kunnen met winsten op andere projecten worden verrekend. Nieuw te openen BIE's worden in 2026 aan de openingsbalans toegevoegd.

Relaties

Het grondbeleid heeft een aantoonbare relatie met de volgende programma's en hun relevante doelstellingen, per programma wordt de verwachte bijdrage vanuit het grondbedrijf aangegeven:

Verkeer en Parkeren (Programma 3)

Nieuwe ruimtelijke structuren dienen hoogwaardig, duurzaam en waar mogelijk multifunctioneel ingericht te zijn. Bij gebiedsontwikkelingen hoort ook de inrichtingsopgave van de openbare ruimte. De investeringen in ruimtelijke structuur (water, groen en verharding) dienen kwalitatief hoogwaardig en duurzaam te zijn. Een bijzonder aandachtspunt daarbij is het realiseren van voldoende parkeerplaatsen (waar mogelijk ondergronds). In principe geldt dit voor alle ruimtelijke projecten. Binnen het programma Noordwijk Zeewaardig, waar huidige parkeerterreinen ontwikkeld worden met een nieuwe functie en het parkeren (waar mogelijk) ondergronds wordt gecompenseerd, is de realisatie van een hoogwaardige openbare ruimte één van de speerpunten.

Economie (Programma 4)

Het grondbedrijf zal ten aanzien het bedrijventerrein Space Business Park de gronduitgifte begeleiden en wordt hier een verdere invulling aan de Space Campus gegeven. Hiernaast, om de Duin- en Bollenstreek bloeiend te houden door de m2 bollenareaal te handhaven, participeert de gemeente actief in de Greenport Ontwikkelingsmaatschappij (GOM). Gronden worden verworven, die vervolgens worden ingebracht bij de GOM.

Sport en Cultuur (Programma 6)

Noordwijk is een cultureel en sportief dorp met een rijk evenementen- en verenigingsleven, met actieve betrokkenheid van de vrijwilligers. Onder andere door gerealiseerde exploitatiewinsten op ruimtelijke projecten wordt getracht middelen vrij te maken om investeringen in deze voorzieningen mogelijk te maken.

Wonen en Ruimte (Programma 9)

Vanuit de huidige structuurvisie is een beleid ingezet waarbij Noordwijk een gematigde en beheerste groei kent. De omgevingsvisie geeft het nieuwe kader voor realisatie van ruimtelijke opgaven. Waar nodig verwerft de gemeente hiervoor (strategisch) grond en wordt deze in latere instantie als bouwrijpe grond verkocht. Grondbeleid is daarbij dienstbaar aan het realiseren van volkshuisvestelijke en ruimtelijke opgaven.

Er is al jaren sprake van een krappe woningmarkt en de verwachting is dat dit zich de komende jaren doorzet. In 2027 zullen verschillende projecten vanuit de planvorming overgaan in de uitvoering. Dit betekent vanuit het grondbedrijf dat er onderhandelingen moeten worden gevoerd met grondeigenaren dan wel ontwikkelaars/bouwers, overeenkomsten moeten worden gemaakt en grondexploitaties moeten worden opgesteld. De ruimtelijke projecten waar vandaan aan het grondbedrijf de meeste aandacht wordt gevraagd zijn waarschijnlijk:

Complex	Naam
1.23	Space Business Park
1.25	Bronsgest

De complexen in het Grondbedrijf

De onderstaande complexen zijn in 2026 een BIE. De beschrijving van de complexen zijn opgenomen in het boek Grondbedrijf 2026, alsmede in de Programma's 4 Economie en 9 Wonen en Ruimte.

Complex	Naam
1.16	DPO-terrein
1.23	Space Business Park
1.25	Bronsgeest
1.44	Maarten Kruytstraat
1.80	Viaductweg

Voor een aantal complexen waaronder De Nes en Bronsgeest II (deels) wordt er in de loop van 2027 mogelijk een besluit genomen om een grondexploitatiebegroting vast te stellen.

Faciliterende grondexploitatieprojecten

Bij faciliterende grondexploitatieprojecten heeft de gemeente zelf geen grond in haar bezit en voert niet zelf de grondexploitatie, maar gebeurt dit door een private ontwikkelaar. De kosten die de gemeente maakt worden in dat geval verhaald op de private partijen. Er is dus geen sprake van een bouwgrond in exploitatie of een voorraad grond in bezit van de gemeente, maar van een vordering op een derde partij. In verreweg de meeste gevallen is er bij faciliterend grondbeleid sprake van een anterieure overeenkomst.

Bij de gemeente Noordwijk is dat onder andere het geval bij de herontwikkeling van Landgoed in den Houte (voormalige Bavo-terrein).

Risicoparaagraaf

Risicobeleid en risicomanagement strekken zich ook uit tot het grondbeleid. In grondexploitaties doen zich vele risico's voor. In het proces van de jaarlijkse herziening van de grondexploitaties heeft het risicomanagement een vaste plaats gekregen. Iedere herziening of nieuwe grondexploitatie bevat een risicoanalyse, waarbij volgens een vast format per risico de mogelijke financiële consequenties worden aangegeven. Hierbij wordt ook aangegeven of er in het weerstandsvermogen een reservering moet worden gemaakt en/of er beheersmaatregelen kunnen worden getroffen. Alle risico's bij elkaar vormen de basis voor het bepalen van de benodigde weerstandscapaciteit van het grondbedrijf. Deze risicoanalyses én het bepalen van de weerstandscapaciteit worden geactualiseerd bij het opstellen van de jaarrekening en de begroting.

Meerjarenprognose Grondbedrijf (MPG)

De meerjarenprognose van het grondbedrijf is opgesteld voor het actualiseren van het boek Grondbedrijf 2026. De geüpdatete versie van het MPG is gebruikt voor de begroting van 2027.

2.3.8 Wet Open Overheid

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden, als opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). In overeenstemming met de Woo maken we informatie zowel actief als passief openbaar. De gemeente Noordwijk streeft naar een open en transparante overheid, waarbij inwoners op eenvoudige wijze toegang kunnen krijgen tot gemeentelijke informatie.

De wet verplicht gemeenten om verschillende informatiecategorieën actief openbaar te maken, verdeeld over meerdere tranches met elk hun eigen ingangsdatum.

Per 1 november 2024 verplicht:

- Wetten en algemeen verbindende voorschriften
- Overige besluiten van algemene strekking
- Informatie over organisatie en werkwijze
- Bereikbaarheidsgegevens

Voor de overige categorieën zijn de ingangsdata nog niet vastgesteld. Deze zijn verdeeld over drie aanvullende tranches:

Tranche 2

- Adviezen van adviescommissies
- Agenda en besluitenlijst van het College
- Jaarstukken van de organisatie als geheel
- Vergaderstukken van de Raad
- Ingekomen stukken bij de raad

Tranche 3

- Woo-verzoeken en Woo-besluiten
- Convenanten
- Onderzoeksrapporten
- Formele klachtoordelen

Tranche 4

- Beschikkingen

De gemeente Noordwijk voldoet aan de wettelijke verplichting van tranche 1 (per 1 november 2024). Daarnaast loopt Noordwijk vooruit op de wet: sinds 2025 wordt ook al informatie uit tranche 2 en 3 actief openbaar gemaakt, ruim voordat dit wettelijk verplicht is. Hiermee wordt ervaring opgedaan met actieve openbaarmaking en wordt de transparantie en toegankelijkheid van gemeentelijke informatie vergroot.

Het gaat om adviezen van de Commissie Omgevingskwaliteit, de Sportraad en de Commissie Sociaal Domein, formele klachtoordelen, Woo-verzoeken en Woo-besluiten (tranche 2 en 3), en sinds 2026 ook onderzoeksrapporten (tranche 3). Tegelijkertijd werkt de gemeente aan een verdere uitbreiding van de publicaties binnen deze categorieën.

Publicatie

Sinds 19 juli 2023 is de door het Rijk ontwikkelde [Woo-index](#) beschikbaar. De Woo-index is een centraal online platform in Nederland waar iedereen publicaties en documenten van de overheid kan vinden. Deze is via de gemeentelijke website toegankelijk en biedt inwoners de mogelijkheid om documenten terug te vinden op basis van informatiecategorieën. Op termijn is de gemeente verplicht om deze index volledig te vullen. Op termijn is de gemeente verplicht om deze index volledig te vullen.

In 2024 heeft de gemeente prioriteit gegeven aan de actieve openbaarmaking van de eerste informatiecategorieën. Op 12 juli 2024 is de website open.noordwijk.nl gelanceerd. Via deze website zijn onder andere Woo-verzoeken en de bijbehorende besluiten van het college openbaar beschikbaar gesteld.

In 2026 is open.noordwijk.nl geïntegreerd in de gemeentelijke website. Hierdoor zijn Woo-publicaties beter vindbaar en toegankelijker geworden en kunnen inwoners de gepubliceerde informatie eenvoudig doorzoeken met de zoekfunctie van de gemeentelijke website. Informatie zoals jaarstukken zijn al openbaar, maar is door de migratie nu samen met de overige documenten vanuit één centrale plek te raadplegen.

Met de integratie worden documenten die voorheen op verschillende plekken beschikbaar waren, steeds meer op één centrale plek ontsloten. Dit draagt bij aan een toegankelijke, overzichtelijke en transparantere informatievoorziening voor inwoners.

Geplande uitbreiding en verbetering 2027

In 2027 richt de gemeente zich op de afronding van de laatste informatiecategorieën uit tranche 4, waaronder beschikkingen. Daarmee wordt de volledige set van wettelijke categorieën actief openbaar gemaakt. Aansluitend ligt de nadruk op het verbeteren van de kwaliteit van de publicaties en het verder uitbreiden van de informatiecategorieën, zodat inwoners niet alleen meer, maar ook beter toegankelijke informatie krijgen.

Organisatorische Uitvoering

Naast de inhoudelijke publicaties besteden we veel aandacht aan de interne voorbereiding van de organisatie. Training en coaching van medewerkers zijn cruciaal voor een succesvolle implementatie van de Woo. Afgelopen jaren hebben al Woo-trainingen plaatsgevonden, gericht op basiskennis over actief openbaar maken, verdiepingssessies en het correct anonimiseren van documenten. In 2027 worden verdiepingssessies georganiseerd om de opgedane kennis verder te versterken en medewerkers te ondersteunen bij complexere vraagstukken. Door trainingen en workshops beschikbaar te stellen, zorgen we ervoor dat medewerkers structureel en duurzaam met openbaarmaking kunnen werken.

Samenvatting

De gemeente Noordwijk hanteert een gefaseerde aanpak: enerzijds door de organisatie klaar te maken voor de Woo, anderzijds door de informatiecategorieën stapsgewijs openbaar te maken volgens de wettelijke vereisten.

3. Financiële begroting

3.1 Inleiding

De financiële begroting heeft de volgende doelen:

1. Autorisatie: na vaststelling door de gemeenteraad goedkeuring geven aan het doen van uitgaven;
2. Allocatie: keuzes maken voor welke taken de middelen worden ingezet;
3. Inzicht: verschaffen van inzicht in de financiële begroting, ook op lange termijn.

Hoewel in het programmaplan eveneens meerjarige cijfers per programma zijn opgenomen, heeft dit deel tot doel daar een nadere toelichting op te geven.

In het BBV zijn eisen gesteld aan de specifieke informatie die moet zijn opgenomen in de financiële begroting. De bedoeling is om de transparantie van deze programmabegroting te verhogen. Deze verplichte onderwerpen zijn uitgangspunten voor de structuur van de programmabegroting.

3.2 Uitgangspunten

In dit hoofdstuk staan de financiële uitgangspunten die zijn gebruikt bij de totstandkoming van de ramingen in de financiële begroting. In het volgende overzicht staan de belangrijkste uitgangspunten weergegeven.

Uitgangspunten Programmabegroting 2027-2030				
Omschrijving	2027	2028	2029	2030
Algemene uitkering	Meicirculaire 2026	Meicirculaire 2026	Meicirculaire 2026	Meicirculaire 2026
Lonen/premies	3,6%	3,6%	3,6%	3,6%
Prijzen (algemeen)	2,6%	2,6%	2,6%	2,6%
Subsidies	2,6%	2,6%	2,6%	2,6%
Leges en rechten	2,6%	2,6%	2,6%	2,6%
OZB opbrengsten	2,6%	2,6%	2,6%	2,6%
Afvalstoffenheffing	Meerjarig kostendekkend	Meerjarig kostendekkend	Meerjarig kostendekkend	Meerjarig kostendekkend
Rioolheffing	Meerjarig kostendekkend	Meerjarig kostendekkend	Meerjarig kostendekkend	Meerjarig kostendekkend
Kapitaallasten (omslagpercentage)	1,4%	1,4%	1,3%	1,3%
Aantal inwoners	46.722	46.945	47.169	47.394

3.3 Totaaloverzicht lasten en baten per programma

Bedragen in €																
Naam programma	Realisatie 2025		Begroting 2026		Begroting 2027		Begroting 2028		Begroting 2029		Begroting 2030					
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten				
1. Bestuur en Dienstverlening	€ 19.365.181	€ 6.532.593	€ 12.214.847	€ 3.432.220	€ 12.536.506	€ 3.399.529	€ 12.638.546	€ 3.365.745	€ 12.704.997	€ 2.924.636	€ 13.274.392	€ 2.817.199				
2. Veiligheid	€ 6.610.453	€ 451.673	€ 6.838.330	€ 300.347	€ 7.258.567	€ 312.056	€ 7.371.422	€ 320.170	€ 7.572.961	€ 328.494	€ 7.806.904	€ 337.033				
3. Verkeer en Parkeren	€ 10.533.957	€ 869.592	€ 12.678.327	€ 718.333	€ 13.565.097	€ 828.323	€ 13.999.450	€ 849.860	€ 14.062.661	€ 871.955	€ 14.276.232	€ 894.627				
4. Economie	€ 4.707.800	€ 795.881	€ 4.313.773	€ 757.131	€ 5.550.824	€ 877.572	€ 5.242.428	€ 900.389	€ 5.331.000	€ 923.799	€ 5.021.767	€ 947.819				
5. Onderwijs	€ 5.199.997	€ 941.511	€ 5.807.212	€ 1.056.638	€ 6.309.640	€ 961.745	€ 6.535.828	€ 975.492	€ 6.640.355	€ 989.595	€ 6.726.057	€ 1.004.067				
6. Sport en Cultuur	€ 9.758.253	€ 1.660.883	€ 16.466.680	€ 1.622.351	€ 16.753.859	€ 1.714.269	€ 12.673.242	€ 1.580.248	€ 12.363.595	€ 1.623.747	€ 12.328.559	€ 1.668.452				
7. Sociaal Domein en Volksgezondheid	€ 61.166.191	€ 22.366.782	€ 62.241.639	€ 17.048.236	€ 65.147.031	€ 18.256.984	€ 66.424.559	€ 19.119.534	€ 63.539.564	€ 17.894.059	€ 64.252.708	€ 17.553.853				
8. Duurzaamheid en Leefomgeving	€ 25.556.870	€ 20.933.829	€ 27.117.940	€ 19.755.725	€ 31.834.202	€ 20.365.670	€ 29.421.396	€ 22.486.150	€ 30.798.583	€ 23.931.105	€ 32.009.782	€ 24.940.817				
9. Wonen en Ruimte	€ 7.976.213	€ 2.949.625	€ 8.183.620	€ 5.078.270	€ 9.124.924	€ 6.371.776	€ 8.379.723	€ 6.385.193	€ 8.134.405	€ 6.065.262	€ 3.219.246	€ 51.464				
Subtotaal Programma's	€ 150.874.915	€ 57.502.369	€ 155.862.368	€ 49.769.251	€ 168.080.650	€ 53.087.924	€ 162.686.594	€ 55.982.781	€ 161.148.121	€ 55.552.652	€ 158.915.647	€ 50.215.331				
Algemene dekkingsmiddelen		€ 114.155.755		€ 115.335.128		€ 122.345.962		€ 122.059.910		€ 123.665.553		€ 128.952.271				
Overhead	€ 19.783.606		€ 20.058.788		€ 20.383.961		€ 20.800.493		€ 21.298.766		€ 22.043.626					
Vennootschapsbelasting	€ 37.944		€ -		€ -		€ -		€ -		€ -					
Onvoorzien	€ -		€ 50.000		€ 34.001		€ 84.001		€ 134.001		€ 184.001					
Totaal baten en lasten	€ 170.696.465	€ 171.658.124	€ 175.971.156	€ 165.104.379	€ 188.498.612	€ 175.433.886	€ 183.571.088	€ 178.042.691	€ 182.580.888	€ 179.218.205	€ 181.143.274	€ 179.167.602				
Totaal saldo van baten en lasten	€ 961.659		€ -10.866.777		€ -13.064.726		€ -5.528.397		€ -3.362.683		€ -1.975.672					
Toevoeging/Onttrekking aan Reserves:																
Toevoegingen	€ 26.617.228		€ 15.541.917		€ 5.433.641		€ 3.497.878		€ 3.437.157		€ 2.337.499					
Onttrekkingen		€ 28.387.860		€ 26.408.694		€ 18.481.895		€ 7.604.130		€ 6.304.778		€ 5.561.439				
Subtotaal Mutaties Reserves	€ 26.617.228	€ 28.387.860	€ 15.541.917	€ 26.408.694	€ 5.433.641	€ 18.481.895	€ 3.497.878	€ 7.604.130	€ 3.437.157	€ 6.304.778	€ 2.337.499	€ 5.561.439				
	€ 197.313.693	€ 200.045.984	€ 191.513.073	€ 191.513.073	€ 193.932.253	€ 193.915.781	€ 187.068.966	€ 185.646.821	€ 186.018.045	€ 185.522.983	€ 183.480.773	€ 184.729.041				
Resultaat	€ 2.732.282		€ -		afgerond		€ -17.000		afgerond		€ -496.000		afgerond		€ 1.247.000	

3.4 Structureel en reëel evenwicht

Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Het structureel evenwicht geeft aan of de inkomsten en uitgaven van de gemeente op de lange termijn in balans zijn. Als dit niet het geval is, is de kans groot dat er op termijn een begrotingstekort ontstaat. Als in het betreffende begrotingsjaar structurele lasten gedekt zijn door structurele baten is er sprake van structureel evenwicht. Incidentele lasten mogen gedekt worden door zowel structurele als door incidentele baten.

In 2027, 2029 en 2030 wordt een positief structureel resultaat verwacht, wat wijst op een stabiele financiële positie. Alleen in 2028 is het structureel resultaat negatief. Het reëel evenwicht, waarbij de inkomsten en uitgaven in verhouding zijn tot de economische omstandigheden (de ramingen zijn volledig, realistisch en haalbaar), blijft over de hele periode een belangrijk aandachtspunt voor de financiële gezondheid van de gemeente. Het handhaven van zowel structureel als reëel evenwicht is essentieel om de continuïteit van de gemeentelijke dienstverlening op lange termijn te waarborgen.

Het onderstaande overzicht laat de opbouw van het structurele begrotingsresultaat van deze begroting zien (conform het schema uit de notitie BBV over structurele en incidentele baten en lasten). De financieel toezichthouder, de provincie, hanteert het principe dat de begroting 2027 of de meerjarenraming uiterlijk in 2030 structureel en reëel moet sluiten. Te concluderen valt dat onze begroting aan dat criterium voldoet en daarmee dus structureel in evenwicht is.

Presentatie van het structureel begrotingssaldo (bedragen x €)	2027	2028	2029	2030
Saldo baten en lasten	€ -13.064.726	€ -5.528.397	€ -3.362.683	€ -1.975.672
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	€ 13.048.254	€ 4.106.252	€ 2.867.621	€ 3.223.940
Begrotingssaldo na bestemming	€ -16.472	€ -1.422.145	€ -495.062	€ 1.248.268
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	€ -558.549	€ 68.552	€ -778.221	€ -1.567.446
Structureel begrotingssaldo	€ 542.077	€ -1.490.697	€ 283.159	€ 2.815.714

Door onze toezichthouder is geadviseerd om onderstaand overzicht op te nemen in de begroting om op deze wijze het structurele begrotingssaldo te laten zien.

Structureel begrotingssaldo (bedragen x €)	2027	2028	2029	2030
Lasten exclusief mutaties reserves	€ -188.498.612	€ -183.571.088	€ -182.580.888	€ -181.143.274
Baten exclusief mutaties reserves	€ 175.433.886	€ 178.042.691	€ 179.218.205	€ 179.167.602
Geraamd saldo van baten en lasten	€ -13.064.726	€ -5.528.397	€ -3.362.683	€ -1.975.672
Toevoegingen aan reserves	€ -5.433.641	€ -3.497.878	€ -3.437.157	€ -2.337.499
Onttrekkingen aan reserves	€ 18.481.895	€ 7.604.130	€ 6.304.778	€ 5.561.439
Geraamd resultaat	€ -16.472	€ -1.422.145	€ -495.062	€ 1.248.268
Incidentele lasten incl. incidentele toevoegingen reserves	€ -14.647.257	€ -7.117.548	€ -5.281.746	€ -3.573.678
Incidentele baten incl. incidentele onttrekkingen reserves	€ 14.088.708	€ 7.186.100	€ 4.503.525	€ 2.006.232
Structureel begrotingssaldo	€ 542.077	€ -1.490.697	€ 283.159	€ 2.815.714

Voor een specificatie van de incidentele baten en lasten wordt verwezen naar 3.12 Overzicht incidentele baten en lasten.

In het gepresenteerde structurele begrotingssaldo zijn de structurele toevoegingen aan de reserves voor de instandhouding van ICT en onderwijshuisvesting en het reserveren voor toekomstige kapitaallasten van vervangingsinvesteringen voor zwem- en sportaccommodaties niet als kosten meegenomen.

Hierdoor lijkt het dat we structureel een begrotingssaldo overhouden. Zouden de bovengenoemde kosten hierin meegenomen zijn dan wordt het begrotingssaldo wezenlijk lager. Volgens de voorgeschreven handelwijze om het structurele begrotingssaldo te bepalen zijn deze toevoegingen aan de reserves incidenteel van aard. En daarom uit het structurele begrotingssaldo gehaald.

Naast het structureel en reëel evenwicht dient volgens de provincie de begroting ook formeel in evenwicht te zijn. Dit houdt in dat alle lasten, zowel structurele als incidentele lasten, gedekt zijn door baten (te weten het “begrotingssaldo na bestemming”). In 2027, 2028 en 2029 is dat niet het geval maar in het laatste jaar 2030 wel weer. Dat betekent dat onze begroting niet alleen in structurele zin maar ook formeel in evenwicht is.

3.5 Geprognosticeerde balans

Voor de uiteenzetting van de financiële positie van de gemeente wordt de geprognosticeerde balans weergegeven. Dit geeft onder meer inzicht in de ontwikkeling van de investeringen en het meerjarig verloop van de reserves en voorzieningen. Deze balans bevat de posten om het EMU-saldo (ook wel overheidssaldo genoemd) en de financiële kengetallen te kunnen berekenen.

Bedragen x € 1.000,-	Realisatie			Begroting		
Prognose meerjarenbalans	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Activa						
<u>Vaste activa</u>						
Immateriële vaste activa	€ 619	€ 1.009	€ 422	€ 422	€ 150	€ 150
Materiële vaste activa	€ 217.232	€ 285.855	€ 277.056	€ 289.238	€ 289.069	€ 310.170
Financiële vaste activa	€ 29.225	€ 29.225	€ 29.225	€ 29.225	€ 29.225	€ 29.225
Totaal vaste activa	€ 247.076	€ 316.089	€ 306.703	€ 318.885	€ 318.444	€ 339.545
<u>Vlottende activa</u>						
Voorraden	€ 15.320	€ 15.174	€ 17.769	€ 7.708	€ -	€ -
Uitzettingen	€ 48.071	€ 14.902	€ 14.902	€ 14.902	€ 14.902	€ 14.902
Liquide middelen	€ 447	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Overlopende activa	€ 12.961	€ 12.961	€ 12.961	€ 12.961	€ 12.961	€ 12.961
Totaal vlottende activa	€ 76.799	€ 43.037	€ 45.632	€ 35.571	€ 27.863	€ 27.863
Totaal activa	€ 323.875	€ 359.126	€ 352.335	€ 354.456	€ 346.307	€ 367.408
Passiva						
<u>Vaste passiva</u>						
Reserves	€ 164.378	€ 148.711	€ 135.663	€ 131.540	€ 127.251	€ 123.532
Resultaat boekjaar	€ 2.732	€ -	€ -17	€ -1.422	€ -496	€ 1.247
Voorzieningen	€ 20.809	€ 18.532	€ 15.902	€ 15.431	€ 14.445	€ 14.260
Vaste schuld	€ 118.087	€ 153.129	€ 161.828	€ 170.531	€ 166.820	€ 190.298
Totaal vaste passiva	€ 306.006	€ 320.372	€ 313.376	€ 316.080	€ 308.020	€ 329.337
<u>Vlottende passiva</u>						
Vlottende schuld	€ 8.388	€ 29.273	€ 29.478	€ 28.895	€ 28.806	€ 28.590
Overlopende passiva	€ 9.481	€ 9.481	€ 9.481	€ 9.481	€ 9.481	€ 9.481
Totaal vlottende passiva	€ 17.869	€ 38.754	€ 38.959	€ 38.376	€ 38.287	€ 38.071
Totaal passiva	€ 323.875	€ 359.126	€ 352.335	€ 354.456	€ 346.307	€ 367.408

Toelichting op de balans

Bedragen x € 1.000,-		Realisatie			Begroting		
Prognose meerjarenbalans		2025	2026	2027	2028	2029	2030
Activa							
<u>Vaste activa</u>							
Immateriële vaste activa	€ 619	€ 1.009	€ 422	€ 422	€ 150	€ 150	
Materiële vaste activa	€ 217.232	€ 285.855	€ 277.056	€ 289.238	€ 289.069	€ 310.170	
Financiële vaste activa	€ 29.225	€ 29.225	€ 29.225	€ 29.225	€ 29.225	€ 29.225	
Kapitaalverstrekkingen	€ 4.347	€ 4.347	€ 4.347	€ 4.347	€ 4.347	€ 4.347	
Verstrekte leningen	€ 18.162	€ 18.162	€ 18.162	€ 18.162	€ 18.162	€ 18.162	
Uitzettingen met een looptijd > 1 jaar	€ 18.162	€ 6.716	€ 6.716	€ 6.716	€ 6.716	€ 6.716	
Totaal vaste activa	€ 247.076	€ 316.089	€ 306.703	€ 318.885	€ 318.444	€ 339.545	
<u>Viottende activa</u>							
Voorraden	€ 15.320	€ 15.174	€ 17.769	€ 7.708	€ -	€ -	
Onderhanden werk: Bouwgrond in exploitatie	€ 21.305	€ 18.532	€ 18.132	€ 8.071	€ -	€ -	
Voorziening: Bouwgrond in exploitatie	€ 5.985	€ 3.358	€ 363	€ 363	€ -	€ -	
Overige grond- en hulpstoffen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	
Gereed product en handelsgoederen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	
Vooruitbetalingen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	
Uitzettingen	€ 48.071	€ 14.902	€ 14.902	€ 14.902	€ 14.902	€ 14.902	
Vorderingen (o.a. debiteuren)	€ 10.296	€ 10.296	€ 10.296	€ 10.296	€ 10.296	€ 10.296	
Verstrekte kasgeldleningen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	
Rekening-courant tegoeden	€ 114	€ 114	€ 114	€ 114	€ 114	€ 114	
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een looptijd < 1 jaar	€ 33.169	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	
Overige uitzettingen met een looptijd < 1 jaar	€ 4.492	€ 4.492	€ 4.492	€ 4.492	€ 4.492	€ 4.492	
Liquide middelen	€ 447	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	
Overlopende activa	€ 12.961	€ 12.961	€ 12.961	€ 12.961	€ 12.961	€ 12.961	
Totaal viottende activa	€ 76.799	€ 43.037	€ 45.632	€ 35.571	€ 27.863	€ 27.863	
Totaal activa	€ 323.875	€ 359.126	€ 352.335	€ 354.456	€ 346.307	€ 367.408	
Passiva							
<u>Vaste passiva</u>							
Reserves	€ 164.378	€ 148.711	€ 135.663	€ 131.540	€ 127.251	€ 123.532	
Resultaat boekjaar	€ 2.732	€ -	€ -17	€ -1.422	€ -496	€ 1.247	
Voorzieningen	€ 20.809	€ 18.532	€ 15.902	€ 15.431	€ 14.445	€ 14.260	
Vaste schuld	€ 118.087	€ 153.129	€ 161.828	€ 170.531	€ 166.820	€ 190.298	
Opgenomen leningen	€ 118.011	€ 153.053	€ 161.752	€ 170.455	€ 166.744	€ 190.222	
Waarborgsommen	€ 76	€ 76	€ 76	€ 76	€ 76	€ 76	
Overige vaste schulden	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	
Totaal vaste passiva	€ 306.006	€ 320.372	€ 313.376	€ 316.080	€ 308.020	€ 329.337	
<u>Viottende passiva</u>							
Viottende schuld	€ 8.388	€ 29.273	€ 29.478	€ 28.895	€ 28.806	€ 28.590	
Opgenomen kasgeldleningen	€ -	€ 20.635	€ 20.840	€ 20.257	€ 20.168	€ 19.952	
Bankschulden	€ -	€ 250	€ 250	€ 250	€ 250	€ 250	
Rekening courant schulden	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	
Overige opgenomen gelden met een looptijd < 1 jaar	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	
Viottende schulden (o.a. crediteuren)	€ 8.388	€ 8.388	€ 8.388	€ 8.388	€ 8.388	€ 8.388	
Overlopende passiva	€ 9.481	€ 9.481	€ 9.481	€ 9.481	€ 9.481	€ 9.481	
Totaal viottende passiva	€ 17.869	€ 38.754	€ 38.959	€ 38.376	€ 38.287	€ 38.071	
Totaal passiva	€ 323.875	€ 359.126	€ 352.335	€ 354.456	€ 346.307	€ 367.408	

1. Activa

Vaste activa

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaat uit de boekwaarde van reeds gedane investeringen (zoals grond en terreinen, gebouwen, grond-, weg- en waterbouwkundige werken, vervoermiddelen, machines, apparaten en installaties) en die in de toekomst zullen worden gedaan op basis van het investeringsplan.

De materiële vaste activa stijgen in de komende jaren door de diverse investeringen zoals in onderwijshuisvesting, de bouw van een nieuw zwembad voor de afgebrande De Schelft, alzijdige aansluiting Beeklaan/N206, reconstructie van de Maandagsewetering, maatregelen van de Mobiliteitsagenda, wijkvernieuwingen met klimaatmaatregelen, vervangingen van de riolering, et cetera. De investeringen die gepland staan in 2026 zullen afhankelijk van de uitvoering ervan mogelijk tot uitgaven kunnen leiden in latere jaren. Wanneer dat het geval is dan zal ook de benodigde externe financieringsmiddelen van die uitgaven in de planning doorschuiven. In eerste instantie leiden de investeringen tot een toename van de benodigde externe middelen, maar daarna zal dit redelijk constant blijven.

Financiële vaste activa: kapitaalverstrekkingen

Hieronder is opgenomen de waarde van aandelen in bezit van de gemeente Noordwijk. Het betreft aandelen van BNG, AVR, Nuon, BNG, De Meerlanden en Greenport Ontwikkelingsmaatschappij (GOM).

Financiële vaste activa: leningen

Leningen die verstrekt zijn in het kader van zonnepanelen, starters en leningen aan de woningbouwvereniging.

Financiële vaste activa: Uitzettingen > 1 jaar

Gelden die in het verleden zijn ontvangen door de verkoop van Nuon aandelen welke voor een langere periode zijn weggezet bij de Rabobank.

Vlottende Activa

Voorraden: Onderhanden werk & overige grond- en hulpstoffen

Dit betreft de geopende grondexploitaties waaronder Space Business Park en Bronsgeest die de komende drie jaar worden afgesloten. In 2029 zijn er vooralsnog geen geopende grondexploitaties meer wat maakt dat vanaf dan de boekwaarde nihil is.

Uitzettingen < 1 jaar

Dit betreft nog niet ontvangen bedragen van debiteuren overheid en niet overheid. Daarnaast is hierin opgenomen het overtollige saldo op onze bankrekeningen welke wij verplicht zijn uit te zetten bij het ministerie van Financiën in het kader van schatkistbankieren.

Liquide Middelen

Positieve saldi op de verschillende bankrekeningen.

Overlopende Activa

Vooruitbetaalde bedragen (gemaakte kosten) aan leveranciers en dienstverleners die hun producten of diensten nog moeten leveren en nog te ontvangen bedragen.

2. Passiva

Vaste passiva

Verloop reserves

De reserves lopen de komende 4 jaar terug met ruim € 25 miljoen.

Bedragen x € 1.000,-				
Reserves	2027	2028	2029	2030
<u>Uitname ten laste van eigen vermogen</u>				
Ter dekking van kapitaallasten	€ 7.587	€ 4.039	€ 3.879	€ 3.749
Incidentele onttrekkingen	€ 10.894	€ 3.565	€ 2.426	€ 1.812
	€ 18.482	€ 7.604	€ 6.305	€ 5.561
<u>Toevoegingen ten gunste van eigen vermogen</u>				
Stortingen in reserves	€ 5.434	€ 3.498	€ 3.437	€ 2.337
Resultaat vorig boekjaar naar reserves	€ -	€ -17	€ -1.422	€ -496
	€ 5.434	€ 3.481	€ 2.015	€ 1.841
Per saldo afname reserves per jaar	€ 13.048	€ 4.123	€ 4.290	€ 3.720
Afname reserves na vier jaar				€ 25.181

Voorzieningen

De voorzieningen zijn getroffen voor onder andere toekomstige pensioenen en waardeoverdrachten van de voormalige wethouders en riolering. Deze blijven redelijk constant in de loop der jaren.

Vaste schuld

Onder de vast schuld wordt verstaan: leningen bij binnenlandse banken en overige financiële instellingen (gebonden aan de wet FIDO, waarin geregeld is bij wie je leningen mag afsluiten). De gemeente Noordwijk verwacht het onderstaande verloop van de boekwaarde van de leningenportefeuille. We zien dat de stand van de vaste schuld eerst aanzienlijk toeneemt maar daarna redelijk constant zal blijven om vervolgens in 2030 weer toe te nemen.

Bedragen x € 1.000,-	Realisatie	Begroting				
	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Prognose vaste schuld						
Opgenomen leningen	€ 118.011	€ 113.504	€ 108.967	€ 104.397	€ 99.794	€ 95.156

Vlottend passiva

Vlottende schuld

Vlottende schulden zijn korte aangegane kasgeldleningen voornamelijk bij Nederlandse banken (voor het grootste gedeelte bij de Bank Nederlandse Gemeenten, BNG). We zien dat de vlottende schuld over de jaren constant blijft.

Overlopende passiva

Dit zijn ontvangen voorschotbedragen van Europese en Nederlandse overheidslichamen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren. Daarnaast zijn overlopende passiva kosten die betrekking hebben op een andere periode dan wanneer ze worden geboekt. Overlopende passiva zijn vaak bedragen die pas in een volgend jaar tot betaling komen.

Verloopstaat Eigen vermogen

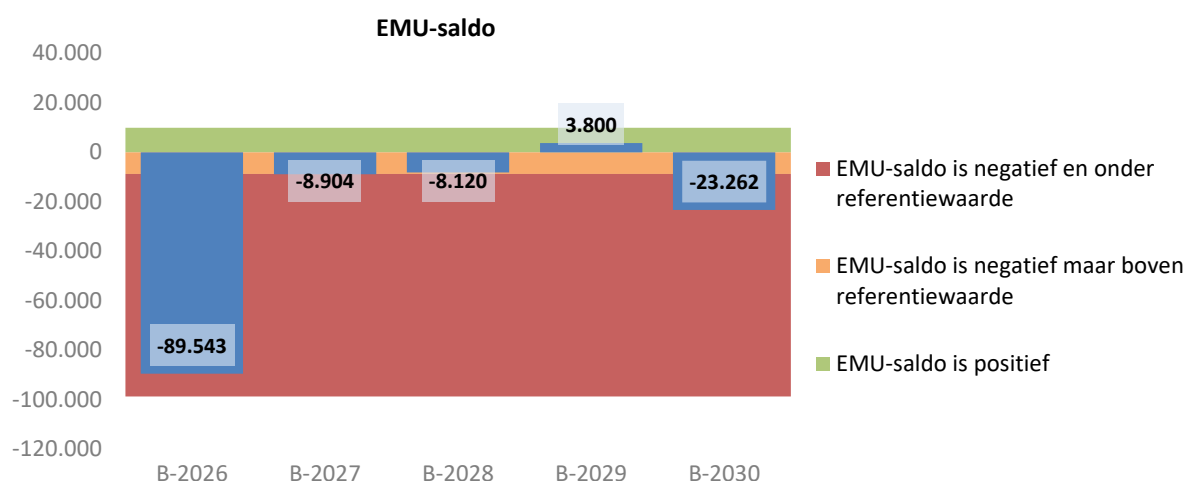
Bedragen x € 1.000,-				
Verloopstaat reserves	2027	2028	2029	2030
Reserves, begin	€ 148.711	€ 135.663	€ 131.540	€ 127.250
Geraamde onttrekkingen aan reserves	€ -18.482	€ -7.604	€ -6.305	€ -5.561
Geraamde stortingen in reserves	€ 5.434	€ 3.498	€ 3.437	€ 2.337
Toevoeging positief resultaat vorig boekjaar*	€ -	€ -17	€ -1.422	€ -496
Reserves, eind	€ 135.663	€ 131.540	€ 127.250	€ 123.530
* Resultaat boekjaar				
Lasten Programma's				
1. Bestuur en Dienstverlening	€ 12.537	€ 12.639	€ 12.705	€ 13.274
2. Veiligheid	€ 7.259	€ 7.371	€ 7.573	€ 7.807
3. Verkeer en Parkeren	€ 13.565	€ 13.999	€ 14.063	€ 14.276
4. Economie	€ 5.551	€ 5.242	€ 5.331	€ 5.022
5. Onderwijs	€ 6.310	€ 6.536	€ 6.640	€ 6.726
6. Sport en Cultuur	€ 16.754	€ 12.673	€ 12.364	€ 12.329
7. Sociaal Domein en Volksgezondheid	€ 65.147	€ 66.425	€ 63.540	€ 64.253
8. Duurzaamheid en Leefomgeving	€ 31.834	€ 29.421	€ 30.799	€ 32.010
9. Wonen en Ruimte	€ 9.125	€ 8.380	€ 8.134	€ 3.219
Overhead	€ 20.384	€ 20.800	€ 21.299	€ 22.044
Vennootschapsbelasting	€ -	€ -	€ -	€ -
Onvoorzien	€ 34	€ 84	€ 134	€ 184
Totaal lasten	€ 188.499	€ 183.571	€ 182.581	€ 181.143
Baten Programma's				
1. Bestuur en Dienstverlening	€ 3.400	€ 3.366	€ 2.925	€ 2.817
2. Veiligheid	€ 312	€ 320	€ 328	€ 337
3. Verkeer en Parkeren	€ 828	€ 850	€ 872	€ 895
4. Economie	€ 878	€ 900	€ 924	€ 948
5. Onderwijs	€ 962	€ 975	€ 990	€ 1.004
6. Sport en Cultuur	€ 1.714	€ 1.580	€ 1.624	€ 1.668
7. Sociaal Domein en Volksgezondheid	€ 18.257	€ 19.120	€ 17.894	€ 17.554
8. Duurzaamheid en Leefomgeving	€ 20.366	€ 22.486	€ 23.931	€ 24.941
9. Wonen en Ruimte	€ 6.372	€ 6.385	€ 6.065	€ 51
Parkeren	€ 7.641	€ 8.030	€ 8.246	€ 8.460
Dividend	€ 965	€ 965	€ 965	€ 965
OZB	€ 17.479	€ 18.118	€ 18.762	€ 19.439
Overige belastingen	€ 5.890	€ 6.199	€ 6.560	€ 6.731
Algemene Uitkering	€ 90.371	€ 88.746	€ 89.131	€ 93.356
Totaal baten	€ 175.434	€ 178.041	€ 179.217	€ 179.166
Geraamde onttrekkingen aan reserves	€ 18.482	€ 7.604	€ 6.305	€ 5.561
Geraamde stortingen in reserves	€ 5.434	€ 3.498	€ 3.437	€ 2.337
Resultaat boekjaar	€ -16	€ -1.424	€ -497	€ 1.247

3.6 Ontwikkeling EMU-saldo

Het EMU-saldo is het verschil van inkomsten en uitgaven van de overheid. De cijfers over het EMU-saldo worden gecontroleerd door de Europese Commissie. Door het CBS wordt verantwoording afgelegd aan de Europese Commissie. Gemeenten dienen het geraamde EMU-saldo op te nemen in de begroting.

EMU-saldo in vergelijking met vorig en volgend begrotingsjaar

Het EMU-saldo wordt vergeleken met de individuele referentiewaarde voor de gemeente. Het geraamde saldo van de ontvangsten en uitgaven (EMU-saldo) van de gemeente Noordwijk wordt als volgt ten opzichte van de referentiewaarde weergegeven:

Uit bovenstaande grafiek blijkt dat het EMU-saldo van de gemeente met name in het begrotingsjaar 2026, 2027, 2028 en 2030 negatief uitkomt en de individuele referentiewaarde dan overschrijdt. Dat komt door de aanzienlijke investeringen in vaste activa. In 2029 is er geen overschrijding van de referentiewaarde.

Berekening EMU-saldo via exploitatie en balans (volgens EMU-enquête)

Bedragen x € 1.000,-	Begroting				
	2026	2027	2028	2029	2030
EMU-saldo					
1. (+) Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	€ -18.399	€ -13.065	€ -5.528	€ -3.363	€ -1.976
2. (-) Mutatie (im)materiële vaste activa	€ 69.013	€ -9.386	€ 12.182	€ -441	€ 21.101
3. (+) Mutatie voorzieningen	€ -2.277	€ -2.630	€ -471	€ -986	€ -185
4. (-) Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	€ -146	€ 2.595	€ -10.061	€ -7.708	€ -
5. (-) Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Berekend EMU-saldo	€ -89.543	€ -8.904	€ -8.120	€ 3.800	€ -23.262

Ontwikkeling EMU-saldo op transactiebasis

Het EMU-saldo kan ook op transactiebasis worden berekend en dit ziet er dan als volgt uit:

Berekening EMU-saldo via mutaties in financiële activa en financiële passiva van de balans

Bedragen x € 1.000,-		Begroting				
EMU-saldo	2026	2027	2028	2029	2030	
1. <u>Mutaties financiële activa</u>						
1a. (+) Financiële vaste activa	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	
1b. (+) Uitzettingen	€ -33.169	€ -	€ -	€ -	€ -	
1c. (+) Liquide middelen	€ -447	€ -	€ -	€ -	€ -	
1d. (+) Overlopende activa	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	
2. <u>Mutaties financiële passiva</u>						
2a. (-) Vaste schuld	€ 35.042	€ 8.699	€ 8.703	€ -3.711	€ 23.478	
2b. (-) Vlottende schuld	€ 20.885	€ 205	€ -583	€ -89	€ -216	
2c. (-) Overlopende passiva	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	
3. <u>Verwachte boekwinst</u>						
3a. (-) Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	
Berekend EMU-saldo	€ -89.543	€ -8.904	€ -8.120	€ 3.800	€ -23.262	

Toelichting op het EMU-saldo

Het EMU-saldo is het verschil van inkomsten en uitgaven van de overheid. Om een indicatie te geven van het aandeel dat een provincie of gemeente in dat gezamenlijke saldo heeft, publiceert het Ministerie van BZK jaarlijks individuele EMU-referentiewaarden. De individuele referentiewaarden zijn gepubliceerd in de circulaire van het Gemeentefonds. Het aandeel in het EMU-tekort betreft een inspanningsverplichting, er staat momenteel geen sanctie op een eventuele overschrijding van het toegestane EMU-tekort.

Vergelijking EMU-saldo met individuele referentiewaarde

Bedragen x € 1.000,-		Begroting				
EMU-saldo referentiewaarde	2026	2027	2028	2029	2030	
EMU-saldo volgens berekening	€ -89.543	€ -8.904	€ -8.120	€ 3.800	€ -23.262	
EMU-saldo referentiewaarde	€ -8.708	€ -8.708	€ -8.708	€ -8.708	€ -8.708	
EMU-saldo blijft onder referentiewaarde			€ 588	€ 12.508		
EMU-saldo overschrijdt referentiewaarde	€ -80.835	€ -196			€ -14.554	

Voor de gemeente Noordwijk geldt een referentiewaarde van negatief € 8,7 miljoen. Pas als het Centraal Bureau voor Statistiek (CBS) constateert dat het plafond voor het EMU-tekort van alle gezamenlijke gemeenten in Nederland wordt overschreden, kan aan gemeenten worden "gevraagd" de begroting (en dan vooral het investeringsvolume) in dat jaar bij te stellen. Een eventuele EMU-instructie van het Rijk kan dus effect hebben op de investeringsplanning en de financieringsplanning.

De conclusie is dat de gemeente met het EMU-saldo in begrotingsjaar 2026 en 2030 -zij het in beperkte mate- in 2027 de individuele referentiewaarde overschrijdt met name als gevolg van investeringen in die jaren in vaste activa. De jaren erna zijn er geen overschrijdingen meer van de referentiewaarde. Maar er is ook vaak gebleken bij het opmaken van de jaarrekeningen dat bepaalde investeringsuitgaven later plaatsvinden dan vooraf gepland, wat dan alsnog een positief effect zal betekenen op het EMU-saldo.

3.7 Stand en verloop van reserves en voorzieningen

Totaaloverzicht van de reserves

Bedragen x €	Begroting				
Reserves	1-1-2027	1-1-2028	1-1-2029	1-1-2030	1-1-2031
Algemene reserves					
Algemene reserve	€ 18.669.404	€ 14.606.016	€ 12.485.652	€ 11.454.652	€ 10.997.652
Reserve Weerstandsvermogen	€ 6.424.989	€ 4.074.989	€ 4.074.989	€ 4.074.989	€ 4.074.989
Reserve Verkoop Nuon aandelen	€ 18.584.234	€ 17.974.032	€ 18.402.554	€ 18.881.076	€ 19.409.598
Totaal Algemene Reserves	€ 43.678.627	€ 36.655.037	€ 34.963.195	€ 34.410.717	€ 34.482.239
Bestemmingsreserves					
Parkeerreserve	€ 227.192	€ 227.192	€ 227.192	€ 227.192	€ 227.192
Reserve ICT Instandhouding	€ 1.933.368	€ 1.943.682	€ 1.939.677	€ 2.084.591	€ 2.185.313
Reserve Onderwijsruimte	€ 5.203.009	€ 5.605.470	€ 6.073.240	€ 6.126.186	€ 6.126.186
Reserve Strandveiligheid	€ 131.135	€ 75.714	€ 82.581	€ 96.599	€ 94.371
Reserve Personeelskosten	€ 823.894	€ 823.894	€ 823.894	€ 823.894	€ 823.894
Reserve exploitatiekosten zwembad Binnenzee 01-20jr	€ 3.307.842	€ 2.910.340	€ 2.465.948	€ 1.798.336	€ 1.346.921
Reserve exploitatiekosten zwembad Binnenzee 20-40jr	€ 546.847	€ 630.847	€ 730.847	€ 856.847	€ 1.008.847
Reserve Sociaal Domein	€ 3.956.008	€ 3.705.008	€ 3.705.008	€ 3.705.008	€ 3.705.008
Reserve exploitatiekosten Sancta Maria	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000
Reserve Sociale Huurwoningen	€ 2.497.420	€ 2.497.420	€ 2.497.420	€ 2.497.420	€ 2.497.420
Reserve gebiedsontwikkeling ESTEC	€ 814.743	€ 494.743	€ 494.743	€ 494.743	€ 494.743
Egalisatiereserve riool	€ 38.477	€ 38.477	€ 38.477	€ 38.477	€ 38.477
Reserve Oosterduinse meer	€ 447.485	€ 391.894	€ 336.303	€ 280.712	€ 225.121
Reserve onderhoud groen tuinen van de Bavo	€ 312.000	€ 218.000	€ 124.000	€ 30.000	€ -
Reserve onderhoud Breloftpark	€ 433.661	€ 353.661	€ 283.661	€ 223.661	€ 173.661
Egalisatiereserve rioolheffing	€ 96.518	€ 147.738	€ 143.715	€ 303.164	€ 424.133
Egalisatiereserve afvalstoffenheffing	€ 91.000	€ 101.213	€ 171.112	€ 343.445	€ 624.557
Reserve Maatschappelijke zorg	€ 2.058.325	€ 2.058.325	€ 2.058.325	€ 2.058.325	€ 2.058.325
Reserve Mobiliteitsagenda	€ -	€ 50.000	€ 100.000	€ 150.000	€ 200.000
Reserve beheer/onderhoudskosten openbare toiletten	€ 256.479	€ 244.521	€ 231.683	€ 217.941	€ 203.272
Subtotaal bestemmingsreserves	€ 23.375.403	€ 22.718.139	€ 22.727.826	€ 22.556.541	€ 22.657.441
Reserves ter dekking van kapitaallasten					
Reserve kapitaallasten Sportpark Duinwetering	€ 6.966.249	€ 6.726.034	€ 6.485.819	€ 6.245.604	€ 6.005.389
Reserve kapitaallasten Zwembad Binnenzee	€ 7.421.319	€ 7.156.272	€ 6.891.225	€ 6.626.178	€ 6.361.131
Reserve kapitaallasten Sint Jeroens Club (SJC)	€ 13.661.324	€ 13.358.242	€ 13.055.160	€ 12.752.078	€ 12.387.733
Reserve kapitaallasten Nieuwe Investerings	€ 2.801.377	€ 2.568.696	€ 2.336.015	€ 2.135.834	€ 1.955.415
Reserve kapitaallasten vervangingsinvesteringen	€ -	€ 2.028.784	€ 2.028.784	€ 2.028.784	€ 2.028.784
Reserve kapitaallasten tijdelijke De Schelft	€ 762.624	€ 381.312	€ -	€ -	€ -
Reserve kapitaallasten sportpark De Boekhorst	€ 14.167.421	€ 13.680.327	€ 13.193.233	€ 12.706.139	€ 12.219.045
Reserve kapitaallasten De Duinpan	€ 1.066.376	€ 1.022.274	€ 978.172	€ 934.070	€ 889.968
Reserve kapitaallasten nieuwe De Schelft	€ 7.064.917	€ 2.284.639	€ 2.091.800	€ 1.898.961	€ 1.706.122
Reserve kapitaallasten Atrium Noordwijk	€ 3.074.953	€ 3.074.953	€ 3.074.953	€ 2.998.078	€ 2.921.203
Reserve kapitaallasten tijdelijke huisvesting Schippersvaartweg	€ 4.230.569	€ 3.704.248	€ 3.177.927	€ 2.651.606	€ 2.125.285
Reserve kapitaallasten multifunctionele hal De Schelft	€ 7.935.000	€ 7.935.000	€ 7.679.050	€ 7.423.100	€ 7.167.150
Subtotaal kapitaallasten	€ 69.152.129	€ 63.920.781	€ 60.992.138	€ 58.400.432	€ 55.767.225
Beheerreserves					
Egalisatiereserve Verharding	€ 2.920.484	€ 2.920.484	€ 2.920.484	€ 2.920.484	€ 2.920.484
Egalisatiereserve onderhoud gymnastieklokalen	€ 889.133	€ 889.133	€ 889.133	€ 889.133	€ 889.133
Egalisatiereserve onderhoud overige gebouwen	€ 2.723.048	€ 2.826.798	€ 2.930.548	€ 3.034.298	€ 3.138.048
Egalisatiereserve onderhoud interne gebouwen	€ 651.256	€ 651.256	€ 651.256	€ 651.256	€ 651.256
Reserve Baggeren	€ 949.228	€ 949.228	€ 949.228	€ 949.228	€ 949.228
Subtotaal beheerreserves	€ 8.133.149	€ 8.236.899	€ 8.340.649	€ 8.444.399	€ 8.548.149
Totaal bestemmingsreserves	€ 100.660.681	€ 94.875.819	€ 92.060.613	€ 89.401.372	€ 86.972.815
Overige reserves					
Reserve Winst uit Grondbedrijf	€ 4.371.784	€ 4.131.982	€ 4.532.778	€ 4.876.876	€ 4.009.971
Totaal overige reserves	€ 4.371.784	€ 4.131.982	€ 4.532.778	€ 4.876.876	€ 4.009.971
Totaal Reserves	€ 148.711.092	€ 135.662.838	€ 131.556.586	€ 128.688.965	€ 125.465.025

Toelichting op staat van reserves

Algemene Reserves

Algemene Reserve

De stand van de Algemene Reserve is voor 2027 tot en met 2030 als volgt:

Bedragen in €				
Algemene Reserve	2027	2028	2029	2030
Stand reserve per 1 januari	€ 18.669.404	€ 14.606.016	€ 12.485.652	€ 11.454.652
<u>Onttrekkingen</u>				
<u>Programma 1</u>				
Formatie financieel adviseur	€ 104.000			
Inhuur archiefblok		€ 125.000		
Regionale Investeringsagenda (RIA)	€ 181.000			
NJN 2025 doorschuiven reserveonttrekking doorontwikkeling organisatie bou	€ 70.000	€ 70.000		
PPN 2027-2030 programmaondersteuner DBS (1 fte schaal 9 voor 2027 t/m	€ 92.000	€ 96.000		
PPN 2027-2030 inhuur ivm moeilijk vervulbare functies uit AR	€ 250.000			
PPN 2027-2030 aanpassing toeristenbelasting	€ 185.000	€ 189.000		
Overheveling bedrag van € 650.000,- vanuit de Algemene reserve naar de R	€ 650.000			
<u>Programma 2</u>				
CWP 2027-2030 Noodsituaties	€ 5.000			
<u>Programma 3</u>				
PPN 2027-2030 Mobiliteitsmaatregelen Noordelijke Duin- en BollenStreek (M	€ 27.000	€ 28.000	€ 28.000	
PPN 2027-2030 uitvoering geven aan Motie fietspromotie uit AR	€ 30.000			
CWP 2027-2030 Actieplan Verkeersveiligheid	€ 50.000			
CWP 2027-2030 Parkeerkooffers	€ 50.000			
CWP 2027-2030 Priveparkeerplekken benutten	€ 25.000			
CWP 2027-2030 Herijking parkeerbeleid	€ 25.000			
CWP 2027-2030 Transferia		€ 15.000		
<u>Programma 4</u>				
Economische samenwerking Duin- en Bollenstreek	€ 149.000			
Retail en horecavisie 2025 - 2035 inclusief uitvoeringsagenda	€ 380.000	€ 380.000	€ 380.000	€ 380.000
PPN 2027-2030 Uitvoeringsprogramma Heilzame Badplaats 2027-2029	€ 350.000	€ 350.000	€ 350.000	
PPN 2027-2030 voortzetten Key Region Leiden uit AR	€ 55.000			
PPN 2027-2030 profilering space (0,5 fte schaal 10 voor 2027 t/m 2028) uit	€ 52.000	€ 54.000		
CWP 2027-2030 NL Space Campus (schaal 12 2026-2030)	€ 80.000	€ 80.000	€ 132.000	€ 77.000
<u>Programma 5</u>				
PPN 2027-2030 Ontwikkelagenda Duin- en Bollenstreek Onderwijs	€ 20.000	€ 21.000		
<u>Programma 6</u>				
Jaarlijkse rentelasten tijdelijke de Schelft	€ 19.932	€ 19.932	€ -	€ -
Jaarlijkse exploitatielasten tijdelijke de Schelft	€ 21.000	€ 21.000	€ -	€ -
Toekomstbestendige Muze	€ 234.000	€ 247.432	€ -	€ -
CWP 2027-2030 Hoger niveau Sportbedrijf	€ 30.000			
CWP 2027-2030 Sportpark Nieuwe Zeeweg	€ 25.000			
CWP 2027-2030 Noordwijk beweegt-zomer		€ 20.000		
CWP 2027-2030 Watertappunten	€ 25.000			
<u>Programma 7</u>				
VJN 2026 onttrekking doorschuiven 2027 Jeugdpreventieproject	€ 30.456			
CWP 2027-2030 Duinpan	€ 50.000			
CWP 2027-2030 Taskforce Asiel	€ 250.000	€ 250.000		
<u>Programma 8</u>				
Duurzaamheidssubsidie Noordwijk voor 2026 en 2027 uit AR	€ 150.000	€ -	€ -	€ -
<u>Programma 9</u>				
Invoering Omgevingswet	€ 98.000		€ -	€ -
PPN 2027-2030 formatie Programma Landelijk gebied 1 fte schaal 10 voor 2	€ 103.000	€ 107.000	€ 111.000	
CWP 2027-2030 Locatie onderstation	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	
CWP 2027-2030 Nieuwe woningbouwlocaties	€ 92.000	€ 17.000		
CWP 2027-2030 Verdichting binnen de kernen	€ 25.000			
CWP 2027-2030 Flexwoningen	€ 50.000			
Stand per reserve per 31 december	€ 14.606.016	€ 12.485.652	€ 11.454.652	€ 10.997.652

Het doel van deze reserve is de vorming van een financiële buffer voor het opvangen van incidentele financiële tegenvallers. De reserve heeft een financieringsfunctie. Op 01-01-2027 heeft deze reserve een omvang van € 18.669.404,-.

Reserve Weerstandsvermogen

De stand van de Reserve Weerstandsvermogen is voor 2027 tot en met 2030 als volgt:

Bedragen in €				
Reserve Weerstandsvermogen	2027	2028	2029	2030
Stand per reserve per 1 januari	€ 6.424.989	€ 4.074.989	€ 4.074.989	€ 4.074.989
<u>Onttrekkingen</u>				
<u>Programma 9</u>				
Budget frictie- en Desintegratiekosten VTH bouwtaken	€ 3.000.000		€ -	€ -
<u>Toevoegingen</u>				
<u>Programma 1</u>				
Overheveling bedrag van € 650.000,- vanuit de Algemene reserve naar de Reserve weerstandsvermogen	€ 650.000		€ -	€ -
Stand per reserve per 31 december	€ 4.074.989	€ 4.074.989	€ 4.074.989	€ 4.074.989

De Reserve Weerstandsvermogen is bedoeld om financiële tegenvallers op te kunnen vangen die niet zijn opgenomen in de begroting. De hoogte van de reserve wordt bepaald op basis van een risico-inventarisatie. (zie voor verdere toelichting 2.3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing). De reserve heeft op 01-01-2027 een omvang van € 6.424.989,- en voldoet aan het vereiste niveau. In 2027 is een uitname voorzien voor de frictie- en desintegratiekosten VTH bouwtaken die weer terugkomen vanuit de Omgevingsdienst West Holland (ODWH) naar de gemeente. Op basis van de nieuwe risico-inventarisatie en het uitgangspunt dat het weerstandvermogen een weerstandratio heeft van 2,0. Om deze ratio te bereiken is een storting noodzakelijk vanuit de algemene reserve van € 650.000,- in 2027.

Reserve Verkoop Nuon aandelen

De stand van de Reserve Verkoop Nuon aandelen is voor 2027 tot en met 2030 als volgt:

Bedragen in €				
Reserve Verkoop Nuon aandelen	2027	2028	2029	2030
Stand per reserve per 1 januari	€ 18.584.234	€ 17.974.032	€ 18.402.554	€ 18.881.076
<u>Onttrekkingen</u>				
<u>Programma 1</u>				
Overboeking storting in Reserve Verkoop Nuon aandelen naar Reserve Nieuwe investeringen	€ 988.724	€ -	€ -	€ -
<u>Toevoegingen</u>				
<u>Programma 6</u>				
Ingroeimodel sportaccommodatie Duinwetering	€ 79.500	€ 84.000	€ 88.500	€ 93.000
Ingroeimodel zwembad Binnenzee	€ 189.022	€ 203.022	€ 217.022	€ 231.022
Ingroeimodel Sint Jeroensclub (SJC)	€ 110.000	€ 120.000	€ 130.000	€ 140.000
Ingroeimodel multifunctionele hal De Schelft	€ -	€ 21.500	€ 43.000	€ 64.500
Stand per reserve per 31 december	€ 17.974.032	€ 18.402.554	€ 18.881.076	€ 19.409.598

De gelden die verkregen zijn uit de verkoop van Nuon aandelen zijn nog voor € 6,7 miljoen weggezet bij de Rabobank tot juni 2028. De hieruit ontvangen rentebaten worden ingezet als dekkingsmiddel binnen de begroting. Op 01-01-2027 heeft deze reserve een omvang van € 18.584.234,-.

Doordat de Reserves kapitaallasten Sportpark Duinwetering, Sint Jeroens Club (SJC) en Zwembad Binnenzee volgestort zijn met de boekwaarden zijn de toevoegingen (het sparen) niet nodig meer voor deze reserves. Deze (structurele) toevoegingen uit deze bovengenoemde drie kapitaallastenreserves zullen worden toegevoegd aan de Reserve Verkoop Nuon aandelen om de eerdere onttrekking van € 16.500.000,- voor deze complexen op termijn te compenseren en te kunnen sparen voor toekomstige investeringen.

In 2027 bedraagt de omvang van deze toevoegingen € 378.522,-. De storting van € 988.724,- die in 2026 is gedaan voor toekomstige tekorten vervangingsinvesteringen is overgebracht in 2027 naar de reserve kapitaallasten vervangingsinvesteringen die voor dit doeleind bedoeld is.

Algemene reserve met specifieke bestedingsdoel

Om tijdelijke intensiveringen met een structureel karakter op een financieel verantwoorde manier te kunnen dekken, wordt voorgesteld een structurele dekkingsreserve voor specifieke beleidsdoelen te vormen. Vanuit deze reserve kunnen gedurende maximaal tien jaar middelen worden onttrokken voor vooraf benoemde beleidsdoelen. De jaarlijkse onttrekkingen mogen daarbij als structureel dekkingsmiddel worden aangemerkt en kunnen daarmee worden ingezet voor structurele lasten die voor een begrensde periode worden aangegaan.

De reserve is bedoeld voor uitgaven die inhoudelijk tijdelijk zijn, maar begrotingstechnisch niet zonder meer als incidenteel kunnen worden aangemerkt. Dit kan bijvoorbeeld aan de orde zijn wanneer sprake is van een tijdelijke ophoging van een regulier budget of wanneer meerdere tijdelijke maatregelen elkaar opvolgen, waardoor niet altijd sprake is van een scherp afgebakende incidentele last. Door deze uitgaven onder te brengen binnen een structurele dekkingsreserve wordt de tijdelijke inzet van middelen transparant en financieel beheersbaar gemaakt.

Aan de vorming van deze reserve zijn voorwaarden verbonden. Bij instelling van de reserve wordt vastgesteld dat de gemeente beschikt over een solvabiliteitsratio van minimaal 20%. Daarnaast kan uitsluitend dat deel van de Algemene Reserve worden ingezet dat niet noodzakelijk is voor het afdekken van risico's. Ook na vorming van de reserve dient het weerstandsvermogen groter dan 1,0 te blijven.

De reserve wordt gekoppeld aan één of meerdere vooraf vastgestelde en specifiek omschreven beleidsdoelen. Dit kunnen bijvoorbeeld ambities uit het coalitieakkoord, vastgestelde beleidsplannen of concrete tijdelijke intensiveringen binnen bestaande beleidsterreinen zijn. Middelen uit de reserve mogen uitsluitend voor deze doelen worden ingezet.

De reserve wordt eenmalig gevormd en gevoed vanuit de algemene reserve. Gedurende de looptijd vinden geen aanvullende stortingen plaats. Vooraf wordt tevens de maximale looptijd en het onttrekkingsritme vastgesteld. Hierdoor is vanaf het moment van vorming inzichtelijk welke middelen beschikbaar zijn, voor welke doelen deze worden ingezet en wanneer de reserve is uitgeput.

Met de instelling van deze reserve ontstaat ruimte om tijdelijke beleidsintensiveringen met een structureel karakter op een zorgvuldige wijze te financieren, zonder dat daarmee een blijvende structurele dekking wordt verondersteld. Tegelijkertijd blijft de financiële positie van de gemeente beschermd doordat bij de vorming expliciet wordt getoetst aan solvabiliteit, weerstandsvermogen en de beschikbare vrije ruimte binnen de Algemene Reserve.

Binnen deze programmabegroting is nog geen uitvoering gegeven aan de invulling van deze reserve. Hierover zullen we met de toezichthouder (Provincie) in overleg gaan. Gestreefd wordt om dit bij de volgende perspectiefnota conform de richtlijnen van de toezichthouder door te voeren.

Bestemmingsreserves

Parkeerreserve

De stand van de Parkeerreserve is voor 2027 tot en met 2030 als volgt:

Bedragen in €				
Parkeerreserve	2027	2028	2029	2030
Stand per reserve per 1 januari	€ 227.192	€ 227.192	€ 227.192	€ 227.192
<u>Geen onttrekkingen of toevoegingen in deze reserve</u>				
Stand per reserve per 31 december	€ 227.192	€ 227.192	€ 227.192	€ 227.192

Hierin worden middelen gereserveerd ten behoeve van de financiering van de aanleg voor parkeervoorzieningen. De in deze reserve gestorte middelen vinden hun oorsprong in de "parkeerreisovereenkomst". Vooralsnog wordt er in 2027 geen beslag gelegd op deze reserve. De reserve heeft op 01-01-2027 een stand van € 227.192,-.

Reserve ICT Instandhouding

De stand van de Reserve ICT Instandhouding is voor 2027 tot en met 2030 als volgt:

Bedragen in €				
Reserve ICT Instandhouding	2027	2028	2029	2030
Stand per reserve per 1 januari	€ 1.933.368	€ 1.943.682	€ 1.939.677	€ 2.084.591
<u>Onttrekkingen</u>				
Programma 1				
Afschrijvingslasten staat C Automatisering	€ 552.338	€ 402.331	€ 297.568	€ 256.562
Afschrijvingslasten staat C Informatisering	€ 237.103	€ 136.812	€ 114.448	€ 77.124
Kapitaallasten Investeringsplan Automatisering-Informatisering 2027-2030	€ -	€ 198.250	€ 297.458	€ 480.592
Technische bijstelling ICT investeringsplan	€ 85.245	€ 161.612	€ 50.612	
<u>Toevoegingen</u>				
Programma 1				
Jaarlijkse toevoeging ICT instandhoudingsreserve	€ 935.000	€ 945.000	€ 955.000	€ 965.000
B2027-2030 Te nemen maatregelen: verlaging toevoeging ICT	€ -50.000	€ -50.000	€ -50.000	€ -50.000
Stand per reserve per 31 december	€ 1.943.682	€ 1.939.677	€ 2.084.591	€ 2.185.313

Deze reserve is gevormd om budgetten te reserveren die jaarlijks via de begroting vrijgemaakt worden voor grootschalige projecten betreffende instandhouding, migratie en vervanging van informatie- en automatiseringstechnologie. Hiermee wordt voorkomen dat er periodiek grote aanspraken ontstaan op het investeringsplan of het eigen vermogen voor kosten die in de regel binnen de begroting thuishoren.

Er wordt jaarlijks een bedrag gestort in deze reserve oplopend met € 10.000,- per jaar. Op dit bedrag vindt vanaf 2027 een bijstelling plaats van het jaarlijks toe te voegen budget van € 50.000,-. Daarnaast worden de kapitaallasten van informatisering en automatisering ten laste gebracht van deze reserve. In verband met de actualisatie van het ICT-investeringsplan wordt er ook een technische bijstelling gedaan, waarbij gedurende 2027, 2028 en 2029 nog incidenteel een bedrag uit de Reserve ICT Instandhouding wordt onttrokken.

Reserve Onderwijshuisvesting

De stand van de Reserve Onderwijshuisvesting is voor 2027 tot en met 2030 als volgt:

Bedragen in €				
Reserve Onderwijshuisvesting	2027	2028	2029	2030
Stand per reserve per 1 januari	€ 5.203.009	€ 5.605.470	€ 6.073.240	€ 6.126.186
<u>Onttrekkingen</u>				
<u>Programma 5</u>				
Huur tijdelijke huisvesting Prinsenhof	€ 50.000		€ -	€ -
Inhuur externe projectleider onderwijshuisvestingsprojecten	€ 28.943			
<u>Toevoegingen</u>				
<u>Programma 5</u>				
Integraal Huisvestingsprogramma (IHP)	€ 481.404	€ 467.770	€ 52.946	
Stand per reserve per 31 december	€ 5.605.470	€ 6.073.240	€ 6.126.186	€ 6.126.186

De kapitaallasten van investeringen voor onderwijshuisvesting van het huidige Integrale huisvestingsplan Onderwijs (IHP) worden verrekend met het te storten bedrag in de reserve onderwijshuisvesting. Door de vele investeringen en prijsstijgingen is dit in de toekomst echter niet meer haalbaar. Voor kapitaallasten van nieuwe investeringen (die nog niet in het huidige IHP staan) en toename van de huidige berekende kosten zal dekking moeten worden gevonden binnen het gehanteerde algemene kapitaallastenniveau. De toevoeging in 2027 op basis van IHP bedraagt € 481.404,-. Daarnaast wordt er € 50.000,- onttrokken uit deze reserve voor de huur tijdelijke huisvesting Prinsenhof. In 2027 wordt nog aanspraak gemaakt op deze reserve van € 28.943,- voor de inhuur van een externe projectleider onderwijshuisvestingsprojecten.

Egalisatiereserve Strandveiligheid

De stand van de Reserve Strandveiligheid is voor 2027 tot en met 2030 als volgt:

Bedragen in €				
Reserve Strandveiligheid	2027	2028	2029	2030
Stand per reserve per 1 januari	€ 131.135	€ 75.714	€ 82.581	€ 96.599
<u>Onttrekkingen</u>				
<u>Programma 2</u>				
Investeringen Noordwijkse Reddingsbrigade	€ 98.421	€ 37.133	€ 30.982	€ 48.228
<u>Toevoegingen</u>				
<u>Programma 2</u>				
Strandveiligheid	€ 43.000	€ 44.000	€ 45.000	€ 46.000
Stand per reserve per 31 december	€ 75.714	€ 82.581	€ 96.599	€ 94.371

Deze reserve is bestemd ter dekking van de kosten van noodzakelijke vervanging van reddingsmateriaal van de Noordwijkse Reddingsbrigade (NRB). De gemeente Noordwijk doet een bijdrage aan deze kosten. Op basis van een meerjarenraming vindt een jaarlijkse onttrekking en een storting in de reserve plaats.

Reserve Personeelskosten

De stand van de Reserve Personeelskosten is voor 2027 tot en met 2030 als volgt:

Bedragen in €				
Reserve Personeelskosten	2027	2028	2029	2030
Stand per reserve per 1 januari	€ 823.894	€ 823.894	€ 823.894	€ 823.894
<u>Geen onttrekkingen of toevoegingen in deze reserve</u>		€ -	€ -	€ -
Stand per reserve per 31 december	€ 823.894	€ 823.894	€ 823.894	€ 823.894

Deze reserve is ervoor om de kosten van bovenformatief geplaatst personeel te dekken. De overschotten op het totale personeelsbudget van de jaarrekening worden gestort in deze reserve.

Reserve exploitatiekosten Zwembad Binnensee 1-20jr

De stand van de Reserve exploitatiekosten Zwembad Binnensee 1-20jr is voor 2027 tot en met 2030 als volgt:

Bedragen in €				
Reserve exploitatiekosten Zwembad Binnensee 1-20jr	2027	2028	2029	2030
Stand per reserve per 1 januari	€ 3.307.842	€ 2.910.340	€ 2.465.948	€ 1.798.336
<u>Onttrekkingen</u>				
<u>Programma 6</u>				
Exploitatie en onderhoud zwembad Binnensee	€ 443.250	€ 491.329	€ 715.769	€ 500.824
<u>Toevoegingen</u>				
<u>Programma 6</u>				
Huurinkomsten zwembad Binnensee	€ 45.748	€ 46.937	€ 48.157	€ 49.409
Stand per reserve per 31 december	€ 2.910.340	€ 2.465.948	€ 1.798.336	€ 1.346.921

Deze reserve is gevormd om de jaarlijkse exploitatie en onderhoudskosten van het Zwembad Binnensee gedurende de eerste 20 jaar te dekken. Daarnaast worden de huurinkomsten jaarlijks gestort in deze reserve.

Reserve exploitatiekosten Zwembad Binnensee 20-40jr

De stand van de Reserve exploitatiekosten Zwembad Binnensee 20-40jr is voor 2027 tot en met 2030 als volgt:

Bedragen in €				
Reserve exploitatiekosten Zwembad Binnensee 20-40jr	2027	2028	2029	2030
Stand per reserve per 1 januari	€ 546.847	€ 630.847	€ 730.847	€ 856.847
<u>Toevoegingen</u>				
<u>Programma 6</u>				
Jaarlijkse storting	€ 84.000	€ 100.000	€ 126.000	€ 152.000
Stand per reserve per 31 december	€ 630.847	€ 730.847	€ 856.847	€ 1.008.847

Deze reserve is gevormd om de jaarlijkse exploitatie en onderhoudskosten van het Zwembad Binnensee gedurende de laatste 20 jaar te dekken. Om deze kosten te dekken wordt er cumulatief een bedrag van € 16.000,- in deze reserve gestort.

Reserve Sociaal Domein

De stand van de Reserve Sociaal Domein is voor 2027 tot en met 2030 als volgt:

Bedragen in €				
Reserve Sociaal Domein	2027	2028	2029	2030
Stand per reserve per 1 januari	€ 3.705.008	€ 3.705.008	€ 3.705.008	€ 3.705.008
<u>Geen onttrekkingen of toevoegingen in deze reserve</u>				
Stand per reserve per 31 december	€ 3.705.008	€ 3.705.008	€ 3.705.008	€ 3.705.008

Wanneer bij het opmaken van de jaarrekening blijkt dat in een jaar minder geld is besteed dan werd ontvangen aan jeugd, zorg en werk, dan zal deze onderbesteding worden toegevoegd aan de reserve. De reserve is beschikbaar voor diverse taken op het terrein van jeugd, zorg en werk en voor de dekking van de mogelijke tekorten op de drie decentralisaties.

Reserve exploitatiekosten Sancta Maria

De stand van de Reserve exploitatiekosten Sancta Maria is voor 2027 tot en met 2030 als volgt:

Bedragen in €				
Reserve exploitatiekosten Sancta Maria	2027	2028	2029	2030
Stand per reserve per 1 januari	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000
Geen onttrekkingen of toevoegingen in deze reserve				
Stand per reserve per 31 december	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000

Deze reserve is gevormd om de exploitatiekosten en onderhoudskosten in de openbare ruimte van de locatie Sancta Maria te dekken. Vooralsnog wordt er in 2027 geen beslag gelegd op deze reserve. Deze reserve heeft een stand van € 200.000,-.

Reserve Sociale Huurwoningen

De stand van de Reserve Sociale Huurwoningen is voor 2027 tot en met 2030 als volgt:

Bedragen in €				
Reserve Sociale Huurwoningen	2027	2028	2029	2030
Stand per reserve per 1 januari	€ 2.497.420	€ 2.497.420	€ 2.497.420	€ 2.497.420
Geen onttrekkingen of toevoegingen in deze reserve				
Stand per reserve per 31 december	€ 2.497.420	€ 2.497.420	€ 2.497.420	€ 2.497.420

De gemeenteraad heeft op 18 mei 2017 besloten om een bestemmingsreserve Sociale Huurwoningen in te stellen met als doel het bevorderen van sociale nieuwbouw en middeldure huur in de gemeente Noordwijk. Vooralsnog wordt er in 2027 geen beslag gelegd op deze reserve.

Reserve gebiedsontwikkeling ESTEC

De stand van de Reserve gebiedsontwikkeling ESTEC is voor 2027 tot en met 2030 als volgt:

Bedragen in €				
Reserve gebiedsontwikkeling ESTEC	2027	2028	2029	2030
Stand per reserve per 1 januari	€ 814.743	€ 494.743	€ 494.743	€ 494.743
Onttrekkingen				
Programma 4				
Subsidie SpaceCampus	€ 320.000		€ -	€ -
Stand per reserve per 31 december	€ 494.743	€ 494.743	€ 494.743	€ 494.743

De gemeente Noordwijk heeft een regiodeal gesloten om gezamenlijk met het Rijk en de Provincie te investeren in de gebiedsontwikkeling en doorontwikkeling van Space Business Park.

Egalisatiereserve riool

De stand van de Egalisatiereserve riool is voor 2027 tot en met 2030 als volgt:

Bedragen in €				
Egalisatiereserve riool	2027	2028	2029	2030
Stand per reserve per 1 januari	€ 38.477	€ 38.477	€ 38.477	€ 38.477
Geen onttrekkingen of toevoegingen in deze reserve				
Stand per reserve per 31 december	€ 38.477	€ 38.477	€ 38.477	€ 38.477

Deze egalisereserve is bedoeld om het overschot en/of tekort van het product riolering op rekeningbasis in deze reserve te storten respectievelijk te onttrekken. Dat geldt niet voor opgehaalde gelden die per balansdatum (bij de rekening) nog niet zijn besteed door onder andere het uitstellen van investeringen (lagere kapitaallasten dan begroot). Dit bedrag moet immers in de voorziening voor riolering worden opgenomen. De egalisereserve is bedoeld voor de budgettaire afwijkingen in de exploitatiekosten en jaarlijks onderhoud van de riolering (een andere optie is om dit in het gerealiseerde resultaat van de jaarrekening op te nemen).

Reserve Oosterduinse meer

De stand van de Reserve Oosterduinse meer is voor 2027 tot en met 2030 als volgt:

Bedragen in €				
Reserve Oosterduinse meer	2027	2028	2029	2030
Stand per reserve per 1 januari	€ 447.485	€ 391.894	€ 336.303	€ 280.712
<u>Onttrekkingen</u>				
<i>Programma 8</i>				
Bijdrage uit de Reserve Oosterduinse meer	€ 55.591	€ 55.591	€ 55.591	€ 55.591
Stand per reserve per 31 december	€ 391.894	€ 336.303	€ 280.712	€ 225.121

De provincie heeft in 2021 een eenmalige beheervergoeding aan de gemeente ter beschikking gesteld ter hoogte van € 558.667,- gebaseerd op de normkosten voor recreatiegebieden in Zuid-Holland. Het bedrag wordt ontvangen voor de komende tien jaar. Er wordt jaarlijks € 55.591,- onttrokken uit deze reserve.

Reserve onderhoud groen tuinen van de Bavo

De stand van de Reserve onderhoud tuinen van de Bavo is voor 2027 tot en met 2030 als volgt:

Bedragen in €				
Reserve onderhoud groen tuinen van de Bavo	2027	2028	2029	2030
Stand per reserve per 1 januari	€ 312.000	€ 218.000	€ 124.000	€ 30.000
<u>Onttrekkingen</u>				
<i>Programma 8</i>				
Bijdrage uit de Reserve Onderhoud groen tuinen van de Bavo	€ 44.000	€ 44.000	€ 44.000	€ 30.000
Bijdrage uit de Reserve Onderhoud groen tuinen van de Bavo	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	
Stand per reserve per 31 december	€ 218.000	€ 124.000	€ 30.000	-

De gemeente heeft in 2022 een bijdrage van de projectontwikkelaar van het voormalige Bavo-terrein ontvangen van € 500.000,- voor de toekomstige onderhoudskosten van het groen in de tuinen op die plek. De bijdrage is toegevoegd aan deze reserve. Er wordt jaarlijks € 94.000,- onttrokken uit deze reserve.

Reserve onderhoud Breloftpark

De stand van de Reserve onderhoud Breloftpark is voor 2027 tot en met 2030 als volgt:

Bedragen in €				
Reserve onderhoud Breloftpark	2027	2028	2029	2030
Stand per reserve per 1 januari	€ 433.661	€ 353.661	€ 283.661	€ 223.661
<u>Onttrekkingen</u>				
<i>Programma 8</i>				
Beheer en onderhoud landschapspark en speeleiland Duineveld	€ 80.000	€ 70.000	€ 60.000	€ 50.000
Stand per reserve per 31 december	€ 353.661	€ 283.661	€ 223.661	€ 173.661

Het saldo van de reserve was afkomstig van de genomen winst uit de grondexploitatie Breloftpark (speeleiland Duineveld) en bedoeld om in de eerste periode te kunnen voorzien in het beheer en onderhoud van het landschapspark en Breloftpark.

Egalisatiereserve rioolheffing

De stand van de Egalisatiereserve rioolheffing is voor 2027 tot en met 2030 als volgt:

Bedragen in €				
Egalisatiereserve rioolheffing	2027	2028	2029	2030
Stand per reserve per 1 januari	€ 96.518	€ 147.738	€ 143.715	€ 303.164
<u>Onttrekking</u>				
<u>Programma 8</u>				
Onttrekking Egalisatiereserve rioolheffing		€ 4.023		
<u>Toevoegingen</u>				
<u>Programma 8</u>				
Storting Egalisatiereserve rioolheffing voordelig effect tariefstelling	€ 51.220		€ 159.449	€ 120.969
Stand per reserve per 31 december	€ 147.738	€ 143.715	€ 303.164	€ 424.133

Bij de bepaling van de tariefstelling van de heffing mogen de overheadkosten, een redelijk deel van de rentelasten en de omzetbelasting toegerekend worden. De reden voor de omzetbelasting (zogenoeten BCF-BTW) is dat wanneer die niet toegerekend zou worden aan de heffing, zou de gemeente anders een niet bedoeld inkomstenverlies leiden. Doordat deze kostencomponenten extracomptabel in het tarief van de heffing worden meegenomen, zijn in de begroting de geraamde baten hoger dan de geraamde lasten van riolering.

Wanneer de geraamde kosten jaarlijks fluctueren, zou deze berekening van de tarieven en de geraamde baten een effect hebben op het resultaat.

Om deze neveneffecten op het begrotings- dan wel rekeningresultaat weg te nemen, kan ter hoogte van het saldo hiervan telkens voor de begroting en rekening via de Reserve Rioolheffing worden gemuteerd.

Egalisatiereserve afvalstoffenheffing

De stand van de Egalisatiereserve afvalstoffenheffing is voor 2027 tot en met 2030 als volgt:

Bedragen in €				
Egalisatiereserve afvalstoffenheffing	2027	2028	2029	2030
Stand per reserve per 1 januari	€ 91.000	€ 101.213	€ 171.112	€ 343.445
<u>Toevoegingen</u>				
<u>Programma 3</u>				
Mutaties egalisatiereserve afvalstoffenheffing	€ 10.213	€ 69.899	€ 172.333	€ 281.112
Stand per reserve per 31 december	€ 101.213	€ 171.112	€ 343.445	€ 624.557

Bij de bepaling van de tariefstelling van de heffing mogen de overheadkosten, een redelijk deel van de rentelasten en de omzetbelasting toegerekend worden. De reden voor de omzetbelasting (zogenoeten BCF-BTW) is dat wanneer die niet toegerekend zou worden aan de heffing, zou de gemeente anders een niet bedoeld inkomstenverlies leiden. Doordat deze kostencomponenten extracomptabel in het tarief van de heffing worden meegenomen, zijn in de begroting de geraamde baten hoger dan de geraamde lasten van afvalverwerking.

Wanneer de geraamde kosten jaarlijks fluctueren, zou deze berekening van de tarieven en de geraamde baten een effect hebben op het resultaat.

Om deze neveneffecten op het begrotings- dan wel rekeningresultaat weg te nemen, kan ter hoogte van het saldo hiervan telkens voor de begroting en rekening via de Reserve afvalstoffenheffing worden gemuteerd.

Reserve Maatschappelijke zorg

De stand van de Reserve Maatschappelijke zorg is voor 2027 tot en met 2030 als volgt:

Bedragen in €					
Reserve Maatschappelijke zorg		2027	2028	2029	2030
Stand per reserve per 1 januari		€ 2.058.325	€ 2.058.325	€ 2.058.325	€ 2.058.325
Geen onttrekkingen of toevoegingen in deze reserve					
Stand per reserve per 31 december		€ 2.058.325	€ 2.058.325	€ 2.058.325	€ 2.058.325

De taken voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen werden tot 2023 uitgevoerd door de gemeente Leiden als centrumgemeente. Vooruitlopend op verdere decentralisatie is in de regio Leiden afgesproken dat de gemeenten dat zelf gaan doen, en hiervoor via de gemeente Leiden budget krijgen.

De gemeente Noordwijk doet dit samen met Hillegom, Lisse, Teylingen en Katwijk. Omdat dit voor onze gemeenten een nieuwe taak is, is afgesproken deze taak gezamenlijk uit te voeren en te financieren voor tenminste 10 jaar. Afgesproken is om overschotten te reserveren voor toekomstige besteding.

[Reserve Mobiliteitsagenda](#)

De stand van de Reserve Mobiliteitsagenda is voor 2027 tot en met 2030 als volgt:

Bedragen in €					
Reserve Mobiliteitsagenda		2027	2028	2029	2030
Stand per reserve per 1 januari		€ -	€ 50.000	€ 100.000	€ 150.000
Toevoegingen					
Programma 3					
Storting in Reserve Mobiliteitsagenda		€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
Stand per reserve per 31 december		€ 50.000	€ 100.000	€ 150.000	€ 200.000

Met het vaststellen van de Mobiliteitsagenda 2040 in de raad van 6 november 2025 is er circa € 50.000,- extra jaarlijkse exploitatiekosten te verwachten voor bijvoorbeeld het doen van onderzoek. Door hiervoor een Bestemmingsreserve Mobiliteitsagenda te vormen kan jaarlijks vanaf 2027 voor een periode van tien jaar dat bedrag worden gestort om daarmee die extra kosten te kunnen dekken.

[Reserve beheer/onderhoudskosten openbare toiletten](#)

De stand van de Reserve Mobiliteitsagenda is voor 2027 tot en met 2030 als volgt:

Bedragen in €					
Reserve beheer/onderhoudskosten openbare toiletten		2027	2028	2029	2030
Stand per reserve per 1 januari		€ 256.479	€ 244.521	€ 231.683	€ 217.941
Onttrekkingen					
Programma 4					
Openbare toiletten Nw Zee beheer- en onderhoudskosten		€ 11.958	€ 12.838	€ 13.742	€ 14.669
Stand per reserve per 31 december		€ 244.521	€ 231.683	€ 217.941	€ 203.272

In de najaarsnota 2025 is besloten om een bedrag van € 267.579,- voor beheer- en onderhoudskosten openbare toiletten in een reserve te storten. Jaarlijks worden hieruit de beheer- en onderhoudskosten van twee openbare toiletten in Noordwijk aan Zee die toegankelijk zijn voor onder andere mindervaliden (inclusief spoel- en föhninstallatie) gehaald.

Reserves ter dekking kapitaallasten

Reserve kapitaallasten Sportpark Duinwetering

De stand van de Reserve Sportpark Duinwetering is voor 2027 tot en met 2030 als volgt:

Bedragen in €				
Reserve kapitaallasten Sportpark Duinwetering	2027	2028	2029	2030
Stand per reserve per 1 januari	€ 6.966.249	€ 6.726.034	€ 6.485.819	€ 6.245.604
<u>Onttrekkingen</u>				
Programma 6				
Kapitaallasten Sportpark Duinwetering - 240083	€ 240.215	€ 240.215	€ 240.215	€ 240.215
Stand per reserve per 31 december	€ 6.726.034	€ 6.485.819	€ 6.245.604	€ 6.005.389

Deze reserve is bestemd ter dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten van het sportpark.

Reserve kapitaallasten Zwembad Binnensee

De stand van de Reserve kapitaallasten Zwembad Binnensee is voor 2027 tot en met 2030 als volgt:

Bedragen in €				
Reserve kapitaallasten Zwembad Binnensee	2027	2028	2029	2030
Stand per reserve per 1 januari	€ 7.421.319	€ 7.156.272	€ 6.891.225	€ 6.626.178
<u>Onttrekkingen</u>				
Programma 6				
Kapitaallasten Zwembad Binnensee - 230126	€ 265.047	€ 265.047	€ 265.047	€ 265.047
Stand per reserve per 31 december	€ 7.156.272	€ 6.891.225	€ 6.626.178	€ 6.361.131

Deze reserve is bestemd ter dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten van het zwembad.

Reserve kapitaallasten Sint Jeroens Club (SJC)

De stand van de Reserve kapitaallasten SJC is voor 2027 tot en met 2030 als volgt:

Bedragen in €				
Reserve kapitaallasten Sint Jeroens Club	2027	2028	2029	2030
Stand per reserve per 1 januari	€ 13.661.324	€ 13.358.242	€ 13.055.160	€ 12.752.078
<u>Onttrekkingen</u>				
Programma 6				
Kapitaallasten Sint Jeroens Club (SJC) - 240108	€ 378.082	€ 378.082	€ 378.082	€ 378.082
<u>Toevoegingen</u>				
Programma 6				
Structurele toevoeging aan Reserve kapitaallasten Sint Jeroens Club	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000	€ 13.737
Stand per reserve per 31 december	€ 13.358.242	€ 13.055.160	€ 12.752.078	€ 12.387.733

Deze reserve is bestemd ter dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten van het complex Sint Jeroens Club. Er wordt ook jaarlijks een bedrag van € 378.082,- aan kapitaallasten uit deze reserve onttrokken.

Reserve Nieuwe Investerings

De stand van de Reserve Nieuwe Investerings is voor 2027 tot en met 2030 als volgt:

Bedragen in €					
Reserve kapitaallasten Nieuwe Investerings	2027	2028	2029	2030	
Stand per reserve per 1 januari	€ 2.801.377	€ 2.568.696	€ 2.336.015	€ 2.135.834	
<u>Onttrekkingen</u>					
<u>Programma 1</u>					
Kapitaallasten facilitaire voorzieningen fusie - 230152	€ 62.798	€ 62.798	€ 62.798	€ 62.798	
<u>Programma 3</u>					
Kapitaallasten parkeerterrein Nicolaas Barnhoornweg - 240144	€ 15.912	€ 15.912			
Kapitaallasten herinrichting Jeroensplein - 240159	€ 11.326	€ 11.326	€ 11.326	€ 11.326	
Kapitaallasten verlengde Beeklaan (groen) - 240151	€ 47.550	€ 47.550	€ 47.550	€ 47.550	
Kapitaallasten parkeerplaatsen Noordwijk aan Zee - 245215	€ 5.290	€ 5.290	€ 5.290	€ 5.290	
<u>Programma 4</u>					
Kapitaallasten uitstraling winkelstraten en Koningin Wilhelminaboulevard - 240158 - 240166 - 240167	€ 30.679	€ 30.679	€ 30.679	€ 10.917	
Kapitaallasten verplaatsen weekmarkt Kloosterplein - 240154	€ 16.588	€ 16.588			
Kapitaallasten Openbare toiletten Noordwijk Zee	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	
<u>Programma 6</u>					
Kapitaallasten Kustsurfvereniging Noordwijk (KSN) - 240117	€ 16.823	€ 16.823	€ 16.823	€ 16.823	
<u>Programma 8</u>					
Kapitaallasten reconstructie verlengde Beeklaan (verhardingen) - 240288	€ 5.715	€ 5.715	€ 5.715	€ 5.715	
Stand per reserve per 31 december	€ 2.568.696	€ 2.336.015	€ 2.135.834	€ 1.955.415	

Deze reserve is gevormd om kapitaallasten van eerdere en toekomstige investeringsambities te dekken.

Reserve kapitaallasten vervangingsinvesteringen

De stand van de reserve kapitaallasten vervangingsinvesteringen is voor 2027 tot en met 2030 als volgt

Bedragen in €					
Reserve kapitaallasten vervangingsinvesteringen		2027	2028	2029	2030
Stand per reserve per 1 januari		€ -	€ 2.028.784	€ 2.028.784	€ 2.028.784
Toevoegingen					
Programma 1					
Niet benut kapitaallastenniveau 2026 reserveren voor tekort toekomstige jaren		€ 988.724			
Niet benut kapitaallastenniveau 2027 reserveren voor tekort toekomstige jaren		€ 1.040.060			
Stand per reserve per 31 december		€ 2.028.784	€ 2.028.784	€ 2.028.784	€ 2.028.784

Het gemiddelde kapitaallastenniveau in de programmabegroting van de gemeente Noordwijk bedraagt in 2027 circa € 4.900.000,-. In 2027 blijft er binnen het kapitaallastenniveau een bedrag van ongeveer € 1.040.000,- over. Dit bedrag is in 2027 in deze reserve gestort.

Dit kapitaallastenniveau loopt in de jaren 2029 tot en met 2036 terug naar een niveau tot onder nul. Daarna is weer een surplus op het benutte kapitaallastenniveau behorende bij de vervangingsinvesteringen te zien. Voorgesteld wordt om het niet benutte kapitaallastenniveau van 2026-2030 te reserveren voor de jaren dat het gemiddelde kapitaallastenniveau niet voldoende is. Daarnaast zijn er nog wat onzekerheden over toekomstige vervangingsinvesteringen in wijken en een nieuwe systematiek omtrent financiering van onderwijshuisvesting waardoor de inzet van gelden vanuit deze gelden in de toekomst incidenteel noodzakelijke zijn. Zie onderstaande toelichting.

Investering in onderhoud diverse wijken

Nog niet begroot in het huidige Investeringsplan 2027-2030 is het onderhoud van diverse wijken (drie van de tien wijken staan nu opgevoerd). Deze vervangingsinvesteringen worden

nog toegevoegd en dit zal ervoor zorgen dat het gemiddelde kapitaallastenniveau mogelijk onder druk komt te staan.

Investerings in Integraal Huisvestingsplan Onderwijs

In het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2025-2040 zijn investeringen opgenomen tot 2029. De verwachting is dat de gelden die we vanuit het Rijk krijgen en de reserveringen in de reserve onderwijshuisvesting niet voldoende zijn om de kapitaallasten behorende bij de toekomstige investeringen vanuit een geactualiseerd Huisvestingsplan Onderwijs te kunnen dekken. Op het moment van de opmaak van de Perspectiefnota 2027-2030 is er nog geen nieuw plan en daarmee ook geen zicht op toekomstige investeringen. Bij de Perspectiefnota 2028 of de Programmabegroting 2028-2031 zal een voorstel worden gemaakt om de kapitaallasten behorende bij investeringen in het kader van de onderwijshuisvesting onderdeel te laten worden van het gemiddelde kapitaallastenniveau. De gelden vanuit het Rijk en de benutting van de reserve zullen dan verrekend worden in dat nieuwe gemiddelde kapitaallastenniveau.

Reserve kapitaallasten tijdelijke De Schelft

De stand van de Reserve kapitaallasten tijdelijke De Schelft is voor 2027 tot en met 2030 als volgt:

Bedragen in €				
Reserve kapitaallasten tijdelijke De Schelft	2027	2028	2029	2030
Stand per reserve per 1 januari	€ 762.624	€ 381.312	€ -	€ -
<u>Onttrekkingen</u>				
<i>Programma 6</i>				
Kapitaallasten tijdelijke De Schelft	€ 381.312	€ 381.312		€ -
Stand per reserve per 31 december	€ 381.312	€ -	€ -	€ -

Deze reserve is bestemd ter dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten die voortvloeien uit de investeringen in de tijdelijke De Schelft.

Reserve kapitaallasten sportpark De Boekhorst

De stand van de Reserve kapitaallasten sportpark De Boekhorst is voor 2027 tot en met 2030 als volgt:

Bedragen in €				
Reserve kapitaallasten sportpark De Boekhorst	2027	2028	2029	2030
Stand per reserve per 1 januari	€ 14.167.421	€ 13.680.327	€ 13.193.233	€ 12.706.139
<u>Onttrekkingen</u>				
<i>Programma 6</i>				
Kapitaallasten sportpark De Boekhorst - 240168 - 240170 - 230157	€ 487.094	€ 487.094	€ 487.094	€ 487.094
Stand per reserve per 31 december	€ 13.680.327	€ 13.193.233	€ 12.706.139	€ 12.219.045

Deze reserve is bestemd ter dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten die voortvloeien uit de investeringen in sportpark De Boekhorst.

Reserve kapitaallasten De Duinpan

De stand van de Reserve kapitaallasten De Duinpan is voor 2026 tot en met 2029 als volgt:

Bedragen in €				
Reserve kapitaallasten De Duinpan	2027	2028	2029	2030
Stand per reserve per 1 januari	€ 1.066.376	€ 1.022.274	€ 978.172	€ 934.070
<u>Onttrekkingen</u>				
<i>Programma 1</i>				
Kapitaallasten De Duinpan	€ 44.102	€ 44.102	€ 44.102	€ 44.102
Stand per reserve per 31 december	€ 1.022.274	€ 978.172	€ 934.070	€ 889.968

Om de lasten beter te kunnen monitoren is er een aparte reserve gevormd voor De Duinpan.

Reserve kapitaallasten nieuwe De Schelft

De stand van de Reserve kapitaallasten nieuwe De Schelft is voor 2026 tot en met 2029 als volgt:

Bedragen in €				
Reserve kapitaallasten nieuwe De Schelft	2027	2028	2029	2030
Stand per reserve per 1 januari	€ 7.064.917	€ 2.284.639	€ 2.091.800	€ 1.898.961
<u>Onttrekkingen</u>				
Programma 6				
Uitname verzekeringsgeld Gebouw De Schelft	€ 4.780.278		€ -	€ -
Kapitaallasten Installaties Nieuwe De Schelft	€ -	€ 192.839	€ 192.839	€ 192.839
Stand per reserve per 31 december	€ 2.284.639	€ 2.091.800	€ 1.898.961	€ 1.706.122

Deze reserve is gevormd ter dekking van de kapitaallasten nieuwe De Schelft. In 2027 wordt het bedrag van € 4.780.278,- aan verzekeringsgeld Gebouw De Schelft eruit onttrokken om hiermee het investeringsbedrag Gebouw De Schelft te verlagen. Jaarlijks wordt er vanaf 2028 een bedrag van € 192.839,- aan kapitaallasten onttrokken uit deze reserve.

Reserve kapitaallasten Atrium Noordwijk

De stand van de Reserve kapitaallasten Atrium Noordwijk is voor 2026 tot en met 2029 als volgt:

Bedragen in €				
Reserve kapitaallasten Atrium Noordwijk	2027	2028	2029	2030
Stand per reserve per 1 januari	€ 3.074.953	€ 3.074.953	€ 3.074.953	€ 2.998.078
<u>Onttrekkingen</u>				
Programma 1				
Kapitaallasten Atrium Noordwijk			€ 76.875	€ 76.875
Stand per reserve per 31 december	€ 3.074.953	€ 3.074.953	€ 2.998.078	€ 2.921.203

Deze reserve is bestemd ter dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten die voortvloeien uit de investeringen in het Atrium.

Reserve kapitaallasten tijdelijke huisvesting Schippersvaartweg

De stand van de Reserve kapitaallasten tijdelijke huisvesting Schippersvaartweg is voor 2027 tot en met 2030 als volgt:

Bedragen in €				
Reserve kapitaallasten Tijdelijke huisvesting Schippersvaartweg	2027	2028	2029	2030
Stand per reserve per 1 januari	€ 4.230.569	€ 3.704.248	€ 3.177.927	€ 2.651.606
<u>Onttrekkingen</u>				
Programma 7				
Kapitaallasten Tijdelijke huisvesting Schippersvaartweg	€ 526.321	€ 526.321	€ 526.321	€ 526.321
Stand per reserve per 31 december	€ 3.704.248	€ 3.177.927	€ 2.651.606	€ 2.125.285

Deze reserve is bestemd ter dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten die voortvloeien uit de investeringen in de tijdelijke huisvesting Schippersvaartweg.

Reserve kapitaallasten multifunctionele hal De Schelft

De stand van de Reserve kapitaallasten multifunctionele hal De Schelft is voor 2027 tot en met 2030 als volgt:

Bedragen in €				
Reserve kapitaallasten multifunctionele hal De Schelft	2027	2028	2029	2030
Stand per reserve per 1 januari	€ 7.935.000	€ 7.935.000	€ 7.679.050	€ 7.423.100
<u>Onttrekkingen</u>				
<i>Programma 6</i>				
Kapitaallasten multifunctionele hal De Schelft	€ -	€ 255.950	€ 255.950	€ 255.950
Stand per reserve per 31 december	€ 7.935.000	€ 7.679.050	€ 7.423.100	€ 7.167.150

Deze reserve is bestemd ter dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten die voortvloeien uit de investeringen in de multifunctionele hal De Schelft. De verwachting is dat deze investering eind 2027 gereed is. Jaarlijks wordt er vanaf 2028 dan een bedrag van € 255.950,- aan kapitaallasten onttrokken uit deze reserve.

Beheerreserves

Egalisatiereserve Verhardingen

De stand van de Egalisatiereserve Verhardingen is voor 2027 tot en met 2030 als volgt:

Bedragen in €				
Egalisatiereserve Verhardingen	2027	2028	2029	2030
Stand per reserve per 1 januari	€ 2.920.484	€ 2.920.484	€ 2.920.484	€ 2.920.484
<u>Geen onttrekkingen of toevoegingen in deze reserve</u>				
Stand per reserve per 31 december	€ 2.920.484	€ 2.920.484	€ 2.920.484	€ 2.920.484

Om fluctuaties over een reeks van begrotingsjaren op te kunnen vangen wordt er gebruik gemaakt van een Egalisatiereserve Verhardingen. Deze reserve wordt gebruikt voor het kapitaalgoed wegen, maar ook voor civiele kunstwerken – een brug is ook een onderdeel van een weg.

Egalisatiereserve onderhoud gymnastieklokalen

De stand van de Egalisatiereserve onderhoud gymnastieklokalen is voor 2027 tot en met 2030 als volgt:

Bedragen in €				
Egalisatiereserve onderhoud gymnastieklokalen	2027	2028	2029	2030
Stand per reserve per 1 januari	€ 889.133	€ 889.133	€ 889.133	€ 889.133
<u>Geen onttrekkingen of toevoegingen in deze reserve</u>				
Stand per reserve per 31 december	€ 889.133	€ 889.133	€ 889.133	€ 889.133

Het doel van deze reserve is om de jaarlijkse begroting niet onevenredig te belasten met grote schommelingen van de onderhoudskosten.

Egalisatiereserve onderhoud overige gebouwen

De stand van de Egalisatiereserve onderhoud overige gebouwen is voor 2027 tot en met 2030 als volgt:

Bedragen in €				
Egalisatiereserve onderhoud overige gebouwen	2027	2028	2029	2030
Stand per reserve per 1 januari	€ 2.723.048	€ 2.826.798	€ 2.930.548	€ 3.034.298
<u>Toevoegingen</u>				
<i>Programma 6</i>				
Jaarlijkse storting De Muze	€ 103.750	€ 103.750	€ 103.750	€ 103.750
Stand per reserve per 31 december	€ 2.826.798	€ 2.930.548	€ 3.034.298	€ 3.138.048

Het doel van deze reserve is om de jaarlijkse begroting niet onevenredig te belasten met grote schommelingen van de onderhoudskosten.

Hierin wordt vanaf de Nota Reserves en Voorzieningen 2025-2028 de jaarlijkse storting van De Muze met een bedrag van € 103.750,- gestort. Hiervoor bestond voorheen een aparte reserve.

Egalisatiereserve onderhoud interne gebouwen

De stand van de Egalisatiereserve onderhoud interne gebouwen is voor 2027 tot en met 2030 als volgt:

Bedragen in €				
Egalisatiereserve onderhoud interne gebouwen	2027	2028	2029	2030
Stand per reserve per 1 januari	€ 651.256	€ 651.256	€ 651.256	€ 651.256
<u>Geen onttrekkingen of toevoegingen in deze reserve</u>				
Stand per reserve per 31 december	€ 651.256	€ 651.256	€ 651.256	€ 651.256

Het doel van deze reserve is om de jaarlijkse begroting niet onevenredig te belasten met grote schommelingen van de onderhoudskosten.

Reserve baggeren

De stand van de Reserve baggeren is voor 2027 tot en met 2030 als volgt:

Bedragen in €				
Reserve baggeren	2027	2028	2029	2030
Stand per reserve per 1 januari	€ 949.228	€ 949.228	€ 949.228	€ 949.228
<u>Geen onttrekkingen of toevoegingen in deze reserve</u>				
Stand per reserve per 31 december	€ 949.228	€ 949.228	€ 949.228	€ 949.228

Het baggeren van de watergangen wordt uitgevoerd om een goede opslag, afvoer van water, waterkwaliteit, uitstraling en gebruik te borgen. Het strategische en operationele beheer van de watergangen is in het door college van burgemeester en wethouders op 8 juni 2021 vastgestelde beheerplan Onderhoud watergangen 2020-2030 beschreven.

De uitgaven fluctueren per jaar waardoor jaarlijks het overschot of tekort voor de baggerwerkzaamheden wordt gestort respectievelijk onttrokken aan de Reserve baggeren.

Overige reserves

Reserve Winst uit Grondbedrijf

De stand van de Reserve Winst uit Grondbedrijf is voor 2027 tot en met 2030 als volgt:

Bedragen in €					
Reserve Winst uit Grondbedrijf	2027	2028	2029	2030	
Stand per reserve per 1 januari	€ 4.371.784	€ 4.131.982	€ 4.532.778	€ 4.876.876	
<u>Onttrekkingen</u>					
<i>Programma 1</i>					
Uren Grondbedrijf Algemeen P249 grondbedrijf	€ 428.105	€ 443.517	€ 459.483	€ 476.025	
Overhead uren Grondbedrijf P249 Onroerende Zaken (13%)	€ 55.654	€ 57.657	€ 59.733	€ 61.883	
Rente gronden P249 Onroerende Zaken	€ 226.065	€ 213.274	€ 205.579	€ 209.832	
Afboeking IVA voorbereidende kosten volgens BBV regelgeving	€ 76.978	€ 101.756	€ 152.107	€ 196.165	
<u>Toevoegingen</u>					
<i>Programma 1</i>					
Pacht vm NIEGG's	€ 77.000	€ 77.000	€ 77.000	€ 77.000	
<i>Programma 9</i>					
Space Business Park	€ 470.000	€ 1.140.000	€ 1.144.000	€ -	
Stand per reserve per 31 december	€ 4.131.982	€ 4.532.778	€ 4.876.876	€ 4.009.971	

Het doel van de reserve winst uit grondbedrijf is het dekken van mogelijke exploitatieverliezen uit grondexploitaties en voor de dekking van niet direct aan grondexploitaties toe te rekenen uren en rente. De reserve wordt gevoed uit positieve grondexploitaties en wordt aangewend ter dekking van het verlies bij afsluiting van een complex.

Voorzieningen

Totaaloverzicht van de voorzieningen

Bedragen x €					
Voorzieningen	1-1-2027	1-1-2028	1-1-2029	1-1-2030	1-1-2031
Voorziening afvalinzameling en -verwerking	€ 566.529	€ 580.513	€ 372.424	€ 93.580	€ 9.865
Voorziening riolering (BBV 44.2)	€ 4.612.499	€ 4.012.784	€ 3.731.862	€ 3.509.479	€ 3.328.379
Voorziening begraafplaats	€ 11.403	€ -	€ -	€ -	€ -
Spaarvoorziening riolering (BBV 44.1d)	€ 8.216.693	€ 9.205.655	€ 9.205.655	€ 9.205.655	€ 9.205.655
Voorziening pensioenen wethouders	€ 6.368.783	€ 6.348.783	€ 6.328.783	€ 6.308.783	€ 6.308.783
Voorziening dubieuze debiteuren	€ 285.750	€ 285.750	€ 285.750	€ 285.750	€ 285.750
Voorzienbare Voorzienbare verliezen Grondbedrijf MVA	€ 4.436.127	€ 4.436.127	€ 4.436.127	€ 4.072.698	€ 4.072.698
Voorziening Verlieslatende Projecten Grondbedrijf	€ 3.356.687	€ 363.429	€ 363.429	€ -	€ -
Voorziening verlofsparen	€ 938.880	€ 1.018.880	€ 1.098.880	€ 1.178.880	€ 1.258.880
Voorziening Regeling Vervroegde Uittreding	€ 443.584	€ 355.184	€ 313.149	€ 313.149	€ 313.149
Totaal voorzieningen	€ 29.236.935	€ 26.607.105	€ 26.136.059	€ 24.967.974	€ 24.783.159

Toelichting op staat van voorzieningen

Voorziening afvalinzameling en -verwerking

Het doel van deze voorziening is om de middelen beschikbaar te hebben om grote schommelingen of tariefstijgingen van de afvalstoffenheffingen te voorkomen.

Voorziening riolering (BBV 44.2)

De beschrijving van het doel luidt: de financiering van de aanleg, het beheer en onderhoud van riolering als middel om te voldoen aan gemeentelijke zorgplicht tot inzameling en transport van afvalwater.

Overschotten of tekorten binnen het product 184 Riolering worden toegevoegd aan of vallen vrij ten gunste van de rekening van baten en lasten vanuit de voorziening riolering overeenkomstig de bepaling van het BBV (art.44.2).

Voorziening begraafplaats

Deze voorziening is bestemd voor de dekking van kosten van het ruimen van graven op de algemene begraafplaats, het plegen van groot onderhoud en toekomstige uitbreiding. Ten einde de tarieven zo veel mogelijk te stabiliseren is deze voorziening ingesteld.

Spaarvoorziening riolering (BBV 44.1d)

In maart 2023 heeft de raad met de vaststelling van het rioolbeleidsplan de definitieve keuze gemaakt voor een systeem waarbij we spaarbedragen in de heffing opnemen die vergelijkbaar zijn met het bedrag aan vervangingsinvesteringen in een begrotingsjaar (zogenaamde ideaalcomplex). Deze worden als last in de exploitatie opgenomen en als toevoeging aan de voorziening riolering (ex. artikel 44, lid 1d BBV). De in een dergelijke voorziening gestorte bedragen kunnen in latere jaren aangewend worden voor vervangingsinvesteringen om de lasten te beperken c.q. voor het bewerkstelligen van een gelijkmatige toename van de lastendruk over meerdere jaren. Over de bestaande activa zullen we nog wel blijven afschrijven, maar over de nieuwe niet meer.

Voorziening pensioenen wethouders

De voorziening is getroffen voor de toekomstige pensioenen en/of waardeoverdrachten van de voormalige wethouders. Op basis van de actuariële waarde berekening wordt in 2026 een bedrag van € 140.000,- aan de voorziening toegevoegd. Daarnaast wordt er een bedrag aan de voorziening onttrokken van € 160.000,- voor pensioenpremies.

Voorziening dubieuze debiteuren

Deze voorziening is bedoeld ter bekostiging van eventueel af te boeken debiteuren. Vooralsnog zijn er nog geen debiteuren oninbaar verklaard.

Voorziening Voorzienbare verliezen Grondbedrijf MVA

Deze voorziening is getroffen op basis van het BBV. Als gevolg hiervan zijn bij de voorgaande jaarrekeningen enkele bedragen gestort in deze voorzieningen voor voorzienbare verliezen grondbedrijf.

Voorziening Verlieslatende Projecten Grondbedrijf

Deze voorziening is gecreëerd voor voorzienbare verliezen in het grondbedrijf.

Voorziening verlofsparen

Deze voorziening is getroffen op basis van het BBV. Medewerkers kunnen vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke vakantie-uren sparen. Met dit 'verlofsparen' kunnen medewerkers passend bij hun levensfase hun bovenwettelijke vakantie-uren inzetten op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens- en carrièreplanning en het gemeentelijke vitaliteitsbeeld. Deze vakantie-uren verjaren niet. Dit kan gaan leiden tot verlofstuwmeren die bijvoorbeeld ingezet gaan worden om eerder met pensioen te gaan. Aangezien er bij verlofsparen sprake is van arbeidskosten gerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare opbouw en daarmee ook onvoorspelbare afbouw kennen, dient hier een voorziening gevormd te worden. Inschatting is dat bij een storting van jaarlijks € 80.000,- de voorziening voldoende toereikend is om aan toekomstige verplichtingen te kunnen voldoen.

Voorziening Regeling Vervroegde Uittreding (RVU)

Deze voorziening is getroffen op basis van het BBV. In de Cao Gemeenten, artikel 2.11, is opgenomen dat met ingang van 31 december 2023 onder bepaalde voorwaarden deelgenomen kan worden aan de RVU. Deelname aan de RVU is mogelijk voor een periode van maximaal twee jaar en de regeling loopt van 31 december 2023 tot en met 31 december 2028.

3.8 Overzicht incidentele en structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Incidentele baten en lasten, zoals projecten of subsidies, zijn eenmalige posten die het begrotingssaldo tijdelijk beïnvloeden en zijn verder toegelicht in paragraaf 3.12, "Overzicht incidentele baten en lasten". Reservemutaties zijn in principe incidenteel, met uitzondering van de mutaties in de bestemmingsreserve dekking kapitaallasten. Deze kunnen onder voorwaarden als structureel worden beschouwd, zoals wanneer het saldo van de reserve gelijk is aan de boekwaarde van de activa, wat in de Programmabegroting 2027-2030 het geval is.

Op de volgende pagina en verder staat het overzicht van het incidentele en structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves van deze begroting.

Toevoegingen

	Reserve	Omschrijving	2027	2028	2029	2030	INC/STR
Programma 1	9910009	Jaarlijkse toevoeging ICT instandhoudingsreserve	€ 935.000	€ 945.000	€ 955.000	€ 965.000	INC
	9910009	B2027-2030 Te nemen maatregelen: verlaging toevoeging ICT instandhoudingsreserve	€ -50.000	€ -50.000	€ -50.000	€ -50.000	INC
	9910092	Toevoeging aan Reserve Atrium vanuit de niet benutte gelden kapitaallastenniveau 2026					INC
	9910047	Jaarlijkse storting De Muze	€ 103.750	€ 103.750	€ 103.750	€ 103.750	INC
	9910040	Pacht vm NIEGG's	€ 77.000	€ 77.000	€ 77.000	€ 77.000	INC
	9910040	Overheveling bedrag 2025 B2023-2026 Afhandeling transactie GOM					INC
	9910040	Resultaatbestemming Jaarrekening 2025 overheveling naar Reserve winst grondbedrijf					INC
	9910058	Ophogen Reserve Personeelskosten vanuit de Algemene Reserve					INC
	9910102	Niet benut kapitaallastenniveau 2025 reserveren voor tekort toekomstige jaren	€ 988.724				INC
	9910102	Niet benut kapitaallastenniveau 2026 reserveren voor tekort toekomstige jaren	€ 1.040.060				INC
	9900003	Overheveling bedrag van € 650.000,- vanuit de Algemene reserve naar de Reserveweerstandsvermogen	€ 650.000				INC
			€ 3.744.534	€ 1.075.750	€ 1.085.750	€ 1.095.750	
Programma 2	9910025	Strandveiligheid	€ 43.000	€ 44.000	€ 45.000	€ 46.000	INC
			€ 43.000	€ 44.000	€ 45.000	€ 46.000	
Programma 3	9910099	Storting in bestemmingsreserve mobiliteitsagenda	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	INC
			€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	
Programma 5	9910019	IHP Noordwijk	€ 481.404	€ 467.770	€ 52.946	€ -	INC
			€ 481.404	€ 467.770	€ 52.946	€ -	
Programma 6	9900006	B2023-2026 Ingroeimodel sportaccommodatie Duinwetering (9910056)	€ 79.500	€ 84.000	€ 88.500	€ 93.000	INC
	9900006	B2023-2026 Ingroeimodel zwembad Binnensee (9910062)	€ 189.022	€ 203.022	€ 217.022	€ 231.022	INC
	9900006	B2023-2026 Ingroeimodel SJC (9910068)	€ 110.000	€ 120.000	€ 130.000	€ 140.000	INC
	9900006	B2026-2029 Amendement multifunctionele hal De Schelft ingroeimodel		€ 21.500	€ 43.000	€ 64.500	INC
	9910059	B2023-2026 Huur inkomsten zwembad Binnensee	€ 45.748	€ 46.937	€ 48.157	€ 49.409	INC
	9910060	B2023-2026 Jaarlijkse toevoeging exploitatie zwembad Binnensee	€ 84.000	€ 100.000	€ 126.000	€ 152.000	INC
	9910068	Meerjarige toevoeging aan Reserve Kapitaallasten Sint Jeroens Club (oorspronkelijk vanuit Reserve Verkoop Nuon aandelen)	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000	€ 13.737	INC
			€ 583.270	€ 650.459	€ 727.679	€ 743.668	
Programma 8	9910096	Storting Egalisatiereserve rioolheffing voordelig effect tariefstelling	€ 10.213	€ 69.899	€ 172.333	€ 281.112	INC
	9910097	Mutatie Egalisatiereserve afvalstoffenheffing	€ 51.220		€ 159.449	€ 120.969	INC
			€ 61.433	€ 69.899	€ 331.782	€ 402.081	
	9910040	BW Boek Grondbedrijf 2026 Space Business Park	€ 470.000	€ 1.140.000	€ 1.144.000		INC
			€ 470.000	€ 1.140.000	€ 1.144.000	€ -	
Totaal incidentele toevoegingen			€ 5.433.641	€ 3.497.878	€ 3.437.157	€ 2.337.499	
Totaal structurele toevoegingen			€ -	€ -	€ -	€ -	
Totaal toevoegingen			€ 5.433.641	€ 3.497.878	€ 3.437.157	€ 2.337.499	

Onttrekkingen

Programma	Reserve	Omschrijving	2027	2028	2029	2030	INC/STR
Programma 1	9900002	Formatie financieel adviseur	€ 104.000				INC
	9900002	Inhuur archiefblok		€ 125.000			INC
	9900002	Regionale Investeringsagenda (RIA)	€ 181.000				INC
	9900002	Najaarsnota 2025 doorschuiven reserveonttrekking doorontwikkeling organisatie bouwteken	€ 70.000	€ 70.000			INC
	9900002	Programmaondersteuner DBS (1 fte schaal 9 voor 2027 t/m 2028)	€ 92.000	€ 96.000			INC
	9900002	Inhuur ivm moeilijk vervulbare functies	€ 250.000				INC
	9900002	Aanpassing toeristenbelasting	€ 185.000	€ 189.000			INC
	9900006	Overboeking Reserve Verkoop Nuon aandelen naar Reserve kapitaallasten vervangingsinvesteringen	€ 988.724				INC
	9910009	Afschrijvingslasten staat C Automatisering	€ 552.338	€ 402.331	€ 297.568	€ 256.562	STR
	9910009	Afschrijvingslasten staat C Informatisering	€ 237.103	€ 136.812	€ 114.448	€ 77.124	STR
	9910009	Kapitaallasten investeringsplan Automatisering-Informatisering 2027-2030		€ 198.250	€ 297.458	€ 480.592	STR
	9910009	Technische bijstelling ICT investeringsplan	€ 85.245	€ 161.612	€ 50.612	€ -	INC
	9910040	Uren Grondbedrijf Algemeen P249 grondbedrijf	€ 428.105	€ 443.517	€ 459.483	€ 476.025	INC
	9910040	Overhead uren Grondbedrijf P249 Onroerende Zaken (14%; vanaf 2027 13%)	€ 55.654	€ 57.657	€ 59.733	€ 61.883	INC
	9910040	Rente gronden P249 Onroerende Zaken	€ 226.065	€ 213.274	€ 205.579	€ 209.832	INC
	9910040	Afboeking IVA voorbereidende kosten volgens BBV regelgeving	€ 76.978	€ 101.756	€ 152.107	€ 196.165	INC
	9910058	Bovenformatieven					INC
	9910069	Kapitaallasten facilitaire voorzieningen fusie	€ 62.798	€ 62.798	€ 62.798	€ 62.798	STR
	9910089	Kapitaallasten renovatie De Duinpan	€ 27.254	€ 27.254	€ 27.254	€ 27.254	STR
	9910089	Kapitaallasten Installaties De Duinpan	€ 16.848	€ 16.848	€ 16.848	€ 16.848	STR
	9910092	Kapitaallasten Atrium Noordwijk			€ 76.875	€ 76.875	STR
	9900002	Overheveling bedrag van € 650.000,- vanuit de Algemene reserve naar de Reserveweerstandsvermogen	€ 650.000				INC
			€ 4.289.112	€ 2.302.109	€ 1.820.763	€ 1.941.957	
Programma 2	9910025	Investerings Noordwijkse Reddingsbrigade (NRB)	€ 98.421	€ 37.133	€ 30.982	€ 48.228	INC
	9900002	CWP 2027-2030 Noodsituaties	€ 5.000				INC
Programma 3			€ 103.421	€ 37.133	€ 30.982	€ 48.228	
	9900002	Mobiliteitsmaatregelen Noordelijke Duin- en BollenStreek (MNDBS)	€ 27.000	€ 28.000	€ 28.000		INC
	9900002	Uitvoering geven aan Motie fietspromotie	€ 30.000				INC
	9900002	CWP 2027-2030 Actieplan Verkeersveiligheid	€ 50.000				INC
	9900002	CWP 2027-2030 Parkeerkoffers	€ 50.000				INC
	9900002	CWP 2027-2030 Priveparkeerplekken benutten	€ 25.000				INC
	9900002	CWP 2027-2030 Herijking parkeerbeleid	€ 25.000				INC
	9900002	CWP 2027-2030 Transferia		€ 15.000			INC
	9910069	Kapitaallasten Parkeerterrein Nicolaas Barnhoornweg	€ 15.912	€ 15.912	€ -		STR
	9910069	Kapitaallasten herinrichting Jeroensplein	€ 11.326	€ 11.326	€ 11.326	€ 11.326	STR
	9910069	Kapitaallasten verlengde Beeklaan (groen)	€ 47.550	€ 47.550	€ 47.550	€ 47.550	STR
	9910069	Kapitaallasten parkeerplaatsen Noordwijk aan Zee	€ 5.290	€ 5.290	€ 5.290	€ 5.290	STR
			€ 287.078	€ 123.078	€ 92.166	€ 64.166	
Programma 4	9900002	Economische samenwerking Duin- en Bollenstreek	€ 149.000				INC
	9900002	Retail en horecavisie 2025 - 2035 inclusief uitvoeringsagenda	€ 380.000	€ 380.000	€ 380.000	€ 380.000	INC
	9900002	Uitvoeringsprogramma Heilzame Badplaats 2027-2029	€ 350.000	€ 350.000	€ 350.000		INC
	9900002	Voortzetten Key Region Leiden	€ 55.000				INC
	9900002	Profilering space (0,5 fte schaal 10 voor 2027 t/m 2028)	€ 52.000	€ 54.000			INC
	9900002	CWP 2027-2030 NL Space Campus (schaal 12 2026-2030)	€ 80.000	€ 80.000	€ 132.000	€ 77.000	INC
	9910069	Kapitaallasten gebiedsuitwerking uitstraling winkelstraten en Koningin Wilhelminaboulevard	€ 10.917	€ 10.917	€ 10.917	€ 10.917	STR
	9910069	Kapitaallasten Kerkstraat & Hoofdstraat uitstraling winkelstraten en Koningin Wilhelminaboulevard	€ 19.762	€ 19.762	€ 19.762		STR
	9910069	Kapitaallasten verplaatsen weekmarkt Kloosterplein	€ 16.588	€ 16.588			STR
	9910069	Kapitaallasten Openbare toiletten Noordwijk aan Zee uit Reserve Nieuwe Investerings	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	INC
	9910072	Subsidie Space Campus	€ 320.000				INC
	9910101	Openbare toiletten Noordwijk aan Zee beheer- en onderhoudskosten	€ 11.958	€ 12.838	€ 13.742	€ 14.669	INC
			€ 1.465.225	€ 944.105	€ 926.421	€ 502.586	

Programma	Reserve	Omschrijving	2027	2028	2029	2030	INC/STR
Programma 5	9900002	Ontwikkelagenda Duin- en Bollenstreek Onderwijs	€ 20.000	€ 21.000			INC
	9910019	Huur tijdelijke huisvesting Prinsenhof	€ 50.000				INC
	9910019	Inhuur externe projectleider onderwijshuisvestingsprojecten	€ 28.943				INC
			€ 98.943	€ 21.000	€ -	€ -	
Programma 6	9900002	Jaarlijkse rentelasten Tijdelijke de Schelft (t/m 2028)	€ 19.932	€ 19.932			STR
	9900002	Jaarlijkse exploitatielasten Tijdelijke de Schelft (t/m 2028)	€ 21.000	€ 21.000			INC
	9900002	Toekomstbestendige Muze	€ 234.000				INC
	9900002	Toekomstbestendige Muze		€ 247.432			INC
	9900002	CWP 2027-2030 Hoger niveau Sportbedrijf	€ 30.000				INC
	9900002	CWP 2027-2030 Sportpark Nieuwe Zeeweg	€ 25.000				INC
	9900002	CWP 2027-2030 Noordwijk beweegt-zomer		€ 20.000			INC
	9900002	CWP 2027-2030 Watertappunten	€ 25.000				INC
	9910056	Kapitaallasten Sportpark Duinwetering	€ 240.215	€ 240.215	€ 240.215	€ 240.215	STR
	9910059	Zwembad Binnenzee exploitatie en onderhoud	€ 443.250	€ 491.329	€ 715.769	€ 500.824	STR
	9910062	Kapitaallasten Zwembad Binnenzee	€ 265.047	€ 265.047	€ 265.047	€ 265.047	STR
	9910068	Kapitaallasten Sporthal Sint Jeroensclub (SJC)	€ 378.082	€ 378.082	€ 378.082	€ 378.082	STR
	9910069	Kapitaallasten Kustsurfvereniging Noordwijk (KSN)	€ 16.823	€ 16.823	€ 16.823	€ 16.823	STR
	9910087	Kapitaallasten Tijdelijke de Schelft (t/m 2028)	€ 381.312	€ 381.312			STR
	9910088	Kapitaallasten sportpark De Boekhorst: verharding en waterhuishouding	€ 52.623	€ 52.623	€ 52.623	€ 52.623	STR
	9910088	Kapitaallasten sportpark De Boekhorst: velden	€ 290.030	€ 290.030	€ 290.030	€ 290.030	STR
	9910088	Kapitaallasten sportpark De Boekhorst: gebouw	€ 144.441	€ 144.441	€ 144.441	€ 144.441	STR
	9910091	Kapitaallasten Gebouw zwembad de Schelft	€ 980.278	€ 192.839	€ 192.839	€ 192.839	INC
	9910091	Kapitaallasten installaties zwembad De Schelft	€ 3.800.000				STR
	9910100	Kapitaallasten multifunctionele hal De Schelft		€ 255.950	€ 255.950	€ 255.950	STR
			€ 7.347.033	€ 3.017.055	€ 2.551.819	€ 2.336.874	
Programma 7	9900002	VJN 2026 onttrekking doorschuiven 2027 Jeugdpreventieproject	€ 30.456				INC
	9900002	CWP 2027-2030 Duinpan	€ 50.000				INC
	9900002	CWP 2027-2030 Taskforce Asiel	€ 250.000	€ 250.000			INC
	9910064	Uitgaven jeugdhulp obv Jeugdzorgbegroting incidenteel	€ 211.000				INC
	9910064	Taskforce jeugdhulp incidenteel	€ 40.000				INC
	9910094	Kapitaallasten Tijdelijke huisvesting Schippersvaartweg	€ 526.321	€ 526.321	€ 526.321	€ 526.321	STR
Programma 8			€ 1.107.777	€ 776.321	€ 526.321	€ 526.321	
	9900002	Duurzaamheidssubsidie Noordwijk voor 2026 en 2027	€ 150.000				INC
	9910069	Kapitaallasten reconstructie verlengde Beeklaan (verhardingen)	€ 5.715	€ 5.715	€ 5.715	€ 5.715	STR
	9910090	Bijdrage uit de Reserve Oosterduinse meer	€ 55.591	€ 55.591	€ 55.591	€ 55.591	INC
	9910093	Bijdrage uit de Reserve onderhoud groen tuinen van de Bavo	€ 44.000	€ 44.000	€ 44.000	€ 30.000	INC
	9910093	Begroting 2026 Bijdrage uit de Reserve onderhoud groen tuinen van de Bavo	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000		INC
	9910097	Mutatie Egalisatiereserve afvalstoffenheffing		€ 4.023			INC
	9910095	Beheer en onderhoud landschapspark en speeleiland Duineveld	€ 80.000	€ 70.000	€ 60.000	€ 50.000	INC
			€ 385.306	€ 229.329	€ 215.306	€ 141.306	
Programma 9	9900002	Invoering Omgevingswet	€ 98.000				INC
	9900002	Formatie Programma Landelijk gebied 1 fte schaal 10 voor 2027 t/m 2029	€ 103.000	€ 107.000	€ 111.000		INC
	9900002	CWP 2027-2030 Locatie onderstation	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000		INC
	9900002	CWP 2027-2030 Nieuwe woningbouwlocaties	€ 92.000	€ 17.000	€ -		INC
	9900002	CWP 2027-2030 Verdichting binnen de kernen	€ 25.000	€ -	€ -		INC
	9900002	CWP 2027-2030 Flexwoningen	€ 50.000	€ -	€ -		INC
	9900003	Budget frictie- en Desintegratiekosten VTH bouwtaken	€ 3.000.000				INC
			€ 3.398.000	€ 154.000	€ 141.000	€ -	
Totaal incidentele onttrekkingen			€ 10.894.418	€ 3.564.672	€ 2.425.668	€ 1.812.232	
Totaal structurele onttrekkingen			€ 7.587.477	€ 4.039.458	€ 3.879.110	€ 3.749.206	
Totaal onttrekkingen			€ 18.481.895	€ 7.604.129	€ 6.304.778	€ 5.561.438	

3.9 Overzicht overhead

De overhead wordt centraal begroot en verantwoord onder de algemene dekkingsmiddelen. De geraamde kosten van de overhead komen voor het begrotingsjaar 2027 uit op een bedrag van € 20.383.961,-.

Het percentage overhead wordt conform de Financiële Verordening Gemeente Noordwijk 2023 artikel 18.5 eens in de vier jaar berekend. Voor begrotingsjaar 2026 komt dit percentage uit op 13% en dit percentage wordt ook voor de komende 4 begrotingsjaren daarop gehanteerd voor de kostentoerekening en het bepalen van de tarieven. De berekening van dit percentage overhead is als volgt:

Totale kosten overhead (taakveld 004) / totale lasten van de programma's.

Voor het bepalen van de kostendekkende tarieven van de heffingen en leges (afvalstoffenheffing, rioolheffing en leges) worden overheadkosten extracomptabel toegerekend. Dat gebeurt op basis van een opslagpercentage (13%) over de kosten van het betreffende taakveld.

De indeling van de overhead is gebaseerd op de definitie uit Vensters voor bedrijfsvoering en omvat PIJOFACH-kosten: Personeel, Informatievoorziening, Juridisch, Organisatie, Financiën, Automatisering, Communicatie en Huisvesting. In de toelichting in het Wijzigingsbesluit vernieuwing BBV en in de BBV-notitie Overhead wordt nader toegelicht welke kosten hier precies onder vallen.

3.10 Investeringsen

Investeringsen hebben als kenmerk dat zij duurzaam zijn. Een investering gaat meerdere jaren mee. Op het moment dat een investering plaatsvindt (aanschaf, bouw) worden uitgaven gedaan. Deze uitgaven leiden echter niet direct tot lasten in de exploitatiebegroting. Op de investering wordt afgeschreven. Toerekening van de kapitaallasten (rente en afschrijving) aan de exploitatie vindt voor de eerste maal plaats in het jaar, nadat de investering is opgeleverd.

Bij het maken van het Investeringsplan 2027-2030 gaan we uit van het Investeringsplan 2026-2029 en voegen we hier de vervangingsinvesteringen van jaarschijf 2030 aan toe. Ten opzichte van de vorige periode is bij de investeringen nog beter de relatie gelegd met de uit te voeren ruimtelijke projecten en de beheerplannen wegen, groen, gemeentelijke gebouwen enzovoort. Daarnaast is kritisch gekeken naar de capaciteitsplanning waardoor de werkzaamheden beter en meer integraal op elkaar afgestemd zijn. Binnen het investeringsplan zijn autonome (vervangings-) investeringen en enkele nieuwe (uitbreidings-) investeringen toegevoegd. Ook zijn er enkele investeringen verschoven in de jaren.

Ten opzichte van de perspectiefnota zijn enkele nieuwe investeringen aangedragen, welke onder het investeringsplan worden toegelicht. Deze nu voorgestelde op te nemen nieuwe investeringen passen niet binnen het eerder vastgestelde kapitaallastenniveau. In deze begroting is daarom het kapitaallastenniveau oplopend opgehoogd met € 48.000,- in 2028, met € 55.000,- in 2029 en met € 55.000,- in 2030.

Het gemiddelde kapitaallastenniveau in de programmabegroting van de gemeente Noordwijk bedraagt in 2027 € 4.900.000,-. In 2027 blijft er binnen het kapitaallastenniveau een bedrag van ongeveer € 1.040.000,- over. Dit kapitaallastenniveau loopt in de jaren 2029 tot en met 2036 terug naar een niveau tot onder nul. Daarna is weer een surplus op het benutte kapitaallastenniveau behorende bij de vervangingsinvesteringen te zien.

Investing in onderhoud diverse wijken

Nog niet begroot in het huidige Investeringsplan 2027-2030 is het onderhoud van diverse wijken (drie van de tien wijken staan nu opgevoerd). Deze vervangingsinvesteringen worden nog toegevoegd en dit zal ervoor zorgen dat het gemiddelde kapitaallastenniveau mogelijk onder druk komt te staan.

Investing in Integraal Huisvestingsplan Onderwijs

In het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2025-2040 zijn investeringen opgenomen tot 2029. De verwachting is dat de gelden die we vanuit het Rijk krijgen en de reserveringen in de Reserve Onderwijshuisvesting niet voldoende zijn om de kapitaallasten behorende bij de investeringen vanuit een geactualiseerd Huisvestingsplan Onderwijs te kunnen dekken. Dit gaat dan met name om kostenstijging en investeringen die nog niet in het huidige plan zijn verwerkt.

Bij de opmaak van de Perspectiefnota 2028-2031 of de Programmabegroting 2028-2031 zal een voorstel worden gemaakt om de kapitaallasten behorende bij investeringen in het kader van de onderwijshuisvesting onderdeel te laten worden van het gemiddelde kapitaallastenniveau. De gelden vanuit het Rijk en de benutting van de reserve zullen dan verrekend worden in dat nieuwe gemiddelde kapitaallastenniveau. Het geactualiseerde Huisvestingsplan Onderwijs is hiervoor nodig.

In verband met bovenstaande onzekerheden (wijken die nog komen en nieuwe systematiek onderwijshuisvesting) wordt voorgesteld om het niet benutte kapitaallastenniveau van 2027-2030 te reserveren voor de jaren dat het gemiddelde kapitaallastenniveau niet voldoende is. Het surplus van 2026 (€ 989.000,-) en 2027 (€ 1.040.000,-) is gestort in de reserve Kapitaallasten vervangingsinvesteringen.

We moeten in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) een investeringsplan presenteren voor de vier begrotingsjaren 2027-2030. Achterliggende aan dit investeringsplan 2027-2030 is inzicht verschaft in de vervangingsinvesteringen voor de komende tien jaar. Dit zal het komende jaar nog verder worden uitgewerkt naar een veertig jarig investeringsplan. Hiermee zijn de investeringen goed in beeld en kan een goede afweging gemaakt worden van deze investeringen binnen het vastgestelde kapitaallastenniveau.

Voorgaande heeft geleid tot onderstaand investeringsplan.

Bedragen afgerond op € 1.000,-				
Investeringsplan per programma	2027	2028	2029	2030
Programma 1 Bestuur en Dienstverlening				
Instandhouding Automatisering 2027 3 jaar	€ 25.000			€ 25.000
Dekking uit reserve ICT-instandhouding	€ -25.000			€ -25.000
Instandhouding Automatisering 2027 4 jaar	€ 54.000	€ 82.000	€ 92.000	€ 677.000
Dekking uit reserve ICT-instandhouding	€ -54.000	€ -82.000	€ -92.000	€ -677.000
Instandhouding Automatisering 2027 5 jaar	€ 835.000	€ 150.000	€ 258.000	€ 135.000
Dekking uit reserve ICT-instandhouding	€ -835.000	€ -150.000	€ -258.000	€ -135.000
Instandhouding Informatisering 2027 2 jaar		€ 10.000		€ 10.000
Dekking uit reserve ICT-instandhouding		€ -10.000		€ -10.000
Instandhouding Informatisering 2027 3 jaar	€ 26.000	€ 22.000	€ 25.000	€ 26.000
Dekking uit reserve ICT-instandhouding	€ -26.000	€ -22.000	€ -25.000	€ -26.000
Instandhouding Informatisering 2027 4 jaar	€ 3.000	€ 75.000	€ 144.000	€ 109.000
Dekking uit reserve ICT-instandhouding	€ -3.000	€ -75.000	€ -144.000	€ -109.000
Instandhouding Informatisering 2027 5 jaar		€ 48.000	€ 321.000	€ 15.000
Dekking uit reserve ICT-instandhouding		€ -48.000	€ -321.000	€ -15.000
Instandhouding Informatisering 2027 6 jaar				€ 37.000
Dekking uit reserve ICT-instandhouding				€ -37.000
Instandhouding Informatisering 2027 7 jaar				€ 250.000
Dekking uit reserve ICT-instandhouding				€ -250.000
Instandhouding Informatisering 2027 8 jaar		€ 5.000		
Dekking uit reserve ICT-instandhouding		€ -5.000		
Instandhouding Informatisering 2027 10 jaar		€ 74.000		
Dekking uit reserve ICT-instandhouding		€ -74.000		
CWP: digitaal volgsysteem vergunningen	€ 40.000			
Vervanging Daf vrachtwagen 06-BNK-04 (nr. 1)		€ 300.000		
Vervanging Bode auto / Fiat VSP-62-J (nr 22)		€ 100.000		
Vervanging Iveco Daily laadbak kieper 45-BNH-4 (nr. 24)				
Aanschaf John Deere (Gator) beheer sportvelden	€ 30.000			
Vervanging Toyota Corolla ZT-470-G (nr. 27 of 28?)	€ 50.000			
3 x Tekstkarren (Verkeer en Vervoer)		€ 85.000		
Facilitaire zaken	€ 100.000	€ 157.000	€ 365.000	€ 240.000
Luifel materieel Beheer Openbare Ruimte (locatie De Duinpoort)	€ 125.000			
Subtotaal	€ 1.288.000	€ 1.108.000	€ 1.205.000	€ 1.524.000
Waarvan gedekt binnen reserve/voorziening/tarieven/bijdrage van derden	€ -943.000	€ -466.000	€ -840.000	€ -1.284.000
Programma 2 Veiligheid				
Geen investeringen in dit programma				
Subtotaal	€ -	€ -	€ -	€ -
Waarvan gedekt binnen reserve/voorziening/tarieven/bijdrage derden	€ -	€ -	€ -	€ -

Voor de investeringsbedragen genoemd in de jaarschijf 2027 van het investeringsplan wordt aan de raad voorgesteld om die beschikbaar te stellen. Voor investeringen die met een * zijn aangemerkt, zal een apart voorstel aan de raad worden voorgelegd. Velden geel gemarkeerd betreft aanpassing of nieuwe investering ten opzichte van de Perspectiefnota 2027-2030.

Bedragen afgerond op € 1.000,-					
Investerings per programma		2027	2028	2029	2030
Programma 3 Verkeer en Parkeren					
Alzijdige aansluiting Beeklaan/N206*	€ -				€ 15.300.000
Dekking uit Reserve Verkoop aandelen Nuon	€ -				€ -15.300.000
Aanpassen rotondes voor VRI (1) Beeklaan-Herenweg (2) Beeklaan-Schieweg*			€ 4.000.000		
Bijdrage uit POG-middelen van Holland Rijnland			€ -4.000.000		
Reconstructie Koningin Astrid Boulevard*	€ 250.000			€ 3.150.000	
Doorfietsroutes vervolgfase tot aan De Zilk	€ 632.000	€ 648.000	€ 665.000		€ 682.000
Wijkvernieuwing Duinpark*	€ 950.000				
Wijkvernieuwing Duinpark bijdrage P260 Verhardingen*	€ -950.000				
Wijkvernieuwing Duinpark klimaatmaatregelen*	€ 750.000				
Wijkvernieuwing Duinpark*	€ -	€ 1.950.000	€ 1.300.000		
Wijkvernieuwing De Zilk*		€ 1.600.000			
Wijkvernieuwing De Zilk bijdrage P260 Verhardingen*		€ -1.300.000			
Wijkvernieuwing De Zilk klimaatmaatregelen*		€ 5.250.000			
Wijkvernieuwing Kern Binnen-Noord*					€ 2.650.000
Wijkvernieuwing Kern Binnen-Noord bijdrage P260 Verhardingen*					€ -1.750.000
Wijkvernieuwing Kern Binnen-Noord klimaatmaatregelen*					€ 7.850.000
Winkel- voetgangersgebied Noordwijk Zee (pollers) met kentekenherkenning	€ 300.000				
Groot onderhoud pollers NW binnen		€ 40.000			
Winkel- voetgangersgebied Noordwijk Binnen (pollers) met kentekenherkenning		€ 160.000			
Groot Onderhoud poller Leidsevaart	€ 60.000				
Groot Onderhoud poller Kraaierslaan		€ 60.000			
Groot onderhoud Pollers Voorstraat/Jeroenplein				€ 80.000	
Bestratingsmaterialen conform Uvor	€ 370.000	€ 380.000	€ 390.000		€ 400.000
Ventweg Mortelstraat aanpassen tot fietspad (ter hoogte van Achmea gebouw)	€ 150.000				
Vervanging openbare verlichting	€ 529.000	€ 541.000			
Gemiddelde vervangingsbehoefte openbare verlichting > t+3jr			€ 440.000	€ 450.000	
Vervanging bruggen (kleine constructies/hout)	€ 114.000	€ 59.000	€ 238.000		
Gemiddelde vervangingsbehoefte bruggen (kleine constructies/hout) >t+3jr					
Gemiddelde vervangingsbehoefte betonnen kades en bruggen > t+3jr					
Parkeerverwijssysteem (uit oude Staat C)					€ 280.000
Aanpak sluipverkeer Raadhuisstraat/Herinrichten rotonde Gooweg/Schiestraat (Nb8)	€ 2.250.000				
Aanpassen rotonde De Zanderij/Herenweg (verbeteren zicht) (Nh5)	€ 50.000				
Verkeersveiligheid verbeteren bocht Langeveldersweg (B3)	€ 50.000				
Inrichten Victoriberg met aandacht voor voetganger/fiets (Z1)		€ 2.700.000			
Verkeersveiligheid verbeteren Leidsevaart (B6)			€ 300.000		
Instellen voetgangersgebied – Centrum/Kerkstraat (Nb14)					€ 300.000
Inrichten Zilkerduinweg met aandacht voor voetganger/fiets (Z1)					€ 1.500.000
CWP: doorfietsroute te verbreden met fietsplaten	€ 2.000.000				
CWP: uitbreiding Parkeerverwijssysteem (PRIS) op vijf tal locaties		€ 100.000			
Subtotaal	€ 8.455.000	€ 17.488.000	€ 6.563.000	€ 29.412.000	
Waarvan gedekt binnen reserve/ voorziening/tarieven/bijdrage van derden	€ -950.000	€ -5.300.000	€ -	€ -17.050.000	
Programma 4 Economie					
Uitstraling winkelstraat Kerkstraat (uit oude staat C)					€ 125.000
Uitstraling winkelstraat Hoofdstraat (uit oude staat C)					€ 129.000
Subtotaal	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 254.000
Waarvan gedekt binnen reserve/voorziening/tarieven/bijdrage derden	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Programma 5 Onderwijs					
IHP, Bronckhorst*	€ 2.099.000				
Dekking uit reserve onderwijshuisvesting	€ -2.099.000				
Subtotaal	€ 2.099.000	€ -	€ -	€ -	€ -
Waarvan gedekt binnen reserve/ voorziening/tarieven/bijdrage van derden	€ -2.099.000	€ -	€ -	€ -	€ -

Voor de investeringsbedragen genoemd in de jaarschijf 2027 van het investeringsplan wordt aan de raad voorgesteld om die beschikbaar te stellen. Voor investeringen die met een * zijn aangemerkt, zal een apart voorstel aan de raad worden voorgelegd. Velden geel gemarkeerd betreft aanpassing of nieuwe investering ten opzichte van de Perspectiefnota 2027-2030.

Bedragen afgerond op € 1.000,-					
Investerings per programma		2027	2028	2029	2030
Programma 6 Sport en Cultuur					
Speelvoorzieningen	€ 269.000	€ 275.000			
Gemiddelde vervangingsbehoefte speelvoorzieningen > t+3jr			€ 270.000	€ 280.000	
Ondergrond speelvoorziening Duin en Dal	€ 120.000				
Triathlon renovatie kleed/gebouw		€ 200.000			
Sporttoestellen Piet Florisdal					
Sporttoestellen Pilarenlaan				€ 65.000	
Bootcampterrein trimbaan	€ 50.000				
Bootcampterrein Vuurtorenplein	€ 50.000				
Sportpark Nieuwe Zeeweg, renovatie veld 3	€ 200.000				
Verhoging Sportpark Nieuwe Zeeweg, renovatie veld 3 ivm aanpassing	€ 410.000				
Sportpark Nieuwe Zeeweg, korfbal- handbalveld topaagrenovatie	€ 269.000				
Oefenhoek hockey, topaag renovatie	€ 10.000				
Verlichtingsplannen en ballenvangers diverse sportparken	€ 50.000				
Sportparken algemeen, zorgplicht kunstgrasvelden	€ 50.000				
Directie en toezicht kunstgrasvelden	€ 50.000			€ 53.000	
Sportpark Duinwetering veld 2 renovatie topaag/sporttechnische		€ 516.000			
Sportpark Duinwetering veld 4/5 renovatie			€ 300.000		
Sportpark Lageweg, veld 1, grasmaster natuur/kunst topaagrenovatie		€ 116.000			
Sportpark Lageweg, veld 2, kunstgras topaag en aanpassing non-fill		€ 600.000			
Sportpark Lageweg, veld 3 en keepershoeck, kunstgras topaag en aanpassing naar non-fill		€ 600.000			
Sportpark Lageweg, veld 4, kunstgras topaag en aanpassing naar non-fill		€ 600.000			
Sportpark Lageweg, legionella aanpassingen	€ 50.000				
Sportpark De Boekhorst veld 1 topaagrenovatie kunstgras (kurk)			€ 360.000		
Sportpark De Boekhorst veld 3 topaagrenovatie kunstgras (TPE) aanpassen naar non-infill			€ 600.000		
Sportpark De Boekhorst veld 4 (half veld) topaagrenovatie kunstgras (TPE) naar non-infill			€ 260.000		
Sportpark De Boekhorst veld 5 topaagrenovatie kunstgras (TPE) (kwart veld) naar non-infill			€ 160.000		
Sportpark Van Nispen veld 1 natuurgras topaagrenovatie		€ 50.000			
Subtotaal	€ 1.578.000	€ 2.957.000	€ 2.068.000	€ 280.000	
Waarvan gedekt binnen reserve/ voorziening/tarieven/bijdrage van derden	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Programma 7 Sociaal domein en Volksgezondheid					
Geen investeringen in dit programma					
Subtotaal	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Waarvan gedekt binnen reserve/voorziening/tarieven/bijdrage derden	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Programma 8 Duurzaamheid en Leefomgeving					
CWP: aanplanting 200 extra bomen	€ 400.000				
Aanplanting bomen	€ 237.000	€ -			
Verbetering riolering	€ -	€ 583.000	€ 565.000	€ 599.000	
Duikerverbinding Vinkeveld / Herenweg	€ 92.000				
Wijkvernieuwing De Zijk		€ 850.000	€ 900.000	€ 900.000	
Dekking uit voorziening riolering	€ -92.000	€ -1.433.000	€ -1.465.000	€ -1.499.000	
Vervanging riolering	€ -	€ 443.000	€ 453.000	€ 374.000	
Wijkvernieuwing Duinpark*	€ 300.000	€ 250.000	€ 250.000		
Wijkvernieuwing Kern Binnen-Noord*				€ 350.000	
Renoveren rioolgemaal	€ 427.080	€ 425.000	€ 218.000	€ 329.000	
Dekking uit voorziening riolering	€ -727.080	€ -1.118.000	€ -921.000	€ -1.053.000	
Subtotaal	€ 1.456.080	€ 2.551.000	€ 2.386.000	€ 2.552.000	
Waarvan gedekt binnen reserve/ voorziening/tarieven/bijdrage van derden	€ -819.080	€ -2.551.000	€ -2.386.000	€ -2.552.000	
Programma 9 Wonen en Ruimte					
Geen investeringen in dit programma					
Subtotaal	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Waarvan gedekt binnen reserve/voorziening/tarieven/bijdrage derden	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal Investerings	€ 14.876.080	€ 24.104.000	€ 12.222.000	€ 34.022.000	
Waarvan gedekt binnen reserve/ voorziening/tarieven/bijdrage van derden	€ -4.811.080	€ -8.317.000	€ -3.226.000	€ -20.886.000	

Voor de investeringsbedragen genoemd in de jaarschijf 2027 van het investeringsplan wordt aan de raad voorgesteld om die beschikbaar te stellen. Voor investeringen die met een * zijn aangemerkt, zal een apart voorstel aan de raad worden voorgelegd. Velden geel gemarkeerd betreft aanpassing of nieuwe investering ten opzichte van de Perspectiefnota 2027-2030.

Wijzigingen ten opzichte van de Perspectiefnota 2027-2030

Digitaal volgsysteem voor vergunningen (programma 1)

In de uitwerking van het coalitieakkoord is de investering in een digitaal volgsysteem voor vergunningen opgevoerd. Dit digitale volgsysteem zorgt ervoor dat ondernemers en initiatiefnemers kunnen inzien waar hun vergunning, melding of aanvraag staat en wie aan zet is. Met deze investering is een bedrag gemoeid van € 40.000,- in 2027.

Doorfietsroutes en verbreding van fietspaden (programma 3)

In de uitwerking van het coalitieakkoord is een investering opgenomen voor het verbeteren van de fietsvoorzieningen binnen de gemeente. Daarbij worden de regionale gesprekken over doorfietsroutes voortgezet en wordt ingezet op de verdere verbreding van fietspaden. Ook wordt het gemeentelijke fietsplan geactualiseerd. Onderdeel hiervan is het aanpassen van de fietspaden aan de Zwarteweg en Schulpweg met fietspadplaten. Daarnaast wordt onderzocht of het haalbaar is om langs de Langevelderweg een vrijliggend fietspad tot aan de Duinweg te realiseren. Ook worden de mogelijkheden verkend om het fietsparkeren bij de centra te verbeteren, onder meer door een centrale fietsparkeerplek te realiseren. Met deze investering in 2027 is een bedrag gemoeid van € 2 miljoen.

Informatieborden (programma 3)

In de uitwerking van het coalitieakkoord is een investering opgenomen voor het verbeteren van de parkeerinformatie. Met het Parkeer Route Informatie Systeem (PRIS) krijgen bezoekers realtime inzicht in het aantal beschikbare parkeerplaatsen per parkeerterrein. Hiermee wordt het zoekverkeer verminderd en wordt de bereikbaarheid van de parkeerlocaties verbeterd. Het huidige PRIS wordt in 2027 in bedrijf gesteld. Daarnaast wordt een voorstel uitgewerkt voor uitbreiding van het systeem. Op basis van de huidige inzichten gaat het om circa vijf aanvullende locaties. Met deze investering is in 2028 een bedrag gemoeid van € 100.000,-

Bomenplan voor hittestress (programma 8)

In de uitwerking van het coalitieakkoord is een investering opgenomen voor het verminderen van hittestress en het verder vergroenen van de gemeente. Bomen zorgen voor schaduw en dragen bij aan een betere luchtkwaliteit. Daarom wordt het bestaande 800-bomenplan uitgebreid naar 1.000 nieuwe bomen, verdeeld over alle kernen. Voor de vijfde fase van de aanplant van extra bomen wordt een projectplan opgesteld. Op basis van dit plan worden in het plantseizoen 2028/2029 de aanvullende 200 bomen aangeplant. Met deze investering is in 2027 een bedrag gemoeid van € 400.000,-.

Wijkvernieuwing Duinpark (programma 3)

De planning is om de wijk Duinpark te Noordwijk aan zee te gaan vernieuwen dan wel herinrichten en klimaatrobuust te maken in de periode van 2027 tot en met 2029. Met een raadsvoorstel 'herinrichting Duinpark' van 14 september 2026 heeft het college daarvoor een investeringskrediet aangevraagd. Voor de realisatie van deze herinrichting is overeenkomstig de CROW-systematiek een raming opgesteld. Daaruit bleek een lager investeringskrediet nodig te zijn dan hetgeen eerder in de perspectiefnota 2027 was meegenomen. Daarom is nu het investeringsplan van de begroting 2027 hierop aangepast.

Vervanging riolering (programma 8)

Op dit moment wordt het bestaande rioolbeheerplan geactualiseerd. Daarmee wordt de renovatie- en vervangingsplanning van de rioolstelsels waar nodig bijgesteld. Er blijken enkele aanpassingen nodig te zijn van de geraamde investeringsbudgetten voor komend jaar. Daarom is nu het investeringsplan van de begroting 2027 hierop aangepast. Dat betekent dus een afwijking van de eerdere perspectiefnota 2027. Eén van de aanpassingen is ook de hiervoor genoemde herinrichting Duinpark waarbij de riolering wordt vervangen.

3.11 Overzicht taakvelden

Bedragen x €		2027	
Overzicht lasten en baten per taakveld		Lasten	Baten
0. Bestuur en Dienstverlening			
0.1	Bestuur	€ 3.793.207	€ 42.000
0.2	Burgerzaken	€ 2.271.038	€ 948.225
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	€ 1.400.764	€ 365.159
0.4	Overhead, Ondersteuning organisatie	€ 20.383.961	€ -
0.5	Treasury	€ 436.330	€ 1.401.469
0.61	Onroerend Zaakbelasting (OZB) woningen	€ 2.099.094	€ 13.005.061
0.62	Onroerend Zaakbelasting (OZB) niet-woningen	€ -	€ 6.108.000
0.63	Parkeerbelasting	€ -	€ 7.640.760
0.64	Belasting overig	€ 32.219	€ 168.000
0.7	Algemene uitkering gemeentefonds	€ -	€ 90.371.202
0.8	Overige baten en lasten	€ 34.001	€ -
0.9	Vennootschapsbelasting	€ -	€ -
0.10	Mutaties reserve (980)	€ 5.433.641	€ 18.481.895
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	€ -	€ 16.472
		€ 35.884.255	€ 138.548.243
1. Veiligheid			
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	€ 6.304.809	€ 835.569
1.2	Openbare orde en veiligheid	€ 3.279.860	€ 71.472
		€ 9.584.669	€ 907.041
2. Verkeer, Vervoer en Waterstaat			
2.1	Verkeer en wegen	€ 10.482.189	€ 233.338
2.2	Parkeren	€ 1.862.859	€ -
2.3	Recreatieve havens	€ -	€ -
2.4	Economische havens en waterwegen	€ -	€ -
2.5	Openbaar vervoer	€ -	€ -
		€ 12.345.048	€ 233.338
3. Economische Zaken			
3.1	Economische ontwikkeling	€ 2.022.254	€ 23.182
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	€ -	€ -
3.3	Bedrijfsloket en -bedrijfsregelingen	€ 90.435	€ 40.162
3.4	Economische promotie	€ 714.796	€ 5.397.000
		€ 2.827.485	€ 5.460.344
4. Onderwijs			
4.1	Openbaar basisonderwijs	€ 12.152	€ -
4.2	Onderwijshuisvesting	€ 3.509.989	€ 412.840
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	€ 2.361.933	€ 433.000
		€ 5.884.074	€ 845.840

Bedragen x €		2027	
Overzicht lasten en baten per taakveld		Lasten	Baten
5. Sport, Cultuur en Recreatie			
5.1	Sportbeleid en activering	€ 290.310	€ 176.347
5.2	Sportaccommodaties	€ 14.318.515	€ 1.159.670
5.3	Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	€ 1.919.732	€ 204.272
5.4	Musea	€ -	€ -
5.5	Cultureel erfgoed	€ 314.822	€ -
5.6	Media	€ 1.173.362	€ 225.131
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	€ 9.747.042	€ 820.869
		€ 27.763.783	€ 2.586.289
6. Sociaal Domein			
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	€ 10.514.534	€ 3.856.962
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	€ 4.177.580	€ -
6.3	Inkomensregelingen	€ 14.858.109	€ 11.352.909
6.4	WSW en beschut werk	€ 4.386.028	€ -
6.5	Arbeidsparticipatie	€ -	€ -
6.6	Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	€ 1.950.000	€ -
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	€ -	€ -
6.71a	Huishoudelijke hulp (Wmo)	€ 4.165.000	€ 314.000
6.71b	Begeleiding (Wmo)	€ 3.130.770	€ -
6.71c	Dagbesteding (Wmo)	€ 108.721	€ -
6.71d	Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	€ 2.302.945	€ -
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	€ -	€ -
6.72a	Jeugdhulp begeleiding	€ 100.004	€ -
6.72b	Jeugdhulp behandeling		€ -
6.72c	Jeugdhulp dagbesteding	€ 8.460.655	€ -
6.72d	Jeugdhulp zonder verblijf overig	€ 1.390.410	€ -
6.73a	Pleegzorg	€ 26.282	€ -
6.73b	Gezinsgericht		€ -
6.73c	Jeugdhulp met verblijf overig	€ 2.997.781	€ -
6.74a	Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf		€ -
6.74b	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf		€ -
6.74c	Gesloten plaatsing		€ -
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	€ 122.966	€ -
6.81a	Beschermd wonen (Wmo)	€ 3.037.269	€ 3.024.143
6.81b	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	€ -	€ -
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	€ -	€ -
6.82a	Jeugdbescherming	€ 600.685	€ -
6.82b	Jeugdreclassering	€ 79.324	€ -
		€ 62.409.063	€ 18.548.014

Bedragen x €		2027	
Overzicht lasten en baten per taakveld		Lasten	Baten
7. Volksgezondheid en Milieu			
7.1	Volksgezondheid	€ 3.515.964	€ -
7.2	Riolering	€ 4.742.491	€ 6.889.984
7.3	Afval	€ 7.650.036	€ 10.514.533
7.4	Milieubeheer	€ 2.206.946	€ -
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	€ 261.531	€ 211.076
		€ 18.376.968	€ 17.615.593
8. Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing (VHROSV)			
8.1	Ruimtelijke ordening	€ 3.004.396	€ -
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	€ 5.854.126	€ 6.324.126
8.3	Wonen en bouwen	€ 9.932.199	€ 2.797.238
		€ 18.790.721	€ 9.121.364
		€ 193.866.066	€ 193.866.066

3.12 Overzicht incidentele baten en lasten

Om te bepalen of er in de begroting en meerjarenraming sprake is van structureel evenwicht, dient inzichtelijk gemaakt te worden welke incidentele baten en lasten de begroting en meerjarenraming bevat. Om die reden wordt er een staat van incidentele baten en lasten opgenomen. Na eliminatie van de incidentele baten en lasten ontstaat het structureel begrotingssaldo.

Bedragen x €				
Incidentele lasten	2027	2028	2029	2030
Programma 1				
Product 249 Onroerende Zaken uren grondbedrijf	€ 428.105	€ 459.483	€ 476.025	€ 536.659
Product 249 Onroerende Zaken overhead uren Grondbedrijf (v.a. 2027: 13%)	€ 67.284	€ 69.033	€ 70.827	€ 72.670
Rente Gronden P249 (min Wilhelminastr)	€ 226.244	€ 219.537	€ 211.773	€ 236.685
Afwaardering geactiveerde voorbereidingskosten toekomstige grondexploitaties	€ 76.978	€ 101.757	€ 152.107	€ 196.165
Regionale Investeringsagenda	€ 181.000	€ -	€ -	€ -
Programma 4				
Bijdrage Space-campus	€ 375.000			
Programma 5				
Huur tijdelijke huisvesting Prinsenhof	€ 50.000	€ -	€ -	€ -
Programma 6				
Uitgaven SPUK BRC	€ 176.347			
Jaarlijkse exploitatielasten tijdelijke multifunctionele hal	€ 21.000	€ 21.000	€ -	€ -
Jaarlijkse exploitatielasten tijdelijke multifunctionele hal	€ 104.000			
PPN 2026 Toekomstbestendige Muze	€ 234.000	€ 247.432	€ -	€ -
Programma 7				
Asiel en migratie	€ 1.866.000	€ 1.841.000	€ 194.000	€ 194.000
Uitgaven Brede SPUK AZWA	€ 531.943	€ 640.428	€ 739.857	€ -
Programma 8				
Energietransitie 2026	€ 1.595.715			
Budget frictie- en Desintegratiekosten VTH bouwteken	€ 3.000.000			
Incidentele toevoegingen reserves	€ 5.433.641	€ 3.497.878	€ 3.437.157	€ 2.337.499
Totale incidentele lasten	€ 14.367.257	€ 7.097.548	€ 5.281.746	€ 3.573.678

Bedragen x €				
Incidentele baten	2027	2028	2029	2030
Programma 6				
Inkomsten SPUK BRC	€ 176.347	€ -	€ -	€ -
Programma 7				
Asiel en migratie	€ 1.866.000	€ 1.841.000	€ 194.000	€ 194.000
Inkomsten Brede SPUK AZWA	€ 531.943	€ 640.428	€ 739.857	€ -
Programma 9				
Tussentijdse winstneming grondexploitaties	€ 470.000	€ 1.140.000	€ 1.144.000	€ -
Incidentele onttrekkingen reserves	€ 10.894.418	€ 3.564.672	€ 2.425.668	€ 1.812.232
Totale incidentele baten	€ 13.938.708	€ 7.186.100	€ 4.503.525	€ 2.006.232

Incidentele baten en lasten betreffen die posten die het begrotingssaldo incidenteel beïnvloeden. Het gaat om eenmalige zaken en om projecten of subsidies.

Reservemutaties zijn naar de aard incidenteel. Daarom zijn die ook opgenomen in het overzicht van incidentele baten en lasten. De mutaties in de bestemmingsreserve dekking kapitaallasten zijn hierop een uitzondering. Onder voorwaarden is het toegestaan om mutaties aan bestemmingsreserves kapitaallasten als structureel aan te merken. Een van de voorwaarden is dat het saldo van de bestemmingsreserve kapitaallasten gelijk is aan de boekwaarde van de desbetreffende activa.

Dit is in de Programmabegroting 2027-2030 het geval en daarom hebben we de mutaties in de bestemmingsreserve dekking kapitaallasten als structureel aangemerkt.

Baten en lasten komen in aanmerking om als incidenteel aangemerkt te worden als deze voor bepaalde tijd geraamd worden. Er is een onvoorwaardelijke einddatum bekend.

Bijvoorbeeld: een éénmalige ophoging van een bestaand (structureel) budget geldt niet als een incidentele last. Een éénmalige last voor een pilot of voor een project met een einddatum is wel incidenteel.

Incidentele Lasten

Programma 1

Grondexploitatie en daaraan gerelateerde activiteiten

Dit betreft apparaatslasten, overhead en overige lasten voor diverse aan het grondbedrijf gerelateerde onderwerpen (bijvoorbeeld zwembad, sporthal, landschapspark) die net als de grondexploitatie naar de aard van de raming incidenteel zijn. En de geactiveerde voorbereidingskosten van toekomstige grondexploitatie worden afgewaardeerd ten laste van het begrotingsresultaat wanneer deze complexen niet binnen vijf jaar hebben geleid tot een actieve grondexploitatie. Ter hoogte van deze lasten staat er een onttrekking aan de Reserve winst uit grondbedrijf tegenover, die eveneens incidenteel is aangemerkt (per saldo nihil).

Regionale Investeringsagenda

Op het gebied van woningbouw, economie, natuur, klimaat, bereikbaarheid en duurzaamheid zoeken we naar oplossingen binnen de beperkt beschikbare ruimte. Met de Regionale Investeringsagenda (RIA) dragen we bij aan het oplossen van verschillende regionale, provinciale en nationale opgaven.

Programma 4

Bijdrage Space Campus

Er is € 320.000,- bijdrage geraamd voor Space Campus Nederland. En € 55.000,- is voor Key Region Leiden. Er wordt onderzocht op welke wijze de gemeente Noordwijk deel zal nemen in dit samenwerkingsverband

Programma 5

Huur tijdelijke huisvesting Prinsenhof

Ter overbrugging tot de totstandkoming van de nieuwbouw voor de basisschool wordt in vervangende, tijdelijke huisvesting voorzien.

Programma 6

Uitgaven Brede SPUK BRC

De gemeente ontvangt middelen voor uitvoering van de Brede Regeling Combinatiefuncties.

Tijdelijke multifunctionele hal

Na de brand in het multifunctionele complex is er een tijdelijke hal geplaatst ter overbrugging tot het moment dat het nieuw te bouwen complex in gebruik kan worden genomen.

Toekomstbestendige Muze

Er is voor 2026, 2027 en 2028 een incidenteel budget voor een toekomstbestendige Muze opgenomen. De gemeente wil het theater toekomstbestendig maken.

Hoger niveau Sportbedrijf

We onderzoeken samen met het Sportbedrijf welke commerciële activiteiten passend zijn binnen de opdracht van het Sportbedrijf. Hierbij brengen we de financiële, juridische en organisatorische consequenties in beeld. Het onderzoek wordt voorgelegd aan het college.

Sportpark Nieuwe Zeeweg

We treffen de voorbereidingen voor het onderzoek naar de ruimtebehoefte van verenigingen, parkeerbehoefte, de functies en eigendomssituaties in de omgeving.

Noordwijk beweegt-zomer

We gaan inwoners tijdens de zomerperiode op een laagdrempelige manier kennis laten maken met sport en bewegen. Daarmee willen we ontmoeting, gezondheid en sociale cohesie bevorderen. Hiervoor gaan we, in samenwerking met een uitvoerende partner zoals

het sportbedrijf, een pilot opzetten met sport- en spelactiviteiten op stranden, pleinen en andere openbare locaties.

Watertappunten

We gaan hiervoor samen met Dunea de geselecteerde locaties technisch uitwerken, inclusief de benodigde kabels, leidingen en vergunningen.

Programma 7

Asiel en migratie

De gemeente Noordwijk ontvangt een specifieke uitkering van het Rijk als vergoeding voor de kosten van de opvang van Oekraïners.

Uitgaven Brede SPUK AZWA

De gemeente ontvangt voor drie jaar middelen voor uitvoering van het Sportakkoord II en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA).

Duinpan

We verkennen het idee van een cafetaria in De Duinpan als optie voor verbetering van de exploitatie.

Programma 8

Energietransitie

Voor het opstellen en uitvoering van beleid in verband met de energietransitie ontvangt de gemeente Noordwijk een doeluitkering via de algemene uitkering van het gemeentefonds.

Frictie- en desintegratiekosten VTH bouwtaken

De bouwtaken die nu belegd zijn bij de ODWH komen weer terug naar de gemeente Noordwijk.

Incidentele Baten

Programma 6

Inkomsten Brede SPUK BRC

De gemeente ontvangt middelen voor uitvoering van de Brede Regeling Combinatiefuncties.

Programma 7

Asiel en migratie

De gemeente Noordwijk ontvangt een specifieke uitkering van het Rijk als vergoeding voor de kosten van de opvang van Oekraïners.

Inkomsten Brede SPUK AZWA

De gemeente ontvangt middelen voor uitvoering van het Aanvullend Zorg en Welzijnsakkoord (AZWA).

Programma 9

Grondexploitaties en daaraan gerelateerde activiteiten

De (tussentijdse) winstneming grondexploitatie is altijd incidenteel.

3.13 Overzicht van salarissen en sociale lasten

Afgerond op € 1.000,- Overzicht van salarissen en sociale lasten 2027		Aantal FTE's	Salarislasten inclusief sociale lasten
Raadsleden (27)			€ 761.000
Burgemeester	1,00	€	199.000
Wethouders (4)	5,00	€	661.000
Subtotaal Bestuur	6,00	€	1.621.000
Ambtelijke organisatie	336,57	€	34.453.200
Subtotaal ambtelijke organisatie	336,57	€	34.453.200
Totaal	342,57	€	36.074.200

3.14 Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Bedragen afgerond op € 1.000,-						
Algemene dekkingsmiddelen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030	
Algemene uitkering	€ 85.100.000	€ 90.371.000	€ 88.746.000	€ 89.131.000	€ 93.356.000	
Dividend Alliander/Meerlanden/BNG	€ 868.000	€ 965.000	€ 965.000	€ 965.000	€ 965.000	
OZB woning eigenaar	€ 11.019.000	€ 11.364.000	€ 11.775.000	€ 12.199.000	€ 12.640.000	
OZB niet-woning eigenaar	€ 3.292.000	€ 3.796.000	€ 3.938.000	€ 4.074.000	€ 4.220.000	
OZB niet-woning gebruikers	€ 1.984.000	€ 2.312.000	€ 2.398.000	€ 2.482.000	€ 2.571.000	
NW- RZB eigenaren WOZ	€ -	€ 7.000	€ 7.000	€ 7.000	€ 8.000	
Bedrijveninvesteringszones (BIZ)	€ 237.000	€ 243.000	€ 249.000	€ 256.000	€ 262.000	
Forensenbelasting	€ 1.720.000	€ 1.593.000	€ 1.697.000	€ 1.743.000	€ 1.788.000	
Toeristenbelasting	€ 3.712.000	€ 3.804.000	€ 3.996.000	€ 4.298.000	€ 4.410.000	
Parkeergelden	€ 5.657.000	€ 5.854.000	€ 6.197.000	€ 6.365.000	€ 6.530.000	
Naheffingsaanslagen	€ 1.070.000	€ 1.365.000	€ 1.400.000	€ 1.437.000	€ 1.474.000	
Parkeervergunningen/ontheffingen	€ 411.000	€ 422.000	€ 433.000	€ 444.000	€ 456.000	
Kosten aanmaningen/dwangbevelen	€ 81.000	€ 82.000	€ 84.000	€ 86.000	€ 89.000	
Precariobelasting	€ 184.000	€ 168.000	€ 173.000	€ 177.000	€ 182.000	
Saldo algemene dekkingsmiddelen	€ 115.335.000	€ 122.346.000	€ 122.058.000	€ 123.664.000	€ 128.951.000	

3.15 Begroting grondbedrijf

Begrote staat van lasten en baten grondbedrijf

Lasten uit complexen grondbedrijf	Begroting	Begroting
Omschrijving	2026	2027
Kosten van grondverwerving (strategisch)		
Overige grondkosten	€ 3.136	€ 2.390
Slopen en saneringen		
Planontwikkeling en VTU	€ 713.578	€ 829.938
Kosten wegens spoedonderzoek	€ 100.000	€ 100.000
Advies- en accountantskosten	€ 100.000	€ 100.000
Kosten van bouwrijp maken	€ 2.261.680	€ 2.790.020
Kosten van woonrijp maken	€ 758.329	€ 1.496.473
Rente	€ 215.367	€ 260.266
Planstructuur/Bijdragen en diversen	€ 379.737	€ 275.846
Mutaties grondvoorraden		
Dotatie voorziening voorzienbare verliezen		
Bedrijfsresultaat voor bestemming		
Totale lasten complexen grondbedrijf	€ 4.531.827	€ 5.854.933

Baten uit complexen grondbedrijf	Begroting	Begroting
Omschrijving	2026	2027
Ontvangen schadevergoedingen		
Verpachtingen		
Verhuren		
Ontvangen rentevergoeding		
Bijdrage derden		
Bijdrage fondsen	€ 94.000	
Bijdrage van de provincie Zuid-Holland		
Grondverkopen	€ 3.708.728	€ 1.975.132
Mutaties grondvoorraden	€ -2.211.075	€ 4.319.801
Onttrekking voorziening voorzienbare verliezen	€ 3.440.174	€ -
Totale baten complexen grondbedrijf	€ 5.031.827	€ 6.294.933

Resultaat uit complexen grondbedrijf	Begroting
	2027
Totaal baten	€ 6.294.933
Totaal lasten	€ 5.854.933
Totaal saldo van baten en lasten	€ 440.000
Mutaties in de reserves (storting)	€ -440.000
Mutaties in de voorziening voorzienbare verliezen	€ -
Resultaat	€ 0

Toelichting op de begrote staat van lasten en baten grondbedrijf

Bedragen x €	Begroting 2027
Toelichting op lasten uit complexen grondbedrijf	
Grondkosten	
Dit betreft het complex Bronsgeest	2.390
Slopen en saneringen	0
Planontwikkeling en VTU	
De planontwikkelingskosten hebben betrekking op alle complexen.	829.938
Kosten wegens spoedonderzoek	
Dit zijn de kosten voor spoedonderzoeken die uiteindelijk direct aan een complex kunnen worden toegerekend	100.000
Advies- en accountantskosten	
Dit zijn de kosten voor advies- en accountskosten die uiteindelijk direct aan een complex kunnen worden toegerekend.	100.000
Kosten van bouwrijp maken	
Deze kosten hebben betrekking op de complexen Bronsgeest, DPO-terrein en Viaductweg	2.790.020
Kosten van woonrijp maken	
Deze kosten hebben betrekking op de complexen Bronsgeest, Space Business Park, DPO-terrein en Viaductweg	1.496.473
Rente	
Over de Bouwgronden in exploitatie (BIE's) wordt 1,4 % rente berekend.	260.266
Planstructuur, bijdragen en diversen	
Dit betreft het complex Bronsgeest	275.846
Totaal lasten	5.854.933

Bedragen x €	Begroting 2027
Toelichting op baten uit complexen grondbedrijf	
Bijdrage derden	
In 2027 worden er geen bijdragen verwacht	0
Bijdrage Fondsen	
In 2027 worden er geen bijdragen verwacht	0
Grondverkoop	1.975.132
Dit zijn opbrengsten uit het complex Space Business Park	
<u>Mutaties grondvoorraden</u>	4.319.801
Dit betreft de mutatie van de boekwaarden van alle complexen over 2027, oftewel het saldo van de lasten en baten inclusief het resultaat	
Ottrekking Voorziening Voorzienbare Verliezen	0
Totaal baten	6.294.933

Bedragen x €	
Toelichting op resultaat uit complexen grondbedrijf	
Totaal baten	6.294.933
Totaal lasten	5.854.933
Totaal saldo van baten en lasten	440.000
Mutaties in de reserve	
Tussentijdse Winstneming complex Space Business Park	-440.000
Totaal mutaties Grondbedrijf in de reserve	-440.000
Resultaat	0

Specificatie verloop geraamde mutaties in geïnvesteerd kapitaal via begroting van baten en lasten

Specificatie verloop geraamde mutaties in geïnvesteerd kapitaal via begroting van baten en lasten		Geïnvesteed per 31-12-2026	Geïnvesteed per 31-12-2027	Geïnvesteed per 31-12-2028	Geïnvesteed per 31-12-2029
	Bouwgrond in exploitatie (BIE) met grex				
1.16	DPO-terrein	1.079.938			
1.23	Space Business Park	€ 7.961.322	€ 6.769.195	€ 3.716.133	
1.25	Bronsgest	€ 11.389.514	€ 15.567.727	€ 8.358.799	
1.80	Viaductweg	€ 651.714			
Totaal		€ 21.082.488	€ 22.336.922	€ 12.074.932	€ -

De verwachte mutaties zijn gebaseerd op (de cashflows van) het Boek Grondbedrijf 2026, genomen raadsbesluiten en ontwikkelingen die in de najaarsnota en begroting 2027 zijn meegenomen.

Lijst met afkortingen

Afkorting	Omschrijving
ACM	Autoriteit Consument & Markt
ADHD	Attention Deficit Hyperactivity Disorder (aandachtstekort-hyperactiviteitsstoornis)
AI	Artificial Intelligence (kunstmatige intelligentie)
AZC	Asielzoekerscentrum
AZWA	Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord
B&W	Burgemeester en wethouders
BBP	Bruto binnenlands product
BBV	Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten
BCF-BTW	Btw die via het Btw-compensatiefonds (BCF) wordt gecompenseerd
BIE	Bouwgronden in exploitatie
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheid
BIZ	Bedrijveninvesteringszone
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
boa	Buitengewoon opsporingsambtenaar
Bopa	Buitenplanse omgevingsplanactiviteit
BRC	Brede Regeling Combinatiefuncties
BSO	Buitenschoolse opvang
btw	Belasting over de toegevoegde waarde
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Cao	Collectieve arbeidsovereenkomst
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CROW	Kennisplatform voor infrastructuur, openbare ruimte, verkeer en vervoer
DBS	Duin- en Bollenstreek Samenwerking
DIV	Documentaire Informatievoorziening
DPIA	Data Protection Impact Assessment
ECB	Europese Centrale Bank
EMU	Economische en Monetaire Unie
ENSIA	Eenduidige Normatiek Single Information Audit
ESA	European Space Agency
ESTEC	European Space Research and Technology Centre
Fido	Wet financiering decentrale overheden
fte	Fulltime-equivalent
GALA	Gezond en Actief Leven Akkoord
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
GHOR	Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio
GOM	Greenport Ontwikkelingsmaatschappij
GOW30	Gebiedsontsluitingsweg met een maximumsnelheid van 30 km/uur
HLT	Hillegom, Lisse en Teylingen
HOV	Hoogwaardig openbaar vervoer
IBOR	Integraal Beheer Openbare Ruimte
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
IHP	Integraal Huisvestingsplan
IOAW	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
ISD	Intergemeentelijke Sociale Dienst (Bollenstreek)
ISG	Intergemeentelijke Structuurvisie Greenport

Afkorting	Omschrijving
IT	Informatietechnologie
IT/DT	Infiltratie-/drainagetransportriool
IZA	Integraal Zorgakkoord
JOGG	Jongeren Op Gezond Gewicht
KCC	Klantcontactcentrum
LIO	Leidraad Inrichting Openbare Ruimte
MJOP	Meerjarenonderhoudsplan
MPG	Meerjarenperspectief grondexploitatie
NIS2	Network and Information Security Directive 2
NLSC	NL Space Campus
NOV	Noordwijkse Ondernemersvereniging
NRB	Noordwijkse Reddingsbrigade
ODWH	Omgevingsdienst West-Holland
OOV	Openbare orde en veiligheid
OZB	Onroerendezaakbelastingen
P&C	Planning & Control
P&O	Personeel & Organisatie
PBD	Plastic, blik en drinkpakken
PGB	Persoonsgebonden budget
PIJOFACH	Personeel, Informatievoorziening, Juridisch, Organisatie, Financiën, Automatisering, Communicatie en Huisvesting
POH	Praktijkondersteuner huisarts
PRIS	Parkeer Route Informatie Systeem
RIA	Regionale Investeringsagenda
RIEC	Regionaal Informatie- en Expertise Centrum
RIS/BIS	Raadsinformatiesysteem / Bestuursinformatiesysteem
ROB	Raad voor het Openbaar Bestuur
RTB	Richtlijn Tijdelijke Bescherming
RVU	Regeling Vervroegde Uittreding
RZB	Belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten
SJC	Sint Jeroens Club
SMR	Small Modular Reactor
SOK	Samenwerkingsovereenkomst
SOZ	Service Organisatie Zorg
SPUK	Specifieke uitkering
STOMP	Stappen, Trappen, Openbaar vervoer, Mobility as a Service, Personenauto
SVn	Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten
SZW	Sociale Zaken en Werkgelegenheid
UVOR	Uitwerking Visie Openbare Ruimte
VAB	Vuilafvoerbedrijf Duin- en Bollenstreek
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VOG	Verklaring Omtrent het Gedrag
VOP	Voetgangersoversteekplaats
VTH	Vergunningverlening, toezicht en handhaving
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
Woo	Wet open overheid
WOZ	Wet waardering onroerende zaken

